PROLETARCI VSEH DEŽEL, ZDRUŽITE SE!

DELO

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA SLOVENIJE

LJUBLJANA, TOREK, 15. MAJA 1973
LETO XV. ● ŠTEVILKA 120 ● CENA 1 DINAR

»DELO« IZHAJA OD 1. MAJA 1959 PO ZDRUŽITVI »LJUDSKE PRAVICE«, KI JO JE 5. OKTOBRA 1934 USTANOVILA KOMUNISTIČNA PARTIJA V SLOVENIJI, IN »SLOVENSKEGA POROČEVALCA«, KI GA JE LETA 1941 USTANOVILA OSVOBODILNA FRONTA SLOVENSKEGA NARODA

GLAVNI UREDNIK MITJA GORJUP
ODGOVORNI UREDNIK JAK KOPRIVC

Vrh neuvrščenih 5. septembra

V Kabulu so se začele delovne seje odbora 16 neuvrščenih držav za pripravo 4. konference neuvrščenih

KABUL, 14. maja (Tanjug). Danes dopoldne so se začele delovne seje pripravljalnega odbora 16 neuvrščenih držav, ki bo pripravil dnevni red 4. konference voditeljev neuvrščenih držav in vlad. Na dopoldanski seji je odbor že sklenil, da bo konferenca neuvrščenih na »vrhu« od 5. do 8. septembra v Alžiru. Pripravljalni odbor bo imel od 29. do 31. avgusta še eno zasedanje, zunanji ministri neuvrščenih držav pa bodo zasedali od 2. do 4. septembra prav tako v Alžiru.

Pripravljalni odbor bo proučil razna vprašanja, ki naj bi prišla na dnevni red konference voditeljev neuvrščenih.

Na dopoldanski seji je odbor ustanovil redakcijsko komisijo v kateri je tudi Jugoslavija. Komisija bo sestavila dokumente, ki jih bodo sprejeli na koncu tega zasedanja.

Splošno debato na dopoldanski seji je začel predstavnik Jugoslavije, namestnik zveznega sekretarja za zunanje zadeve Jakša Petrić. Razložil je jugoslovanska gledišča o glavnih točkah dnevnega reda alžirskega »vrha«. Več na zadnji strani.

Minićevi pogovori v Čilu

Med drugim tudi o dejavnosti neuvrščenih pred vrhom v Alžiru

SANTIAGO, 14. maja (Tanjug) — Podpredsednik ZIS in zvezni sekretar za zunanje zadeve Miloš Minić bo danes, drugi dan svojega uradnega obiska v Čilu, začel pogovore z zunanjim ministrom Clodomirom Almeydo. Med drugim bosta obravnavala tudi mednarodni položaj v luči novih dogodkov ter razpravljala o dejavnosti neuvrščenih držav pred bližnjo konferenco v Alžiru. Več na zadnji strani.

„Skylab“: hujša tehnična ovira

Po dveh urah letenja se nista odprli krili — Problemi z električno energijo — Bo posadka danes le poletela?

CAPE KENNEDY (Florida), 14. maja (Reuter, AFP). Vesoljska postaja »Skylab«, ki so jo danes izstrelili iz Cape Kennedyja, ima hujšo tehnično okvaro vsega po dveh urah poleta. Dve krili »nebesnega laboratorija« se nista odprli, zaradi česar je problematična preskrba z električno energijo.

V krilih so namreč vgrajena telesa za akumuliranje sončne energije.

Zaradi te tehnične okvare je vprašanje, če bodo jutri poleteli v vesolje trije vesoljci, katerih raketa bi se morala združiti s »Skylabom«.

Strokovnjaki v vesoljskem središču v Cape Kannedyju se sedaj posvetujejo, kakšne ukrepe bi bilo treba sprejeti.

Kot smo poročali v prvih izdajah, so prvo ameriško vesoljsko postajo izstrelili včeraj ob 18,30 po srednjeevropskem času. Če bi šlo vse po načrtih, bi prva posadka »Skylaba« poletela v vesolje jutri.

Ta posadka naj bi se vkrcala v kabino vesoljske postaje, po 28 dneh naj bi jo zamenjala druga tričlanska posadka, po nadaljnjih 28 dneh pa naj bi drugo zamenjala tretja.

Titovo pismo „radiu“

Predsednik republike pozdravlja udeležence slavja v Ohridu

BRDO PRI KRANJU, 14. maja (Tanjug) — Predsednik republike Josip Broz Tito je poslal udeležencem proslave jugoslovanskega radia v Ohridu pismo, v katerem med drugim pravi, da je radio postal danes orožje v rokah delavskega razreda in opozarja vse, ki pri radiu sodelujejo, na izjemno odgovornost njihovega dela. Pismo objavljamo na 2. strani.

Praznik kukavice

Dnevi, ob katerih se še posebej spomnimo neke dejavnosti, zagotovo niso samo priložnost za proslavo in sindikalni izlet. Današnji dan radia še najmanj. Ko nam kliče v zavest nenehno navzočnost tega medija v našem življenju, njegovo izredno razsežnost in mnogostranskost, nas obenem opozarja tudi na odgovornost, ki mu je naložena in je sprično vplivnosti, ki je dana radiu, tako velika, da zbuja spoštovanje.

Kaj je pravzaprav radio? Že skoraj pol stoletja je za nas sinonim za radio tisti posrečeno izbrani, prisrčni glas kukavice, ki je bila tako naša, da so nam jo okupatorji vzeli in nas počastili z nekaj takti spoštovanega Beethovna, pa smo si kljub dolžnemu spoštovanju vsi želeli kukavico nazaj — in jo tudi dobili, dobili tudi po zaslugi malega kričača, ki je v okupirano Ljubljano sejal uporniško misel in resnico.

In kaj je radio mimo te domačijske navezanosti na kukavičji glas?

Ne vem, če bi to sploh kdo znal povedati jasno, nedvoumno, zgoščeno. Najbolje je opustiti prizadevanje in iskanje besed, kakršne so komunikacije, informator, posrednik družbenih, političnih, športnih, kulturnih dogajanj. Recimo preprosto: radio, to je živa in domala nenehna navzočnost med nami in z nami. Toliko podob ima ta navzočnost, kolikor je v nas potreb, interesov, okusov, želja po znanju, informiranosti, izobraževanju, zabavi, umetniškem doživljanju. Radio je čudež, ki je svet ujel v škatlo, majhno, da jo lahko dvigne otrok.

Radio je, kot je ob otvoritvi ljubljanske radijske postaje povedal pisatelj Franc Saleški Finžgar v slavnostnem nagovoru, praznik slovenske besede. To je povedal v letu 1928, velja pa z nezmanjšano močjo, z globljim pomenom tudi in še posebej danes, ko mu je razvoj tehnike omogočil, da seže do naših, po Evropi razkropljenih izseljencev.

Vse to in še marsikaj je radio. Predvsem pa je in mora biti nekaj najbolj bistvenega: biti mora resnica, objektivna, poštena, svobodna resnica. V tem je njegov pomen, poslanstvo in odgovornost. V prehitevajočem se svetu sporočil, obarvanih z vsemi mogočimi interesi, je to izredno zahtevna naloga. O naši kukavici lahko rečemo, da se je zaveda. Ta preprosta ugotovitev ji je čestitka in priznanje.

STANKA GODNIČ

Tho je prispel v Pariz

Hkrati pa Saigon zahteva »normalizacijo« odnosov z DRV

PARIZ, 14. maja (UPI) — Danes popoldne je prispel v Pariz član politbiroja vietnamske partije dela Le Duc Tho, ki se bo v četrtek pogovarjal z Nixonovim odposlancem Henryjem Kisingerjem o uresničitvi pariškega mirovnega sporazuma o Vietnamu.

Saigonski režim je danes pozval severni Vietnam, naj se takoj začne pogajati o normalizaciji stikov med obema deželama. V pismu, ki ga je hanojski vladi poslal saigonski zunanji minister Tranh Van Lam, je rečeno, da bi se »obe vladi morali potruditi in urediti vprašanja, ki so važna za obe deželi, na podlagi enakopravnosti medsebojnega spoštovanja in nevmešavanja v notranje zadeve drugih«.

LE DUC THO: izpolniti pariške sporazume

To pismo saigonskega ministra je bilo objavljeno le nekaj ur pred prihodom Le Duc Thoja v Pariz na obnovljene pogovore s Henryjem Kissingerjem.

Začasna revolucionarna vlada južnega Vietnama je prejšnji teden predlagala saigonskemu režimu, naj bi sklenili nov sporazum o prenehanju sovražnosti.

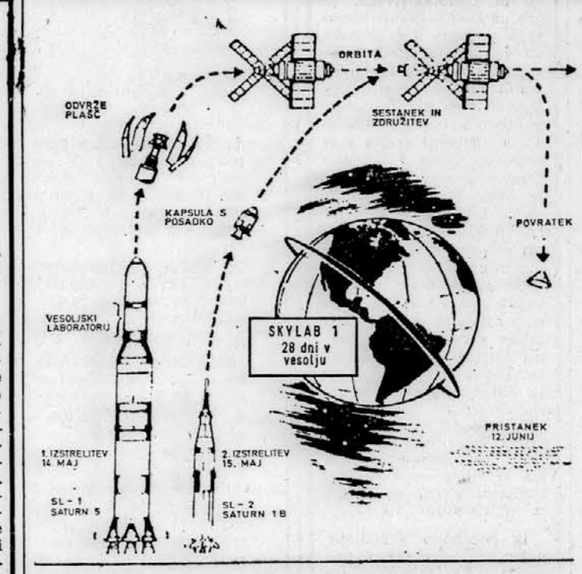

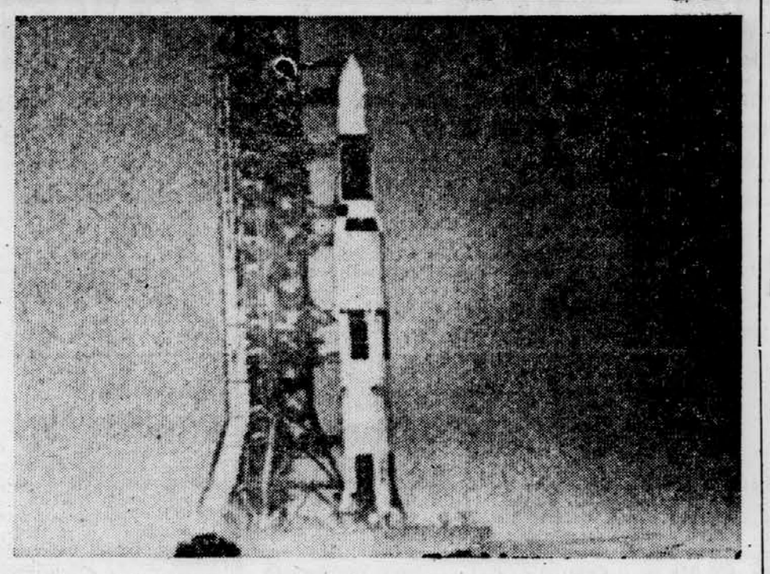

VOZNI RED VESOLJSKEGA LABORATORIJA — Risba na levi kaže potek dogajanj po izstrelitvi raziskovalnih naprav laboratorija »Skylab« (velika raketa), in kapsule s posadko (manjša raketa) — tako kot so si zamislili strokovnjaki v Cape Kennedyju. Prvo so izstrelili včeraj, vprašanje pa je, če bodo zaradi okvar danes poslali v vesolje posadko. Na sliki desno: raketa pred izstrelitvijo. Telefoto: UPI

Oživele seje na Dunaju

Po treh mesecih spet seja predstavnikov NATO in Varšavskega pakta

DUNAJ, 14. maja (Tanjug) — Prva plenarna seja delegacij držav NATO in Varšavskega pakta, ki so na Dunaju dobre tri mesece »pripravljale tla« za današnji dan, je bila — kot so tudi pričakovali — zelo kratka, trajala je komaj devet minut. V teh devetih minutah so prebrali sporočilo, potem pa sta spregovorila voditelja sovjetske in madžarske delegacije. V sporočilu o seji je rečeno, da je potekala v »konstruktivnem ozračju«.

Bijedić danes v Berlinu

Predsednik ZIS odpotuje na štiridnevni uradni obisk v NDR

BEOGRAD, 14. maja (Tanjug) — Predsednik zveznega izvršnega sveta Džemal Bijedić potuje jutri na štiridnevni uradni obisk v Berlin, kamor ga je povabil predsednik ministrskega sveta NDR Willi Stoph. Džemal Bijedić je pred odhodom v Nemško demokratično republiko dal intervju stalnemu dopisniku vzhodnonemške časopisne agencije ADN v Beogradu. Intervju predsednika ZIS objavljamo v celoti na 5. strani.

To je pot nasilja

Kam vodijo »spominske plošče« in šovinistični letaki na Koroškem?

LJUBLJANA, 14. maja — Gonja proti slovenski manjšini na Koroškem in proti Jugoslaviji ter Sloveniji nasploh je dosegla zadnje dni svojevrsten vrhunec s tem, da so na avstrijsko-jugoslovanski meji v Pliberku odkrili spominsko ploščo nacističnim elementom ter po Koroškem delili letak s skrajno šovinistično in protijugoslovansko vsebino. Avstrijske oblasti ob vsem tem ostajajo križem rok. Zato je komisija za vprašanje mednarodnih odnosov skupščine SRS danes ocenila celovitost avstrijske politike do Jugoslavije ter izdala o tem sporočilo, ki ga (skupaj z letakom) objavljamo na 5. strani.

Utrditev stikov

Tiskovna konferenca o gospodarskem sodelovanju SFRJ z deželami v razvoju — Odbora predlagata resolucijo

BEOGRAD, 14. maja (Tanjug). Pristojni skupščinski zbori bodo na naslednjih sejah obravnavali analizo zveznega izvršnega sveta o gospodarskih stikih med Jugoslavijo in državami v razvoju ter o ukrepih, ki jih bomo sprejemali, da bi to sodelovanje širili in izboljševali.

EMIL LUDVIGER: Olajšave v prid večji menjavi

S tem sta časnikarje na današnji tiskovni konferenci seznanila Emil Ludviger, predsednik komisije ZIS za gospodarsko sodelovanje Jugoslavije z državami v razvoju, in Dušan Gligorijević, predsednik komisije ZIS za gospodarske stike s tujino.

Jugoslavija je imela zadnjih pet let kar dobre rezultate v gospodarskem sodelovanju z nerazvitimi državami. V prvem četrtletju letošnjega leta je uvoz iz teh držav narasel za 90%, naš izvoz pa za 30% — oboje v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta.

Analiza predvideva vrsto olajševalnih ukrepov, ki bodo jugoslovanske gospodarske organizacije vsekakor spodbudili k temu, da bodo navezale trajne gospodarske stike z državami v razvoju. Posebne olajšave so predvidene za 25 najmanj razvitih držav tega območja. Tem državam bomo med drugim dajali kredite, odpravili pa bomo tudi carinske in necarinske pregrade za nakup njihovega blaga.

O sodelovanju z deželami v razvoju sta že spregovorila zunanjepolitična odbora zbora narodov in družbenopolitičnega zbora zvezne skupščine. Predlagala bosta zboroma, naj sprejmeta resolucijo o izboljšanju ekonomskih odnosov SFRJ z deželami v razvoju. Več o tem na 2. str.

Stiki Slovenija Vojvodina

Delegacija pokrajinskega komiteja ZKV prispela na obisk v Slovenijo

LJUBLJANA, 14. maja (Tanjug) — Na povabilo CK ZK Slovenije je prispela na dvodnevni obisk v SRS delegacija pokrajinskega komiteja ZK Vojvodine, ki jo vodi sekretar sekretariata Jon Srbovan. Tako delegacija vrača obisk predstavnikom CS ZK Slovenije, ki so bili lani v Vojvodini.

Gostje iz Vojvodine so imeli danes pogovore z delegacijo CK ZK Slovenije s sekretarjem sekretariata Francem Šetincem na čelu. Izmenjali bodo informacije o dejavnosti zveze komunistov in o aktualnih družbenopolitičnih vprašanjih, govorili pa bodo tudi o kmetijskih vprašanjih.

TRAJNO IN VZTRAJNO DELO ZK

Sedanji in prihodnji čas — to je pokazala 4. seja konference ZKJ minuli četrtek in petek — terjata čedalje manj kampanjsko delovanje, pač pa smotrno razdelitev določnih nalog slehernemu komunistu, trajno in vztrajno delo, načrtnost, še večjo organiziranost, ki ima pred očmi maksimalno ustvarjalnost, domiselnost, gospodarnost vsakega bojevnika na fronti socialističnih samoupravnih sil. Na 4. seji je široko odmevala resnica, da je napredek domovine Jugoslavije in vsakega njenih enakopravnih delov možen samo, če bomo več, smotrneje, produktivneje delali, če bomo več ustvarjali.

Sklepi 4. seje konference ZKJ tako v celoti kot v nadrobnostih opozarjajo na odločenost komunistov in njihove zveze, da stoje sredi življenja, sredi delavstva, delovnih ljudi. Ne zato, da bi dajali lekcije ali poveljevali, marveč da bi se skupaj z njimi borili, z lastnim zgledom dokazovali, da se da še hitreje kot doslej spreminjati družbo v samoupravno socialistično skupnost, v kateri človek ni postavka v tehnokratskih ali birokratskih računih, marveč akter in merilo vsega. O tem govori komentar Jožeta Širclja na 7. strani.

Premirje drži

Sestanek Jaserja Arafata z bivšim libanonskim premierom — Nesklepčna skupščina - Žrtve bojev v Libanonu

BEJRUT, 14. maja (AFP). Bivši libanonski premier Saeb Salam in šef palestinske osvobodilne organizacije Jaser Arafat sta se danes dve uri pogovarjala. Po sestanku je Saeb Salam izjavil, da se libanonske oblasti in Palestinci drže kairskega sporazuma o ureditvi stikov med pripadniki palestinskega gibanja in arabskih držav. Omenil je še, da bo danes začela zasedati mešana štiričlanska komisija za spoštovanje sporazuma o prenehanju ognja in ureditvi drugih vprašanj.

SULEJMAN FRANDŽIJE: napori za pomiritev

Ker ni bilo kvoruma, so danes odložili zasedanje libanonske skupščine, na katerem bi morali razpravljati o izrednem stanju v državi, uvedenem pred tednom dni. Na sejo je prišlo le 33 poslancev od 99, kolikor jih je v skupščini. Navzočega ni bilo niti enega od voditeljev strank, od članov vlade pa je bil le notranji minister.

Libanonski predsednik Fradžije je sinoči že drugič sprejel premiera Amina el Hafeza, ki je odstopil. Predsednik se je včeraj pogovarjal tudi z bivšim premierom Saebom Salemom, ki je odstopil 10. aprila, neposredno po izraelskem vdoru v Bejrut. Libanonska vojska in varnostne sile pa so včeraj spet delale preiskave in aretirale več državljanov, ki so podpirali palestinsko gibanje. Akcije so bile v več četrtih v Bejrutu in okolici.

Agencija UPI pa poroča, da je v spopadih med enotami libanonske armade in palestinskih komandosov, ki so se začeli 2. maja, padlo več kot 300 ljudi: 46 vojakov, 200 palestinskih komandosov in več kot 100 civilistov.

Sadat je govoril

KAIRO, 14. maja (Reiter) — Predsednik Sadat je popoldne govoril na posebnem zasedanju ljudske skupščine. V Egiptu so bila danes tudi množična zborovanja ob dveletnici programa obsežnih reform, ki ga je pred dvema letoma razglasil predsednik Sadat.

SVOBODA Z OKUSOM PO PELINU

Ugrabitve so postale, zlasti v Latinski Ameriki, domala inštitucionalizirana oblika političnega uveljavljanja. Okoli 200 ljudi je bilo ugrabljenih od leta 1969 do danes in okoli deset odstotkov ugrabljenih so ubili. Toda te ugrabitve so dale svobodo več kot 150 političnim jetnikom. In vendar sprejemamo te svobode z okusom po pelinu, kajti dosežene so bile z dejanji, ki sodijo med najbolj problematične v človekovem ukrepanju. Ob zadnji ugrabitvi v Mehiki, ki je osvobodila trideset političnih zapornikov, razmišlja v komentarju Peter Brešćak.

Burundi: upor plemen

V bojih vladnih enot z upornimi plemeni ubitih več kot 50 ljudi

DAR ES SALAAM, 14. maja (AP) — Sem prihajajo poročila, da je bilo v bojih v Burundiju ubitih več kot 50 ljudi, ranjenih pa več deset. Uporniki proti vladi, oboroženi s kopji, loki in strelicami, so v četrtek ob zori napadli več vasi v bližini meje s Tanzanijo. Kmalu zatem je več kot 100 prebivalcev prebegnilo v Tanzanijo. Marca, ko so burundijske čete pregnjale upornike še prek tanzanijske meje in napadle pet vasi, je bilo 80 mrtvih. Pred kakim letom pa je bilo menda mrtvih 100.000 ljudi, ko se je največje burundijsko pleme Hutu uprlo vladajočemu plemenu Tutsi, čemur so sledile vladne represalije.

OBISK — V delegaciji PK ZK Vojvodine, ki je prispela na obisk v Slovenijo, so Branko Jovetić, Ištvan Rajčan, Draško Berisavljević in Milenko Perić. Vodi jo Jon Srbovan. Delegacijo CK ZK Slovenije, ki se pogovarja z gosti iz Vojvodine, vodi Franc Šetinc; v njej so še Tone Tribušon, Danica Jurkovič, Milovan Zidar, Rado Dvořak in Zvone Dragan. Jutri si bodo gostje iz Vojvodine ogledali tovarno Gorenje v Velenju in obiskali Bizeljsko. Foto: Janez Zrnec

LJUBLJANA, CELOVŠKA 317, TELEFON: 53 681
ZA DOM IN OPREMO
TAPO
OBLAZINJENO POHIŠTVO
LJUBLJANA, CELOVŠKA 317, TELEFON: 53 685

Tito: „Radio je orožje v rokah delavskega razreda“

Pismo predsednika Tita udeležencem proslave v Ohridu

BRDO PRI KRANJU, 14. maja (Tanjug) — Predsednik republike Josip Broz Tito je poslal udeležencem proslave ob dnevu jugoslovanskega radia v Ohridu naslednje pismo:

»Najlepše se vam zahvaljujem za povabilo, da bi se udeležil proslave ob dnevu jugoslovanskega radia, s katero ste počastili tudi spomin na 50-letnico prvih rednih radijskih programov na svetu. Ob tej priložnosti pošiljam vam in vsem delavcem jugoslovanskih radijskih postaj prisrčne pozdrave.

Radijsko omrežje v naši državi se je po zaslugi skupnosti in ustvarjalnih prizadevanj ljudi v tej dejavnosti po vojni zelo naglo razvijalo. Tako ima radio danes skoraj vsaka naša družina in poleg televizije pomeni sredstvo z izredno velikim družbenopolitičnim in vzgojnim vplivom. Radio ima velik vpliv tudi pri širjenju kulture in izobrazbe, čeprav možnosti še vedno niso dovolj izrabljene. Vaša organizacija in vsi, ki sodelujejo pri programiranju in uresničevanju vaših nalog, so prevzeli izredno družbeno odgovornost.

V današnji fazi našega razvoja je predvsem vaša dolžnost, da se bolj kritično ozrete na svoje dosedanje delo, da odločno odpravite odklone in slabosti, ki jih je opaziti tudi pri vas, in da dosledno uresničujete ideologijo in politiko ZKJ, tako v politično-informativnih kot tudi v drugih programih, zlasti tistih s področja izobraževanja in kulture nasploh. Veliko večjo skrb morate posvetiti tudi idejnopolitičnemu in strokovnemu izobraževanju kadrov. Vse to bo omogočilo, da bo radio postal v polnem pomenu besede močno orožje delavskega razreda in naše samoupravne socialistične družbe.

Tudi doslej ste posvečali pozornost medsebojnemu sodelovanju in uresničevanju mnogih skupnih programov. Mnenja pa sem, da so pogoji še za bolj živahno in kvalitetno sodelovanje, za večje zavzemanje za bratstvo in enotnost ter za utrjevanje povezanosti naše jugoslovanske socialistične skupnosti.

Naše radijsko omrežje pomaga s svojimi najrazličnejšimi oddajami, mednarodnimi zvezami in sodelovanjem spoznavati v svetu dosežke in politiko naše države. Pri tem in pri zatiranju sovražne propagande in dezinformacij, ki jih nekateri krogi zunaj lažno širijo o naši državi, bi bil lahko delež radia še večji.

Prepričan sem, da boste svoje naloge izpolnjevali z vso odgovornostjo. Želim vam veliko uspeha pri prihodnjem delu«.

Boljši stiki SFRJ z deželami v razvoju

Resolucija o izboljšanju gospodarskih stikov z deželami v razvoju naj bo program smernic in ukrepov — B. Šnuderl poročal o sodelovanju z EGS

BEOGRAD, 14. maja (Tanjug). Zunanjepolitična odbora zbora narodov in družbenopolitičnega zbora zvezne skupščine sta na današnji skupni seji sklenila svojima zboroma predlagati, da bi sprejeli resolucijo o izboljšanju gospodarskih stikov med SFRJ in državami v razvoju. Razlogi za sprejetje takšnega skupščinskega dokumenta so prizadevanja, da bi SFRJ v skladu s svojim položajem in z možnostmi pripomogla k uresničevanju skupno sprejetih obveznosti in dokumentov neuvrščenih držav, OZN, skupine 77 držav ter konference OZN o trgovini in razvoju.

SFRJ si na podlagi stališča, da jo v sodelovanje z državami v razvoju usmerja njena gospodarska struktura, prizadeva širiti možnosti za enakopravno in racionalno vključevanje v mednarodno delitev dela, s čimer zagotavlja trdnejši razvoj lastnega gospodarstva in hkrati uspešneje izkorišča svoj gospodarsko-zemljepisni položaj.

Predlog resolucije predvideva ne le načela, temveč tudi vrsto konkretnih ukrepov, tako da bi ta politika postala del sistema ukrepov za naše sodelovanje z državami v razvoju ter da bi se domača podjetja na podlagi tega začela še bolj zanimati za sodelovanje z državami v razvoju.

Predlog potrjuje, da je Jugoslavija v skladu z možnostmi pripravljena v praksi uresničevati obveznosti in dogovore, ki jih je sprejela na mednarodnih konferencah. Pri tem ne gre za skupščinski dokument, ki bi ponovno poudarjal splošno znana načela, temveč za smernice in ukrepe, ki jih Jugoslavija sprejema na notranjem področju, da bi okrepila sodelovanje z državami v razvoju in da bi se utrdil skupni položaj na mednarodnem področju. S sprejetjem skupščinske resolucije bi pripomogli k temu, so poudarili na sestanku, da bi naša politična stališča in normativni akti postali del vsakodnevne politike in prakse.

Član ZIS Boris Šnuderl je člane odborov seznanil s potekom pogovorov z EGS ter z našimi stiki z EGS in svetom za vzajemno gospodarsko pomoč (SEV). Sklenili so, da bodo ta vprašanja v kratkem obravnavali v okviru delovnega programa za evropsko konferenco o varnosti in sodelovanju.

Trk na zvezni ravni

Predsedstvo ZŠJ: priprave na kongres mladih, ko bodo ustanovili enotno Zvezo socialistične mladine, so v zamudi zaradi mrtvila na zvezni ravni

BEOGRAD, 14. maja (Tanjug). Na seji predsedstva ZŠJ v Beogradu so govorili o tem, koliko je študentska organizacija sodelovala pri uresničevanju stališč iz pisma predsednika Tita in izvršnega biroja ter nalog, navedenih v resoluciji 3. konference ZKJ.

Osnovna ugotovitev večurne razprave študentskih aktivistov je bila, da je postala dejavnost organizacije bolj pestra, tempo splošne konsolidacije ZŠJ pa ni tak, kot ga terjata pismo in resolucija 3. konference ZKJ.

Na današnji seji so posebno pozornost posvetili poteku akcije v zvezi s pripravo kongresa mladih, na katerem bodo jeseni v skladu z resolucijo 3. konference ustanovili enotno zvezo socialistične mladine. Iz razprave je sledila ocena, da so priprave v zamudi in da se zveza mladine in ZŠJ nista pravočasno dogovorili o kongresnih pripravah.

Zanimivo je, da so študentski voditelji iz republik poudarili, da so dosegli popolno sodelovanje z organizacijo zveze mladine, in izrazili nezadovoljstvo, ker ni takega sodelovanja čutiti tudi v federaciji.

Sekretar študentskega vodstva Vukojica Bošković je dejal, da za premostitev takih razmer ni dovolj le to, da se spremeni zdajšnje razmere, v katerih sta obe organizaciji ločeni od lastnega članstva.

Na seji so še sklenili, da se bodo začele priprave za prihodnjo letno konferenco, ki bo najbrž junija. Predvideno je tudi, naj bi bila prihodnji mesec seja z zveznim mladinskim vodstvom.

Sklic seje gospodarskega zbora skupščine SRS

LJUBLJANA, 14. maja — Predsednik gospodarskega zbora skupščine SR Slovenije Tone Bole je sklical sejo zbora za sredo, 23. maja 1973, ob 9. uri.

Po predlogu dnevnega reda bo zbor med drugim obravnaval osnutek zakona o kmetijskih zemljiščih; osnutek zakona o dedovanju kmetijskih zemljišč in zasebnih kmetijskih gospodarstev (kmetij); osnutek zakona o samoupravnem sporazumevanju in družbenem dogovarjanju o merilih za razporejanje dohodka in za delitev sredstev za osebne dohodke; osnutek zakona o prevozu z motornimi vozili v cestnem prometu in konvencijo med vlado Socialistične federativne republike Jugoslavije in vlado Republike Francije o varstvu invencij. PO-150573

Nagrajeni prometni filmi

ZAGREB, 14. maja (Tanjug) — Mednarodna žirija četrtega internacionalnega festivala filmov o varnosti v prometu je v soboto sporočila svojo odločitev o dodeljevanju nagrad najbolj uspešnim filmom, ki so jih prikazali v minulih treh dneh.

Prvo nagrado med vzgojnimi filmi za pešce je dobil angleški film »Pazi kako hodiš«, drugo nagrado jugoslovanski film »Koraki pešca« in tretjo zahodnonemški film »Testni film za pešce«.

Tržišče ni slepa sila

Zapostavljeno načrtovanje — Enotni trg in prosta konkurenca

BEOGRAD, 14. maja (Tanjug) — Tržišča ni mogoče jemati kot slepo naravno silo, kot ekonomsko stihijo. Tržišče vse bolj zajema zapleten kompleks odnosov, ki jih je mogoče predvideti in načrtovati ter nanje vplivati. Tako so opozorili na današnjem posvetovanju o tržno-poslovni dejavnosti OZD, da bi pospešili proizvodnjo in izboljšali splošni življenjski standard. Posvetovanja so se udeležili predstavniki 130 delovnih organizacij in več političnih ter gospodarskih voditeljev.

Niso precenjevali pomembnosti tržišča. Tržišče ni nekaj vseurejujočega in nedotakljivega, ne gre pa podcenjevati njegovega pomena kot dejavnika v razvoju gospodarstva, produktivnosti in družbenih odnosov. Posebej so opozorili na plansko komponento v razvoju tržišča. Ta je bistveni pogoj nadzorstva tržišča v planskotržnem gospodarstvu, kot je naše. Na posvetovanju pa je bilo slišati mnenja, da plansko komponento pri nas precej zapostavljamo in da je že celo desetletje čutiti krizo načrtovanja. To še zlasti velja za strukturni razvoj, ki se giblje v nasprotju z našimi željami in možnostmi. Družbeno načrtovanje, ki je edino možno v naših razmerah, ne dovoljuje ločenega načrtovanja, ki nikogar ne obvezuje. Vsak načrt in njegove obveznosti je treba verificirati s samoupravnimi sporazumi in družbenimi dogovori.

Iz enotnosti socialističnega samoupravnega proizvajalskega razmerja sledi tudi objektivna nujnost enotnega tržišča. Tako tržišče pa predvideva tako svobodno konkurenco kot tudi dogovor in zavestno usmerjanje tržišča, da bi zmanjšali tveganje stihijskega razvoja.

Komisija za razpis delovnega mesta direktorja pri

TT OKROGLICA
VOLČJA DRAGA

razpisuje delovno mesto

DIREKTORJA
(reelekcija)

Poleg splošnih z zakonom določenih pogojev, mora kandidat imeti še:
— najmanj srednjo izobrazbo tekstilne ali druge ustrezne stroke ter vsaj 10 let delovnega staža in 5 let prakse na vodilnem ali odgovornejšem delovnem mestu v tekstilni stroki;
— ali višjo izobrazbo tekstilne ali druge ustrezne stroke ter vsaj 5 let delovnega staža in 3 leta prakse na vodilnem ali odgovornejšem delovnem mestu v tekstilni stroki;
— ali visoko izobrazbo tekstilne ali druge ustrezne stroke ter vsaj 3 leta delovnega staža in 2 leti na vodilnem ali odgovornejšem delovnem mestu v tekstilni stroki.

Kandidati naj v 20 dneh od dneva objave pošljejo svoje ponudbe s kratkim življenjepisom, dokazili o izpolnjevanju navedenih pogojev in potrdilom o nekaznovanju na naslov: TT Okroglica Volčja draga — komisija za razpis mesta direktorja. 4298

ingrad CELJE

Gradbeno industrijsko podjetje »INGRAD« CELJE
Ljubljanska cesta 16

vabi
k sodelovanju na razpisana naslednja prosta delovna mesta:

1. ŠEFA gradbenega sektorja Štore
pogoji: FAGG II. stopnje in 5 let delovnih izkušenj, ali višja gradbena tehniška šola in 7 let delovnih izkušenj, ali srednja gradbena tehniška šola in 10 let delovnih izkušenj,
opravljen strokovni izpit in pooblastilo za izvajanje del;

2. ŠEFA sektorja proizvodnih obratov
pogoji: dokončana FAGG, ali višja šola ustrezne smeri in 7 let delovnih izkušenj, ali srednja šola ustrezne smeri in 10 let delovnih izkušenj;

3. TEHNIČNEGA VODJO priprave dela za inštalacije vodovoda in centralne kurjave
pogoji: dokončana najmanj srednja šola strojne smeri in 2 leti delovnih izkušenj;

4. VODJO oddelka v tehnični komercialni službi
pogoji: diplomirani gradbeni inženir ali diplomirani ekonomist, ali gradbeni inženir ali ekonomist s triletno prakso;

5. SKLADIŠČNIKA
pogoji: izučen trgovski pomočnik — zaželena kovinska stroka;

6. REFERENTA za delovna razmerja
pogoji: administrativni ali ekonomski tehnik, praksa zaželena;

7. FAKTURISTA
pogoji: ekonomski tehnik, praksa zaželena;

8. STROJEPISKE
pogoji: dokončana srednja ali nižja administrativna šola, praksa v strojepisju.

Kandidati bodo lahko sprejeti na delo za nedoločen čas s posebnim pogojem poskusnega dela. Nastop je mogoč takoj ali po dogovoru.
Ponudbe vložite v kadrovski službi podjetja v 15 dneh. 4303

Malo investicij

Sredstva gospodarstva pri LB komaj za tri odstotke presegajo lanska — Občani so vložili 10 odstotkov več

LJUBLJANA, 14. maja. Ob pregledu poslovanja v letošnjih prvih treh mesecih je Ljubljanska banka ugotovila, da so se bančna sredstva zadovoljivo povečala.

Ohranila se je poglavitna značilnost prejšnjih obdobij: sredstva gospodarstva komaj za tri odstotke presegajo lanska v zadnjem četrtletju, prebivalstvo je naložilo za 10 odstotkov več denarja, sredstva negospodarskih organizacij pa so za 20 odstotkov višja!

Banka rast gospodarskih sredstev na žiro računih razlaga tako, da so se likvidnostne razmere v zadnjem času popravile. Mnenje utrjuje še s podatkom, da se obseg neizvršenih sodnih in akceptnih nalogov vidno manjša. Na tej značilnosti pa gradi domnevo, da je treba ponekod pripisati ugodnejše likvidnostne razmere rahlemu upadanju ambicij po večji poslovni aktivnosti. Banka je namreč delovnim organizacijam odobrila manj dolgoročnih kreditov. Investicijska potrošnja iz bančnih sredstev je za celih 36 odstotkov manjša kot je bila v lanskem prvem četrtletju. Hkrati pa so same gospodarske organizacije porabile 40 odstotkov več denarja za investicije, organizacije izven gospodarstva pa celo 61 odstotkov več.

Gregor Klančnik je že na začetku današnje seje dejal, da je v Sloveniji premalo dobrih investicijskih načrtov. Nekatere delovne organizacije so zadovoljne, je omenil, če niso zadolžene, kar pa je v sodobnem naglo napredujočem svetu po Klančnikovem mnenju hiba. V Sloveniji smo premalo širokopotezni, premalo tujih finančnih kreditov uporabljamo in kasnimo z nekaterimi življenjsko važnimi naložbami.

Član izvršilnega odbora Slavko Jakopčič pa se ni strinjal z domnevo o premajhni ambicioznosti slovenskega gospodarstva. Gospodarstvo v banki ni dobilo sredstev, ker je le-ta, nekaj časa skrbela za likvidnost in bila celo preveč oprezna!

Na koncu je bila sodba o gospodarski neambicioznosti popravljena tako, da vseh investicijskih zahtevkov ni mogoče vtisniti v finančne kalupe.

A LENKA MIŠIČ

Kršitve pravic manjšine

Komisija za človekove pravice o slovenski manjšini v Avstriji

BEOGRAD, 14. maja (Tanjug) — Medresorna komisija za človekove pravice pri ZSZZ je pod predsedstvom prof. dr. Brana Jankovića razpravljala o položaju slovenske manjšine na avstrijskem Koroškem, upoštevaje splošno deklaracijo OZN o človekovih pravicah, mednarodno konvencijo o odpravljanju kakršnihkoli oblik rasne diskriminacije in druge temeljne dokumente OZN o človekovih pravicah. Komisija je morala žal ugotoviti vrsto kršitev človekovih pravic v skladu s temi dokumenti, precej pa se je tudi poslabšal položaj te manjšine.

LB: po načrtih

Izvršilni odbor LB razdelil združena sredstva za gospodarsko manj razvite občine, za kmetijstvo in opremo

LJUBLJANA, 14. maja. Izvršilni odbor Ljubljanske banke je danes odobril program kreditov, za katere so bila po samoupravnem sporazumu bančnih upravljalcev o letošnji poslovni politiki sredstva združena in so namenjena uresničitvi slovenskega srednjeročnega načrta.

Od 450 milijonov, kolikor so jih bančne enote izločile iz svojih sredstev, je izvršilni odbor potrdil, naj bi letos 87 milijonov porabili kot delež h kreditom, s katerimi bodo grajeni objekti na gospodarsko manj razvitih območjih Slovenije.

Sredstva so namenjena za 21 investicijskih programov, Ljubljanska banka pa bo za njih v treh letih izročila 160 milijonov dinarjev. Investicijski programi so vredni 419 milijonov dinarjev; znaten bo delež republike, ki bo vnaprej krila obresti, predviden delež republiških skupnih rezerv, pa tudi krediti za nakup opreme.

Izvršilni odbor je iz združenih sredstev odobril še deleže pri investicijah za razvoj družbenega in zasebnega kmetijstva. Lani je banka za to panogo posebnega družbenega pomena izločila iz združenih sredstev 46 milijonov dinarjev. Letos predvideva 60 milijonov, pri čemer spoštuje slovenski dogovor, da je treba spodbujati družbena posestva in kmečke skupnosti ter dodeljevati kredite kooperantom na manj razvitih območjih Brkinov, Kozjanskega in Kobanskega. Prednost naj bi po dogovoru imeli tudi kmetje kooperanti v obmejnem pasu kot tisti z višinskih kmetij, nazadnje pa še zasebni kmetovalci izven teh območij.

Zaradi velikega števila zahtevkov naj bi prihodnje leto porabili k temu še 30 milijonov, spodbuditi pa nameravajo v prvi vrsti proizvodnjo pomembnejših tržnih viškov, zlasti mleka, mesa in sadja.

Nazadnje je iz združenih sredstev izvršilni odbor odobril še 140 milijonov več sredstev za prodajo domače serijske opreme na kredit, za izvoz opreme in za izvajanje investicijskih del v tujini.

ALENKA MIŠIČ

Industrija plutovinastih izdelkov
PLUTAL
LJUBLJANA, CELOVŠKA 32

objavlja prosta delovna mesta za:

1. ORODJARJA
2. VEC NK DELAVK IN DELAVCEV
za nedoločen čas za obrat v Šiški in na Viču
3. VEC NK DELAVK IN DELAVCEV
za julij in avgust
4. SERVIRKO za počitniški dom v Fiesi
sezonsko delo

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

pod 1.: kvalificiran delavec z odsluženim vojaškim rokom;
pod 2.: in 3.: starost najmanj 18 let;
pod 4.: priučena delavka.

Osebni dohodek po pravilniku o delitvi OD. Razpis traja do zasedbe delovnih mest. 4288

Komisija za razpis delovnega mesta direktorja podjetja pri

tovarni modne konfekcije Kreacija
NINA — VEZENINA
MARIBOR

ponovno razpisuje
prosto delovno mesto

DIREKTORJA

Kandidat mora poleg z zakonom določenih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje:
— imeti mora visoko ali višjo strokovno izobrazbo in 10 let delovnih izkušenj na vodilnih delovnih mestih, ustrezne moralno-politične lastnosti in organizacijske sposobnosti vodenja podjetja. 4301

Gore vzgajajo

DELO

Mitja Gorjup (glavni urednik), **Jak Koprivc** (odgovorni urednik), **Ante Mahkota** (pomočnik glavnega urednika), **Vlado Jarc** (notranja politika in gospodarstvo), **Janez Stanič** (zunanja politika), **Tit Vidmar** (kultura), **Miro Zakrajšek** (dopisništvo, lokalna kronika), **Evgen Bergant** (šport), **Vojko Černelč** (centralna redakcija), **Jaka Štular** (nedeljska izdaja »Dela«), **France Vrečar** (sobotna priloga), **Bogo Sajovic, Olga Ratej, Ivan Kranjc** (kronika, reportaža), **Aco Pasternjak** (poslovna stran)

Vzgojni mladinski zavodi uvajajo planinstvo kot izvenšolsko dejavnost

LJUBLJANA, 14. maja. V soboto, 5. maja, je bilo na pobudo Planinske zveze Slovenije v Domu Kokrškega odreda na Kališču pod Storžičem posvetovanje o uvedbi planinskih aktivnosti v vzgojne zavode. Posveta so se udeležili predstavniki vzgojnih zavodov Preddvor pri Kranju, Logatec, Planina, Višnja gora, Mladinskega doma Malči Beličeve iz Ljubljane ter Prehodnega mladinskega doma iz Ljubljane. To je bil prvi konkretni ukrep po posvetovanju v Portorožu (o preprečevanju negativnih dejanj med otroki in mladino).

Ker so dosedanja opazovanja in izkušnje pokazale, da je gorništvo s svojimi mnogimi oblikami in možnostmi vsestranskega izživetja zelo zanimivo tudi za vzgojno prizadeto mladino, je vzniknila misel, da bi jo uporabili kot eno od sredstev za boljšo in hitrejšo resocializacijo vzgojno prizadete mladine. Posebno pomembno pri tem je, da bi gojence naučili koristno in aktivno izrabljati prosti čas ne samo v zavodu, temveč tudi kasneje, ko bodo že delali v poklicih, za katere se usposabljajo. Gre torej za dvoje: privajanje na hojo v gore in na druge planinske aktivnosti ter privzgajanje gorniških navad in drugih etičnih in moralnih vrednot izven zavodskih zidov naj pospeši resocializacijo gojencev.

Udeleženci so se strinjali s predlogom, da se uvede planinstvo kot izvenšolska dejavnost v vse vzgojne zavode katerih predstavniki so sodelovali na posvetu.

JOŽE RAJER

Zgodilo se je

15. maja

Danes je torek, 15. maja, 135. dan v letu 1973. Do konca leta je še 230 dni. Na današnji dan so se v preteklosti zgodili tudi tile pomembnejši dogodki:

1963 — Američani so izstrelili v orbito okoli Zemlje »Merkur 9«, ki ga je upravljal Gordon Cooper. Vesoljska ladja je 22-krat obkrožila Zemljo.

1960 — Na pot okoli Zemlje so izstrelili sovjetski umetni satelit »Sputnik 4«. Čez štiri dni se je kabina z lutko-vesoljcem ločila od »Sputnika«. To je bila priprava na prvi človekov polet v vesolje.

1958 — General De Gaulle je bil pripravljen prevzeti oblast v Franciji, ki se je znašla v hudi politični krizi.

1958 — SZ izstrelila okoli Zemlje umetni satelit »Sputnik 3«.

1957 — Britanija preizkusila v Pacifiku svojo prvo termonuklearno bombo.

1951 — Potres opustošil več krajev v El Salvadoru; 400 je bilo mrtvih.

1945 — Kapitulirali so zadnji ostanki obkoljenih nemških čet na jugoslovanskem ozemlju.

1943 — Razpustili komunistično internacionalo (kominterno), katere sedež je bil v Moskvi.

Začela se je 5. sovražna ofenziva, zadnji nemški poskus, da bi uničili glavnino narodnoosvobodilne vojske in njen vrhovni štab. Med to trimesečno ofenzivo je bila tudi znamenita bitka na Sutjeski.

1926 — V Zagrebu je začela oddajati prva srednjevalovna radijska postaja v Jugoslaviji in na Balkanu.

Trajni poslovni dogovori

»Jugoexport« sklenil samoupravne sporazume z 18 organizacijami

BEOGRAD, 14. maja — Tu je bila skupščina predstavnikov Jugoexporta in proizvodnih delovnih organizacij, s katerimi vežejo podjetje trajni poslovni sporazumi. Na dnevnem redu so bili samoupravni sporazumi: trdno povezovanje trgovine s proizvodnimi delovnimi organizacijami.

Doslej je Jugoexport sklenil samoupravne sporazume o poslovnem sodelovanju z 18 delovnimi organizacijami, do konca maja pa jih bo še več. Sporazumi določajo, da Jugoexport in njegovi partnerji sodelujejo pri načrtovanju skupne poslovne politike, skupnem prevzemanju rizika, delitvi dohodka, pri vlaganju za razvoj in medsebojnem kreditiranju. BOJANA JAGER

Blagovna menjava s Poljsko

Letos — po dogovoru — za petino več: 236 milijonov dolarjev

BEOGRAD, 14. maja (Tanjug) — Protokol o blagovni menjavi med Jugoslavijo in Poljsko predvideva za letos izmenjavo v vrednosti 236 milijonov dolarjev v obe smeri, to je za približno 20 odstotkov več kot lani.

Že v prvem četrtletju letošnjega leta je vrednost blagovne menjave dosegla 53,5 milijona dolarjev, to je 22,7 odstotkov vrednosti letnih kontingentov oziroma 22 odstotkov več kot lani. Jugoslavija je v okviru te menjave izvozila za približno 23 milijonov dolarjev izdelkov, kar je za 16,2 odstotka manj kot v prvem četrtletju lani. Vrednost uvoženega blaga znaša 30,6 milijona dolarjev.

Elektro strojno podjetje
»TIKI«
Ljubljana, Aleševčeva 52

razpisuje prosta delovna mesta:

1. **REFERENTA PRODAJE**
2. **VEČ AVTOGENIH VARILCEV**
3. **POMOŽNEGA SKLADIŠČNIKA**

Poleg splošnih pogojev je za delovno mesto 1. zaželena srednja izobrazba in nekaj let prakse.

Vloge sprejema kadrovska komisija podjetja.

Razpis velja do zasedbe delovnih mest. 4255

Dolge in drage vrste so bolezen zdravstva

Boljše zdravstveno stanje občanov, vse več časa pa izgubljamo zaradi pregledov — Zapostavljena preventiva — Drago zdravljenje, varčnost pri bolnih

BEOGRAD, 14. maja (Tanjug). Na današnji seji komisije sveta ZSJ za življenjske in delovne razmere so povedali, da smo predlani po nepopolnih podatkih izgubili zaradi začasne nezmožnosti za delo več kakor 58 milijonov delovnih dni. Še zmerom imamo veliko komun, v katerih pride en zdravnik na 2500 ali več prebivalcev. V razvitih državah je to razmerje 1:600, v Sloveniji pa 1:700.

Na prvi pogled se zdi, da se je splošno zdravstveno stanje zaposlenih naglo poslabšalo, vendar je resnica ravno nasprotna: zdravstveno stanje prebivalstva se je precej zboljšalo, vse več časa pa izgubljamo zaradi pregledov in dolgih vrst v čakalnicah.

Zakaj? Preventiva se je znašla nekje na obrobju in vsakdo misli samo na gospodarnost pri delu. Ne stimuliramo ne skladov zdravstvenega zavarovanja ne pogodb med gospodarstvom in zdravstvenimi organizacijami in tudi ne same zdravstvene službe. V praksi je videti, da se zdravniku bolj »splača«, če pride v ordinacijo »zapleten primer« kot človek, ki se ni oglasil zaradi zdravljenja, temveč zaradi preventive. To je samo ena stran resnice, druga stran pa opozarja, da je zdravnikov malo, da ljudje čakajo zaradi najbolj navadnega pregleda tudi po tri dni, kar je v škodo državljanom, gospodarstvu in družbi.

Sekretar zveznega odbora sindikata delavcev družbenih dejavnosti Jože Tavčar je danes zaradi tega opozoril, da je zdravstvo v izredno težavnem položaju.

Za tiste, ki niso zaposleni, je zdravljenje drago, zaposleni pa tvegajo, da bodo dobili samo 50-odstotno bolezнino. Če so bolni dlje kot mesec dni, pa jim grozi nevarnost, da bodo dobivali samo povprečje dohodka iz lanskega leta. Zaradi tega se bolniki branijo večmesečnih bolniških dopustov. Po drugi strani pa si tudi bolnišnice prizadevajo, da bi pri bolnikih kaj prihranile: pri hrani, pri negi in marsikje, kjer ne bi smeli varčevati.

Denar zvezni blagajni

Zvezni pravni svet o denarju od carinskih in deviznih prekrškov

BEOGRAD, 14. maja (Tanjug) — Zvezni pravni svet, ki ga vodi dr. Nikola Balog, je z večino glasov sklenil, da dohodek, ki priteka od plačila carinskih in deviznih prekrškov, sodi v zvezno blagajno. Tako naj bo, dokler nova ustava to vprašanje natančneje ne opredeli. Pravni svet je tudi sodil, da so družbeni dogovori o merilih za določitev cen zdravstvenih uslug, ki so jih republiški izvršni sveti sklenili s skupnostmi za zdravstveno zavarovanje in republiškimi skupnostmi zdravstvenih ustanov, uglašeni z zakonom in zatorej določitev zakona o izdvajanju viškov dohodka iz leta 1972 ne bo uporabljena pri skladih skupnosti zdravstvenega zavarovanja; tako je to urejeno v Sloveniji.

Zvezni pravni svet ni dal uradnega mnenja o zahtevi sindikatov in zbornice SR Srbije, naj razsodi, ali je mogoče določena dela v novih družbenih investicijskih objektih odstopati zasebnikom. Ta vprašanja — je menil zvezni pravni svet — morajo s svojimi zakoni in predpisi urejati republike, oziroma pokrajini. Po ustavi je republika oz. pokrajina pooblaščena, da s svojimi predpisi omeji ali prepreči najemanje zasebnikov pri družbenih investicijskih delih. Enotno pa je bil mnenja, da naj bi to vprašanje le uredili z družbenim dogovorom republik.

Novinarji „Dela“ v Makedoniji

SKOPJE, 14. maja — Skupina novinarjev in urednikov, ki jih vodi glavni urednik Dela Mitja Gorjup, je prispela na večdnevni obisk v Makedonijo. Dopoldne jih je sprejel predsednik RK SZDL Makedonije Boško Stankovski. Razen Skopja bo skupina obiskala tudi več mest, gospodarskih objektov in kulturno zgodovinskih spomenikov ter se pogovarjala z družbeno političnimi delavci.

Rogaški kristal v ZRN

Po pogodbi z Württembergische Metalwarenfabrik za 10 milj. DM

ROGAŠKA SLATINA, 14. maja — Predstavniki steklarne B. Kidrič iz Rogaške Slatine in predstavniki zahodnonemške tvrdke Württembergische Metallwarenfabrik so danes v ZRN podpisali petletno pogodbo o prodaji kristalnega in svinčenega kristalnega brušenega stekla zahodnonemškemu tržišču. Steklarna B. Kidrič je tja že doslej zelo uspešno izvažala del svoje proizvodnje, vendar bo po tej pogodbi mogoč znatno večji plasma: 5-letna vrednost izvoženih izdelkov po tej pogodbi je 10 milijonov DM, vendar pričakujejo, da bo doseženo vsaj 20,000.000 DM. Steklarna, ki deluje v sklopu omenjene tvrdke iz ZRN, je med številnimi partnerji spričo izredne kvalitete izbrala prav steklarno »B. Kidrič«.

FRANJO KRIVEC

Širša reka čez mejo

Aprila od Fernetičev do Debelega rtiča 5 milijonov potnikov

KOPER, 14. maja — Mejne prehode od Fernetičev do Debelega rtiča je aprila letos prečkalo v obe smeri blizu pet milijonov potnikov: že vrsto let nazaj niso našteli toliko potnikov.

Največ je bilo potnikov z italijanskim potnim listom. Računajo, da je potovalo v aprilu v obe smeri okoli 1,700.000 ljudi. Za porast jugoslovanskih potovanj v Italijo je gotovo značilno, da je menjava dinarja v lire ugodnejša, čeprav je po znatnih podražitvah blaga v Italiji mogoče za več denarja kupiti prav toliko, če ne še manj kot pred meseci.

GUSTAV GUZEJ

Beograd: obisk KP Španije

Delegacija se bo pogovarjala z voditelji ZKJ o dejavnosti obeh partij

BEOGRAD, 14. maja (Tanjug) — Na povabilo predsedstva ZKJ je v Beograd danes dopotovala delegacija KP Španije, ki jo vodi generalni sekretar KPŠ Santiago Carillo. Med bivanjem v naši državi se bo španska delegacija pogovarjala z voditelji ZKJ in izmenjala mnenja o dejavnosti obeh partij ter o žgočih vprašanjih v zvezi z razvojem mednarodnih stikov.

Pot štafete

MAKARSKA, 14. maja (Tanjug) — Čez 3000 občanov in turistov je včeraj v Makarski pričakalo štafeto mladosti, ki je proti večerju prispela na slovesno urejeni trg Tina Ujevića. Štafetno palico je na tribuno prinesel učenec srednješolskega centra Nenad Radojković.

Dnevnik na TV ob 19.30?

Predlog programskega odbora za TV naj bi veljal od 1. 1. 1974

TUČEPI, 14. maja (Tanjug) — Od 1. januarja 1974 bo televizijski dnevnik verjetno ob 19.30 namesto ob 20, je sklenil programski odbor za televizijo JRT, ki zaseda v hotelu Jadran v Tučepih. Direktorji in glavni uredniki TV centrov so se dogovorili, da bodo najprej izdelali programsko shemo, ki bo usklajena s tem terminom, za mnenje pa bodo vprašali tudi zvezno konferenco SZDLJ. Dokončno se bodo odločili šele po temeljitih posvetovanjih in raziskavah v republiških centrih. Danes so se dogovorili, kako bodo seznanjali javnost s pripravami na X. kongres ZKJ in republiške kongrese.

Up: kredit

V BiH računajo na posojilo mednarodbanke za modernizacijo 2.144 km cest

OD NAŠEGA SARAJEVSKEGA DOPISNIKA

SARAJEVO, 14. maja. Če bo republika BiH dobila od Mednarodne banke za obnovo in razvoj posojilo 15,1 milijona dolarjev, je pričakovati, da bo do 1975. ali leto pozneje moderniziranih vseh 2.144 km cest — kot je to predvideval načrt iz leta 1968. Pogodbo o posojilu naj bi podpisali oktobra ali novembra.

Po programu modernizacije in rekonstrukcije cest v SR BiH so doslej obnovili 1465 km cest, kar je 75 odstotkov manj kot so planirali. Zakaj kasnitev? Po poslednjih podatkih je modernizacija cest dandanes skoraj dvakrat dražja kot takrat, ko so sprejemali načrt. Leta 1968 so računali, da bodo z 1,98 milijarde obnovili vseh 2.144 km, dandanes pa je jasno, da so za že omenjenih 1.465 km porabili 2,07 milijarde — v to vsoto ni vštet denar za avtomobilsko cesto Sarajevo—Zenica.

Oči so torej uprte v Mednarodno banko.

Občine, ki so glavni vir denarja, so namreč cestnemu skladu na račun modernizacije dolžne za lani in tekoče leto okroglih 150 milijonov dinarjev, kar je, če preračunamo potrebnih 15,1 milijona dolarjev v dinarje (257,51 milijonov) še vedno okoli 100 milijonov premalo.

MARJAN BAUER

Paket JAT

Dopusti z Jatom v 39 hotelih od Poreča do Ulcinja za okoli 30 % cenejši

LJUBLJANA, 14. maja. »V sodelovanju s skupino hotelskih podjetij vzdolž jadranske obale, in sicer od Ulcinja do Poreča, smo zakupili 39 hotelov, s čimer prvikrat nudimo svojim potnikom paket počitnic na morju za 7, 10, 11 in 14 dni, ki so glede na ponudbo ostalih agencij najcenejši,« je na današnji tiskovni konferenci povedal Vasja Mencej, direktor ljubljanske poslovalnice JAT.

Ponudnik poudarja, da bodo ljudje, ki se bodo odločili za katerikoli Jatov počitniški aranžman na morju, praktično deležni 30 odstotkov popusta na običajne agencijske ponudbe za polni penzion s prevozom vred. Z rugimi besedami povedano, gre za brezplačen polet na morje, pri čemer bodo koristniki plačali samo polno penzionsko ceno.

JAT je za počitnice na morju izbral 26 krajev z 39 hoteli, in sicer v Budvi, v Hercegnovem, v Dubrovniku, Splitu, Šibeniku ter na Braču v hotelih B in A kategorije, ki razen dubrovniškega hotela Astaree nudijo tudi poseben popust za dodatne otroške postelje: za otroke do dveh let pavšalna cena 100 din, za otroke od 2 do 7 let 25 odstotkov popusta na ceno paketa, za troke nad 7 let ali tretjo osebo po 10 odstotkov popusta na paket.

Jatova predsezona traja, od 1. do 6. julija, posezona pa od 24. oziroma 26. avgusta naprej, odvisno pač od redne letalske proge.

In cene? Sedemdnevne počitnice v paketu se gibljejo od 879 do 1.011 dinarjev, štirinajstdnevne pa od 1.375 do 1.624 din — z dodatkom od 15 do 30 din v glavni turistični sezoni.

NIKO LAPAJNE

30 let bitke na Sutjeski

Osrednja proslava naj bi bila na dan borca 4. julija na Tjentištu

BEOGRAD, 14. maja (Tanjug) — Na današnji seji komisije za negovanje revolucionarnih tradicij zveznega odbora ZZB NOV so predlagali, da naj bi bila osrednja proslava ob 30-letnici bitke na Sutjeski na dan borca 4. julija na Tjentištu. Izdali naj bi tudi brošuro z imeni vseh sodelujočih borcev in kratkim opisom poteka bitke.

Razen osrednje proslave na Tjentištu bodo slovesna zborovanja, razstave, akademije, filmske predstave in pogovori z borci, ki so se bitke udeležili, v vseh republikah in pokrajinah. V pripravi je tudi kulturno zgodovinska in turistična monografija o bitki na Sutjeski.

Obala: nakup v nedeljo

Med sezono bo odprtih več trgovin - Težave z zamrznjenimi OD

KOPER, 14. maja — Predstavniki trgovskih podjetij in občinskih skupščin so se na sestanku, ki ga je sklical obalni sindikalni svet, načelno domenili, da bo od 1. julija do 15. septembra ob nedeljah odprtih več trgovin z živili kot doslej. Največ dodatno odprtih trgovin bo v piranski občini.

Pri tem so trgovci opozorili, da bi bilo ob nedeljah laže odpreti več trgovin, če zamrznjeni OD ne bi prepovedali izplačil dodatnih zaslužkov. Konkretne urnike trgovin, odprtih v nedeljo med sezono, bodo pripravili v naslednjih dneh.

JOŽE KLANJŠČEK

PRAZNIK OBČINE RAVNE NA KOROŠKEM

SKUPŠČINA OBČINE RAVNE na Koroškem

z družbenimi organizacijami čestita prebivalcem ob prazniku in za dosežene delovne uspehe.

Pridružujejo se delovni kolektivi:

ŽELEZARNA RAVNE
RUDNIKI SVINCA IN TOPILNICA MEŽICA
INSTALATER PREVALJE
TOVARNA REZALNEGA ORODJA PREVALJE
TOVARNA LESOVINE IN LEPENKE PREVALJE.

RAVNE

ZDRUŽENO PODJETJE SLOVENSKE ŽELEZARNE
S. O. P. O.
ŽELEZARNA RAVNE
tovarna plemenitih jekel RAVNE na Koroškem

Proizvodni program livarne jeklene litine obsega ulitke za potrebe vseh industrijskih vej v kompletnem kvalitetnem asortimanu (navadna in kvalitetna litina) — individualni in serijski ulitki teže od 0,5 do 5000 kg po kosu vseh stopenj zahtevnosti.
Možnost grobe in finalne mehanske obdelave in kompletiranje z odkovki.

OSTALI IZDELKI ŽELEZARNE RAVNE:
— VALJANI PROFILI
— KOVANO PALIČASTO JEKLO
— ODKOVKI
— LISTNATE IN SPIRALNE VZMETI
— REZILNO ORODJE
— PNEVMATIČNI STROJI IN ORODJE
— DVOSTOPENJSKE EKSCENTRSKE STISKALNICE OD 120 MP DO 1200 MP
— UNIVERZALNE EKSCENTRSKE IN KOVAŠKE STISKALNICE OD 50 MP DO 1200 MP
— ALIGATOR ŠKARJE IN PAKETIRKE

1 6 2 0

KOLEKTIV ŽELEZARNE RAVNE ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM OB PRILOŽNOSTI OBČINSKEGA PRAZNIKA!

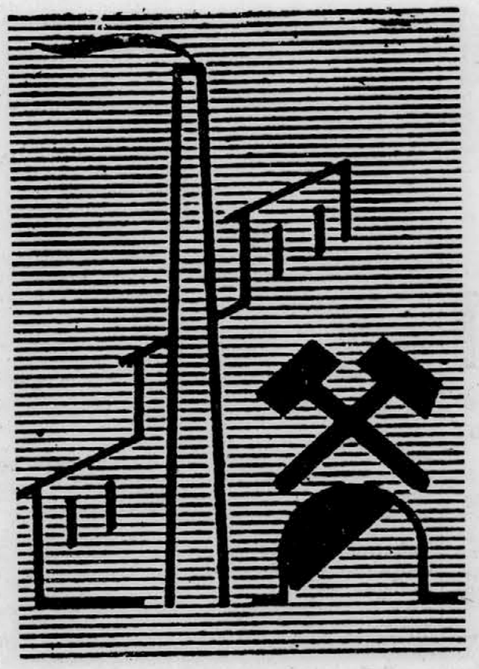

RUDNIKI SVINCA in TOPILNICA MEŽICA

s tovarno akumulatorjev „VESNA“ v Mariboru

proizvajajo:

— svinčene in cinkove koncentrate,
— svinec v blokih, pločevino, cevi in šibre,
— starter akumulatorje za vse vrste avtomobilov,
— trakcijske akumulatorje za viličarje, električne lokomotive itd.,
— separacijsko in flotacijsko opremo po licenci WEMCO, ZDA,
— opremo za lesna hlodišča in žage po licenci S & M, ZRN,
— čistilne naprave za fekalne vode,
— vrečne filtre po licenci, INTENSIV, ZRN.

Obrtniki so pripravljeni

Pereč problem ustreznih prostorov za strokovno šolo lesne stroke v Škofji Loki bo kmalu rešen: že jeseni se bo lahko začel pouk v novem šolskem poslopju, ki zagotavlja normalne pogoje za njeno delovanje. Nerešeno pa je še vprašanje ustrezne opreme delavnic in učil za kakovosten, sodoben pouk: za to je zmanjkalo denarja. Zborničnl strokovni odbor za obrt za širše ljubljansko območje je dal pobudo: zberimo potreben denar za opremo in učila s samoprispevkom obrtnih podjetij in zasebnih obrtnikov. Akcija je je stekla — toda njen uspeh je bil prepičel.

»Obrtniki so pripravljeni prispevati denar za opremo in učila, vendar pod pogojem, da jim občinske skupščine priznavajo samoprispevek kot odbitno postavko pri ugotavljanju dohodka,« so poudarili predstavniki zasebne obrti na seji strokovnega odbora za obrt.

Odbor je priporočil občinskim skupščinam, naj sprejmejo ustrezne odloke o tem, njegovo priporočilo pa so upoštevale le nekatere. Posledica tega je, da so za šolsko opremo in učila nakazali svoje prispevke le obrtniki iz nekaterih občin z ljubljanskega in gorenjskega območja, medtem ko obrtniki iz drugih občin še čakajo na ustrezne odloke svojih občinskih skupščin.

Strokovni odbor za obrt bo ponovil priporočilo občinskim skupščinam, v njem bo lahko tudi navedel, da bo jeseni nova šolska stavba nared za pouk — toda brez ustrezne sodobne oreme delavnic in brez sodobnih učil. Morda bi v priporočilu lahko tudi dodal: odnos do razvoja obrti se ne kaže le v načelnih stališčih in resolucijah — dosti bolj se lahko pokaže s sprejetjem konkretnih ukrepov za pospeševanje njenega razvoja. Eden takšnih pa je prav gotovo odlok o priznavanju prispevkov za odbitno postavko, kakršnega so nekatere občinske skupščine že sprejele.

ZDRAVKO STEFANČIČ

Red pri sebi

V sredini marca je bilo v Zagrebu posvetovanje o enotnejšem nastopu jugoslovanske gradbene operative na zahodnonemškem tržišču, kjer dela preko 200 gradbenih podjetij iz vse Jugoslavije. Med sklepi, ki so jih sprejeli, je bilo glavno priporočilo zvezni gospodarski zbornici, da pripravi družbeni dogovor o koordiniranem nastopu.

Znani so številni primeri, ko so hotela jugoslovanska, med njimi tudi slovenska gradbena podjetja, za vsako ceno prodreti na to zahtevno tržišče, pa čeprav so bila za izvajanje del v tujini nesposobna, brez znanja in izkušenj. To so želela nadomestiti z izredno nizkimi cenami, kar je privedlo do zniževanja akumulacije in rentabilnosti poslovanja ter do težkega gospodarskega položaja nekaterih podjetij. Navedimo na primer samo bosanski Tereno, o katerem je bilo že veliko pisano, ki je šel s ponudbo za izvajanje gradbenih del v münchenski olimpijski vasi za 10 odstotkov nižjo od normalnih cen v stečaj. Nemški investitorji zato tudi nimajo zaupanja v našo gradbeno operativo, s konkurenčnim bojem pa je mimo zniževanja cen ogrožena tudi zaščita delavcev, ki delajo v Zahodni Nemčiji za jugoslovanska podjetja.

Organiziran nastop ne bo samo uskladil ter poenotil nastop jugoslovanske gradbene operative v Zahodni Nemčiji, temveč tudi omogočil, da bodo naši gradbinci prevzeli celotna dela in ne samo posameznih faz. Sporazum o razdelitvi tržišč v vzhodni Evropi, ki so ga lani sklenili Ingra iz Zagreba Union inženiring iz Beograda in ljubljanski IMOS, je dal posredno prve rezultate in delo za vse.

Ne zgodi se več, da bi za gradnjo trgovske hiše, zaman konkuriralo 7 jugoslovanskih podjetij, kot se je še pred nedavnim pripetilo v Pragi.

Mnenja med gradbinci so še različna, vendar pa so si enotni, da morajo sami med seboj napraviti red.

ALENKA LESKOVIC

Vzamemo v najem

POSLOVNE PROSTORE,

primerne delno za pisarne, delno pa za manjšo proizvodno dejavnost konfekcijskega značaja v izmeri 300 do 500 kv. m v območju mesta Ljubljane.

Del najete površine je lahko v suhi kleti ali podstrešju.

Možen je eventualen odkup prostorov.

Ponudbe pod »Poslovni prostori, 3—5«. 4304

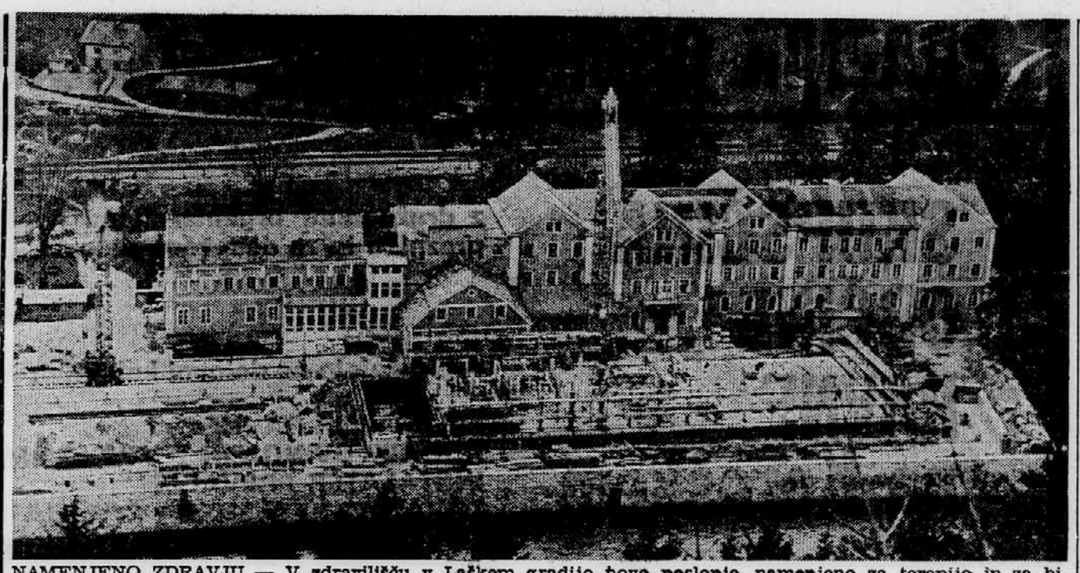

NAMENJENO ZDRAVJU — V zdravilišču v Laškem gradijo novo poslopje, namenjeno za terapijo in za bivanje pacientov. Zmanjkalo pa je denarja. Kdo bo plačal razliko?

Zdravilišče ni hotel

V Laškem gradijo nov nastanitveni in terapevtski objekt — Šest milijonov naj ne bi bil problem samo kolektiva, ampak tudi naše najširše skupnosti

V Laškem je lani oktobra začelo podjetje Gradis z gradnjo novega zdravilišča, zdaj pa dobro organizirano gradbišče daje slutiti, da bo v pravem času uresničena dolgoletna želja maloštevilnega in prizadevnega kolektiva — Zavoda za medicinsko rehabilitacijo. Pred prvomajskimi prazniki so namreč zabetonirali prvo ploščo, zdaj pa novogradnja že dobiva zunanjo podobo. Med Savinjo in starim zdraviliščem raste nov petetažni nastanitveni in terapevtski objekt, medtem ko so temelji za nov pokriti termalni bazen tudi že narejeni.

Zdravilišče Laško se po svoji balneološki karakteristiki ponaša z radioaktivno zdravilno vodo, ki je za medicinsko rehabilitacijo najprimernejša. Zdravilišče je namreč locirano prav pri izviru termalne vode, ki prihaja na površino skozi naravno poklino v dolomitni skali in ima stalno naravno temperaturo 35,4 stopinj C, kar je izredno važno in posebej pomembno za uspešno kopališko zdravljenje. Geološke raziskave v letih 1966 do 1968 pa so odkrile nov bogat izvir (39,4 stop. C pri 9 litrih na sekundo) v neposredni bližini zdraviliške stavbe. To odkritje je vzpodbudilo vodstvo zdravilišča, da je začelo razmišljati o razširitvi, toliko bolj, ker je sedanje kopališče že zdavnaj načel zob časa.

Velik sloves — majhne možnosti

Razen manjših adaptacij zdravilišče ni bilo deležno nobene modernizacije in je takšno, kot je bilo pred 120 leti, ko so zdravilišče zgradili. Skupna straniščа in kopalnice na dolgih hodnikih ter bodisi prevelike, bodisi premajhne bolniške sobe ne zadovoljujejo minimalnih zahtev tako domačih, kot tujih gostov, ki se vse bolj zanimajo za zdravljenje v Laškem. Zdravilišče Laško z zadostno količino odlične termalne vode, z ugodno klimo ter idealno geografsko lego in še posebej dobro organizirano strokovno medicinsko službo z visoko kvalificiranimi kadri uživa namreč sloves tudi daleč preko meja naše ožje domovine. V preteklih letih je imelo zdravilišče večkrat stike z raznimi ustanovami iz drugih držav, ki bi organizirano pošiljale svoje paciente na medicinsko rehabilitacijo, vendar do sodelovanja ni prišlo, prav zaradi premajhnih in zastarelih nastanitvenih zmogljivosti.

Zavoljo vsega tega je bil zadnji čas, da so začeli z obnovo zastarelega zdravilišča. Še posebej zato, ker naraščajoči tempo industrializacije in motorizacije neizprosno terjajo skokovit porast telesnih okvar, zlasti hrbtenice. V korist razširitve pa ne govori samo ekonomski račun — bogati izviri zdravilne termalne vode — ampak tudi dejstvo, da se drugod, zdravilišča tako pri nas kot na tujem, bolj ali manj otepajo pacientov z težjimi telesnimi okvarami, ker nimajo na voljo dovolj usposobljenih kadrov in ker jim, ne nazadnje, telesni invalidi kvarijo turistično podobo. V Laškem tega ni in tudi strokovnost osebja za medicinsko rehabilitacijo je na izredno kvalitetni višini.

Kako bo po novem

Bodoči celotni zdraviliški kompleks bodo povezani med seboj sestavljali: nov nastanitveno-terapevtski objekt z novim termalnim bazenom, nova obednica, novo sprejemališče in sedanja stara, zdraviliška zgradba. V zgornjih treh nadstropjih nove gradnje bo 147 ležišč v enoin dvoposteljnih sobah in v dvosobnem apartmanu, ki bo po eden v vsakem nadstropju. Vse sobe bodo imele lastne sanitarije in lastni predprostor za ortopedske pripomočke in garderobo; v vsakem nadstropju bodo tudi prostori za dnevno bivanje. Poleg dvigala za hrano bosta še dve dvigali prirejeni tudi za prevoz nepokretnih pacientov. Povezovala bosta nadstropja s fizioterapijo in telovadnico v prvem nadstropju ter z novim kopališčem v pritličju, kjer bo 32 individualnih kopalnih kabin, 42 boksov za početek, 2 Hubbardovi kadi, 4 kadi za podvodno masažo, prostori za suho masažo, grelne loke, pedikura ter ustrezni prostori, ki sodijo h kopališču. V podaljšku ob Savinji proti parku bo kopalni bazen dolg 24 m in 12 m širok. Posebnost pokritega termalnega bazena bo v tem, da bo na povsem novih načelih pripravljen za kopanje najtežjih bolnikov. Po daljši stranici bo na levi podvodna klop, na desni pa bodo plive stopnice z opirali po vsej dolžini omogočale pacientom dostop v bazen kot po bregu in kopanje v tisti globini, ki bo posamezniku najbolj ustrezala. Podvodni reflektorji bodo omogočali kontrolo razgibalnih vaj v vodi.

Zmanjkalo je denarja

Realizacija te razširitve bo po predračunih stala 25 milijonov 500 tisoč novih dinarjev, banka pa je odobrila kredit v višini 19 milijonov 500 tisoč dinarjev. Zmanjkalo je torej 6 milijonov dinarjev, pač toliko, za kolikor so se podražile gradbene storitve in oprema od januarja 1971, ko so sestavili investicijski program. Zdravilišče je zato zaprosilo za dodaten kredit. Ne glede na to, da kolektiv Zavoda za medicinsko rehabilitacijo z optimizmom pričakuje naklonjenost Jugobanke, stopa v ospredje vprašanje, če je konec koncev prav, da taka investicija bremeni le in zgolj zdraviliški kolektiv. Medicinska rehabilitacija ni gospodarska panoga ampak dejavnost, ki vrača skupnosti rehabilitirane in ozdravljene delovne ljudi. Zato je nerazumljivo, da pri investiciji ne sodelujejo tudi splošna zdravstvena služba, skupnost zdravstvenega zavarovanja, in ne nazadnje zavarovalnice, saj vendarle prvim in drugim ni vseeno, da se sploh in s kakšnim odstotkom invalidnosti posamezniki vračajo na delovna mesta. Ob tem ne gre za subvencije ali dotacije, gre le za razumevanje, ki naj posreduje Zdravilišču Laško kredit pod ugodnejšimi pogoji, saj zdravilišče ni hotel. V Laškem gre namreč za posebno zvrst turizma bolnih ljudi oziroma pacientov. Ta turizem pa se razlikuje po vsebini in videzu od klasičnega turizma.

EDI HRAUSKY

Prejeli smo

Snobizem

Smo res tako bogati, da javno omalovažujemo pomembnega izvoznika?

Ni več skrivnost, da nekatera naša podjetja, ki si želijo priboriti prostor na tujem tržišču, pogostokrat uporabljajo metode, ki so zelo odmaknjene od osnovnega kodeksa poslovanja. Nemalokrat poskušajo za prgišče drobtin tujemu poslovnemu partnerju črno predstaviti domačega konkurenta, ki proizvaja podobne izdelke — pa čeprav za ceno lastnega dostojanstva.

Da je posredi dobiček, je popolnoma jasno. Da pa s takim načinom moralno oškodujejo družbo, je hitro razumljivo tudi tistemu, ki se manj spozna na osnove kodeks poslovanja. Resnici na ljubo velja omeniti, da se v takih primerih tuji poslovni krogi radi oddaljijo od takih »partnerjev«, ki nočejo priznati fair play in se rajši povežejo s tistimi, ki imajo tudi ustrezne kvalitete.

Podoben učinek more ustvariti celo tisk. Problemi te vrste so manj upadljivi, če ne dobijo tiskanega zapisa, ki predstavlja trajno informacijo. Če pa to preide celo v polemiko, postane posoren celo površen bralec. S tem v zvezi velja omeniti pisanje »7D« (Sedem dni), v katerem so dali prostor za cenen poskus diskvalifikacije tovarne športnega orodja Elan, ki s svojimi smučmi deli 2. do 3. mesto v svetovni proizvodnji in izvaža v 38 dežel. Tako uspešnost doseže vsekakor le velika žilavost in prednost kolektiva, ki kar petkrat več vlaga v raziskovalno delo kot je slovensko povprečje, in sploh na široko sodeluje z mnogimi znanstvenimi institucijami doma in v tujini.

Vsiljuje se vprašanje, kdo je tisti, ki si upa prevzeti breme odgovornosti takega zapisa, da lahko zanika vsakdanji kruh vsaj 800 slovenskim družinam v Begunjah na Gorenjskem?

J. BERTONCELJ

Kongres o „praznini“

Vakuumski strokovnjaki bodo razpravljali o svojem strokovnem delu

Vakuumski tehniki, tipični interdisciplinarni panogi, ki obravnava pojave, lastnosti in predvsem uporabo praznega prostora, bo posvečen 6. jugoslovanski vakuumski kongres, ki bo v Postojni od 16. do 18. maja. Prireja ga strokovno društvo — jugoslovanski komite za vakuumsko tehniko v sodelovanju z inštitutom za elektroniko in vakuumsko tehniko iz Ljubljane.

Taki kongresi so že tradicionalna oblika srečanj jugoslovanskih strokovnjakov, ne samo tistih, ki se ukvarjajo z razvojno-raziskovalnim delom na področju vakuumske tehnike, ampak vseh, ki v raziskovalnih in proizvodnih procesih uporabljajo brezzračni ali evakuirani prostor.

Odstranitev atmosfere in s tem vseh njenih kvarnih vplivov na dogajanja, daje pogoje za nova spoznanja v fiziki, kemiji, elektrotehniki, metalurgiji, biologiji in medicini pa tudi za povsem nove proizvode, kot so na primer specialna jekla za stroje ali njihove dele, katerih delovanje mora biti skrajno zanesljivo, za sušenje živil v zmrznjenem stanju, ki ohranijo več let obliko, barvo in vse hranilne snovi ter vitamine, ki jih sicer pri navadnem sušenju na zraku izgube. Proizvodnje nekaterih elementov: tranzistorjev, diod, specialnih elektronk, TV elektronk, tankoplastnih uporov in elementov za miniaturne električne aparature, si brez uporabe vakuuma ne moremo zamisliti. O teh stvareh bo tekla beseda na kongresu, kjer bo prebranih 61 referatov pred 150 udeleženci iz Jugoslavije in zamejstva. Postojnski kongres prerašča dosedanje okvire, saj bo imela strokovna skupina za tanke plasti in analizo površin trdnih snovi mednarodni značaj. Delo kongresa bo potekalo namreč po interesnih skupinah, in sicer: Proizvodnja in merjenje vakuuma (17 referatov); Vakuumske tehnologije — liofilizacija (7 referatov); Obdelava kovin v vakuumu (10 referatov) in Tanke plasti in analiza površin trdnih snovi (27 referatov).

Na kongres vabijo predvsem raziskovalce, tehnologe, tehnike in študente, ki pri svojem strokovnem delu uporabljajo sodobne raziskovalne ali merilne metode, ki so povezane z vakuumom.

DR. JOŽE GASPERIČ

Sodelovanje, ne kalitev odnosov

Z. Krvina govoril na Poljani na Koroškem - »Kar ogroža slovensko manjšino, ogroža tudi demokratično Avstrijo«

Na Poljani na Koroškem je v petek podpredsednik skupščine SRS Zdravko Krvina govoril na zborovanju partizanskih kurirjev in vezistov, ki so ga za občinski praznik Ravne organizirali pred spomenikom zmage na Poljani, kjer so bile zadnje bitke druge svetovne vojne.

Zdravko Krvina je med drugim dejal, da so prav na kraju te proslave enote NOV 1945. leta dokončno izbojevale svojo revolucijo in tu so Titove brigade zlomile poslednji odpor sovražnika, da smo lahko začeli obnavljati porušeno deželo. Ko je govoril o vlogi in pomenu kurirske službe, je poudaril, da je v vsaki organizaciji, naj bo vojaškega ali političnega značaja, posebej pa v vojnem stanju, kurirska služba izredno pomembna. Sedaj ima vsaka moderna vojska dobro tehnično organizirano obveščevalno službo z najmodernejšimi instrumenti, aparati, prenosnimi in prevoznimi sredstvi za vzdrževanje svojih zvez. Tudi naša partizanska vojska brez učinkovito postavljenih zvez ne bi mogla biti tako uspešna. Zato je vodstvo NOV organiziralo dobro, monolitno zvezo, vendar zanjo ni bilo dovolj materialnih sredstev, zato sta jih morala nadomestiti človeški napor in volja kurirjev.

Taborniki, nosilci moralnih vrednot kurirjev

Ker je bila uspešnost zvez bolj odvisna samo od človeka kot od tehnike, je bila v kurirski službi velikega pomena borbenost in vojaška usposobljenost kurirjev. Kurirji so bili pri opravljanju svojega dela tesno povezani s civilnim prebivalstvom, pri njem priljubljeni, pri sovražniku pa najbolj osovraženi, ker jim je prav njihova pot neštetokrat prekrižala zahrbtne namene.

Prav veličina prehojene revolucionarne poti, je dejal Zdravko Krvina, naj bo prispevek k trajnemu prenašanju izkušenj NOV na mlajšo generacijo. Delo kurirjev in vezistov v sedanjih razmerah nadaljuje organizacija zveze taborniškov Jugoslavije oziroma Slovenije in druge specializirane mladinske organizacije. Naš cilj je, da bi mladina pri vsakdanjem delu povzela moralne lastnosti, ki so jih kurirji izpričali v svojem življenju in delovanju. Organizacija zveze tabornikov Slovenije je sprejela koncept splošnega ljudskega odpora in ga vključila v taborniške programe in akcije, zlasti v akcijo pohodov po partizanskih poteh. S tem goji taborniška organizacija tradicije NOB, ki temeljijo predvsem na moralnih vrednotah naših borcev.

V nadaljevanju svojega govora je Krvina govoril o novi ustavi in drugih dokumentih, pomembnih za nadaljnji razvoj naše samoupravne socialistične družbe. Posebej je orisal vlogo in pomen delegatskega sistema, ki bo dobro funkcioniral le, če ga bo sprejel vsak delavec kot sredstvo, s katerim uresničuje svoje pravice in dolžnosti.

Spoštovanje pogodbe — temelj dobremu sožitju

Z ozirom na to, da je bila proslava na avstrijsko-jugoslovanski meji, je Zdravko Krvina govoril tudi o problemih koroških Slovencev in sosedskih odnosih. Dejal je, da je Jugoslavija vedno pripravljena za najširše mednarodno sodelovanje in da se je vedno zavzemala za dosledno izpolnjevanje mednarodnih obveznosti in pogodb, ki so nastale kot pridobitev boja proti fašizmu, kot največjemu sovražniku malih narodov. To omenjamo zato, da bi ustvarili pogoje za dobre sosedske odnose in da bi prispevali k hitrejšemu napredku na vseh področjih sodelovanja, zlasti v gospodarstvu, znanosti in kulturi. Za to sta samo dva pogoja in sicer izpolnitev državne pogodbe ter uresničitev temeljnih manjšinskih pravic Slovencev.

Krvina je govoril tudi o provokacijah, uperjenih proti slovenski manjšini, ki kalijo dobre sosedske odnose. Vendar je izrazil prepričanje, da je v naših sosedih dovolj pravičnosti in razumnosti, da se bo v njih spričo naukov zgodovine kmalu rodila učinkovita volja za izpolnitev obveznosti iz državne pogodbe in da pričakujemo, da bodo sosedje izkoreninili vse pobude za oživljanje narodnostne nestrpnosti, ki izkoriščajo nacionalno preobčutljivost ali zanesenost enih, nezainteresiranost ali naivnost drugih, za uresničevanje svojih egoističnih političnih interesov in medstrankarskega boja.

Manjšina ne sme biti objekt političnih manipulacij

Ne bomo dopustili, je poudaril Krvina, da bi določene sile v Avstriji na plečih slovenske manjšine vodile boj za glasove in pri tem zlorabljale zahteve slovenske narodnostne manjšine in naše države za uresničitev meddržavne pogodbe. Ne bomo dopustili, da bi bila naša manjšina objekt političnih manipulacij. Iste sile, ki ogrožajo slovensko manjšino, ogrožajo tudi demokratični red v Avstriji.

Nacistična demonstracija v Pliberku žali tudi čustva vseh zaveznikov, ki so ob koncu druge svetovne vojne prav na Koroškem vodili zadnje boje z nacizmom. Sedaj pa nosilci istih idej pod pretvezo ogroženosti spet dvigajo glave. Zato take demonstracije nacizma ne presegajo samo odnosov med Jugoslavijo in Avstrijo, temveč so stvar, ki se ji morajo v skupnem interesu upreti vse evropske demokratične sile, zlasti pa zavezniki iz druge svetovne vojne.

Krvina je ob koncu poudaril, naj bo to slavje ponoven prispevek k prenašanju tradicij narodnoosvobodilnega boja in da bi pri mladih čimbolj razvijali patriotski in revolucionarni socialistični duh.

SÜDEL o elektro povezavi

Povezovalni daljnovod še ni nared — Pomoč tistemu, ki nima toka

Elektrogospodarska regionalna grupa Südel kot del evropske organizacije UCPTE je v začetku maja zasedala v Atenah.

Kot nov član je elektrogospodarskim organizacijam Italije, Avstrije in Jugoslavije priključeno tudi grško elektrogospodarstvo.

Namen te organizacije je, da se električne mreže povežejo, da si električno energijo izmenjujejo ter da partnerji nudijo drug drugemu rezervo v primeru izpada.

Članice so poročale o energetski situaciji. Tako imajo proizvodnjo električne energije v enem letu: Italija okrog 129 milijard kilovatnih ur, Avstrija okrog 25 milijard, Grčija 13 milijard in Jugoslavija 33 milijard kilovatnih ur.

Vzporedno obratovanje med Italijo, Avstrijo in Jugoslavijo še ni vzpostavljeno. Povezovalni daljnovod napetosti 220 kV imenovan »Südelobroč« še vedno čaka, da ga paralelno vključijo.

Dogovorili so se, da bodo po posvetu skupine strokovnjakov začeli 20. junija s poskusnim obratovanjem.

Članice so razpravljale o prihodnji gradnji prenosne mreže 380 kV. Jugoslavija bo zgradila 3000 km daljnovodov in 13 transformatorskih postaj. Leta 1976 bo gotov povezovalni daljnovod 380 kV med Grčijo in Jugoslavijo. Avstrijska stran je razložila smernice razvoja, kjer bi Gradec predstavljal križišče električnih zvez proti jugu in vzhodu.

Naslednje zasedanje Südela bo prihodnje leto v Jugoslaviji.

VEKOSLAV KOROŠEC

oglašujte v DELU

Razbito sodelovanje

Toliko obetajočega in pet let samih hval deležnega sodelovanja med britansko tvrdko »British Leyland« in našo IMV iz Novega mesta pri montaži osebnih avtomobilov »austin« v Jugoslaviji — britanska tvrdka bi morala uvažati nekatere avtomobilske dele iz naše države — je bilo nenadoma konec. Na tiskovni konferenci v okviru salona avtomobilov v Beogradu je predstavnik britanske tvrdke vljudno pojasnil: »Na vašem tržišču, kjer bodo »Zastava« »Simos« in »Tas« izdelali vsako leto 250 do 300 tisoč osebnih avtomobilov, bi bilo za IMV predrago, da bi ob tako visokih carinah in davkih sestavila po 10.000 naših avtomobilov na leto.«

Na ta blagohotni odgovor nekdanjega partnerja je generalni direktor IMV Jurij Levičnik pojasnil še drugo plat medalje: »Kljub vsem našim prizadevanjem ni med petletnim sodelovanjem britanska tvrdka, čeprav jo je tako vezal sporazum, v naši državi kupila niti za funt avtomobilskih delov. Britanski Trade Unioni (sindikati) namreč ne dovolijo kupovati delov v drugi državi, da ne bi britanski delavci ostali brezposelni.«

Tako se je IMV odrekla sodelovanju z britansko tvrdko in Litostroj z Renaultom, »Interprome« iz Beograda pa je prevzel zastopstvo »British Leyland«, IMV pa montažo Renaulta.

Industrija sestavljanja avtomobilskih delov tako izumira in se kot ptič feniks na novo rojeva iz svojega pepela. Ostaja upanje, da bodo francoski sindikati bolj blagohotni in da ne bodo nasprotovali sporazumu, po katerem naj bi Renault uvažal avtomobilske dele od IMV.

In če že beseda teče o uvozu delov (tudi za naše domače avtomobile), kako je z našimi sindikati? Za zdaj le redno plačujemo sindikalno članarino, piše NIN.

Zgrešena kmetijska politika?

Republiški sekretar za kmetijstvo BiH prof. dr. Ratimir Fuks meni, da se Jugoslavija ne more uspešno razvijati, dokler po velikosti, naravnih možnostih in po številu prebivalcev tako pomembno področje, kot so gorsko-planinski kraji, zaostaja v razvoju. Profesor Fuks trdi, da vse večje potrebe po kmetijskih proizvodih, tako po količini kot po izbiri, presegajo zmogljivosti ravninskih območij, zato bi bilo treba aktivirati gorsko-planinske predele, ki smo jih doslej le malo izkoriščali in ki omogočajo pri proizvodnji nekaterih vrst živil zelo zadovoljive uspehe.

Direktor beograjskega Granexporta Slobodan Antonijević pa je dejal: »Ravninski predeli so ena od hudih zablod naše agrarne politike.« Antonijević trdi, da je bila dosedanja stimulativna politika v kmetijstvu zgrešena. »Spodbujali smo nekatera območja, ne pa programov razvoja in proizvodov, iskanih na tržišču. Če bi kmetijstvo v gorsko-planinskih predelih dobilo le 50 odstotkov sredstev, ki jih za stimulacijo dobiva kmetijstvo v ravninskih predelih, bi imeli dovolj živil, in kar je najvažnejše, bila bi cenejša.«

Antonijević se strinja s prof. Fuksom, ne verjame pa, da bi bili ukrepi učinkoviti, če se ne bi bistveno spremenilo razmerje do teh območij: »Kmete na vseh območjih bi morali enako obravnavati. Na drago proizvodnjo v kmetijstvu je precej vplivala enostranska politika, ki upošteva zgolj nekatera območja. Cene kmetijskih proizvodov bi moralo oblikovati tržišče in ne država. Le tako bi bilo mogoče odpraviti sedanje privilegije na posameznih območjih. V tem primeru skladu za živinorejo ne bi bilo treba ‚pod pritiskom umetno vzdrževati drage proizvodnje'.«

Antonijević je opozoril, da tudi »zeleni plan« potrjuje dosedanjo politiko. Sredstva, ki jih v republikah in pokrajinah zbero za investicije, bodo usmerili v družbeni sektor, ta pa je na območjih, ki so bila tudi doslej deležna privilegijev in stimulacije. Tako se bodo družbena posestva še naprej ukvarjala z živinorejo, čeprav je znano, da je najcenejše meso in mleko pri kmetih. S temi sredstvi bi morali po mnenju Slobodana Antonijevića finansirati proizvodnjo nekaterih vrst blaga, ne oziraje se, kdo ga proizvaja. Seveda bi morali upoštevati gospodarska merila.

Nerealno?

Rado Dvoršak iz Slovenije meni, da je ocena, da se bo razvoj kmetijstva povečal za 8 do 10 odstotkov, povsem nerealna, še zlasti, ker že tempo rasti 2,8 odstotka, naveden v dokumentu »Osnove politike dolgoročnega razvoja kmetijstva in sistemski pogoji za njegovo uresničitev« — dokument je pripravil zvezni zavod za družbeno načrtovanje skupaj z zveznim sekretariatom za kmetijstvo — terja izredna prizadevanja družbe, ne le v finančnem pogledu, temveč tudi pri angažiranju zadostnega števila strokovnjakov itd. Dvoršak zato meni, da je povsem realno, da bi se kmetijska proizvodnja povečala od 2,8 do 3 odstotke.

O drugem spornem vprašanju v zvezi s povečanjem zemljišč v družbenem sektorju pa je menil, da bi morali spodbujati kooperacijo, da je v kmetijstvu potrebna socializacija dela, združevanje dela, ne pa socializacija lastnine. Kdo lahko zagotovi denar za odkup tolikih milijonov hektarov, ki naj bi po okvirnih računih znašal od 30 do 40 milijard novih dinarjev. Če pri tem upoštevamo osip kmečkega prebivalstva in dejstvo, da je milijon naših občanov zaposlenih v tujini, po Dvoršakovem mnenju ni najvažnejših pogojev za praktično deagrarizacijo kmečkega prebivalstva, piše NIN.

ZA OBLOGO TAL IN STEN PA SVETUJEMO

KERAMIČNE PLOŠČICE

IZ UVOZA

KVALITETA – VELIKA IZBIRA

lesnina

LJUBLJANA

VILHARJEVA 25a

Pot v žarišče

Pot zveznega sekretarja za zunanje zadeve Miloša Minića v Santiago in Limo pada v čas, za katerega bi lahko dejali, da ni usoden zgolj za Čile in Peru, ampak za vso Latinsko Ameriko. Čile in Peru sta tisti žarišči nove Latinske Amerike, kamor se ne ozirajo samo progresivne sile na kontinentu, ampak ves tretji svet, ki je dobil v njiju svojega odločilnega glasnika. Nastopi teh dveh držav v Organizaciji združenih narodov na eni strani ter poskusi miniranja njunih prizadevanj s strani sil, ki bi želele obdržati oligarhijo, če ne že na oblasti, pa vsaj blizu nje, vzbujajo pozonosti, razumljivo, tudi Jugoslavije.

Stiki med omenjenima državama in Jugoslavijo so bili v zadnjem času že večkrat ocenjevani kot dobri, prijateljski. Omenimo naj samo sedaj že domala tradicionalne vezi, ki so jih med Čilom in Jugoslavijo utrjevali Edvard Kardelj, ko se je leta 1970 mudil v Santiagu, pa čilski zunanji minister Clodomiro Almeida, ki je leto kasneje obiskal Jugoslavijo. Clodomiro Almeida je že takrat poudarjal, da veruje Čile v svet brez blokov in imperialistov, v svet sodelovanja in miru, v katerem se bo spoštovalo načelo samoopredelitve vsakega naroda in pravica do svobode in neodvisnosti. Po tem obisku je Čile doživljal pretrese, katerih vrh lahko opazujemo prav te dni. Nastopi neofašistov, oboroževanje skrajnedesničarskih skupin v organizaciji »Domovina in svoboda« so privedli državo na rob, za katerim preti lakota, prevrati in kri. V tem trenutku ne pomeni obisk našega zveznega sekretarja za zunanje zadeve samo nadaljevanje prijateljskih pogovorov s čilskim političnim vrhom, ampak pomeni tudi ponovno prizadevanje poti, ki so jo izbrali Allendejevi ljudje in čilsko ljudstvo. Gospodarsko, ne samo politično sodelovanje, pomeni važno postavko v teh pogovorih in Čilenci so to že večkrat potrdili. Pot v Limo pa bo prav tako odprla nadaljnje oblike sodelovanja z generalsko vlado Juana Velasca Alvarada. Gospodarske, vezi med Jugoslavijo in Perujem, ki se je opredelil za samoupravljavsko pot, so ta trenutek prežete z obojestranskim zadovoljstvom.

Pot zveznega sekretarja za zunanje zadeve Miloša Minića v Čile in Peru še posebej določa bližnja konferenca nevrščenih v Alžiru. Pričakovanje, da bo turneja plodna, ni odvečno. *P. BRESČAK*

Zavrnitev?

Sodeč po besedah uradnega pakistanskega predstavnika, ki je komentiral zadnje indijsko-bangladeške predloge o izmenjavi ujetnikov, se je Islamabad odločil za zavrnitev teh predlogov. Delhi in Daka sta predložila naslednjo rešitev problema: iz indijskih taborišč bi izpustili kakih 90.000 pakistanskih vojnih in civilnih ujetnikov (razen 195 oficirjev, ki jim bodo v Daki sodili za vojne zločine), Pakistan naj bi v zamenjavo dovolil vrnitev 200—300.000 Bengalcem iz Pakistana v Bangladeš, poleg tega pa naj bi sprejel 260.000 Biharcev, ki so se v Bangladešu odločili za pakistansko državljanstvo.

Kolikor je doslej znano v Islamabadu soglašajo s tem, da bi v zamenjavo za vojne in civilne ujetnike dovolili Bengalcem odhod v Bangladeš. Zataknilo pa se je pri Biharcih in oficirjih, ki jih nameravajo v Bangladešu postaviti pred sodišče. Glede biharskega življa je pakistanski predsednik Buto kmalu po končani indijsko-pakistanski vojni decembra predlani dejal, da bo Pakistan sprejel te ljudi za svoje. Tem besedam je lani jeseni sledila druga izjava, po kateri so pripravljeni sprejeti le tiste Biharce, ki imajo v Pakistanu sorodnike, teh pa je med njimi zelo malo. Sedaj se je obljubljena »gostoljubnost« spremenila v tole: nočemo sprejeti nobenega Biharca.

Po drugi strani je bilo iz Islamabada slišati, da je sojenje ujetim oficirjem obtoženim genocida nad bengalskim prebivalstvom močno vprašljivo in z njim ne morejo soglašati. Sledila je pritožba na mednarodno sodišče v Haagu, kar so v Delhiju zavrnili kot popolnoma neosnovano. Zunanji minister Svaran Singh je v parlamentu poudaril, da je Indija že pred časom poskušala navezati stike z Islamabadom. Uradni predstavniki obeh držav naj bi se pogovarjali o uresničevanju določil indijsko-pakistanskega sporazuma iz Simle, ki sta ga junija lani podpisala Gandhijeva in Buto.

Po Singhovih besedah je Pakistan te pobude zavrnil, še več, bojda naj bi zavrnili celo predlog, da bi se najprej pogovarjali o izpustitvi pakistanskih vojnih ujetnikov. Po poročilih iz Delhija je trezen predarek odstopil mesto akcijam pakistanske ekstremistične organizacije »črni december«, ki grozi s terorizmom in utegne na ta način zamotani položaj le še bolj zaplesti. *A. PUDGAR*

HICKS: KRMAR ZAPUŠČA LADJO

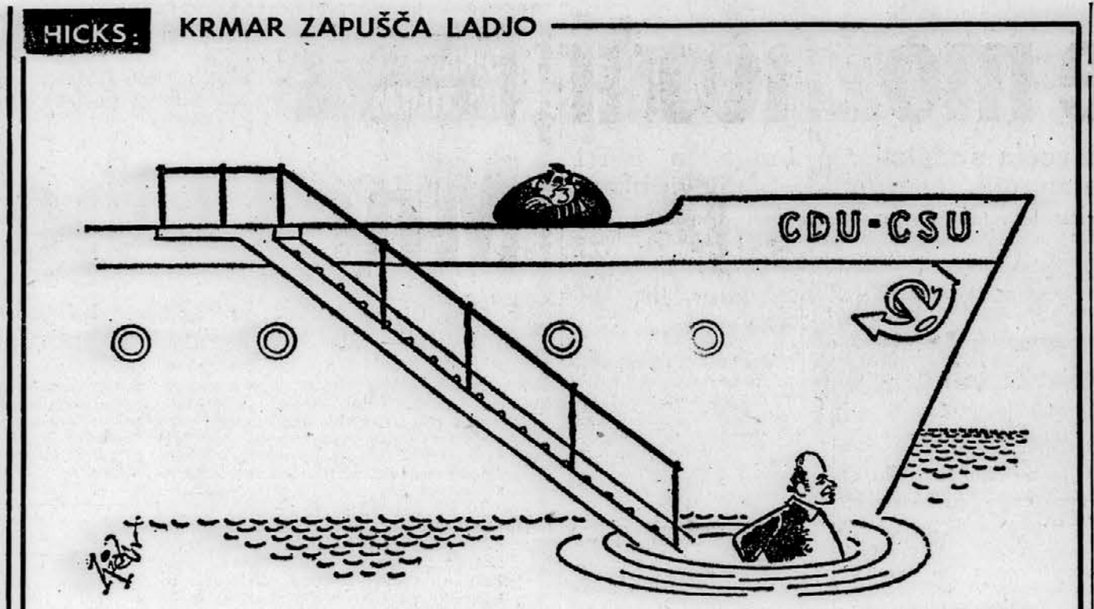

Karikatur: „Die Welt"/Hicks

»Die Welt«, Hamburg

Še širše sodelovanje

Predsednik ZIS Džemal Bijedić: Obisk bo priložnost za nadaljnjo razširitev vsestranskega sodelovanja, saj še vedno nismo izčrpali vseh možnosti

BEOGRAD, 14. maja (Tanjug). Predsednik ZIS Džemal Bijedić je pred odhodom na uradni obisk v NDR dal intervju stalnemu dopisniku agencije ADN v Beogradu Walterju Ecklebnu. Besedilo intervjuja se glasi:

Vprašanje: Cenjeni tovariš premier, kmalu boste odpotovali v NDR. Zaprosil bi vas, da nam poveste, kaj pričakujete od tega obiska?

Odgovor: Zelo sem zadovoljen, ker se mi je ponudila priložnost, da obiščem vašo državo. Pričakujem, da bova imela s predsednikom ministrskega sveta NDR tovarišem Willijem Stophom koristne in odkrite pogovore o dosedanjem razvoju in možnosti za nada jnji razvoj stikov med našima prijateljskima socialističnima državama.

Prepričan sem, da so naše skupno spoštovanje načel medsebojnega razumevanja, nevmešavanja, enakopravnosti in neodvisnosti, upoštevaje različnost poti pri graditvi socializma in različen mednarodni položaj, skupaj s plodnimi dosedanjimi rezultati našega sodelovanja trdna podlaga za nadaljnje sodelovanje. Zaradi vsega tega upam, da se bomo lahko brez težave dogovorili za nadaljnjo razširitev vsestranskega, za obe strani koristnega prijateljskega sodelovanja na vseh področjih, tudi na tistih, na katerih doslej nismo izkoristili možnosti. Po mojem prepričanju bodo bližnji pogovori nova spodbuda v tej smeri. Želimo, da bi se tak pozitiven razvoj stikov nadaljeval, in prepričan sem, da si bomo za to skupno prizadevali.

Nadalje upam, da bomo kljub zaposlenosti s pogovori in kljub kratkemu času vsaj delno spoznali dosežke vaše socialistične graditve. Zaradi vsega tega se veselimo obiska v socialistični Nemški demokratični republiki.

Vprašanje: Med NDR in SFRJ že leta obstojijo tesni prijateljski stiki. Kako ocenjujete sedanjo raven sodelovanja in kakšne so po vašem možnosti za njegov nadaljnji razvoj?

Odgovor: Doseženo raven našega sodelovanja lahko na mnogih področjih, kot sem že rekel, pozitivno ocenimo. Prepričan sem, da smo ustvarili možnosti za hitrejši razvoj naših prijateljskih stikov, da obstojijo velike možnosti za razširitev gospodarskega sodelovanja na dolgoročnih in sodobnih temeljih, glede česar smo dosegli uspehe, ravno tako pa tudi za bogatejšo kulturno in znanstveno izmenjavo in sodelovanje, za bolj vsebinsko vzajemno informiranje, razvoj turizma itd. Vse to bo nedvomno ponovna spodbuda za še širše in plodnejše sodelovanje in zaradi tega gledamo na svoj obisk v NDR kot na prispevek k temu.

Vprašanje: Trenutno obstojijo ugodne možnosti, da se bo Evropa spremenila v celino trajnega miru in sodelovanja. Tovariš premier, kako ocenjujete prispevek NDR k popuščanju in sodelovanju v Evropi?

Odgovor: Sodim, da je NDR zelo pozitivno prispevala k popuščanju napetosti in razvijanju miroljubnega sodelovanja v Evropi. Ni dvoma, da bo enakopravna udeležba NDR v vseh dejavnostih za razvoj evropskega sodelovanja, zlasti v pripravah za prireditev in uspešen izid konference o evropski varnosti in sodelovanju, pomemben dejavnik v prizadevanjih za utrditev razmer in varnosti na naši celini. Hkrati bo to dragocen prispevek h krepitvi, splošnemu napredku in utrditvi miru, za kar se iskreno zavzemata obe naši državi, vsaka po svojih možnostih.

Vprašanje: Tovariš premier, ali lahko poveste kaj o tem, katerim poglavitnim vprašanjem posveča vaša vlada trenutno posebno pozornost?

Odgovor: Vsa naša družba se zdaj predvsem ukvarja z utrjevanjem tistega, kar smo dosegli v zelo razgibanem razvoju proizvajalnih sil in samoupravnih socialističnih družbenogospodarskih odnosov in z intenzivnim preurejanjem vse naše družbe tako da bi lahko s še hitrejšimi koraki napredovali na tej poti.

Ne smemo pozabiti, da je Jugoslavija sredi zgodovinskega spreminjanja družbenih razmerij in materialne baze vse družbe. V dveh desetletjih in pol je Jugoslavija iz države s kmečkim polkolonialnim gospodarstvom zrasla v državo z razvito industrijo in sodobnim kmetijstvom.

Zdaj ko se pripravljamo na X. kongres ZKJ, s ponosom ugotavljamo, da smo dosegli velikanske uspehe na vseh področjih, zlasti mogočni pa so rezultati na področju razvoja materialnih sil družbe. Dosegli smo visoko stopnjo modernizacije, zlasti v industriji, za katero smo, čeprav imamo tudi domače, izredno produktivne stroje in agregate, samo v zadnjih šestih letih uvozili najsodobnejšo opremo v vrednosti približno 3 milijarde dolarjev. Zadnjih pet let smo več kakor podvojili izmenjavo s tujino. Družbeni proizvod smo zadnja štiri leta povečali za tretjino. Dejstvo, da se četrtina družbenega proizvoda naše države vrednoti neposredno na svetovnem trgu, je vsekakor najboljše merilo skupnih dosežkov in učinkovitosti jugoslovanskega gospodarstva. Zdaj je v naši moderni industriji skupaj s storitvenimi dejavnostmi zaposlenih čez 4 milijone delavcev, to je skoraj 20% prebivalcev Jugoslavije. Povečala se je življenjska raven prebivalstva.

Bistveno se je izboljšala kvalifikacijska struktura zaposlenih. O tem nam nedvoumno govori podatek, da je naša država samo v zadnjem poldrugem desetletju dobila s fakultet in visokih šol okrog 400.000 diplomiranih strokovnjakov, znanstvenih, zdravstvenih, kulturnih in socialnih delavcev.

Vsi ti in drugi veliki uspehi so sad dela delavskega razreda in delovnih ljudi Jugoslavije, njihovih prizadevanj in požrtvovalnosti. Dosegli smo jih predvsem zaradi pravice in dolžnosti delovnih ljudi, da sami upravljajo proizvodnjo in odločajo o možnostih in rezultatih svojega dela. Zaradi tega je poglavitna usmeritev družbene akcije v Jugoslaviji — ustvarjati možnosti za še hitrejšo uveljavitev samoupravljanja, za nadaljnjo krepitev pravic združenega dela, in to ne le v upravljanju zadev organizacij združenega dela, temveč tudi v družbenih zadevah v celoti.

Utrjevanje in krepitev vloge zveze komunistov Jugoslavije v političnem življenju države, daljnosežna reforma ustave ter tekoči ukrepi politike stabilizacije — vse to je usmerjeno h krepitvi vloge delavskega razreda v naši družbi, kajti to je pogoj za nadaljnji vzpon gospodarstva in socialističnih samoupravnih družbenih odnosov, pogoj za boljše in bolj svobodno življenje vse naše družbe.

Zelo aktualna dilema

Glavni urednik »Al Ahrama« Hasanein Hejkal razmišlja o temi: uporabiti silo ali ne — Težišče krize se s Sueza premika v Perzijski zaliv

Glavni urednik kairskega »Al Ahrama«, Hejkal, ki je bil po svojem obisku na Kitajskem ostro grajan iz Moskve, se je po nekaj mesecih molka spet oglasil v svoji priljubljeni petkovi kroniki. Tokrat se je dotaknil nadvse aktualne teme: ali je pri reševanju bližnjevzhodne krize koristno uporabiti silo ali ne.

Morda je zgolj naključje, da se je ta tema pojavila na straneh »Ah Ahrama« prav v trenutku, ko je Dajan zelo nedvoumno povedal: ni stvar Izraela, da bi se vmešaval v arabske razprtije v Libanonu; če pa bi sirske čete posegle v libanonsko dogajanje in bi se Izrael srečal s Sirijo »na novi meji«, pa bi si Jeruzalem pridržal pravico, da ukrepa po svoji presoji . . .

Hejkal sodi, da oborožene sile morajo prevzeti svojo vlogo v bližnjevzhodnem konfliktu, toda šele potem, ko bi bili izpolnjeni naslednji pogoji:

● V arabskih državah je treba upostaviti trdno in zanesljivo notranjo fronto, ki bi podpirala armado, ne pa, da bi morala armada podpirati notranjo fronto.

● Egipt se ne more spustiti v spopad, dokler mu ne bo jasno, kakšen bo radij tega spopada. Nevarnost, s katero se v takem spopadu soča Egipt, je hkrati nevarnost za vse arabske države, zato morajo tudi odgovor na kočljivo vprašanje o tem, kakšen bo domet spopada, dati vse arabske dežele.

● Treba je pravilno ocenjevati razloček med bojem in med vojno. Pomešati eno in drugo bi bilo nevarno.

In kako Hejkal ocenjuje možnosti, da bi bili ti pogoji izpolnjeni?

Uvodoma izraža prepričanje v hitro zmago nad Izraelom, če bi prišlo do vojne, čeprav bi morda Egipt izgubil nekaj bataljonov, potem pa našteva nekaj negativnih momentov na arabski strani:

Arabske dežele so obsedene z medsebojnim nezaupanjem, kar jih oddaljuje od zastavljenega cilja in vnaša v njihovo zavest občutek negotovosti. Kuvajt se boji Iraka, Irak se boji Saudske Arabije, pa tudi druge arabske države se boje svojih arabskih sosedov.

Drugi negativni element pa je po Hejkalu v tem, da arabske države še niso doumele, da je bližnjevzhodna kriza del energetske krize v svetu. Težišče te krize pa se z območja Sueškega prekopa pomika v Perzijski zaliv, česar pa Arabci po Hejkalu še ne razumejo, medtem ko ZDA in Izrael vesta, da v arabskih prestolnicah tega strateško-političnega premika še niso dojeli, vsaj v celoti ne.

Takšne so Hejkalove misli o dilemi, ali naj oboružene sile v sedanjem trenutku krize nastopijo, ali ne. Zaključke o takem razmišljanju prepušča glavni urednik »Al Ahrama« drugim: on je samo nanizal elemente, ki naj bi služili za izhodišče pri iskanju ustreznih zaključkov.

Zanimiva je predvsem zadnja ugotovitev, namreč da se težišče bližnjevzhodne krize, ki je po Hejkalu del svetovne energetske krize, premika od Kanala v Perzijski zaliv. Kaj je razumeti pod to ugotovitvijo?

Leta 1956 ob prvi »sueški krizi«, sta Amerika in zahodna Evropa zaradi zaprtega Kanala začutili močno naftno žejo. ZDA so jo potešile iz drugih virov, predvsem svojih in venezuelskih, Evropa pa je pač plačala davek za daljšo pot okrog rta Dobre nade.

Sedaj pa je položaj močno spremenjen. Američani so izračunali, da bodo okrog leta 1980 morali uvoziti polovico nafte s področij, ki »niso njihova«, to je s področij, ki jih nimajo trdno pod svojo kontrolo. Po drugi strani pa se je po že doslej odkritih nahajališčih Perzijski zaliv uvrstil med največje »lastnike« nafte, ker ima 60 odstotkov svetovnih rezerv nafte. Zato je razumljivo, da v energetski krizi sveta Sueški prekop postaja drugotnega pomena in se zato nafte žejne velesile na tem področju niso pripravljene do kraja angažirati. Drugače pa stoje stvari v Perzijskem zalivu, kjer smo že priče močnim vetrovom tujega vpliva, ki se bore za premoč. Protislovnost položaja v tem delu sveta pa je v tem, da te dežele niso nasičene samo z nafto, marveč tudi z dolarji, in da torej nafto res lahko spremenijo v »orožje«, s katerim bi utegnile v prihodnosti posegi v svetovno dogajanje. Samo Saudijska Arabija bo do leta 1980 nakopičila 15 milijard dolarjev rezerv, kar je polovico francoskega državnega proračuna. Prodajalci nafte bodo torej v doglednem času postali bogatejši od kupcev.

Najbolj odkriti Američani so spričo tega odkritosrčno priznali: ZDA se po vietnamski polomiji niso več pripravljene vojaško angažirati nikjer, razen morda — v Perzijskem zalivu . . .

Hejkal je imel v mislih namara prav to, ko je zapisal, da se arabske države še niso docela zavedle strateško-političnega premika, ki je v teku. MIRAN SUSTAR

Bruce odpira »urad za zvezo«

HONGKONG, 14. maja (AP, AFP) — Šef ameriške misije za zveze v LR Kitajski David Bruce je dopoldne odpotoval z vlakom v Kanton nato pa bo z letalom nadaljeval pot v Peking. Tam bo Bruce odprl prvo ameriško diplomatsko predstavništvo v LR Kitajski, ki bo štelo 31 uslužbencev. David Bruce je bil prej veleposlanik ZDA v Britaniji, Franciji in Zahodni Nemčiji, deloval pa je tudi kot šef ameriške delegacije na četvernih vietnamskih mirovnih pogajanjih v Parizu.

„Napad na SFRJ"

V sosednji Koroški lahko neovirano delujejo skupine proti Jugoslaviji — Oživljanje poraženih elementov?

LJUBLJANA, 14. maja. Komisija za vprašanja mednarodnih odnosov skupščine SR Slovenije je danes v razpravi o odnosih SFRJ oziroma SR Slovenije z Avstrijo z zaskrbljenostjo in ogorčenjem ugotovila, da je odkritje plošče nacističnim elementom v Pliberku in širjenje protijugoslovanskega in protislovenskega letaka ponovno potrdilo, da v sosednji Koroški lahko neovirano delujejo skupine, ki sovražno nastopajo proti Jugoslaviji in njenim narodom.

Dogodek v Pliberku ne žali samo čustev jugoslovanskih narodov, ampak predstavlja žrtve in napore vseh zavezniških sil iz II. svetovne vojne, ki so pred 28 leti ravno na ozemlju Koroške vodili zadnje boje proti ostankom nacističnih vojaških in političnih organizacij. Zaskrbljujoče je zlasti dejstvo, da lahko danes spet nemoteno delujejo idejni somišljeniki omenjenih sil, katerih poraz na tleh Koroške je podrl še zadnjo oviro za izgradnjo nove demokratične in svobodne Evrope.

Pliberška manifestacija pa je še posebej napad na sodelovanje Avstrije in njenih območnih območij z Jugoslavijo in Slovenijo. Njeni organizatorji so taiste sile, ki so tudi doslej izražale svoj sovražni odnos do Jugoslavije in njenih narodov. Med drugim so postavile znani spomenik v Gradcu in ob tej priložnosti izdale »spominsko knjigo«, v bistvu so omogočile teroristično skupinam delovanje proti Jugoslaviji, sedaj pa pripravljajo postavitev Jugoslaviji sovražnega spomenika v okolici Celovca. Za demokratično jugoslovansko javnost je povsem nerazumljivo in nesprejemljivo dejstvo, da se lahko v avstrijskem tisku pojavlja javno opravičevanje terorizma nasproti Jugoslaviji v času, ko OZN odločno obsoja mednarodni terorizem.

Ni čudno, da se sovražni odnos teh sil do Jugoslavije in njenih narodnov najbolj izraža ravno v gonji proti slovenski manjšini in njenim pravicam. Vsakega, ki se v Avstriji bori z osnovne človeške pravice manjšin, ki jih danes priznava ves civilizirani svet, smatrajo za izdajalca domovine, ki ga je treba izgnati iz Avstrije! Izhajajoč iz teh političnih hotenj, ki so slovenskemu in jugoslovanskim narodom dobro znane iz hitlerjevskih časov, taiste sile nekaznovano rušijo avstrijski pravni red s tem, da med drugim preprečujejo izvedbo minimalnih manjšinskih pravic z zakonom o dvojezičnih krajevnih napisih. Člani komisije so izrazili svoje prepričanje, da se tudi avstrijska javnost zaveda, da ji ni v čast delovanje omenjenih sil, ki med drugim rušijo tudi ugled Avstrije v svetu.

Povsem jasno je, da kljub iskrenim prizadevanjem za dobre odnose taka in podobna dejanja predstavljajo oviro in celo onemogočajo razvijanje stikov med državama.

Zaradi tega so člani komisije, izhajajoč iz želje po dobrih odnosih s sosednjo Avstrijo, izrazili pričakovanje, da bodo avstrijske oblasti in avstrijska javnost poklicale na odgovornost nosilce omenjenih pojavov, ki niso v skladu z avstrijsko državno pogodbo, in jim v interesu dobrososedskih odnosov in širšega evropskega sodelovanja preprečila njihovo dejavnost.

Za zmanjšanje izgube

V Pariz prihaja saudski kralj Fejsal — Francozi bi radi zmanjšali primanjkljaj zaradi prevelikega uvoza nafte — Pogovori tudi o bližnjevzhodni krizi

OD NAŠEGA PARISKEGA DOPISNIKA

PARIZ, 14. maja. Saudski kralj Fejsal, ki je danes popoldne pristal na Orlyju z vsem pompom, ki so ga deležni šefi držav, prihaja naravnost iz Kaira, kjer se je posvetoval s predsednikom Sadatom. Nobenega dvoma ni, da bosta Pompidou in Fejsal, ki se tokrat prvič vidita, govorila tudi o tistem, kar je saudski monarh zvedel od svojega egiptovskega kolega, oziroma o Bližnjem vzhodu nasploh. Vendar pa je večina opazovalcev prepričana, da bodo politični pogovori kljub temu ostali v senci gospodarskih.

Francija in Saudova Arabija imata seveda v zvezi z Bližnjim vzhodom določeno težo, vendar pa njun vpliv kljub temu ni tolikšen, da bi lahko neposredno vplivali na razvoj krize. Pogovori o Bližnjem vzhodu bodo predvsem izmenjava mnenj, kar velja tudi za pogovore o položaju ob Perzijskem zalivu.

Na gospodarskem področju pa je mogoče od petdnevnega Fejsalovega obiska pričakovati konkretnejše in hitrejše rezultate. Saudova Arabija je prvi francoski dobavitelj nafte, kar je približno petina vseh njihovih potreb. Za to so plačali 2,7 milijarde frankov. Izvozili pa so vsega skupaj za 259 milijonov frankov blaga — nekaj elektronske opreme, avtomobilov in drugega industrijskega blaga in pa 200 tankov AMX 30.

Razumljivo je torej, da bi Francozi velikanski primanjkljaj trgovine s Fejsalom radi zmanjšali. To ne bo niti malo lahko, ker je Saudova Arabija še vedno precej zaprto lovišče ameriških družb. Toda ker prihaja Fejsal v Pariz v želji, da bi pospešnemara pogovori ne bodo brezplodni. Francozi upajo, da bodo lahko vskočili z investicijami v vrsto projektov od letališča do telekomunikacij razen tega pa bi radi razrešili tudi trgovino. Na prodaj imajo predvsem barvno televizijo, »condorde« in »mirage« — slišati je namreč, da se Saudski kralj zanima tudi za ta letala Fejsal bo zato v teh petih dneh deležen posebne pozornosti. Stanoval bo v Trianonskem dvorcu, vozil se bo s concorde in gledal barvno televizijo. Francozi upajo, da navsezadnje ne bo vse skupaj samo mirage — privid. ANDREJ NOVAK

Srečanje v Tokiu

TOKIO, 14. maja (AP) — Japonski premier Kakuei Tanaka je danes v Tokiu sprejel šefa kitajske misije dobre volje Liao Čeng Čiha, ki je hkrati predsednik društva kitajsko-japonskega prijateljstva. To bo drugo srečanje Tanaka in Liaa, odkar je leta 16. aprila pripotoval na obisk na Japonsko.

Načrt za pomoč kmetom

NEW DELHI, 14. maja (TASS) — Indijsko kmetijsko ministrstvo je izdelalo načrt pomoči za kmete, ki so dobili njive, odvzete fevdalcem.

Načrt predvideva, da bodo novim lastnikom dali 800 milijonov rupij kreditov, tako da bodo lahko poskrbeli za namakanje in druge ukrepe, katerih cilj bo doseči večjo rodovitnost zemlje.

LOKAINVEST ŠKOFJA LOKA

LOKAINVEST

Podjetje za stanovanjsko gospodarstvo, gradbena zemljišča, investitorske posle in projektiranje

VABI K SODELOVANJU

POSLOVNEGA PARTNERJA

ki bi bil pripravljen vložiti v poslovne objekte ZA TRGOVINO NA DROBNO V NOVEM MESTNEM CENTRU ŠKOFJE LOKE OB HOTELU

7.000.000,— din in bi s tem pridobil:
1.600 kv. m poslovnih površin X. 1973
1.900 kv. m poslovnih površin VII. 1974

Interesentom so na voljo podrobnejše informacije pri »LOKAINVEST« Škofja Loka, Mestni trg 38 — telefon: 85-190. 4308

emona ljubljana

razpisuje

247 PROSTIH UČNIH MEST

naslednjih poklicev:

I. v TOZD MALOPRODAJNA MREŽA LJUBLJANA
142 učnih mest
98 za prodajalce mešane stroke
25 za prodajalce živilske stroke
7 za prodajalce tehnične stroke
12 za mesarje-prodajalce

II. v TOZD SUPERMARKET LJUBLJANA
30 učnih mest
2 za prodajalce mešane stroke
10 za prodajalce mešano-neživilske stroke
4 za prodajalce kemične stroke
6 za prodajalce oblačilne stroke
6 za prodajalce tehnične stroke
1 za prodajalko cvetličarsko-vrtnarske stroke
1 za mesarja-prodajalca

III. v TOZD HOTEL VILA BLED na Bledu
6 učnih mest
2 za poklic kuhar
4 za poklic natakar
2 za poklic receptor
Pogoji za zgoraj razpisana učna mesta so:
— uspešno dokončana osemletka
— zdravstvena sposobnost za praktično delo
— starost do 17 let

IV. v TOZD MESNA INDUSTRIJA ZALOG
15 učnih mest
5 za poklic mesar-proizvajalec
Pogoj za to učno mesto je uspešno dokončana osemletka.
5 za poklic klavničar
5 za poklic predelovalec mesa
Pogoj za ta razpisana učna mesta je uspešno dokončanih 6 razredov osnovne šole.
Pismene vloge od I—IV sprejema kadrovsko-socialna služba — oddelek za izobraževanje, 61000 Ljubljana, Kidričeva 13.

V. v TOZD MAXIMARKET LJUBLJANA
52 učnih mest
2 za prodajalca živilske stroke
4 za prodajalce mešane stroke
3 za prodajalce mešano-neživilske stroke
4 za prodajalce kemične stroke
11 za prodajalce oblačilne stroke
10 za prodajalce tehnične stroke
1 za mesarja — prodajalca
5 za poklic kuhar
12 za poklic natakar

Prošnje za sprejem v uk v tej TOZD sprejema kadrovska služba Maximarketa, 61000 Ljubljana, Trg revolucije. 4277

TRADITIONSTRÄGER

HEIMATTREUE KÄRNTNER!

»Slowenisch Kärnten« war in kurzen 25 Jahren zweimal die Veranlassung für südslawischen Besetzung Kärntens. Im Mai 1945 wurde für diesen Teil Kärntens das Blut unserer Landsleute vergossen.

Wir wissen alle sehr gut, wer damals Kärnten für sich forderte und wer für in den Mai-Tagen verschleppte und meuchlerisch ermorderte Landsleute mitschuldig war.

Die, die für das alles mitschuldig sind, unterstehen sich heute von Demokratie, Freiheit und Gebrauch einer uns fremden Sprache zu reden.

Haben diese Leute überhaupt ein Recht was zu fordern? Nein!

Kärntner!

Kärnten kann frei und im Frieden leben, wenn da nur eine Sprache und einen Gedanken gibt!

Es gibt kein Slowenisch Kärnten! Es gibt nur ein Kärnten - doch ohne jene, die für die Opfer, deren wir uns heute erinnern, mitschuldig sind.

Kärnten muss und wird das bleiben, was es immer war: ein Teil Österreichs, deutsch, frei und ungeteilt.

Heruck über die Karawanken mit den Heimatlandverrätern!

Gornji letak so pred dnevi širili po avstrijski Koroški »domovini zvesti Koroščic, kot pozivajo svoje rojake.

Tekst letaka se v prevodu glasi:

»Slovenska Koroška« je bila v kratkih 25 letih dvakrat povod za jugoslovansko zasedbo Koroške. V maju 1945 je bila za ta del Koroške prelita kri naših rojakov.

Mi vsi zelo dobro vemo, kdo je tedaj zahteval Koroško zase in kdo je bil sokriv za v majskih dneh odvlečene in zahrbtno umorjene rojake.

Tisti, ki so sokrivi za vse to, si danes upajo govoriti o demokraciji, svobodi in uporabi nekega nam tujega jezika.

Ali imajo ti ljudje kako pravico kaj zahtevati? Ne! Koroščl!

Koroška lahko živi svobodna in v miru le, če sta tukaj en jezik in ena misel!

Ni nobene Slovenske Koroške! Je samo ena Koroška — vendar brez tistih, ki so sokrivi za žrtve, ki se jih danes spominjamo.

Koroška mora in bo ostala to, kar je vedno bila: del Avstrije, nemška, svobodna in nedeljena.

Horuk preko Karavank z izdajalci domovine!

Aktualen komentar

Računi izkazali veliko izgubo

PISE: FRANCE SEUNIG

Verjetno je bil marsikdo presenečen, ko je slišal, da so računski zaključki jugoslovanskega gospodarstva za leto 1972 kljub uspešnemu poslovanju, zboljšanju zunanje trgovine in plačilne bilance s tujino pokazali slabe globalne rezultate, zlasti pa novo znatno povečanje izgube, zmanjšanje lastne akumulacije ter akumulativne in reproduktivne sposobnosti, kar je rezultat uvajanja čistih računov v smislu zakonskih ukrepov proti nelikvidnosti.

Izkazana izguba za leto 1972 — 3,8 milijarde

Zaključni računi izkazujejo za preteklo leto skoraj podvojitev tekoče izgube, ki je povečana nasproti letu 1971 za 93 odstotkov in znaša 3806 milijonov din. Dohodek delovnih organizacij se je v računskih zaključkih za lansko leto močno zmanjšal zaradi začasnih odpisov pri terjatvah po zakonu o popravkih finančnega rezultata za del neizterjanih terjatev, starih nad 90 dni. Po tem zakonu je bilo od teh neizterjanih terjatev v zaključnem računu za leto 1972 treba odpisati 12,5 odstotka (pri poznejših obračunih bo treba od novih terjatev nad 90 dni odpisati celo 25 odst.). Ti odpisi gredo na breme skupnega dohodka delovne organizacije in zmanjšujejo dohodek za razdelitev na osebne dohodke in sklade, prav tako zmanjšujejo lastno akumulacijo ali povzročajo celo izgubo.

V računskih zaključkih za leto 1972 so odpisi zaradi neizterjanih terjatev nad 90 dni dosegli 3,7 milijrde din (terjtev nd 90 dni je bilo okrog 30 milijarde din). Odpisi od takih terjatev, ki jih zahteva zakon, so sicer le začasni, zahteva po takem začasnem odpisu pa ni pretirana, saj je zelo verjetno, da se bo marsikatera od teh terjatev izkazala kot povsem neizterljiva v zvezi z sanacijami dolžnikov, prisilnimi poravnavami ali stečaji in likvidacijami.

Po drugi strani pa je namen tega predpisa, da prispeva k večji odgovornosti komercialnega poslovanja pri kreditiranju kupcev in k hitrejši izterjavi ter da omejuje izkazovanje navideznega dohodka, na podlagi katerega se potem delijo osebni dohodki.

Napori za kritje povečanih izgub

Kritje lanskih velikih izgub bo terjalo velike napore, še znatno večje kakor so jih zahtevale izgube iz leta 1971 in prejšnjih let, od katerih je ostalo nepokritih naposled le 242 milijonov din. Zdaj pa so se tekoče izgube povečale od 1,9 milijarde din v letu 1971 na 3,8 milijarde din v lanskem letu. Od lanske tekoče izgube delovne organizacije niso mogle iz lastnih sredstev pokriti 2606 milijonov, k temu pa je prišteti še 242 milijonov, ki so ostali nepokriti iz leta 1971.

Pokrivanje izgube bo imelo težke posledice za prizadete delovne kolektive, ki jim grozi kot posledica nekrite izgube zmanjšanje osebnih dohodkov, kar velja zlasti za tistih 40 velikih delovnih organizacij, na katere odpade 75 odst. skupne nepokrite izgube gospodarstva.

Od socialističnih republik sta največje tekoče izgube izkazali Srbija in Hrvatska, namreč 1480 in 1020 milijonov, potem sledita Bosna in Hercegovina s 566 milijoni in Slovenija s 455 milijoni ter Makedonija in Crna gora z 228 in 53 milijoni. Visoki tekoči izgubi Slovenije, ki izkazuje med vsemi republikami sorazmerno največje povečanje (indeks 313), se ne smemo čuditi, saj je znano, da ima prav gospodarstvo Slovenije največ terjatev od kupcev in ustrezno temu tudi mnogo terjatev nad 90 dni, ki so terjali velike začasne odpise. Od skupnih izgub gospodarstva Jugoslavije pa odpade največ, namreč 57 odst. na industrijo, na promet in zveze 22 odst., na kmetijstvo 9 odst. in na trgovino in gostinstvo 7 odst. Velik delež izgub trgovine je pripisati velikim odpisom od terjatev nad 90 dni.

Manj lastnih sredstev za investicije

Posledice povečanih izgub bomo najbolj občutili pri financiranju gospodarstva in njegovega razvoja. Veliki odpisi pri terjatvah nad 90 dni namreč bistveno zmanjšujejo možnost delovnih organizacij, da iz dohodka izločajo kaj več v lastne sklade.

Od 29,7 milijarde din, izločenih po zaključnem računu za sklade, je vrhu tega z dospelimi obveznostmi vnaprej angažiranih za odplačila dolgov 19 milijard ali 64,4 odstotka. Del dohodka za delitev se je sicer povečal za 19 odstotkov; ker pa so osebni dohodki še nekoliko hitreje naraščali, je bilo izločanje za sklade počasnejše, pri čemer so se povečala izločanja v sklade za skupno porabo in v sklade za stanovanjsko graditev, tako da je po odbitku sredstev za nerazvita območja in za skupne rezerve ostalo po zaključnem računu delovnim organizacijam za lastno akumulacijo le 14,8 milijarde din. Hkrati pa so delovne organizacije za obresti bankam plačale kar 11 milijard.

Za financiranje lastnega razvoja pa bi se morala lastna akumulacija bistveno povečati, zlasti če upoštevamo novo obremenitev akumulacije po zakonu o zagotovitvi stalnih obratnih sredstev, ki v mnogih podjetjih zahteva kar celotna sredstva ustvarjene akumulacije. Po vsem tem bodo imele delovne organizacije zelo malo lastnih sredstev za financiranje investicij. Skratka, akumulativna sposobnost gospodarstva, ki se je zadnja tri leta stalno po malem zboljševala, se po zaključnem računu za leto 1972 bistveno zmanjšuje.

Nove obremenitve namesto razbremenitev

V razpravi na četrti konferenci ZK Jugoslavije je predsednik zveznega izvršnega sveta Džemal Bijedić ob ugotovitvi, da se je letos relativno zmanjšala reproduktivna sposobnost gospodarstva opozoril, da to otežkoča izvajanje ukrepov ekonomske politike, zlasti ukrepov za odpravo nelikvidnosti. Določena slabitev gospodarske aktivnosti ob istočasnem naraščanju cen in življenjskih stroškov je predvsem posledica, da so izostala pozitivna gibanja in pobude do katerih bi prišlo, če bi gospodarstvo razpolagalo z večjim delom svoje akumulacije. Stalni pritisk obveznosti na poslovne stroške se prenaša na cene, ki naraščajo kljub ukrepom za omejevanje potrošnje. To pa po mnenju Bijedića prispeva k ekspanziji denarne mase, ki se preliva v potrošnjo.

Skratka, stabilizacija je resno ogrožena s stalnimi odlogi v odmiki in z realnimi poslabšanjem reproduktivne sposobnosti zlasti proizvodnega dela gospodarstva. Bijedić je pri tem opozoril, da so kljub jasni orientaciji h krepitvi materialne osnove združenega dela letos znatno narasli dohodki splošne in skupne potrošnje nad določene okvire, pri čemer so proračunski dohodki družbeno-političnih skupnosti v prvem četrtletju narasli kar za 27,6 odst., vplačila gospodarstva v proračune in razne sklade družbeno političnih skupnosti pa so se po ugotovitvah SDK povečala nasproti prvemu četrtletju lanskega leta celo za 43 odst. Ob tem je Bijedić dejal, da ga ni gospodarstva, ki bi, zdržalo takšne dodatne obremenitve in bi se hkrati še moderniziralo.

Takšna gibanja devalvirajo dosežene rezultate pri izvajanju stabilizacijskega programa, zato je zvezni izvršni svet sklenil, da se morajo znova preučiti in ustrezno spremeniti pogoji gospodarjenja. V središče pažnje je treba postaviti prerazdelitev z namenom doseči neodložljivo izdatnejšo krepitev reproduktivne sposobnosti gospodarstva, zlasti njegovega proizvodnega dela.

Na zadnji seji plenuma sveta zveze sindikatov Jugoslavije pa so opozorili, da se marsikje lotevajo stabilizacijskih ukrepov zelo preprosto z manjšanjem osebnih dohodkov, z raznimi izrednimi davščinami, s posojili, samoprispevki in podobnimi obremenitvami gospodarstva in občanov, zlasti delavcev z nizkimi osebnimi dohodki. Po drugi strani pa nam najnovejši podatki govore o nebrzdani investicijski potrošnji v negospodarstvu na škodo gospodarstva. V prvem letošnjem četrtletju so se izplačila za investicije v gospodarstvu povečala le za 1,3 odstotka, v negospodarstvu pa kar za 41,3 odstotka. Sredstva za povečanje investicij v negospodarstvu pa očitno izvirajo iz dodatnih obremenitev gospodarstva in delavcev pod geslom skrbi za stabilizacijo.

Velike možnosti

Ugodni pogoji za še večje sodelovanje Indije in SFRJ v črni, barvni metalurgiji, energetiki, menjavi blaga

Namestnik indijskega trgovinskega ministra A. C. George je med nedavnim obiskom v Jugoslaviji med drugim izjavil, da imata Jugoslavija in Indija plodne stike na področju ledjedelništva, saj ima Indija že 21 ladij, ki so bile zgrajene v Jugoslaviji. V naših ladjedelnicah v Splitu, Pulju in Trogiru je že naročila še osem velikih ladij, medtem ko je priprava za tri velike pogodbe v sklepni fazi. Skupna naročila za ladje znašajo 200 do 260 milijonov dolarjev.

Ker večina indijskih pristanišč leži ob ustju rek, je čiščenje korit pomembno za ta pristanišča. Največje delo na tem področju je bilo zaupano podjetju »Ivan Milutinović«. Obstaja pa tudi možnost za ustanovitev skupne indijsko-jugoslovanske organizacije za bageriranje.

Indija kot država z velikim številom prebivalcev ima prednost v razvijanju industrijske proizvodnje, ki zahteva zaposlovanje velikega števila delovne sile in je pripravljena te izdelke ponuditi jugoslovanskemu tržišču. To so v glavnem polizdelki in rezervni deli.

»Pričakujejo povečano gospodarsko sodelovanje med Indijo in Jugoslavijo,« je dejal namestnik ministra za trgovino George. »Potrebno je občasno obravnavati napredek pri vseh važnih vrstah izdelkov in prav zato so obiski pri jugoslovanskih podjetjih, ki sodelujejo z indijskimi, zmeraj dobrodošli.«

Poleg dobrega sodelovanja v ladjedelništvu pa obstajajo široke možnosti za razširitev sodelovanja v črni in barvasti metalurgiji, energetiki kot tudi na področju menjave blaga.

Na skupnem sestanku jugoslovanskih in indijskih gospodarstvenikov prejšnji mesec v Beogradu so posebej poudarili možnost, da bi jugoslovanski proizvajalci energetske opreme nastopili na indijskem tržišču. Podjetje »Ingrad« je že predložilo tri ponudbe za sodelovanje v gradnji elektrarn v Indiji.

Industrijska kooperacija ni dovolj razvita, so ugotovili na sestanku. V tem pogledu je pomembna samo kooperacija v proizvodnji traktorjev in delov za kmetijstvo in gradbeništvo.

Do konca leta je predvidena uresničitev načrta, v katerem bi industrija usnja iz Vinkovcev sodelovala v gradnji usnjarne v Madrasu. Največ težav je na področju menjave usnjarske industrije. V minulih 15 letih je bila Jugoslavija vodilni kupec surovih kož v Indiji. Glede na to, da ta država zdaj sama razvija industrijo za predelavo usnja, se zmanjšujejo izvozne zmogljivosti. Indija tako ne bo več za Jugoslavijo niti za druge države velik oskrbovalec usnja.

Jugoslavija in Indija bosta v blagovni menjavi prišli na konvertabilno plačilo. Prehod na nov sistem plačevanja pa zahteva določeno obdobje prilagajanja, ki bo trajalo do konca septembra letos.

BOJANA JAGER

MENJAVA

Indija je v Trogiru in Splitu naročila še 8 ladij, vrednih 260 milijonov dolarjev

Nakup kamionov

Gradbeno podjetje »Viadukt« iz Zagreba bo kmalu sklenilo pogodbo z madžarsko družbo »Raba« o nakupu 20 kamionov kiperjev »raba 836« in dveh vlačilcev iste vrste. V zadnjih treh letih se je že več podjetij odločilo za nakup teh vozil. Vozila »raba« izdelujejo po licenci zahodnonemške družbe »MAN«.

Kreditna bilanca sprejeta

Kreditna bilanca bo v skladu s stabilizacijo večja za 5 odstotkov

IO Jugobanke v Beogradu je obravnaval in sprejel kreditno bilanco za letos. Obseg kreditne bilance se bo povečal za približno 5 odstotkov, kar je v skladu s sedanjimi stabilizacijskimi prizadevanji. Izvršni odbor banke je obravnaval tudi problematiko razdelitve anonimnega dela bivšega kreditnega sklada in posebnega rezervnega sklada med svoje ustanovitelje. Glede razdelitve sredstev na družbeno politične skupnosti čakajo na zvezni zakon.

Beograd: ladja za Norveško

»Morski oskrbovalec« ima najmodernejše naprave za navigacijo

Ladjedelnica »Tito« je v svoji temeljni organizaciji združenega dela »Beograd« splavila v Savo ladjo »Morski oskrbovalec«. To je prva iz serij štirih ladij, ki jih ta ladjedelnica gradi za Norveško. Omenjena ladja ima 3000 konjskih moči, koristna nosilnost pa je 800 ton. V ladjo je vgrajena najsodobnejša oprema za navigacijo in varno vožnjo, sprejme pa poleg 13 članov posadke še šest potnikov. »Morski preskrbovalec« bodo na Norveškem uporabljali za preskrbo plavajočih ploščadi za vrtanje morskega dna, ko iščejo naftna nahajališča. Ladjo bodo poslali Norvežanom do konca meseca julija.

Ugodno tržišče

Kupna moč Danske je zaradi visoke življenjske ravni še enkrat večja od naše, zato je njeno tržišče zanimivo

Konec maja bo prispela v Odense na Danskem prva pošiljka avtomobilov »zastava 750«. Pričakovati je uspešno prodajo. Avtomobili so namreč zaradi 150-odstotne takse za registracijo izredno dragi in kupci gledajo poleg kvalitete precej na ceno. Naš »fičko« bo najcenejši avtomobil na Danskem. Cena za navadno izvedbo bo 15.796 danskih kron, za »de Luxe« pa 16.592.

Enajstega maja bo tudi slovesna otvoritev novega razstavnega in prodajnega salona »Adria Caravan A/S«, družbe, ki je last novomeške industrije motornih vozil. Od vseh jugoslovanskih izvoznikov je po obliki nastopanja na danskem trgu »IMV« najnaprednejši. Ustanovili so že svojo lastno firmo za prodajo, distribucijo in servis. Izdelke so prilagodili zahtevam trga in v prikolice vgradili ogrevalne naprave, ki so tu nepogrešljive.

Natisnili so lične prospekte v danščini in njihov prodajni argument ni nizka cena, kot je to slučaj pri večini jugoslovanskega blaga, temveč dobra kvaliteta ter soliden prodajni in tehnični servis.

Zmanjšanje osebne potrošnje v Jugoslaviji ugodno vpliva tudi na izvoz drugega blaga. Lani so tako danski kupci zaman iskali proizvajalca moške in ženske konfekcije, letos pa je bilo zaključenih že nekaj zanimivih pogodb.

Vse kaže, da so tudi mnogi naši proizvajalci prišli do pričanja, da danski trg le ni tako majhen kot izgleda Danska na zemljevidu. Njena kupna moč je namreč zaradi visoke življenjske ravni še enkrat večja od jugoslovanske.

Prvič po dolgih letih je v prvih mesecih letos naša trgovinska bilanca pozitivna.

Mešana dansko-jugoslovanska komisija za gospodarsko, industrijsko in tehnično sodelovanje, ki je imela redno zasedanje v dneh od 24. do 28. aprila, je ugodno ocenila razvoj sodelovanja, hkrati pa opozorila še na velike možnosti, ki jih obe strani nista izkoristili.

Iznajdljivi slovenski gospodarstveniki bodo gotovo izrabili ugodno ozračje, ki se ob takih obiskih ustvarja in bodo zato povabili na obisk v tovarne danske gospodarske novinarje, hkrati pa na ennih posamičnih ali kolektivnih razstavah v Danski seznanili danske potrošnike s svojimi izdelki.

Velik sejem

Na 40. mednarodnem kmetijskem sejmu sodeluje 31. držav iz vsega sveta

Na 40. mednarodnem kmetijskem sejmu v Novem Sadu sodelujejo razstavljalci iz 31 držav Evrope, Amerike, Azije in Afrike, med njimi tudi devet držav v razvoju, ki s posebno skupno razstavo prvič sodelujejo na sejmu.

Podjetja iz omenjenih držav, med katerimi je tudi Jugoslavija, v 30 paviljonih in na več kot 100.000 kvadratnih metrih prikazujejo najnovejše dosežke v proizvodnji traktorjev, kemični industriji, živilsko-prehrambeni industriji, inženiringih za proizvodnjo, industriji kmetijskih strojev, strojni industriji in drugih pomembnih gospodarskih panogah.

Celotna domača industrija traktorjev in podjetja iz Združenih držav Amerike, Sovjetske zveze, ČSSR, Poljske, ZR Nemčije, Avstrije in NDR bodo razstavljale vse vrste traktorjev, od najmanjših do največjih z 280 konjskimi močmi.

Kemično industrijo bodo predstavljali ne samo vsi domači, temveč tudi vodilni svetovni proizvajalci iz ZRN, Francije, ZDA in Švice.

Kompletne inženiringe za proizvodnjo bodo predstavili Energoprojekt in Agroindustrija Beograd (gradbeni objekti v kmetijstvu), Belje (oprema za mlekarstvo), Kikinda (oprema za krmljenje živine), LTH Škofja Loka in Gorenje Velenje pa sisteme za hlajenje.

Stroje in opremo za kmetijstvo in prehrambeno industrijo bo predstavilo 30 zastopstev in uvozno-izvoznih podjetij, med katerimi so najvažnejši Agrovojvodina, Agroservis in Jugoagrar iz Novega Sada, Agrooprema, Rudnap ter Brodoimpeks iz Beograda, Avtocommerce in Agrotehnika iz Ljubljane in drugi.

oglašujte v dnevniku DELO

Lasten motor ob polletju

V tovarni »21. maj« so letos izdelali že 18.300 motorjev

V tovarni avtomobilov »21. maj« so v prvih treh mesecih letos izdelali 18.300 motorjev, kar je tisoč več kot lani. Proizvodnja motorja za »zastavo—101« pa ne poteka tako, kot bi morala. Doslej so montirali približno 2000 motorjev; to je znatno manj, kot je predvideval načrt. Sicer pa se intenzivno pripravljajo na proizvodnjo novega motorja in obstajajo realne možnosti, da bo lastna proizvodnja »zastave—101« stekla v drugi polovici tega leta. Ko bodo pripeljali vso opremo in jo montirali, ko bodo začeli proizvajati motorje, bo tovarna »21. maj« v Rakovici sprejela 200 novih delavcev.

Posebna vozila

Podjetje »Karoserist« iz Maribora bo letos izdelalo 600 avtomobilov, med katerimi bo kar 170 posebnih vozil

Podjetje »Karoserist« iz Maribora bo po letošnjem proizvodnem planu izdelalo 600 vozil, med katerimi je kar 70 raznih specialnih avtomobilov na šasijah, proizvedenih v tovarni avtomobilov in motorjev Maribor. Med drugim bodo izdelali okoli 100 specialnih vrhnjih gradenj na vozilih TAM 5500, TAM 500 in TAM 2001 za prevoz »coca cole«.

Za ta vozila so že sklenili kupoprodajno pogodbo s podjetjem »Slovenijavino« iz Ljubljane. V »Karoseristu«, ki zaposluje 258 delavcev, od tega 57 vajencev, izdelajo na dan povprečno 50 specialnih vrhnjih gradenj na šasijah proizvodnje »TAM«.

Direktor podjetja »Karoserist« inž. Maks Sel pravi, da bi podjetje nujno potrebovalo večje proizvodne prostore in nove obdelovalne stroje, saj bi tako lahko izboljšalo in pocenilo svojo proizvodnjo, razen tega pa bi lahko hitreje šlo v korak z razvojem »TAM« in potrebami tržišča.

Sicer pa podjetje »Karoserist« vidi svojo prihodnost predvsem v naglo rastoči modernizaciji in tesnejši povezanosti s »TAM«, zato tudi veliko pričakuje od bodoče skupnosti proizvajalcev cestnih in tirnih vozil Slovenije, katere nosilec je »TAM«. Zlasti pa to podjetje z zanimanjem spremlja razprave o pripravljenem gradivu za ustanovitev TOZD v »TAM«, čeprav še ni povsem jasno, kakšen status bo imelo kot član interesne skupnosti v novi organizaciji podjetja »TAM«.

ADI ŽUNEC

KOOPERACIJA

Za podjetje »Slovenija vino« iz Ljubljane bodo tovornjake za prevoz »coca cole« zgradili na šasijah TAM 5500, TAM 5000 in TAM 2001

Govorice o revalvaciji marke

Vrednost dolarja na frankfurtski borzi je ponovno padla, ker so se razširile govorice, da pripravljajo načrte za revalvacijo marke. Prodrle so iz strokovnega sveta, ki pripravlja predlog o povečanju vrednosti zahodnonemške marke kot nadomestilo za uvedbo davka na izvoz. Zaradi stabilizacije gospodarstva ZRN in brzdanja rasti cen določeni krogi menijo, da se mora izvoz iz ZRN podražiti, uvoz pa poceniti.

Še pred dvema dnevoma je bil dolar na frankfurtski borzi vreden 2,8450 marke, včeraj pa je njegova vrednost padla na 2,8405 marke.

DINAR NA TUJEM

STOCKHOLM: Dinarje menjajo po enotnem tečaju

KÖBENHAVN: Turistom ne odkupujejo več kot 2.000 dinarjev po tečaju od 2,94 do 3,34 dinarja za krono

Mnogo boljše

Bližajoča se turistična sezona dvignila dinar v Skandinaviji — Švedska krona 4,00, norveška 3,34 dinarja

Ko je začela tretjega maja v Beogradu poslovati devizna borza, je Narodna banka takoj objavila novo tečajno listo efektivnih valut. Po njej se je zmanjšala vrednost skandinavskih valut — norveške krone za 2 pari, švedske pa kar za 8 par.

V Stockholmu so, kot poroča naš dopisnik Mitja Jermol, takoj reagirali. Dinarje odkupujejo po enotnem tečaju 4,00 dinarja za krono, kar je 10,01-odstoten odstop od novega uradnega tečaja. Izboljšanje pa gre verjetno bolj na račun skorajšnje turistične sezone, kot pa našega boljšega tečaja.

Tudi v danski prestolnici Köbenhavn je prišlo do sprememb. Za krono zahtevajo 2,94 dinarja v malih ali 3,34 dinarja v velikih dinarskih bankovcih. Menjava je boljša od marčevske, odstop od uradnega tečaja Narodne banke pa znaša 7,52 (mali) oziroma 22,15 (veliki) odstotka. Zanimivo je, da köbenhavnske menjalnice zmenjajo turistom največ 2.000 dinarjev.

Mesto	Valuta	Tečaj velja za	Največji odkupni tečaj
Trst	lira	100	3,90
Celovec	šiling	100	83,00
Bonn	marka	100	641,00
Zürich	frank	100	513,00
Pariz	frank	100	435,00
London	funt	100	4400,00
Stockholm	krona	100	400,00
Köbenhavn	krona	100	334,00

Kriza kmetijstva EGS

Svet kmetijskih ministrov EGS določil cene kmetijskih pridelkov in s tem rešil »zeleno Evropo« — Najbolj zadovoljni veliki kmetijski kapitalisti

Eno najdaljših zasedanj sveta kmetijskih ministrov EGS, ki se je končalo po 70-urnih sejah, je pomirilo duhove v organih deveterice. V krogih vseh držav EGS so zadovoljni s tem, kar so dosegli. Vsak poudarja tisto, kar je dobil, zamolči pa tisto, kar je storil, da bi dosegli kompromis za cene kmetijskih pridelkov v nastopajoči sezoni. Zadovoljstvo nad tem, kar so dosegli v Luksemburgu, pa je omenjeno. Ministri so šele na petem zasedanju določili cene kmetijskih izdelkov in tako rešili »zeleno Evropo« ter se izognili splošni politični krizi, ki je grozila EGS. Kriza skupine kmetijske politike pa bo še naprej ostala. Kompromis v Luksemburgu je slaba injekcija za bolehno skupno kmetijsko tržišče.

S sporazumom kmetijskih ministrov EGS so v celoti zadovoljni samo kmetijski proizvajalci ali bolje rečeno ki so združeni v organizaciji Kopa. Zahtevali so, da se cene kmetijskim pridelkom povečajo povprečno za 7,5 odstotkov, povečale pa se bodo za 8,5 odstotkov. Za njih je pomembno, da za svoje proizvode dobijo višjo ceno, ali jih bodo prodali ali pa bodo kopičili zaloge, o tem pa naj skrbijo njihove vlade.

Francija je dobila znatno manj od tistega, kar je zahtevala. Njen minister Chirac se je srdito zavzemal, da bi govejemu mesu ceno zvišali za 15 odstotkov, mleku za 8,5 odstotkov, sadju in povrtninam pa celo za 20 odstotkov. To pa mu ni uspelo, saj bo goveje meso dražje samo 10 odstotkov, mleko 5,5, sadje pa za 7,5 odstotka. Vsekakor je Pariz pri postavljanju takšnih zahtev mislil na to, da bo moral popustiti, vendar pa je določena raven cen vseeno pod tistim, kar je pričakoval.

CENE

Cene govejega mesa višje za 10, mleka za 5,5, sadja pa za 7,5 odstotka.

Zahodna Nemčija, Belgija in Luksemburg niso dobili zahtevanega zvišanja cen žitom, vendar so te države zadovoljne, ker so preprečile francosko zahtevo za zvišanje cen mesu in sadju. Njihov glavni dobiček pa je v tem, da bodo še naprej veljale sedanje kompenzacijske takse, ki so vsiljene kot posledica mednarodnih denarnih kriz in sprememb vrednosti valut posameznih držav, pri čemer sta vztrajala izvršna komisija EGS in Francija.

Italija je prav tako samo delno zadovoljna. Zvišanje cen sadju in povrtninam ni takšno, kot so v Rimu pričakovali, vendar pa bo mnogo italijanskih farmarjev vključenih v shemo posebnih subvencij za planinsko poljedelstvo.

Nizozemska, ki je bila zaradi delovanja cen kmetijskih izdelkov na inflacijo proti vsakršnemu povečanju cen, se je na koncu bitke priključila Zahodni Nemčiji. Glede na njeno prvotno stališče je Nizozemska najmanj zadovoljna z luksemburškimi sklepi.

Danska in Irska kot novi članici EGS se še nista naučili igralnih pravil, zato sta bili v luksemburški bitki na stranskem tiru. Obe državi pa sta lahko zadovoljni.

Pravi šampion luksemburške tekme je Velika Britanija. Čeprav je nasprotovala vsakršnemu zvišanju cen, saj ji to povzroča nove inflacijske pritiske, se ji je posrečilo izsiliti, da bodo subvencije za planinsko kmetijstvo uporabljali tudi za »hribčkasto« kmetijstvo.

Kar zadeva samo zvišanje cen, pa ne bodo vplivale na proračun britanskih gospodinj zaradi prehodnega obdobja, ki velja za Britanijo kot novo članico EGS v prihodnjih petih letih.

Najbolj negativna bilanca luksemburškega maratona devetih je v tem, da so potrdili globoko razhajanje glede skupne kmetijske politike in to prav pred velikimi mednarodnimi preizkušnjami.

Sarajevo skupni posli

»Unis-Turist« in »Cavtat« bosta pogodbeno sodelovala v turizmu

Sarajevska turistična organizacija »Unis-Turist«, ki deluje v okviru združene industrije »Unis«, je sklenila pogodbo o dolgoročnem poslovnem sodelovanju s hotelskim potrebe tega hotelskega podjetja, ki ima 1500 ležišč, bo sarajevska turistična organizacija »Unis-turist« zagotovila rent-a-car službo v vseh objektih. Ko bo dograjen moderni hotel »Croatia« s 50.000 kvadratnimi metri, se bodo zmogljivosti hotelskega podjetja »Cavtat« povečale na več kot 2000 ležišč, s tem pa se bo razširil tudi obseg dolgoročnega poslovnega sodelovanja med »Unis-turistom« in podjetjem »Cavtat«.

POSLOVNE VESTI

Maribor: Investicije »Hidromontaže«

Delavski svet mariborske »Hidromontaže« je potrdil letošnji načrt investicij za osnovna sredstva za gradbišča doma in v tujini v skupni višini 9,4 milijonov dinarjev. Sprejeli so tudi petletni načrt stanovanjske graditve v višini 15.096.125 dinarjev. Delavski svet se je načelno tudi strinjal z začetkom graditve samskega doma v Mariboru, ki ga podjetje nujno potrebuje. Dokončni sklep o graditvi tega doma bodo sprejeli ob predložitvi potrebnih elaboratov.

Ravne: Večji izvoz

V železarni Ravne na Koroškem so lani izvozili za blizu 5 milijonov dolarjev svojih izdelkov. Letos so si začrtali nalogo, da bodo izvozili za 6 milijonov dolarjev izdelkov. Sedaj razpravljajo tudi o ustanavljanju temeljnih organizacij združenega dela. V kolikor bi se tovarna rezalnega orodja Prevalje odločila za priključitev k železarni Ravne, bi postala temeljna organizacija združenega dela.

Beograd: Skupni marketing

Na nedavnem skupnem sestanku predstavnikov tovarn, proizvajalk suhih baterij »Zmaj«, »Nikola Tesla«, »Croatia« in »Lumina« so se dogovorili o skupni akciji za povečano prodajo suhih baterij na domačem in tujem trgu. Na sestanku so dali pobudo, da ustrezne službe pripravijo podatke o koristnosti ustanovitve skupnega marketinga za prodajo tistih aparatov, ki uporabljajo suhe baterije. Razlog za to potezo je v dejstvu, da se na tržišču zmanjšuje prodaja aparatov, ki uporabljajo suhe baterije. Medtem ko poraba suhih baterij v mnogih državah narašča, pa pri nas upada.

Beograd: Največ integracij v kmetijstvu

Podatki zveznega statističnega zavoda kažejo, da je bilo lani skupno 538 delovnih organizacij, ki so se združile oziroma priključile k drugim delovnim organizacijam. Največ integracij je bilo v kmetijstvu (27,7 odstotkov), sledijo trgovina in gostinstvo (25,8 odstotkov), industrija in rudarstvo (15,1) in obrtništvo (14,7). Največ integracij je bilo v Srbiji, in sicer 197, v BiH 123, na Hrvatskem 112, v Makedoniji 54, Sloveniji 44 in Črni gori 8.

Basel: Predlogi centralnih bank

V soboto in nedeljo so guvernerji evropskih centralnih bank pripravljali svoje predloge za preosnovo svetovnega denarnega sistema. Predloge bodo poslali »Odboru dvajsetih«, ki je zadolžen, da pojasni načrte novega denarnega sistema na letnem zasedanju mednarodnega monetarnega sklada septembra v Nairobiju. Nekateri izmed guvernerjev so povedali, da bodo za izvajanje reforme potrebovali dve leti. Osrednji bankirji so na sestanku proučevali tudi vse večje nesorazmerje med obrestmi v ZDA in večini evropskih držav. Glede denarnih dohodkov v posameznih državah poročajo, da je Italija ostala pri stališču, da se še nekaj časa ne more priključiti skupnemu drsenju, ker meni, da sedanja razmerja valut niso realna.

Tokio: Sporazum z arabskimi bankami

Pet arabskih in pet japonskih bank je podpisalo sporazum o ustanovitvi skupne finančne ustanove. Drugih podrobnosti o tem pa še niso sporočili.

JOŽE ŠIRCELJ:

Samozavest brez rožnatih očal

Dvodnevni posvet delegatov Zveze komunistov Jugoslavije v veliki dvorani zvezne skupščine že navzven ni razodeval patosa, nekakšnega verbalnega priseganja na zastavo. Pred govorniškim odrom in mizo za delovno predsedstvo je bil samo šopek ubranih pastelnih barv. Odsotnost vnanjih znamenj manifestativnosti je sama po sebi poudarjala delovni značaj 4. seje konference ZKJ.

Kot je obenem gostobesednost in nedoločnost nekaterih razpravljalcev bila izraz debelokožnosti zoper kritiko jalovega sestankarstva, izraženo v referatu Staneta Dolanca (»v našem političnem delovanju je še vedno zelo veliko verbalizma«).

Pa tudi sicer je za to sejo bilo značilno vzdušje realističnega optimizma, samozavesti brez rožnatih očal. Z drugimi besedami: večina razprav se je stekala v strugo spoznanja, da je položaj bistveno boljši, kot je bil pred 21. sejo predsedstva ZKJ v Karadjordjevu, da pa je vseeno beležnica nalog komunistov še zmerom na gosto popisana, terminski koledar prav nič lagoden.

Toda opravljeno delo je že jamstvo, da poslej ni potrebno segati po naglih, tako rekoč izrednih ukrepih, ki jim hočeš nočeš ne manjka živčnosti. Sedanji in prihodnji čas nasprotno terjata čedalje manj kampanjsko delovanje, pač pa smotrno razdelitev določenih nalog slehernemu komunistu, trajno in vztrajno delo, načrtnost, še večjo organiziranost, ki ima pred očmi maksimalno ustvarjalnost, domiselnost, gospodarnost vsakega bojevnika na fronti socialističnih samoupravnih sil.

Na 4. seji konference ZKJ je široko odmevala resnica, da je napredek domovine Jugoslavije in vsakega njenih enakopravnih delov možen samo, če bomo več, smotrneje, produktivneje delali, če bomo več ustvarjali. Z drugimi besedami: otepata se nam tako lenobnost kot uradniško zavlačevanje.

Štiri osrednje naloge za delo v prihodnje — nadaljnje usposabljanje ZKJ, boj za uresničenje duha in črke nove ustave, uresničenje gospodarske stabilizacije z oblikovanjem razvojne politike ter nadaljnja krepitev razrednih meril — so hkrati trdni temelji enotnosti in precizna tehtnica, s katero se da meriti revolucionarna uspešnost dela vsakega komunista, vsake organizacije ZK, vodstev na vseh ravneh.

Tako opredeljene naloge bistveno zožujejo manevrski prostor vsem tistim, ki bi radi z revolucionarno frazo nadomestili revolucionarno dejavnost ali iz nje celo napravili staniol, pod katerim bi se skrivale protisamoupravne, antisocialistične skomine pa ravnanje.

Tako opredeljene naloge tudi korenito spodrezujejo korenine, iz katerih je do nedavna poganjal član ZK kot homo duplex: rdeča knjižica ob dobičkarski morali je čedalje manj tolerirana, samoupravne kritice ob tehnokratski praksi postajajo bolj in bolj prozorne in tarča komunistične kritike. Veliko manj je tudi prostora za člane ZK, o katerih je satirik zapisal: »V gozdu vila, v vili garaža, v garaži mercedes, v mercedesu človek, v človeku srce, ki bije za delavski razred.« To sicer ne pomeni, da bo uporaba mercedesov prepovedana, vsekakor pa pomeni, da je dokaj cvetočo demagogijo s sklicevanjem na delavstvo udarila pozeba.

Realistični optimizem, ki ga razodeva sedanji čas, je ravno v tem, da se da resnično, tako rekoč sproti pretehtati, koliko je ravnanje v resnici v interesu delavskega razreda, delovnih ljudi; koliko je resnične pripravljenosti v vsakem konkretnem okolju zagotoviti »takšno družbeno vlogo in takšen položaj delavskega razreda, v katerih bo resnično postal subjekt in poglavitni nosilec celotnega družbenega, gospodarskega in političnega življenja v naši državi«, kot je to merilo opredelil Stane Dolanc v uvodnem referatu na 4. seji konference ZKJ.

V sklepih 4. seje je tudi tale stavek: »Dokopati se moramo do tega, da se bo ravnanje v praksi ujemalo s sprejeto politiko.« Ta stavek je ravno sklepna misel odstavka, v katerem so pozvali vse organizacije in vodstva ZK, naj imajo pri svoji dejavnosti znatno bolj kot doslej« pred očmi vprašanja, od katerih je odvisen življenjski standard, življenjske razmere, zlasti še ljudi z najnižjimi prejemki. Ob tem je nedvoumno rečeno: »Preprečiti moramo vsak poskus, da bi mimo dogovorjene politike dvigali cene in življenjske stroške.«

Ta odstavek — tako tudi kot celota sklepov 4. seje — opozarja na odločenost komunistov in njihove zveze, da stoje sredi življenja, sredi delavstva, delovnih ljudi.

Ne zato, da bi dajali lekcije ali poveljevali, marveč da bi se skupaj z njimi borili, z lastnim zgledom dokazovali, da se da še hitreje kot doslej spreminjati družbo v samoupravno socialistično skupnost, v kateri človek ni postavka v tehnokratskih ali birokratskih računih, marveč akter in merilo vsega.

PETER BREŠČAK:

Svoboda z okusom po pelinu

In nasilje rojeva samo nova nasilja. Ameriški konzul v mehiškem mestu Guadalajara se je oddahnil. Ugrabitelji, pripadniki »oboroženih revolucinoarnih sil« so ga izpustili. Pretreseno je dejal: »Z menoj so ravnali korektno«. S to ugrabitvijo so dosegli izpustitev tridesetih političnih jetnikov, zaprtih po raznih ječah Mehike. Mehiška vlada jih je odpeljala v Havano.

Kako drugače kot s simpatijami lahko človek sprejema poročila o drznih revolucionarjih (čeprav tudi v njihovi domovini o njih komajda kaj vedo), ki so za zaprte tovariše postavili na kocko svojo človeško eksistenco? Toda ko obrzdaš to svojo prvo reakcijo, se prikrade vate dvom. Veš, vzemimo, da je ugrabitev nasploh eno najbolj umazanih človekovih dejanj. Ugrabljeni je sredstvo za izsiljevanje in pred tabo se kot na filmskem traku menjavajo fotografije: ugrabljenega, njegovih svojcev, policistov, ki so se zgrnili n kdovekje odvrženemu truplu. Identificiraš se s prizadetimi in mora je tvoj sen.

Kako bolj »korektna« je politična ugrabitev, ki jo je porodilo nasilje, razmere, ki so odpahnile v podzemlje političnega življenja določene plasti večidel mladih »revolucionarjev«? Kako bolj »korektna« metoda je politična ugrabitev, ki postaja zlasti v Latinski Ameriki že institucionalizirana oblika političnega uveljavljanja?

In rečeš si: ne moreš obsojati vsega povprek, kajti ni mogoče vsakega posameznega primera pospošiti. Toda kaj, če bi se kaj takega zgodilo tebi ali tvoji deželi? Kakšna bi bila tvoja reakcija, — reakcija prizadetega, natanko veš.

V Latinski Ameriki je bilo od leta 1969 (v Argentini, Urugvaju, Braziliji, Mehiki in Guatemali) več kot 200 ugrabitev diplomatov poslovnih ljudi in drugih osebnosti, toda dostikrat o njih sploh ne poročajo, da bi tako zaščitili življenja ugrabljenih. Večina ugrabljenih je sicer ostala živa, toda kakih deset odstotkov ugrabljenih je bilo ubitih.

Da, si praviš, toda več kot 150 političnih jetnikov so z ugrabitvami osvobodili. Odleteli so na Kubo, v Alžirijo ali Čile.

Toda kakšna je bila cena te svobode?

V Urugvaju so gverilci v obdobju štirih let ugrabili 13 ljudi. Ugrabljenega ameriškega svetovalca policije Daniela Mitriona, so ubili, ko ga vlada ni hotela zamenjati za 150 ujetih tupamarov. Tupamari so ugrabljali tudi zato, da bi dobili podatke o korupciji v vladnih krogih. V Argentini je ugrabljanje zadobilo razsežnosti prave epidemije. Peronistična levica je ugrabila leta 1970 bivšega predsednika Pedra Arambura. Poslej so ugrabljali vsepovprek, največ so posegali »po poslovnem vrhu«, in kljub smrtni kazni, ki je določena za taka dejanja, izsiljevali: za politične jetnike, za denar... iz maščevanja. V zadnjih dvanajstih mesecih so samo v Argentini izplačali ugrabiteljem 13 milijonov dolarjev.

V Gvatemali so v februarju 1970 ugrabili zunanjega ministra Alberta Fuentesa in ga zamenjali — za enega ujetnika. Kasneje so ugrabili zahodnonemškega veleposlanika Kurta Karla von Spretija in ga ubili, ker je vlada zavrnila njihovo zahtevo po 700.000 dolarjih in svobodi za 22 jetnikov. V Braziliji so gverilci med letom 1969 in 1970 ugrabili tri veleposlanike in enega generalnega konzula. Policija in vojska imata ukaz, da se z ugrabiteljI pogovarjata samo skozi puškino cev. V Mehiki so pred to ugrabitvijo gverilci odpeljali rektorja univerze Guerrero in tako dosegli izpustitev devetih zapornikov. Hkrati so takrat »iztržili« še 200.000 dolarjev.

In zgodba o ugrabitvah nima konca. Ugrabljenje pa ni samo latinskoameriška posebnost. »Uspehi«, ki jih zaradi popuščanja oblasti dosegajo ugrabitelji, so pobudili nove ugrabitve.

Ne velja jim popuščati, za nobeno ceno, pravijo nekateri. Argument, ki zavrača tako stališče, so mrtvi člani izraelske olimpijske reprezentance.

Fenomen naših dni — ugrabitve — je oblika vojskovanja, trdijo nekateri, oblika, ki je postala nujnost tistih, ki jih je nasilje prignalo na rob razuma. Ne moremo se strinjati s tako ugotovitvijo, ne moremo dopustiti, da bi postala to uzakonjena oblika političnega uveljavljanja. Nočemo se sklicevati na neke pretekle odtenke »viteštva« v vojskovanju, da bi zavračali ugrabitve kot orožje današnjih dni, in tudi ne na korenine tega dejanja, ki temelji v kriminalu. Hočemo reči samo na to, da se nam ugrabljanje razkriva kot novo mednarodno zlo, ki ga je treba zajeziti, pa naj prihaja še iz tako pozitivnih, »revolucionarnih« pobud.

Zato tudi zadnjo ugrabitev v Mehiki, ugrabitev, ki je osvobodila trideset jetnikov, sprejemamo z okusom pelina.

In ta okus je prevladujoč. Kajti nasilje rojeva samo nova nasilja.

MAKS TOBOLJEVIČ:

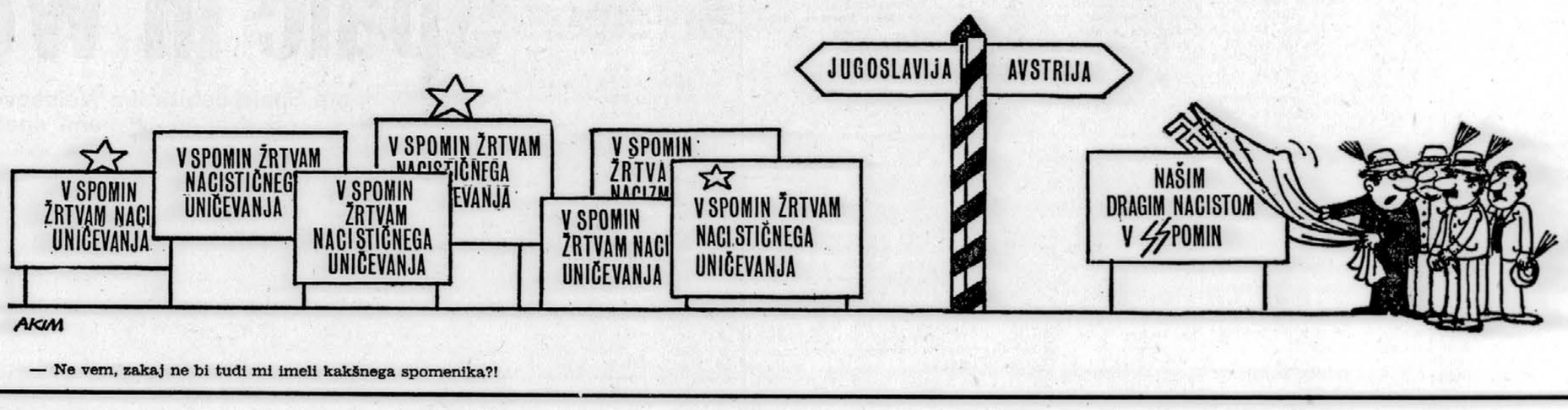

— Ne vem, zakaj ne bi tudi mi imeli kakšnega spomenika?!

TIT VIDMAR:

Zakaj knjiga škripље

Človek, ki si je, denimo, nekoč sposodil dobro knjigo pri prijatelju, bi to knjigo zdaj rad kupil, za svojo knjižnico ali tudi za svoje otroke. Ali jo bo dobil v knjigarni? Ne. Naše knjigotrštvo živi iz rok v usta in svojega blaga praviloma ne sme imeti na zalogi. K temu ga silijo tako imenovani finančni instrumenti.

To ne prizadeva samo posameznih ali muhavih ljubiteljev knjižnih posebnosti. Nasprotno. Če verjamemo, da so najboljše knjige tudi najbolj uspešne, se pravi, da najprej poidejo, potem si moramo tudi reči, da bodo jutrišnji bralci najbrž prikrajšani prav za to vrsto branja. In žrtve takšnega položaja niso samo ljubitelji romanov in povesti, ampak tudi ljudje, ki, denimo, pri svojem delu potrebujejo leksikografske in druge priročnike, slovarje in podobno. Še posebej pa ima naša pritožba v mislih šolarje in drugo mladino.

Primer, ki ga bomo navedli, morda niti ni najbolj tipičen. Je pa svež in zgovoren. Pred nedavnim je v založbi Mladinske knjige izšlo Steletovo Gotsko stensko slikarstvo iz zbirke Ars Sloveniae. Izvedenci so publikacijo označili z raznimi superlativi, med njenimi »naj« pa je vsekakor tudi cena, ki znaša 490,00 dinarjev.

Kaj se skriva za to številko? Predvsem gotovo barvni tisk, ki je bil po fotografskih posnetkih tujih strokovnjakov opravljen v tujini. Pri takih reprezentativnih izdajah so izredne postavke tudi papir, vezava itd. V celoti je založba vložila v to knjigo 100 milijonov starih dinarjev (pri čemer je dobila od Kulturne skupnosti Slovenije dotacijo v znesku dveh milijonov starih dinarjev, kolikor dobi za vsak zvezek iz zbirke Ars Sloveniae). Kako je tedaj mogoče, da Gotsko stensko slikarstvo prodajajo tako poceni?

Kalkulacija sloni na predpostavki, da bo knjiga, ki je bila tiskana v 4.500 izvodih, razprodana v enem letu. Če bi računali, da jo bodo imeli na zalogi dalj časa, bi se cena izvoda za vsako predvideno leto prodaje povišala za več tisočakov, saj bi morali prišteti obresti, ki se glasijo na 11 odstotkov.

Knjigo, ki so jo začeli pripravljati pred skoraj desetimi leti, ki je v marsičem doslej edinstven dosežek v naši založniški dejavnosti in ki bo gotovo dobro dolgo ohranila svojo strokovno, dokumentarno in kulturno vrednost — je torej treba čim prej razprodati. Še letos. Bogvari, da bi jo kdo, ki bo imel takrat željo in denar, lahko našel na knjigarniški polici, denimo, čez pet let! Po pravici povedano, v teh dejstvih ne vidimo logike, se pravi, kulturne pa tudi ne nacionalno ekonomske logike.

Založbe morajo po veliki večini operirati s tako imenovanimi kratkoročnimi (dveletnimi) krediti (11 oziroma 12-odstotne obresti). Glede tega so povsem izenačene z gospodarskimi organizacijami, ki po naravi svojega posla mnogo hitreje obračajo svoj denar in pri katerih je to seveda tako v njihovem lastnem kot tudi v splošnem interesu. Založbe pa imajo ali naj bi imele predvsem tudi neko kulturno funkcijo. Za njeno izvrševanje bi v materialnem oziru potrebovale drugačen manevrski prostor, kot ga imajo sedaj. (V tujih deželah računajo založniki, vsaj založniki pomembnejših edicij, da bodo svoje knjige prodali v desetih, petnajstih letih. Tako je tam knjiga, kot osnovna kulturna listina slehernega naroda, zmeraj dostopna vsaj v svojih poglavitnih obrisih.)

V uredništvu Mladinske knjige so nam rekli, da bi lahko normalno delali s trileтnimi krediti — če bi izdajali same bestsellerje. Izdajati pa je treba tudi učbenike, knjige za šolsko čtivo itd. Vsaj take stvari bi tudi morali imeti res stalno na zalogi. Povedali pa so nam še, da imajo prav zdaj — kot tudi v drugih, čisto gospodarskih vejah — veliko razprav o tako imenovani konverziji: o spremembi kratkoročnih oziroma srednjeročnih kreditov v dolgoročne (rok odplačila najmanj sedem let, 6,5 odstotne obresti). Toda upanje je, kot pravijo, zelo piščo. Kar zadeva Mladinsko knjigo, bo konverzije deležna nemara samo njihova tiskarna — za izvoz grafičnih uslug.

Kajpada založbe ne izdajajo samo pomembnih in dobrih knjig. V njihovih skladiščih ležijo dobesedno milijarde. Nobena skrivnost ni, da so v preteklosti večkrat celi vagoni knjig romali v Vevče... Nihče ne dvomi, da so tudi v založništvu potrebni ekonomski regulativi. Neusmiljeno naj zadevajo tiste, ki slabo gospodarijo in tratijo denar za nepotrebne tiske, tako da ga za prave kulturne naložbe ostaja še manj. Toda hkrati ko terjamo boljšo, izbranejšo založniško politiko, si moramo biti na jasnem, da je za tako usmeritev potreben tudi drugačen finančni instrumentarij, kot ga poznamo dandanašnji. Naj se temu reče kreditna konverzija ali kako drugače — zdi se, da se moramo spreobrniti predvsem v gledanju na kulturno poslanstvo knjige in zraven k spoznanju, da denar ni nikjer tako lepo in zanesljivo naložen kot v znanju in omiki, ki ju posreduje knjiga.

JAK KOPRIVC:

Brez kazni?

»Nič vam ne damo, ker niste naši,« so rekli kmetijskemu kombinatu iz Beograda v občini Plandište. Še enkrat se lokalni »jaz« ni mogel obvladati, vnovič se je spustil v bitko za »svoje«. Ni ga bilo strah skrajnje spolzkih tal. Povodenj je bila povsod, pri »domačih« in »tujih« podjetjih. Škoda tudi. Toda ko je prišla pomoč, nje ni bilo za obrate, ki jih ima v Plandištu kmetijski kombinat iz Beograda. Po tamkajšnjih merilih pač niso bili iz »naše občine«!

Nisem slišal, da bi za tako ozko nedopustno občinsko politiko kdo odgovarjal...

V zeniški železarni so pred tedni dokazovali svojo »revolucionarnost« tako, da so sklenili pretrgati vse poslovne stike (in potemtakem najbrž tudi pogodbe) z vsemi zasebnimi proizvajalci — brez izjeme. Tudi tam in tedaj, kjer je bilo več ko jasno, da je proizvodna povezava z nekaterimi od njih znatno cenejša kot karkoli drugega.

Pa vendar ustava in zakoni za zdaj še niso prepovedali obrtnikov...

Spet drugod so sicer potrebno in upravičeno bitko proti nepravičenim socialnim razločkom dojeli tako, da so preprosto prenehali kupovati izdelke od zasebnih obrtnikov in si osiromašili že sicer osiromašeno tržišče. Morda bi s tako in na daljši rok zastavljeno politiko vendarle nekaj dosegli: enakost v revščini...

Makedonski izvršni svet je sredi zime, tedaj, ko je bilo vse pripravljeno za uvoz vin na jugoslovanski trg »zaradi slabe domače letine«, presenetil javnost z izjavo, »da vina ni treba uvažati, ker ga je doma dovolj.« To in nič več. Toda dovolj, da so se začeli dolgotrajni sestanki, mučna prepričevanja. Grozilo je, da bo dogovorjeni posel propadel. Naposled so vino uvozili.

Kdo bi bil kriv, če se ne bi tako steklo, če bi nastala poslovna škoda?

Združeni domači proizvajalci paradižnika se te dni uprizorili časopisno vojno proti uvozu ranega paradižnika, pa hkrati pozabili povedati, da njihova ponudba še zdaleč ne zadošča za pokritje trenutnih, sicer skromnih potreb domačega trga.

Ali ni to svojevrsten pritisk za vzpostavitev svojega monopola?

Samo bežen sprehod v preteklost nam obudi spomin na bučne obtožbe zaradi zapiranja trga — včasih za mineralno vodo iz druge republike, drugič za pohištvo, tretjič za... Ni težko naštevati. Za čudo pa vsi ti »primeri« zginejo v pozabo časa, in sicer brez pravega epiloga, brez dragocenega nauka ali opomina.

Ali ne bi lahko tudi s pomočjo teh in podobnih afer drastično porezali peruti različnim lokalističnim in parcialnim interesom? Ne gre samo za Plandište, za Zenico, za vino, za paradižnik. Vsakič, čeprav drugače je bila zlorabljena ustava, so bili poteptani zakoni. Porušena je bila enotnost jugoslovanskega trga, načeta je bila pravna varnost kolektivov in posameznikov, ovirana je bila njihova poslovnost, skrb za dohodek v okviru obstoječih norm.

So ti primeri preveč neznani ali premalo pomembni za razpravo na ustavnih sodiščih? Ne verjamem. Ni nikogar, ki bi ustavna sodišča nanje sproti opozoril? Zakaj čakajo ta sodišča le na tožnika? Zakaj niso sama bolj ofenzivna? Morda pa takšno varovanje ustave ne sodi v njihovo pristojnost? Škoda.

DRAGO HRIBAR:

125 sklepov preveč

Sejninski, sestankarski, konferenčni in mnogi drugi diskutantski spremljevalci našega vsakdanjega življenja sodijo sicer med stare, že kar precej pogrevane in obrabljene teme, ki pa nas vendarle vedno znova zaposlujejo in nam dajejo misliti. V sedanjem času še celo — zavoljo enega samega razloga, zapopadenega tako rekoč v dnevnih ugotovitvah tudi najpreprostejših ljudi: mnogo preveč govorimo, pa nam zato ostaja dosti premalo časa za delo.

To je še kako res. Nekaj rekordom, ki nas uvrščajo na rep evropske lestvice, bi lahko mirno dodali rekord, ki bi nas postavil v sam vrh, ki pa od njega tudi nimamo koristi. Nemara celo statistika, če bi se ukvarjala z registracijo besed, ne bi mogla najti dežele, kjer bi si imeli ljudje več povedati kot pri nas. Zgovornost je gotovo lepa lastnost, ampak le dotlej, dokler se ne sprevrže v gostobesedno, dolgovezno in prazno besedičenje, pa najsi bo to še tako leporečno. V tako skrajnost dejansko na vseh koncih in v vseh razpravljalskih oblikah padamo iz dneva v dan, že zelo dolga leta.

Uzakonili smo tako rekoč popolni »govorniški« nered, v katerem je vsakomur dano, da se po mili volji razživi in izživi in, kajpak, tudi mnoge zamori in uspava. Poznamo, na primer, seje nekaterih občinskih skupščin, ki že po pravilu ne morejo biti krajše od pet, šest ur, da o enajsturnem zasedanju delavskega sveta nekega celjskega podjetja (ki sodi resda že v zgodovino) ne govorimo. Neka organizacija na celjskem območju je v svoji sestankarski ihti sprejela lani kar 130 sklepov, to je manj kot vsake tri dni en sklep, ali če hočete, 125 sklepov preveč, ker jih je uresničila le 5. Kdo bi v takih in podobnih primerih mogel izračunati ogromne časovne izgube in predvsem, za koliko bi bili lahko bogatejši?!

Ob vsem tem sicer ne zanikamo potrebnosti in koristnosti dialogov. Brez teh si našega sistema sploh ne bi mogli predstavljati. Toda čas bi že bil, da bi tudi na tem področju uvedli večjo racionalnost. Dva razloga sta, ki to še posebej terjata: prvič moramo stabilizacijo pojmovati kot nekaj, kar bo mogoče doseči le z dejanji, drugič pa je naša usmeritev tako jasna in nedvoumna, da lahko njeno dnevno praktično potrjevanje najlepše dokazujemo zopet le z dejanji.

MARIJA ROBEK:

Zakon proti otrokom

Niso se še pomirili duhovi spričo julija 1971 uveljavljenega zveznega zakona o 30-odstotnem depozitu za negospodarske investicije, ki je veljal tudi za otroške vrtce; minilo je skoraj celo leto, preden je bil ta zakon razveljavljen, pa je tu že nova ovira: zvezni zakon o posebnih pogojih za dovoljevanje investicijskih kreditov. Torej ni prvič, ko je črka zakona vrgla investitorjem otroških vrtcev pred noge debelo poleno. Obakrat je bilo doseženo, da so se odložila vlaganja v vzgojnovarstvene zmogljivosti, da se dražijo varstveni prostori, saj stroj cen neumorno deluje — navzgor.

V ilustracijo razsežnosti tega problema naj navedemo podatek, da v Sloveniji za skoro 70,000 predšolskih otrok še vedno ni urejeno dnevno varstvo, čeprav sta oba starša zaposlena. Ni čudno torej, da je po občinah, v samoupravnih interesnih skupnostih in med ljudmi, ki plačujejo samoprispevek, zavrelo, da se čudijo in ogorčeno vprašujejo, ali bodo občinam ostale le obveznosti na področju otroškega varstva in kaj bodo lahko storile, če zbranega denarja kljub zagotovilom — kot za zdaj kaže — ne bo mogoče oploditi z bančnimi krediti?! Zakon namreč onemogoča kreditiranje gradnje osnovnih šol in otroških vrtcev, četudi so njihov program in financiranje potrdili sami delovni ljudje in to z demokratičnimi referendumi o samoprispevku in sklenjenimi samoupravnimi sporazumi.

V kakšni meri sta družbeno varstvo in vzgoja otrok dobila mesto v zavesti in odločitvah delovnih ljudi, zgovorno izpričujejo uspešno izpeljani referendumi o samoprispevku kar v 46 slovenskih občinah, kjer imajo tudi čvrste programe o razširitvi vzgojnovarstvenih zmogljivosti. Ljudje, plačniki samoprispevka, upravičeno pričakujejo, da bodo programi uresničeni v predvidenem roku in dogovorjenem obsegu, kajti vzgoja in varstvo otrok sta toliкanj občutljiva, da ju ni mogoče prepu[illegible]ti komurkoli ali, kot se velikokrat dogaja, cesti.

Omenjeni zakon pa je zavrl hotenja in pripravljenost za pospešeno ureditev vzgojnovarstvenih problemov, diskreditiral smo referendumsko odločanje o materialnih obveznostih v razvojnih programih. Zavrli pa tudi izpopolnjevanje in razširitev tehnologije pri gradnji vzgojnovarstvenih objektov, ki nedvomno potrebujejo večje in zagotovljeno tržišče. Poudariti velja, da je financiranje večine načrtovanih investicij zasnovano na že sprejetih obveznostih delovnih ljudi in na zagotovljenih sredstvih, ki redno pritekajo in celo v večjem obsegu. To torej pomeni, da kreditiranje teh naložb iz bančnih sredstev ni v nasprotju s stabilizacijskimi prizadevanji in ustavnimi dopolnili. Če bo pa zakon obveljal, petletni načrti za širjenje prostorov za otroke ne bodo izpolnjeni, temveč se bo rok gradnje v posameznih primerih podaljšal tudi za trikrat, in upravičene so zahteve, da je treba razločevati med vlaganji v infrastrukturo, razločevati med megalomanskimi ambicijami ter upoštevati, kako krvavo potrebujemo več vzgojnovarstvenega prostora za otroke.

Ker želimo, da ne bi prizadeli celotnega področja otroškega varstva, o katerem veliko in z občutkom govorimo, ki ga hočemo spraviti na zeleno vejo, pričakujemo, da bo predlog, ki ga je skupščina republiške skupnosti otroškega varstva poslala republiškemu izvršnemu svetu in slovenskim zveznim poslancem, da bi sprožili postopek za spremembo omenjenega zveznega zakona, čimprej prinesel sadove. Sicer bodo nastale v Sloveniji hude politične in materialne posledice, saj je zakon direktno uperjen proti prizadevanjem za pospešeno gradnjo vrtcev in v našo odločno usmeritev v čimbolj neposredno odločanje delovnih ljudi pri financiranju razvoja vzgoje in varstva otrok.

Sploh je vprašanje, kako se je zakon prebil skozi sito republiškega preverjanja?

„Naša beseda 1973“

Srečanje mladih gledaliških amaterjev v Velenju in Šoštanju

Gledališče je na Slovenskem, kot vse kaže, še zmerom konjunkturna, se pravi popularna dejavnost. Še vedno — na obeh straneh odrske rampe, ki je meja sleherne predstave. Tega ne dokazuje le razsežen obisk po profesionalnih teatrih in tudi ne samo število poklicnih predstav, ki so ob slehernem času na voljo po — seveda ne preveč razsežnem — gledališkem tržišču na Slovenskem, ampak kažejo obenem na to, nemara še bolj izrazito, tiste uprizoritve, ki so nastale in nemara še zmerom nastajajo na ljubiteljski, amaterski način, denimo, iz čistega veselja do igre in komedije. Da število teh predstav nikakor ni manjše od onih drugih, profesionalnih, dokazuje tudi letošnji miniaturni festival mladinskih komedijantskih trup: bil je pod naslovom »Naša beseda 73« pod konec prejšnjega tedna v Velenju in Šoštanju — letos že četrtič.

Na sporedu je bilo enajst predstav, ki jih je posebna komisija izbrala izmed — skoraj — petdesetih gledaliških prireditev, pripravljenih po različnih slovenskih šolah. Za primerjavo in v ilustracijo omenimo, da je bilo šoštanjski in velenjski »Naši besedi 73« na voljo malone toliko predstav, kot jih sicer v eni sezoni organizirajo vsa poklicna gledališča na Slovenskem, če ne celo še več. To med drugim vsekakor pomeni, da profesionalno teatrsko delovanje ne ostaja brez sledu in brez odmeva in da se gledališče, s spletom svojih artističnih in tudi družabnih vezi, še zmerom razkriva kot zanimiva in mikavna oblika dejavnosti v prostem času, ki ga bo zmerom več: teater omogoča — seveda ob pomoči spretnih mentorjev — kompleksno izživetje različnih artističnih ali, denimo, izpovednih potreb. Te potrebe pa so, kot vemo, posebej izrazite med tistim starostnim obdobjem, ki ga »prekriva« srednja šola.

Pustimo ob strani neposredno artistično raven vsega tega gledališkega prizadevanja, saj, nazadnje, tudi ne gre za finalne izdelke, ampak za nastajanje predstave same, za dejavnost in ne za njene proizvode. Ilustrirajmo razprostranjenost tega mladega ali mladostnega gledališkega amaterizma s podatki, da so se v Velenju in Šoštanju predstavile teatrske skupine najrazličnejših šol, od osnovnih (iz Šenčurja, Celja, Limbuša, Kranja, Maribora) do tehniške (iz Celja) in šole za zdravstvene delavce (prav tako iz Celja) ter gledališki odseki Svobode (Trbovlje — kar dvakrat) in posebne uprizoriteljske grupe (»Barigal« iz Maribora). Povedati je potrebno, da zavzema med vsemi temi gledališkimi pretenziami posebno, tako rekoč privilegirano mesto odrsko predstavljanje poezije. (Letošnji avtorji, na primer: Gregor Strniša in Jacques Prévert, Nataša Kastelic in Tone Pavček ...) Potem je bila, spet v ilustracijo, na sporedu dramatizirana različica Éxupéryjeve pripovedke o malem princu, igra Miroslava Košute »Štirje fantje muzikantje«, znana mladinska drama Heppa van Delfta »Hura soncu in dežju«, Pugetovi »Srečni dnevi«, »Pojoča skrinjica« Nikamure Šinkičija ... in tako dalje. Repertoar je širok, tudi moderen, predvsem pa docela zunaj zaprašenih, konvencionalnih repertoarnih obrazcev, ki so bili v veljavi, še ni tako dolgo tega.

Velenjsko prireditev je s strokovno pomočjo ZKPO Slovenije priredila Republiška konferenca zveze mladine in tamkajšnje zveze kulturnoprosvetnih organizacij. Prireditev ostane, kakor je bila doslej, tradicionalna tudi v prihodnje. A. I.

Male plastike v Soboti

V Murski Soboti so se sestali člani sklada likovne prireditve »Prvi jugoslovanski bienale male plastike« in precizirali podrobnosti za to veliko prireditev, ki bo v razstavnem paviljonu arch. Franca Novaka v Murski Soboti od 30. septembra do 30. oktobra letos.

Organizatorji so povabili k sodelovanju 60 kiparjev.

S to razstavo dobiva pomursko središče poleg že uveljavljene mednarodne slikarske razstave PANONIA še eno veliko likovno manifestacijo. S. DAKO

Sodobna tonska nihanja

Malec, Ramovš in Lutoslawski v izvedbi odličnega orkestra RTV

Tudi šesti abonmajski ciklus Slovenske filharmonije, ki je obsegal tri koncerte sodobne glasbe, se je zdaj iztekel. Tokrat je nastopil simfonični orkester RTVL pod taktirko svojega umetniškega vodje dirigenta Sama Hubada in se predstavil z zanimivim sporedom, ki je obsegal tudi slovensko noviteto — Ramovševe Sinteze za rog in tri orkestralne skupine. Kot solist je pri tem delu sodeloval Jože Falout.

Za uvod nam je dirigent predstavil precej znano, 1963. leta nastalo skladbo Sigma znanega hrvaškega skladatelja Iva Malca. Če odštejem zadnji dve minuti Malčeve glasbe, v katerih je precej zanimivega zvočnega tkiva, pa Sigma po desetih letih ni več dovolj učinkovita.

Skladatelj Primož Ramovš je svoje Sinteze napisal za solista Falouta (temu rečemo tudi »na kožo«), za radijski orkester (ta je skupaj s svojim dirigentom imeniten poustvarjalec bogatega Ramovševega opusa), vendar proti zvočnim zmogljivostim velike filharmonične dvorane. Z množico nasilnih dinamičnih vzponov je tokrat skladatelj — sebi v škodo — pretiral, saj je solistov part zelo inventiven in v glasbenem smislu skrbno izdelan.

Lutoslawskega Koncert za orkester, ki nekoliko spominja na Bartoka in njegovo deset let prej nastalo istoimensko delo, je vsekakor izredno spretno, zraven pa še zahtevno napisana skladba. Izvedbo orkestra pod Hubadovim vodstvom je bila gradacijsko do kraja izdelana.

PAVLE MIHELČIČ

Naiva 73

Na svetovni razstavi »Naiva 73«, ki bo v Zagrebu od 1. junija do 30. avgusta, bo na ogled okrog 900 del naivne umetnosti. Sodelovanje na tej impozantni likovni manifestaciji so najavili likovni ustvarjalci — naivci iz Avstrije, Belgije, Kanade, ČSSR, Danske, Finske, Francije, Haitija, Nizozemske, Italije, SZ, ZDA, Velike Britanije, DR Nemčije in drugih držav ter Jugoslavije. V sklopu razstave, ki bo v reprezentativnih prostorih umetniškega paviljona v Zrinjevcu, bo v eni od drugih zagrebških galerij predstavljen Josip Generalić, dobitnik »Grand prix« za 1970. V okviru razstave bodo nadalje predstavili nekatere dobitnike nagrad na svetovni razstavi »Naiva 70« v Zagrebu, Hlebinah in Koprivnici, tri posmrtne razstave pa bodo posvečene jugoslovanskemu naivcu Iliju Bosilju, Poljaku Nikiforu in Gerlachu iz ZRN. Predvidena je razstava grafike kanadskih Eskimov. V okviru prireditev bo tudi mednarodni simpozij o problemih naivne umetnosti.

(TANJUG)

Piran vabi

Jutri se bo začelo že šesto mednarodno srečanje pisateljev - Lep obisk

Jutri se bo z literarnimi nastopi po piranskih šolah in zvečer s sprejemom v domu slovenskih pisateljev na Belem križu začelo že šesto mednarodno pisateljsko srečanje v Piranu in Portorožu. Piranska srečanja, ki so bila v svoji osnovi namenjena predvsem izmenjavi misli med neposrednimi sosedi, postajajo iz leta v leto vse širša odprta tribuna za neposredne razgovore o vprašanjih sodobnega pisatelja in družbe. Letošnjega piranskega srečanja se bodo tako udeležili pisatelji iz enajstih dežel Evrope.

Predvsem se bodo poleg pisateljev iz Slovenije in Jugoslavije za okroglo mizo zbrali nekateri pisateljski gostje iz sosednjih dežel Italije, Avstrije, Madžarske in Romunije. Poleg tega pa bodo letos v tem mednarodnem krogu navzoči tudi pisatelji iz Francije, ZR Nemčije, Švedske, Irske in Sovjetske zveze. Žal so zaradi zadržanosti ali bolezni v zadnjem hipu odpovedali nekateri, ki so že bili prijavljeni, npr. svetovno znana kitajska, na zahodu živeča pisateljica Han Suyin ali dobitnik letošnje največje britanske literarne nagrade John Berger iz Ženeve, ki sta oba že predlanskim sodelovala na piranskem srečanju. Zato pa so včeraj dokončno potrdili svojo udeležbo iz Moskve: portoroškega srečanja se bosta udeležila sovjetska pisateljica Margarita Aliger in pisatelj Emilijan Bukov.

Kot na vseh dosedanjih majskih srečanjih pisateljev v Piranu bodo tudi letos obravnavali za okroglo mizo posebej razpisano temo, le da se bodo letos iz manjših prostorov v pisateljskem domu na Belem križu oziroma iz gostinskih prostorov Jadrana selili v veliko novo dvorano Avditorija v Portorožu.

Tokrat bo na dnevnem redu konference tema »Pisatelj in bralci« s tremi podtemami »Vsebina pisanja«, »Tehnika pisanja« in »Pisateljevo izrazno sredstvo«, se pravi vprašanje jezika. Zlasti slednja podtema je še posebej aktualna v današnjih okoliščinah razpravljanja o dvojezičnosti, priznavanju jezikovnih pravic manjšinam, večnarodnostni državi in splošni emancipaciji narodov v svetu. O tej zanimivi temi bo med drugimi spregovoril tudi slovenski pesnik iz Koroške v Avstriji Andrej Kokot, zelo verjetno pa tudi slovenski pisatelji iz Trsta oziroma italijanski iz Istre. Razen Kokota bosta seveda prišla iz Celovca tudi dva v nemščini pišoča avstrijska književnika, predsednik društva Nowotny in tajnik Pressien, ter predstavniki avstrijskega centra PEN z Dunaja. Zanimiva bodo tudi razmišljanja makedonskega gosta Vlada Urošević glede na njegovo literarno izražanje v makedonščini ali srbohrvaščini ali irske pisateljice Jean Forster, ki bo govorila o odnosu med irščino in angleščino.

Poleg sprejema, ki ga prireja izvršni svet SRS v vili Tartini v Strunjanu, in sprejema predsednika skupščine piranske občine so na sporedu srečanja tudi ogled galerije in muzeja v Piranu, literarni večer v gledališču Tartini, obisk pri italijanskem pisatelju Fulviju Tomizzi v Materadi pri Umagu ter izlet na Kras, združen z literarnim nastopom v Sežani ter obiskom Kosovelovega groba in Spacalove kraške hiše. Želja šestega piranskega srečanja je, da bi ne samo načelo pereča vprašanja pisatelja in človeka, ampak tudi to, da bi prispevalo k nadaljnjemu mednarodnemu sporazumevanju.

B. POGAČNIK

Novi zvoki

V Zagrebu se je začel 7. mednarodni festival sodobnih glasbenih iskanj

Sedmi bienale, mednarodni festival sodobne glasbe, ki se je v Zagrebu začel včeraj, je posebno pomemben: predstavlja poskus reforme dosedanje glasbe, in sicer ne le v organizacijskem, temveč tudi umetniškem pogledu. Tako izjavlja predsednik umetniškega sveta in skladatelj Milko Kelemen. Pojasnjuje, da je novi bienale krajši, bolj koncentriran in da želi poudariti samo najbolj značilne oblike gibanja v sodobni glasbi.

Izrazita želja bienala je, da bi dal posebno mesto sodobni ustvarjalnosti jugoslovanskih narodov. V prid temu govori dejstvo, da bo tokrat celovito predstavljena ena najpomembnejših skladateljskih osebnosti naše glasbe — Ivo Malec, ki živi in ustvarja v Parizu.

Kelemen pravi, da bos'e strogo merilo ter selekcija pri izbiri domačih in tujih del zanesljivo prispevala k nadaljnji uveljavitvi bienala doda in v svetu. Novi glasbeni bienale, pravi Kelemen mora postati središče, v katerem bo mogoče doživeti, kar je v glasbi v zadnjih letih najnovejše in najbolj zanimivo.

V okviru sedmega bienala, mednarodne manifestacije sodobne in avantgardne glasbe, katere pokrovitelj je mestna skupščina, bo v raznih koncertnih dvoranah, gledališčih in v novi športni dvorani 35 prireditev, na katerih bo sodelovalo 1300 izvajalcev. V šestih dneh bo v okviru uradnega bienalskega programa 24 prireditev, medtem ko bomo ostale poslušali pod naslovom »Glasbena barakа«. Značilno je, da bodo tudi tokrat nastopila velika imena evropske in svetovne avantgardne glasbe, ki se jim seveda pridružujejo še jugoslovanski umetniki.

Na bienalu bomo med drugim srečali vrsto del slovenskih skladateljev — Ramovša, Božiča, Petriča, Globokarja, Šivica, Ježa, Cigliča, Lebiča, Kreka, Adamiča in drugih med izvajalci pa Slovensko filharmonijo (dir. Oskar Danon) simfonični orkester RTV Ljubljana (dir Samo Hubad), Vinka Globokarja, Pavlo Uršič, Borisa Šinigoja ind. Med tujimi gosti naj omenimo nastop kölnskega ansambla New Phonic Art, skupino klarinetista Michela Portala, trio Cecilia Taylorja, skupino MW2 iz Krakowa, nemško Opero iz Düsseldorfa.

Bienale se je začel včeraj dopoldne s prireditvijo novega elektronskega studia Synthi 100 beograjske TV; prvi dan pa so bili na sporedu še promenadni koncert pihalnega orkestra JLA, nastop Slovenske filharmonije v okviru »Vrtiljaka I« ter še dva koncerta. M. KUNEJ

Pesem proti kiču

Ob plošči »Pojdam u rute« Koroškega akademskega okteta

Pri gramofonski tovarni plošč Helidon so odtisnili novo ploščo z naslovom Pojdam u rute. Na njej je šestnajst priredb koroških pesmi. Novo upanje, ki ga je prinesla na naše tržišče, se kaže v tem, da se bodo morda le začeli izčiščevati sodobni pogledi na ljudsko zapuščino. Pri nas namreč v izvajalski praksi obstojata dve skrajnosti z vsemi vmesnimi odtenki.

Prva skrajnost ima preprosto priredbo ali koncertno obdelavo ljudske pesmi za izhodišče zvočno prenasičene poustvaritve krhke arhitekture. Cilj tovrstnim izvedbam je virtuoznost (izvajalsko tehnične naprave), ki pa je dano gradivo ne ponuja.

Druga skrajnost se nam pokaže pri ansamblih, ko poenostavljajo zvočno zgradbo. Ljudski motiv jim služi za model, ki ga neusmiljeno ponavljajo na treh harmonijskih funkcijah. V mehaničnem tempu postanejo ritmično-melodični motivi mrtvi obrazci, glasbeni izraz pa dobi popačeno izrazno fiziognomijo.

Seveda se nam ob tem ponuja vprašanje, ali ne služijo takšni produkti zavestni odklonitvi od kritičnega pristopa do stoletne ljudske ustvarjalnosti. Ali naj preprostega in delovnega človeka ubija ponavljanje obrazcev. Produkti ljudske ustvarjalnosti niso nastali iz potrebe po zabavi, marveč v procesu dela itd., kar jih danes ponujamo kot ceneno zabavo, ne pa vsaj kot duhovno razvedrilo?

Prvo upanje k izhodu iz zagate nam je vlil lanskoletni koncert APZ Tone Tomšič. Na sporedu so bile namreč koncertne obdelave ljudskih tekstovnih ali pa glasbenih fragmentov. S ploščo Koroškega akademskega okteta pa se svita upanje za smiselno ohranitev preprostih priredb ljudskih pesmi.

Oktetova odlika je predvsem primeren odnos med pevno linijo in vertikalnimi premiki, med zvočno in izrazno podobo. Melodične linije glasov so enakomerno dinamično intenzivne in tako kljub običajni homofoni strukturi ne ostajajo podrejeni glasovi v vlogi zvočnih kulis. Posebej moramo omeniti sočen in bogat zvok, tekoče in primerne tempe, okusne in neprisiljene solistične partije.

Pripomba glede priredb. Dobrodošla in učinkovita je ponavadi preprosta struktura priredb ljudske pesmi, zato učinkujejo dodatki kot vsiljene in odvečne tvorbe, kot npr. dodane sekte na koncu itd.

Med izvedenimi deli bi kazalo opozoriti na posebno uspele: Pojdam u rute, Ta pav'r pa grahovco seje, Nmav čez izaro, Mrzel veter, Mamica, povejte mi, Kot ptičica s'm spevala. Nedvomno je poleg pevcev in solistov opravil težko preizkušnjo tudi glasbeni vodja okteta Ciril Krpač. Njemu gre zasluga, da zvočna izdatnost in zlitost nista sama sebi namen in cilj, marveč služita glasbenemu izrazu. Plošča nedvomno predstavlja najprimernejšo bitko proti glasbenemu kiču.

M. GABRIJELČIČ

PRIZOR IZ »HÖLDERLINA« — Krnjaić in Buljanova

Spaić in Weiss

Povratnik Kosta Spaić debitiral z Weissovo dramo »Hölderlin« v HNK — S svojimi izjavami spet buri duhove

Zagrebški režiser Kosta Spaić, okoli katerega se zadnja leta pletle in razpletale najrazličnejše govorice in zgodbice, se je po daljši režiserski tlaki v tujini, kjer mu ni bilo ravno z rožicami postlano, vrnil v Zagreb, na oder dramskega gledališča Gavella, kot stalni režiser tega ansambla, in prva stvar, ki se je je lotil, je bil zelo zahteven režiserski načrt. Skupaj z nemškim scenografom in kostumografom Hansom Georgom Schäferjem in priljubljenim pevcem ter avtorjem popevk Arsenom Dedićem, ki je sodeloval kot skladatelj, je vnovič debitiral pred zagrebškim občinstvom z dramo Petra Weissa »Hölderlin«, posvečeno pesniškemu predstavniku nemškega idealizma, ki je ustvaril vzvišeno sintezo klasike in romantike.

Weissa v tej drami, bolj podobni kroniki, ne zanimajo dokončno zgodovinske resnice o Johannu Christianu Friedrichu Hölderlinu, saj obrača zgodovinska dejstva o tem možu in okoli njega povsem po lastnem okusu, kar ustvarja nepravo podobo o pesniku, a je hkrati učinkovit dramaturški trik. Zato ne bo odveč opozoriti na nekaj takih dejstev, vsaj najpomembnejših. Hölderlin je bil študent teologije v Tübingenu in namesto da bi bil duhoven, si je raje služil kruh kot domači učitelj. Vezalo ga je prijateljstvo s Schellingom in Schillerjem, usodna ženska v njegovem življenju pa je bila Susette Gontard, žena bančnika iz Frankfurta, ki jo je v svojih pesmih ovekovečil kot Diotimo. Poskušal je ustanoviti revijo, pa ni uspel. Zadnjih 40 let, ali bolj natančno, polovico svojega življenja je prebil v shizofreniji, ki ga je spremljala do smrti. In ne smemo pozabiti, da so njegova dela postala znana šele po njegovi smrti, pravo ceno pa so priznali Hölderlinovim književnim stvaritvam šele po prvi svetovni vojni. Naše literarne zgodovine opozarjajo, da je vplival tudi na slovenske in hrvaške pesnike.

Zdi se, kot da je Weissova drama iztrgana iz realnih zgodovinskih okoliščin, čeprav si daje opravka z njimi in se sklicuje nanje, akterji v njegovi drami pa so vsi po vrsti zelo žive zgodovinske osebnosti, z vsemi svojimi zgodovinskimi pomeni, ki imajo odmev tudi v tej drami. Junaki tega spektakla torej niso plod domišljije, a vendar so zasnovani nestvarno, če jih primerjamo z njihovimi zgodovinskimi predlogami, in kar je še bolj duhovno, na oder so postavljeni tako, da samega Hölderlina patetično idealizirajo.

Ko se dvigne zastor, so pred nami, podoživljeni v nekaj drobcih iz svojega življenja, Fichte s svojo subjektivistično negacijo stvari in v vlogi večnega liberalca, a v tej drami kot karikatura znanosti, Schelling, ki je verjel v revolucijo skozi meglico svojega istovetenja idealitete in realitete, tu pa je pikolovski zlobnež, Hegel, ki je s svojim absolutnim idealizmom in pozneje grandiozno zasnovano dialektično filozofijo vznemiril jakobinca Hölderlina z idejo o nacionalni državi s kraljem, vojsko in finančno močjo, pred nami pa sta tudi velikana Göthe in Schiller. Peter Weiss je napolnil oder z velikani, ki se gibljejo po prizorišču kot v cirkusu voščenih lutk, vse te Hölderlinove sopotnike, prijatelje in znance pa je prikazal v tistih trenutkih, ko so se, po naključju ali zaradi nesporazuma, ali pa namerno izkazali podlo do pesnika. V tej drami ni Götheju namenjena niti desetina tistega, kar zajema pojem njegove osebnosti, temveč je nepomemben »kleienbürger«, ki tako vzvišeno pljuje na Hölderlina. In tudi kolikor je vse to res, ni edino, kar je bilo pomembnega v Göthejevi biografiji ali v razmerju med pesnikoma. Tu na odru je ta okostenelost imela naslednji učinek: vse figure v svojih spačenih pozicijah stoje, fiksirane v negativnih trenutkih, in edini, ki se giblje na odru, je Hölderlin. To je izredno učinkovit dramaturški trik: Hölderlinovi koraki se zato zdijo še večji, edino on ima tretjo dimenzijo, vsi drugi so sence. A tudi to zgodovinsko ne drži.

Po drugi plati pa so tisti okoli Hölderlina, zaustavljeni kot voščene lutke, z vsemi svojimi negativnimi potezami, pravzaprav prešibki nasprotniki pesniku in tako ne dobi Hölderlinov boj polnega pomena, in tudi ne njegov beg v norost.

Spaić je te Weissove nedoslednosti dvakratno poudaril. S tem je še povečal dvom o upravičenosti Weissovega ravnanja, slabosti dvodimenzionalnih likov pa je spremenil v bravurozne karikature, še zlasti Götheja in Schillerja: karikiral ju je v živa spomenika, ki se belo napudrana sprehajata po sceni. Sicer pa je to dramsko reportažo dvignil na raven izrednih množičnih prizorov, v katerih se je uveljavil njegov harmonični občutek za prostor.

Ob koncu predstave so ga poklicali na oder, pred gledalce, pred katerimi se je globoko poklonil igralcem, čisto do tal, kar naj bi simboliziralo njegovo hvaležnost tistim, katere je bil zapustil.

Nekaj dni zatem pa je v časopisnem intervjuju izlil ves svoj srd na zagrebške »gnile gledališke razmere« in opravičeval svoj odhod v tujino kot edino zgodovinsko možnost, ki še preostane človeku, če se ne more sprijazniti z uradniško miselnostjo kulturnega okolja. Tako mimogrede se je lotil še dubrovniških poletnih iger in okoli Spaićevega imena se zdaj spet vnemajo polemike: najprej zaradi njegovega izzivajočega intervjuja, potem pa o njegovi predstavi. Spet je junak dneva, kot si je pravzaprav sam zrežiral.

JOZO PULJIZEVIĆ

Operni uspeh v Španiji

Z beograjskim ansamblom je v Madridu nastopil L. Korošec

Ansambel beograjske Opere se je utrujen vrnil z dvotedenskega gostovanja v Španiji, kjer je bil doživel izreden uspeh pri publiki in kritiki. Nastop naših umetnikov v Madridu hvali nad 40 tamkajšnjih listov. Beograjski operni ansambel je odprl letošnji »Deseti operni festival v Madridu, njegove nastope so najavili kot obisk »visoko profesionalnega in v svetu priznanega gledališča«. Predstavili so se z operami slovanskih avtorjev Borodina (Knez Igor), Prokofjeva (Zaljubljen v tri oranže), Smetane (Prodana nevesta) in Čajkovskega (Pikova dama). Kritika piše o »izredno sinhroniziranem ansamblu«, »solistih visoke kategorije« in »briljantnem ter disciplioniranem zboru«. Z Beograjčani je v Teatru de la Zarzuela v »Knezu Igorju« v vlogi Skula ter v »Treh oranžah« v vlogi kralja Tresa z velikim uspehom pel tudi slovenski basist Ladko Korošec. Madrid nima stalne Opere, toda s festivalom, ki je vsako leto, želijo ljubitelji opernih melodij tudi doseči, da bi naposled dobili že davno obljubljeno operno hišo.

(TANJUG)

oglašujte v dnevniku DELO

Obstoj in volja

V začetku maja so v Globasnici na Koroškem praznovali 70-letnico dela tamkajšnjega prosvetnega društva

Globasnica, slovenska vas pod bajeslovno Peco na avstrijskem Koroškem, je minuli teden praznovala: 70-letnico delovanja katoliškega prosvetnega društva, ki je med rojake ves ta čas vztrajno širilo praktično izobrazbo in kulturno razvedrilo. Sicer pa je to najstarejše društvo te vrste na slovenskem Koroškem, zato ni nenavadno, da so se manifestacij ob visokem jubileju udeleževali tudi Slovenci iz drugih koroških krajev, svojo solidarnost pa s prisotnostjo izpričevali obiskovalci iz matične Slovenije, zlasti tisti iz bližnjih krajev.

Kar zadeva zunanje razmere, je zapisati, da so bile le-te prireditvam, »tedenskemu kulturnemu festivalu«, naklonjene; vreme je bilo turistično ugodno, in vas z okoli 500 prebivalci je pomladno prenovljena sprejemala nastopajoče in goste. Največ je bilo prireditev, ki so v tem kraju že po tradiciji najbolj domače. Mednje sodijo nastopi pevskih zborov in dramskih skupin, prav tako pa glasbenih ansamblov.

Društvo v Globasnici, ki ga je leta 1903 ustanovil Ivan Hojnik, je svoj prvotni namen deloma obdržalo še danes, izraža pa se v širjenju prosvete in kulture, s tem v zvezi pa v obrambi pred nemškim raznarodovalnim pritiskom. Dodatna naloga društva je prvotno zaobsegala še več praktičnih zadev: vodstvo je prirejalo bodisi kmetijske, krojaške ali kuharske tečaje, in v taki obliki je delovalo več let, pri čemer je največjo oviro vsakokrat predstavljala vojna in znani pritiski s severa ob Hitlerjevi pripojitvi Avstrije k Nemčiji. Toda že kmalu po drugi svetovni vojni je društvo znova začelo delo, ki je postajalo najbolj intenzivno v šestdesetih letih, ko so tamkajšnji kulturni navdušenci zaznamovali po 14 prireditev na leto. Vrhunec, kot je dejal namestnik tajnika društva in glavni organizator preteklega festivala Joško Hudl, je bila predstava »Zlatorog«, ki jo je režiral in vodil Alojz Gregorič.

Pri tem je bilo videti nenavadno zavzetost tako kar zadeva organizacijo celotedenskih prireditev kakor seveda tudi stvari, ki se nanašajo na samo neposredno delo, temelječe na prostovoljni podlagi, zahtevajoče pa izredno voljo, ki morda presega zgolj običajno amatersko vnemo. Poleg vsega pa je tudi dandanes življenje v društvu dokaj razvejano, saj v njegovem okviru obstaja več aktivnih sekcij: pevski zbor, dramski odsek in mladinska igralska grupa, ob tem pa še knjižnica s slovenskimi knjigami, ki jo dopolnjuje potujoča knjižnica iz sosednje Slovenije. Ta dejavnost je povezana s sorodnimi društvi po preostali slovenski Koroški, in tako si akterji ne izmenjujejo le predstav, temveč tudi delovne izkušnje.

V vsem tem jih očitno drži želja po slovenskem izražanju in izpovedovanju, in to je tisto, kar obeta tamkajšnjim Slovencem ohraniti njihovo identiteto. Kako močna je ta želja? Ilustrira jo že podatek, ki ga je povedala mlada Anita Hudl, režiserka v SPD Edinost iz Pliberka, ki pa je režirala tudi dramo domačina dr. M. Turnška »Kralj Samo«, s katero so se postavili igralci iz Globasnice prvega dne tedenskega festivala:

»Vadili smo okoli tri mesece. Igralci, domači kmečki fantje in dekleta ter delavci, pa so zvečer presedeli pri branju po štiri ure. Pomislite, kakšna žrtev, kakšen idealizem je to!«

Igrá »Kralj Samo« je nemara tipično obrambnega značaja, zahtevala pa je na priliko mnogo napora že spričo okoliščine, da se igralci morajo učiti še pravilne slovenščine. Seveda je po drugi strani potrebno izbirati lažje tekste, primerne za okolje, čeprav je režiserka menila, da za svojo skupino iz Pliberka vsaj v prihodnje namerava naštudirati kaj sodobnejšega. Dodati pa velja, da so Pliberčani s svojo predstavo ameriškega dramatika S. Neila »Zares čuden par« dosegli lep uspeh tudi v Sloveniji, ko so na Prevaljah v okviru srečanja Naša beseda zasedli prvo mesto. Sicer pa so si to komedijo lahko ogledali tudi Globašani 1. maja, po predstavi filma »Kekec«.

Praznovanje 70-letnice je imelo svoj sklep minulo nedeljo, ko so rojaku in ljudskemu pesniku Francu Ledru-Lesičjaku (1832—1908) postavili spomenik nasproti šole, menda edini doprsni kip (delo akademske kiparke Alenke Eržen-Šuštaršič) v vasi. Sledil je promenadni koncert godbe na pihala iz Gorij, popoldne pa je bila v novi dvorani pri gostilni A. Smrečnika slavnostna akademija, ki se je je udeležilo več sto ljudi, med njimi predstavniki slovenskih organizacij v Celovcu in slovenski generalni konzul v Celovcu Bojan Lubej. Navzoče je pozdravil predsednik KPD Globasnica Luka Hudl, nastopili so mešani pevski zbor iz Globasnice, pevski zbor »Edinost« iz Pliberka, Krope, »Danica« iz St. Vida, širše pa je spregovoril tudi Joško Hudl, namestnik tajnika društva. Omenil je, razumljivo, provokacijo koroških brambovcev v Pliberku, ki so istega dne paradirali po mestecu, pri čemer je dejal, da gre res za neonacistično izzivanje, kakor je bila to početje označila jugoslovanska nota.

Dotaknil se je tudi zanimive prireditve, ki je potekala med tednom, tako imenovanega diskusijskega večera, na katerem so Slovenci iz raznih krajev razpravljali o metodi dela v prihodnje, pri čemer so ugotavljali, da njihovo delovanje poteka še preveč improvizirano. V tej zvezi je podprl zamisel, da bi v Celovcu ustanovili inštitut, ki bi se znanstveno posvečal tekoči in drugi problematiki koroških Slovencev. Naposled je izrazil prepričanje, da bodo koroški Slovenci kljub težkim razmeram ohranili svojo nacionalno zavest, s tem pa lahko zaupajo tudi v prihodnost, češ »kjer je volja, tam je tudi pot do nje«.

Praznično in samozavestno, ki ju je bilo čutiti v domačinih na tej akademiji, je tem besedam dajala nekakšno praktično potrdilo. Sicer pa je podobna praznična bila v vsej podjunski pokrajini, in zdeti se je hotelo, da ne le zaradi koroške pomladi, temveč tudi zaradi nekega 70 let trajajočega dela ...

J. HORVAT

LJUBLJANSKE MLEKARNE

LJUBLJANA, Tolstojeva 63

objavljamo prosta delovna mesta za:

TOZD — trgovina

PRODAJALKE
pogoj: K prodajalka živilske stroke

TOZD — skupne službe

ADMINISTRATORKO
pogoj: srednja administrativna ali ekonomska šola

TOZD — marketing

MEHANIKA hladilnih naprav
pogoj: K mehanik za hladilne naprave

VOZNIKE motornih vozil
pogoj: poklicni voznik motornih vozil CE kat.

razpisujemo

ŠTIPENDIJE
za učna mesta poklicev:

PRODAJALEC živilske in mešane stroke
AVTOMEHANIK
MEHANIK hladilnih naprav
MLEKAR

Učenci prodajalci bodo opravljali praktično delo v naših prodajalnah, teoretični pouk pa bo v Šolskem centru za blagovni promet v Ljubljani.
Učenci mlekarji bodo obiskovali redno 2-letno mlekarsko šolo v Kranju in stanovali v internatu šole, kjer bodo imeli vso oskrbo.

Vsi učenci bodo dobivali redno mesečno nagrado in štipendijo. Pogoj za sprejem je uspešno končana osemletka, starost do 18 let in zdravstvena usposobljenost za opravljanje poklica.

Ponudbe za prosta delovna mesta sprejema kadrovska služba podjetja 15 dni po objavi razglasa.

Prošnje za štipendiste sprejema kadrovska služba do konca junija tl. Prošnji je potrebno priložiti šolsko in zdravniško spričevalo.

Vsa potrebna navodila in pojasnila daje kadrovska služba podjetja. 4294

Novice

Razstava fotografije o poljedelstvu

NOVI SAD — Pod pokroviteljstvom predsednika republike Josipa Broza Tita so minule dni na mednarodnem poljedelskem sejmu v Novem Sadu odprli svetovno razstavo umetniške fotografije »Zlato oko«, posvečeno temam iz poljedelstva. Sodeluje več kot 2.200 avtorjev iz 40 držav, videti pa je mogoče okoli devet tisoč del. Najvišja priznanja sta dobila sovjetski avtor Aleksandras Macijauskas in Portugalec Antunas Gageironka. Nosilec »Zlatega očesa«, najvišjega priznanja za delo na temo po prosti izbiri, pa je prejel Sovjet Antanas Sutkus.

Festival komorne opere in baleta

OSIJEK — Četrti festival komorne opere in baleta v Osijeku pod naslovom »Aaale 73« bo od 29. maja do 5. junija letos. Organizacija bo v rokah Hrvatskega narodnega kazališta v Osijeku, pokrovitelj pa bo kemijski kombinat »Saponia« iz Osijeka. V osemdnevnem sporedu bodo nastopali ansambli iz Osijeka, Splita, Beograda, Maribora, Ljubljane in Skopja, gostje pa bodo prišli iz Belgije in Poljske.

Film o Beogradu

BEOGRAD — V okviru proslav tridesetletnice osvoboditve Beograda, ki bo prihodnje leto, pripravlja »Dunav-film« dolgometražni dokumentarni film, katerega režijo so zaupali Krstu Škanatu. Režiser bo tudi scenarist tega barvnega filma. Zamisel »Dunav-filma«, da posname film o jugoslovanskem glavnem mestu, je zbudila zanimanje pri nekaterih organizacijah in institucijah, ki so pripravljene, da ga tudi finančno podpro: to so beograjska skupščina, beograjska TV, turistična zveza Srbije idr.

Koncert Horakove

LJUBLJANA — Mlada umetnica, dobitnica številnih priznanj na pomembnih evropskih natečajih, bo v petek, 18. t. m., ob 19. uri koncertirala v dvorani glasbene šole »Franc Šturm« v Černetovi 20. Izvajala bo skladbe Beethovna, Chopina, Debussyja, Weberna, Bartoka in Messiaena. Koncert prireja glasbena šola »Franc Šturm« in osnovna skupnost glasbene mladine Ljubljana in je namenjen mladim pianistom — gojencem glasbene šole.

»Gospodična Julija«

PTUJ — V sredo, 9. maja je bila v ptujskem gledališču premiera Strindbergove »Gospodične Julije«. V režiji upokojenega režiserja Petra Malca jo je naštudirala svobodna gledališka skupina pod okriljem združenja dramskih umetnikov Maribor. Dramski igralci Hermina Matjašec, Boris Kočevar in Zora Hudales-Trauner so delo naštudirali in pripravili z lastnimi sredstvi. Temeljna skupnost Ptuj jim je pomagala le s tem, da jim je omogočila delo v ptujskem gledališču. Obisk na premieri je bil zadovoljiv.

Šibila razstavlja

PTUJ — V sredo, 16. maja bodo v razstavišču Pokrajinskega muzeja v mestnem parku v Ptuju odprli razstavo znanega mariborskega slikarja Janeza Šibila, ki je ptujski rojak iz Markovec pri Ptuju. Razstava bo imela značaj retrospektive izbranih del, večinoma olja in akvareli, ki bo prikazala umetnikov razvoj do danes. Razstava bo odprta 10 dni.

Lorenzi v Avstriji

DUNAJ — Na povabilo Zentralsparkasse der Gemeinde Wien so pretekli četrtek bratje Lorenz koncertirali v znameniti baročni dvorani dunajskega magistrata. Na sporedu celovečernega koncerta so bila dela J. Haydna, L. v. Beethovna, W. A. Mozarta, P. Ramovša, P. I. Čajkovskega, E. Griega, S. Rahmaninova in A. Dvořaka. Dunajsko občinstvo je mlade koncertante sprejelo z velikimi simpatijami in jih nagradilo z navdušenimi aplavzi.

Študentsko »Podstrešje«

LJUBLJANA — Študentje četrtega letnika dramske igre na AGRFT pod vodstvom izrednega profesorja Mileta Koruna pripravljajo uprizoritev igre Janeza Žmavca »Podstrešje«. Režija bo delo slušatelja četrtega letnika Emila Alberška. Premiera bo v četretek, 17. maja, ponovitvi pa v nedeljo, 20. maja in v nedeljo 27. maja ob 20. uri. Vse predstave bodo v Mestnem gledališču ljubljanskem.

Zborovski studio

LJUBLJANA — Zveza kulturno prosvetnih organizacij mesta Ljubljane pripravlja »Zborovski studio« kluba zborovodij. Prireditev bo v sredo, 16. maja ob 20. uri v koncertnem ateljeju Društva slovenskih skladateljev, Trg francoske revolucije 6, namenjena pa je ljubljanskim zborovodjem, in drugim, ki se zanimajo za zborovsko glasbo. Uvodno predavanje na tem že drugem srečanju bo imel Radovan Gobec s temo »Revolucija in borba v pesmi«.

Gledališča Koncerti Razstave

Gledališče

DRAMA SNG

Torek, 15. maja, ob 20. uri — Yalle Inclan: BOZJE BESEDE. Abonma B in izven. Vstopnice so tudi v prodaji.

OPERA IN BALET SNG

Torek, 15. maja, ob 20. uri — Risto Savin: MATIJA GUBEC. Abonma U in izven. Vstopnice so tudi v prodaji.

Sreda, 16. maja, ob 20. uri — J. Massenet: DON KIHOT. V naslovni vlogi gostuje basist Miroslav Čangalović, prvak beograjske Opere. Dulsineja — Božena Glavak, Sančo — Ladko Korošec. Dirigira Rado Simoniti. — Abonma D in izven. Vstopnice so tudi v prodaji.

V naši Operi bo v četrtek, 17. t. m. v okviru svoje turneje po Jugoslaviji gostovalo gledališče TEATRO INSIEME iz Rima, eno najbolj znanih italijanskih gledališč. Ansambel bo predstavil dvoje komičnih del stare italijanske dramatike: Flaminia Scale FORTUNATA ISABELLA, ki prikazuje zgode in nezgode lepe Isabelle na poti iz Genove v Rim in v njem nastopajo tipični liki commedie dell'arte, in komedije Carla Goldonija L'AMANTE MILITARE, zgodbo o prebrisanem zaljubljenem vojaku. Za Ljubljano bo to gostovanje nedvomno zanimiv gledališki dogodek, zato nanj posebej opozarjamo.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO
Gledališka pasaža

Torek, 15. maja, ob 20. uri — D. Storey: OBLETNICA POROKE (socialna drama). Abonma „Mladinski III.
Ob 20. uri — T. Williams: OBDOBJE PRILAGAJANJA (resna komedija). Gostovanje v Medvodah.

Sreda, 16. maja, ob 20. uri — D. Storey: OBLETNICA POROKE (resna komedija). Abonma Kolektivi S.
Ob 19.30 — T. Williams: OBDOBJE PRILAGAJANJA (resna komedija). Gostovanje v Domžalah.

EKSPERIMENTALNO GLEDALIŠČE
Glej

Sreda, 16. maja, ob 20.30: Limite v režiji Zvoneta Šedlbauerja — Milana Jesiha z Barbaro Levstikovo, Katjo Levstikovo, Pavlom Rakovcem, Stanislavo Bonisegno in Silvom Božičem v glavnih vlogah.
Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave pri blagajni gledališča — prostori disko kluba, Poljanska 22 a.
Dijaki in študentje imajo z indeksi 50 odstotni popust.

Četrtek, 17. maja, ob 20.30: Rudi Šeligo: KDOR SKAK, TISTI HLAP v režiji Dušana Jovanoviča z Aljo Tkačevo (letošnjo nagrajenko Sterijinega pozorja). Polono Vetrihovo, Božom Sprajcem ter Markom Simčičem v glavnih vlogah.

GLEDALIŠČE PEKARNA

Četrtek, 24. maja, ob 21. uri: Peter Božič: KAKO SREČEN DAN — predpremiera.
Petek, 25. maja, ob 21. uri: Peter Božič: KAKO SREČEN DAN — premiera.
Gledališče PEKARNA, Tržaška 15 dvorišče (nasproti Tobačne tovarne). Predprodaja in rezervacija pri KOMPASU, Titova 12, telefon 21-456, študentje po polovični ceni.

LUTKOVNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

ROČNE LUTKE, Resljeva c. 36
Torek, 15. maja, ob 9.30: Aleksander Marodić: KRIKEC IN PIKEC — zaključena predstava za Osnovno šolo IVANA TAVČARJA — GORENJA VAS.
Ob 16. uri: Frane Puntar: STOL POD POTICO — zaključena predstava za Osnovno šolo VIČ LJUBLJANA.
Četrtek, 17. maja, ob 10.30: Aleksander Marodić: KRIKEC IN PIKEC — zaključena predstava za Osnovno šolo IVANA CANKARJA — VRHNIKA.

Pionirski dom

PIONIRSKA KNJIŽNICA — Komenskega 9
Torek, 15. maja, ob 17. uri: KJE JE VENDELIN? — ura praviljic za otroke od 5. do 8. leta.
Oddelek za pouk tujih jezikov vpisuje v tečaje angleškega in nemškega jezika, predšolske otroke eno leto pred vstopom v redno šolo, rojene do marca 1967.
Vpisujejo 15., 16. in 17. maja od 17. do 19. ure: Trg VII. kongresa 1, zadnji vhod — pritličje desno.

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE CELJE

Torek, 15. maja, ob 17. uri: Gombrowicz: IVONA, PRINCESA BURGUNDIJE. Komedija. Abonma za upokojence in izven.

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE MARIBOR

Torek, 15. maja, ob 20. uri: O'Casey: SKRLATNI PRAH — za red Rumeni in izven.

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

Torek, 15. maja, ob 19.30: LITERARNI VEČER — IZVEN. V kadilnici gledališča.

Koncerti

Akademija za glasbo v Ljubljani priredi danes, 15. maja 1973 ob 20.15 v Stolnici javni nastop slušateljice Anže Kobal — orgle, II. letnik iz razreda docenta Huberta Berganta.

Na sporedu so dela J. Pachelbela, J. S. Bacha, C. Francka, F. Martina in P. Ramovša.

4302-K

Razstave

NARODNI MUZEJ LJUBLJANA

V razstavišču ARKADE, Trg revolucije 18, je do konca junija odprta razstava KMEČKI PUNT NA SLOVENSKEM. Prirejata jo Narodni muzej in Arhiv Slovenije. Razstava vsebuje slikovni zgodovinski prikaz kmečkega gibanja in originalne dokumente petih velikih kmečkih uporov na Slovenskem.

Odprto je vsak dan od 10.—19. ure, v nedeljo pa od 10.—13. ure.
Prijave za strokovno vodstvo skupin vsaj en dan poprej po telefonu 24-453. -O

Vohunska afera

Minister demantira

Kapitan Erickson posredoval vohunske podatke o egiptovskih pristaniščih švedski informativni službi — Afera predvsem orožje za predvolilni boj?

STOCKHOLM, maja (Tanjug). Minuli teden je švedski tednik »Folket i bild« objavil vest, da je kapitan ladje »Sunnalund«, ki je last ladjarske družbe »Orient Linie«, Erickson, zbiral vohunske podatke o egiptovskih pristaniščih in jih posredoval švedski informativni službi; ker so ti podatki koristni za izraelsko obveščevalno službo, je list obtožil zlasti švedsko vojaško obveščevalno službo, da sodeluje z ameriško in izraelsko obveščevalno službo.

Te dni je vest omenjenega tednika potrdila tudi švedska televizija, ki je objavila podrobnejše podatke o vohunski dejavnosti kapitana Ericksona v egiptovskih pristaniščih in navedla, da je Erickson podatke posredoval švedski informativni službi. Vest o vohunski aferi so objavili tudi številni dnevniki, ki opozarjajo predvsem, da bi zadeva lahko povzročila švedski težave v diplomatskih odnosih z arabskimi državami, menijo pa tudi, da utegnejo arabske države bojkotirati ladjarsko družbo »Orient Linie«, katere ladje prevažajo tovore v glavnem na linijah proti Sredozemlju in Bližnjemu vzhodu.

Predstavnik švedskega zunanjega ministrstva je izjavil, da je zadeva precej »občutljiva« in dodal: »Če bo Kairo protestiral, to pomeni, da bolj verjame časnikom kot švedskemu obrambnemu ministru, ki je izjavil, da se Švedska ne ukvarja z vohunstvom v arabskih državah.«

Švedski časnik »Aftonbladet« opozarja, da je vohunska afera prišla na dan v dokaj neugodnem notranjepolitičnem trenutku: septembra so splošne parlamentarne volitve in afera bi lahko povzročila, da socialnodemokratska stranka izgubi glasove svojega levega krila. Zato časnik meni, da je bilo razkritje vohunske afere tempirano na čas pred parlamentarnimi volitvami predvsem zato, da bi zadevo lahko bogato politično izkoristili v predvolilnem boju.

oglašujte v dnevniku DELO

Kriv je sončni „veter“

Avgusta lani se je zaradi tega dan podaljšal za desettisoči del sekunde

LONDON — maja: Astronoma dr. John Gribbin in dr. Steven Plaggeman sta ugotovila, da se je zaradi močnega »vetra« na soncu v avgustu minulega leta dan podaljšal za desettisoči del sekunde; to podaljšanje dneva se je nato postopno zmanjševalo in šele konec minulega leta se je položaj spet normaliziral: vrtenje zemlje je spet normalno, zato so tudi dnevi spet enako dolgi kot so bili pred motnjo na soncu. Ugotovitev sta znanstvenika objavila v ameriški strokovni reviji »Nature«.

Zgodovina poletov

Izstrelitev prazne vesoljske postaje »Skylab« in združitev treh vesoljcev v »Apollu« z njo pomenita nov korak v človeškem proučevanju naše vesoljske »okolice«, saj bodo vesoljci to pot ostali v tirnici okrog Zemlje kar štiri tedne in med tem opravljali razna raziskovalna dela. Doslej je spone Zemljine težnosti pretrgalo 89 ljudi. To ni majhno število, če upoštevamo, da je minilo komaj 12 let, odkar je prvi človek — Gagarin — v »Vostoku 1« obkrožil Zemljo. V dobrem desetletju je človek naredil nove pomembne korake v osvajanju vesolja, med katerimi je najpomembnejši pristanek na Mesecu, poslal je sonde proti Marsu in Veneri in celo v smeri izven našega sončnega sistema itd. Kratek, nepopoln pregled poletov s posadko naj ponazori prehojeno pot:

— prvi človek v vesolju: Gagarin (SZ), 12. aprila 1961;
— prvi Američan v vesolju: Shepard (ZDA), 5. maja 1961 (suborbitalen polet);
— prvi polet, daljši od enega dne: Titov (SZ), 6. in 7. avgusta 1961;
— prvi Američan v orbiti: Glenn (ZDA), 20. februarja 1962;
— nov rekord v trajanju poleta — 119 ur — Bikovski (SZ) 14.—19. junija 1963;
— prva ženska v vesolju: Tereškova (SZ) 16. do 19. junija 1963;
— prvi sprehod v vesolju (5 minut): Beljajev, Leonov (SZ) 18. in 19. marca 1965;
— prvo tesno zbližanje dveh plovil (do 30 cm): Schirra, Stafford (ZDA) 15. do 18. decembra 1965;
— prva spojitev dveh plovil: Armstrong, Scott (ZDA) 16. marca 1966;
— prva nesreča v vesolju — vesoljec se je pri pristanku ubil: Komarov (SZ) 23. aprila 1967;
— prvi oblet Meseca: Borman, Lovell (ZDA) 21. do 27. decembra 1968;
— prvo prestopanje iz vozila v vozilo: Šatalov, Jelisejev, Hrunov, 14. do 17. januarja 1969;
— prvi pristanek na Mesecu: Armstrong, Aldrin (ZDA), 16. do 24. julija 1969; (nato so Američani še petkrat pristali na Mesecu);
— nov rekord v trajanju poleta (424 ur 59 minut): Nikolajev, Sevastjanov (SZ) 1. do 19. junija 1970;
— rekord v trajanju poleta, večidel v laboratoriju Saljut (SZ), posadka se je mrtva vrnila na Zemljo — zaradi okvare pri spustu: Dobrovoljski, Volkov, Pacajev (570 ur 23 minut) 6. do 30. junija 1971;
— šesti pristanek na Mesecu: Cernan, Evans (ZDA), 7. do 19. decembra 1972 in zaključek programa Apollo.

Z obiska v Kanadi

Dolga je pot čez lužo

Sedemdesetletna Miha Šinko in Jurij Gomboc sta obiskala otroke v Kanadi — Kaj Toronto, zanimiva so velika polja! — Zasidrana v zemljo na Goričkem

»Korajža velja!« — sta rekla stari Šinko in še starejši Gomboc iz Sotine v Prekmurju ter na vrat in nos odletela s svojimi sedmimi križi v daljno Kanado, kjer si je uredilo svoja gnezda nič manj kot pet njunih otrok.

Ko sta ostali domala prazni domačiji obeh sosedov v Sotini že daleč za njima, je oba moža, nevajena tujih krajev in neznanih obrazov, obšla tesnoba in sta si nenadoma zaželela nazaj na strma rebra ob tromejniškem kotu, od koder ju že lep čas ni zanesla pot dalje, kot do Murske Sobote.

Polja, velikanska polja

To sta klena Goričanca prvič zaupala drug drugemu ondan za obloženo mizo na Gombocevi domačiji, ko sta se po enomesečnem potepanju, srečno vrnila v trebuhu mogočnega boeinga v Frankfurt, od tam na Brnik in nato po nič kaj prijetni nočni vožnji z vlakom v Maribor Tu sta pod vedrim nebom neskončno dolgo čakala na avtobus proti Murski Soboti in preganjala hlad s pravim kanadskim viskijem. Zlobni jeziki v Sotini pravijo, da sta naša junaka precej manj strumno, kot ob odhodu, potlej merila klanec proti svojima domačijama.

Edina želja, da bi obiskala in stisnila k sebi svoje otroke, ki si pošteno služijo kruh v Torontu, pa se je za Gomboca in Šinka spremenila še v dogodek, o katerem nista nikoli sanjala.

»Kaj bi Toronto, to veliko mravljišče ljudi in hrupa — polja, velikanska kanadska polja so naju razen Niagarskih slapov in nekaterih drugih znamenitosti zanimala«, sta dejala v en glas mož, ki tudi v tujini nista mogla iz svoje kmečke kože.

Sicer pa ima Šinko v tem velemestu kar štiri sinove: 35-letnega Alojza, 32-letnega Ernesta, 27-letnega Viljema in 24-letnega Jožeta. Gomboca pa je vlekla na pot želja po srečanju s hčerko Angelo, ki se je poročila s Šinkovim sinom Alojzem. Tudi Viljem se je poročil z rojakinjo, medtem ko je Ernestova izbranka Estonka.

Sedem jih je odšlo

S tem pa še zdaleč ni izčrpan seznam Gombocev in Šinkov, ki so odšli po svetu. Tako ima Šinkova žena Emilija dva brata, Janeza in Karla, v Hamiltonu, do koder je iz Toronta vsega šestdeset kilometrov poti. Tudi stari Gomboc se je že pred leti poslovil od svojih dveh hčera, Terezije in Fride, ki ju je zaneslo v Avstralijo, kjer sta se obe poročili.

Tako je samo ti dve prekmurski domačiji, brez obeh bratov Šinkove žene, zapustilo kar sedem od osmih otrok. Doma je ostala samo ena od Gombočevih hčera, ki se je na domačiji tudi poročila, tako da mož na stara leta ne bo ostal sam.

Huje je pri Šinkovih, kjer ostarela zakonca samevata na majhnem gruntu. Sicer pa je polje tod hudo skopo, zato mladim, ki niso dobili zaposlitve doma, menda res ni preostalo drugo, kot da so se ozrli po svetu.

Čez Goričko ga ni!

»Lahko sva srečna, da imava tako dobre otroke, zakaj brez njihove pomoči bi nama trda predla«, je dejal Šinko in pristavil, da se kljub vsem tegobam in starosti z ženo ne bi nikoli za stalno odselila k svojim otrokom, ki ju stalno vabijo k sebi. Preveč globoke korenine da sta pognala v to pšečeno zemljo na Goričkem, ki je, kot sta zatrdila naša popotnika, ne bi zamenjala za nič na svetu.

No, k svojim otrokom pa bosta odslej »skočila«, kot sta složno dejala, še kdaj. Tudi mladi so jima zagotovili, da se bodo odslej večkrat odpravili čez veliko luže na Goričko, morda kdaj kasneje celo za stalno.

Gomboc, ki ga je, kaže, dolgo popotovanje najbolj navdušilo, pa nam je zagotovil, da bo najbrž že letos poletel k svojima dvema hčerkama v Avstralijo. Srečno pot, oče Gomboc!

BORO BOROVIĆ

Podkupnina

Avtor TV serije »Naše malo mesto« Miljenko Smoje je s prijateljem, ki se je bil namenil iti pogledat njegovo dramo »Kako je London pust«, sedel v kavarni in prijetno jima je bilo.

— Koliko dobiš od predstave?

— Dvajset odstotkov od prodanih vstopnic.

— V redu — tu imaš dvajset odstotkov od moje vstopnice — pa ne greva na predstavo.

Bela vrana

Jovan Aćin bo posnel film o naših zdomcih, večino v Parizu.

— Pri tem bom porabil neprimerno manj denarja kot drugi. Medtem ko drugi načrtujejo filme za stotine milijonov, trdim, da bom ta film posnel — in to v tujini — za največ deset milijonov. Imeli me bodo za belo vrano v tem našem filmskem svetu. Še celo nerodno mi je zaradi tega.

Skrivnost

Refik Muftić, menda naš najstarejši nogometni vratar, je izdal skrivnost kako je moč podaljšati »igralsko dobo«:

— Ob urejenem športnem življenju se mora vsak igralec ukvarjati še z dopolnilnim športom. Jaz se moram zahvaliti atletiki in vajam na orodju, da sem podaljšal svojo vratarsko dobo.

Rdeči modni ukaz

Poleti bo vodilna barva las rdeča, so sklenili pariški frizerji

PARIZ — Vodilni pariški frizerji, ki še vedno določajo modno barvo ženskih las, so letos sklenili: poleti bo vodilna barva las rdeča. Pa ne katerikoli odtenek, temveč naslednje nianse: benečansko rdeča, bakrena, ognjena, lešnikova, kostanjeva, čebulna, tobakova in rdeča kot skorja. Da pa ne bi katera za modo preveč navdušena dama pripravila svoji okolici preveč ognjenih presenečenj in popolnoma spremenila fiziognomije, so »koloraturni frizerji« dopustili, da ženske drzno rdečo barvo las prilagajajo predvsem svojemu obrazu.

Slovenija na današnji dan

Pred petindvajsetimi leti

NEKULTURNA PROSTA PRODAJA KOSTI — Te dni so bile v prodajalni »Slamič« v prosti prodaji kosti. Že po 16. uri se je zbralo mnogo ljudi, ki so nestrpno čakali na začetek prodaje. Medtem pa je bil mesar zaposlen s prekladanjem mesa, drugi moški uslužbenec je sekal kosti, žensko osebje pa je brez dela postajalo v prodajalni, ne da bi katera koli začela prodajati že nasekane kosti. V trgovini so čakale tudi matere z majhnimi otroci v vozičkih. Poslovodja pa je zahteval, naj vozičke odstranijo iz trgovine, češ da »za delikateso niso vozički«. Medtem ko se v drugih prodajalnah trudijo, da bi postrežbo čim bolj izboljšali in uvedli zares kulturno trgovanje, pa kaže ta primer povsem nepravilen odnos do dela. (Slovenski poročevalec, 15. maja 1948)

Pred petdesetimi leti

SRAMOTA! — Včeraj je zopet pri sprejemu pevskega društva »Stanković« vihrala po ljubljanskih ulicah zastava sv. Mihaela (to je zastava »Slov. kršč. zveze«) v isti vrsti z drugimi zastavami naših narodnih društev. To je sramota za nas in za naša društva. Ta zastava se je klanjala na Dunajski cesti ob prelazu, ko se je vozil iz Sarajeva Fran Ferdinand, ta zastava je spremljala s klerikalnim navdušenjem naše polke, ko so morali iti v boj proti Srbom! Ta zastava je bila povsod, kjer je bilo treba poniževati naš rod. Ali morejo nar. društva nastopati skupno s to zastavo? Mi mislimo, da ni prireditve, kjer bi to bilo mogoče. Zato naj zastavonoše v imenu naše nar. časti drugič odklonijo tako druzbo. Sicer bo kdo drugi poskrbel za to. (Jutro, 15. maja 1923)

VTISI — Šinko in Gomboc ob spominkih obujata spomine na potovanje k otrokom v Kanado. Foto: Boro Borovič

Turizem

Turisti so zaščiteni

Zahodnonemške turistične agencije jamčijo turistom kakovost storitev — Odškodnine tudi za odpovedana potovanja — Dogovori agencij s hotelirji

BONN, maja. Večina zahodnonemških potovalnih agencij se je letos odločila za novost, ki so jo lani že uveljavile le nekatere: turistom zagotavljajo kakovost vseh storitev med počitnicami in če te storitve ne bodo takšne, kot je bilo dogovorjeno, jim bodo agencije plačale odškodnino.

Agencije bodo morale plačati odškodnino celo takrat, ko bo do spremenjenih pogojev letovanja prišlo zaradi objektivnih razlogov. Nemška sodišča že dalj časa ščitijo vse turiste, ki se pritožujejo zaradi neustrezne kakovosti storitev posameznih agencij. Nek turist je dobil odškodnino v višini 40 odstotkov penziona samo zato, ker je v njegovo sobo prodrl hrup s 300 metrov oddaljenega gradbišča. Kriva pa je bila agencija, ker je verjela hotelirju, da je hotel pravcati »otoček miru in tišine«.

Pravno stvari seveda še niso usklajene, sodišče v Zahodnem Berlinu obvezuje potovalne agencije, da plačajo odškodnino samo v primerih, ko je povsem jasno, da bi agencija lahko vplivala na pogoje letovanja. Sodišče v Kölnu pa zahteva, da agencije plačajo odškodnino tudi takrat, ko niso mogle vplivati na pogoje letovanja svojih strank.

Prav zaradi vsega tega se nemške potovalne agencije znova pogovarjajo z letalskimi družbami in hotelirji doma in v tujini o doslednem izpolnjevanju pogojev, kajti velikokrat se je dogajalo, da so mnoge pogodbe odpovedali. Ničesar pa v Nemčiji niso objavili, katere pogodbe so odpovedali ter kateri hoteli in letalske družbe so jim doslej povzročile največ težav. Znano pa je, da so nemalokrat imeli sitnosti tudi v Jugoslaviji in da so prav zaradi neizpolnjevanja pogojev pri naših hotelih morale nemške potovalne agencije plačevati odškodnino.

Nemške potovalne agencije tudi plačajo odškodnino turistom, ki se prijavijo za potovanja v organizaciji agencij, če so potovanja iz kakršnihkoli vzrokov odpovedana. Sodišča ob tem ugotavljajo, da je potnik, ki se je pripravljal na neko potovanje, si organiziral čas in dopust, pripravil denar ter plačal za potovanje, oškodovan, pa čeprav mu agencija vrne denar.

Če bi se tudi naša sodišča ukvarjala s kontrolo poslovanja agencij, bi imela na pretek dela, saj je pri nas tako rekoč stalna praksa, da agencije razpišejo veliko potovanj, ki jih potem večinoma odpovedo.

S. OBRADOVIĆ

Na Marsu še pred l.2000?

Razprave o sodelovanju ZDA in ZSSR pri raziskovanju vesolja

CHRISTCHURCH, maja — Šef ameriškega programa za raziskovanje vesolja dr. William Pickering je izjavil, da se bo človek lahko izkrcal na površje Marsa še pred letom 2000. »Naloga je sicer izredno zahtevna, ker bo moral vesoljec potovati dobro leto dni do svojega cilja, prepričan pa sem, da bodo bodoči dosežki na področju tehnologije vesoljskih poletov omogočili povsem varno potovanje na Mars,« je izjavil Pickering in pristavil, da ZDA in ZSSR razpravljata o možnosti za sodelovanje pri raziskovanju vesolja.

ČGP DELO
TOZD ČASOPISI LJUBLJANA

zaposli TAKOJ

RAZNAŠALCA časopisa DELO

v jutranjih urah na dom naročnikom v dostavnih okoliših:

a) ŠKOFJA LOKA
b) IDRIJA

Zaposlitev je primerna za gospodinje, upokojence in študente. Nudimo dober zaslužek.

Pismene ponudbe sprejema:
ad a) ČGP DELO, Podružnica DELA, KRANJ, Koroška 16, telefon 21-280
ad b) ČGP DELO, Podružnica DELA, NOVA GORICA, Kidričeva 20

emona ljubljana

razglaša naslednja prosta delovna mesta:

I. za TOZD MAXIMARKET, Ljubljana
OBRAČUNSKEGA REFERENTA
POGOJ: srednja izobrazba ekonomske smeri, nekaj let delovnih izkušenj
REFERENTA za informacije
POGOJ: srednja izobrazba, znanje dveh tujih jezikov
VEČ PRODAJALCEV raznih strok
POGOJ: KV prodajalec
VEČ NATAKARJEV
POGOJ: KV natakar
VEČ NK DELAVK za delovna mesta snažilke, pobiralke posode in pomivalke posode
POGOJ: NK delavka

II. za TOZD SUPERMARKET, Ljubljana
VEČ VODIJ izmen
POGOJ: VK trg. delavec, nekaj let delovnih izkušenj
VEČ PRODAJALCEV I
POGOJ: KV prodajalec, nekaj let delovnih izkušenj
VEČ BLAGAJNIČARK
POGOJ: KV prodajalka, s prakso na enakem delovnem mestu
REFERENTA za informacije
POGOJ: srednja izobrazba, znanje dveh tujih jezikov
KUHARICO
POGOJ: KV kuharica
VEČ NOČNIH ČUVAJEV
POGOJ: NK delavec, odslužen vojaški rok

III. za TOZD Maloprodajna mreža, Ljubljana
za delo v marketih in klasičnih poslovalnicah na področju Ljubljane
VEČ PRODAJALK raznih strok
POGOJ: KV prodajalka
VEČ TOČAJK
POGOJ: KV točajka
VEČ DELAVCEV
POGOJ: NK delavec, odslužen vojaški rok
VEČ SNAŽILK
(za delo samo v popoldanskem času)
POGOJ: NK delavka
Za vsa navedena delovna mesta je poseben pogoj poskusno delo, ki traja za delovna mesta, kjer je pogoj
srednja izobrazba oz. KV — 2 meseca
NK — 1 mesec

Rok za ponudbe je 15 dni po tej objavi.
Ponudbe pod tč. I pošljite na TOZD Maximarket, Ljubljana — Šubičeva ulica, pod tč. II in III. pa kadrovsko soc. sektorju podjetja Emona, Ljubljana — Kidričeva 13. 4311

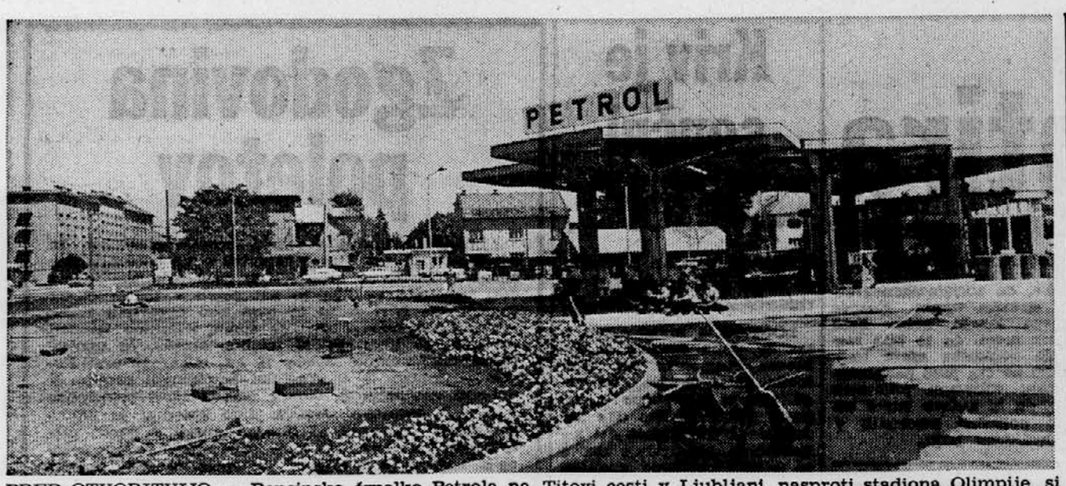

PRED OTVORITVIJO — Bencinsko črpalko Petrola na Titovi cesti v Ljubljani, nasproti stadiona Olimpije, si bo v sredo ogledala komisija za tehnični prevzem in pregledala, če so graditelji upoštevali vse predpise. Če pripomb ne bo, bodo črpalko odprli še ta teden. Črpalka bo odprta »non stop«, zato bo po otvoritvi omenjene črpalke, delovni čas tiste ob zgradbi Avto moto zveze, ki je doslej odprta neprekinjeno, le od 6. do 22. ure. Pri Petrolu menijo, da je umestneje, da je čez noč odprta črpalka, ki je bliže središču mesta.

Foto: J. Zrnec

Posojila znana

Letos bodo v ljubljansko komunalo vložili 152,725.245 dinarjev — Posojila bo treba porabiti že v letošnjem letu

LJUBLJANA, 14. maja. Enajst ljubljanskih komunalnih delovnih organizacij bo letos skupaj investiralo za 152,725.245 dinarjev. Od tega bodo komunalne organizacije prispevale 48,5 odstotkov denarja, večino preostalega denarja pa bodo dobile iz posebnega dela kreditnega sklada pri Ljubljanski banki, iz mestnega sklada skupnih rezerv, bančnimi posojili ter drugimi srednjeročnimi posojili.

Za vse letošnje komunalne investicije je denar torej zagotovljen, zato se komunalne organizacije, ki kreditov doslej večkrat niso izkoristile in je denar za ljubljansko komunalo nekoristno obležal v bankah, tokrat ne bodo mogle izgovarjati na najrazličnejše vzroke. Vse kredite morajo delovne organizacije, tako so zahtevali na današnji seji člani sveta za komunalno gospodarstvo in mestni promet, izkoristiti še letos. Odslej pa naj bi komunalci predložili projekte za investicije, na osnovi katerih bodo lahko zaprosili za posojila, že ob koncu leta.

Ljubljanske komunalne delovne organizacije bodo letos investirale takole: Elektro ljubljana - poslovna enota Ljubljana mesto — 22,954.660 din, Komunalna energetika 26,776.200 din, Plinarna 8,195.455 din, Mestni vodovod 14,748.000 din, Kanalizacija 25,210.660 din, Komunalno podjetje »Ljubljana« 4,233.000 din, Rast 2,500.000 din, Javna razsvetljava 420.000 din, Žale 4 milijone 100.000 din, Živilski trgi 3,116.850 din in Viator poslovna enota za mestni potniški promet 40,470.000 dinarjev.

BRANKO PODOBNIK

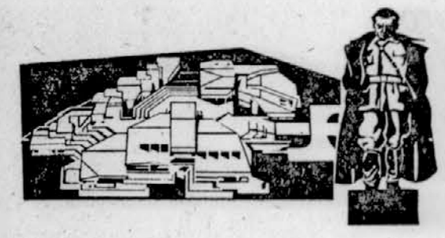

Za spominski dom borcev NOV in mladine Jugoslavije v Kumrovcu so prispevali:

Krajevni odbor ZB NOV Šalina Radenci 2.052 din; krajevni odbor ZB NOV Stogovci, p Apače 1.628 din; krajevni odbor ZB NOV Videm ob Ščavnici 790 din; temeljna izobraževalna skupnost Gor. Radgona 695 din; sindikat skupščine občine Gor. Radgona 825 din; sindikat Pekarne Intes Gor. Radgona 550 din; Pekarna Idrija 320 din; uslužbenci in delavci doma starih Idrija 335 din; Stanovanjsko podjetje Idrija 165 din; Franjo Rebec, urar, Idrija 50 din; Valentin Novak kolar Idrija 50 din; osnovna šola Cerkno 803,50 din; »Montera« Idrija 280 din; Andreja Trpin, krojačica, Idrija 15 din; Zdravko Magajne obrtnik 50 din; sindikalna podružnica GP »Zidgrad« Idrija 3.000 din; občinski sindikalni svet Idrija 1.000 din; občinsko sodišče Idrija 110 din; Lekarna Idrija 140 din; Stojan Radaša obrtnik Vojsko 50 din; »Čipka« Idrija 725 din; »Mercator« Idrija 4.450 din; uslužbenci političnih organizacij 279 din; ZB Novaki 790 din; Ciril Obid, obrtnik, Cerkno 100 din; obrtno podjetje Standard Idrija 380 din; Stanislav Stravs, obrtnik, Idrija, 20 din; Jože Albreht, obrtnik, Cerkno 1.000 din; Ivan Močnik, obrtnik, Cerkno 80 din; Psihiatrična bolnišnica Idrija 3.486,50 din; osnovna šola Črni vrh nad Idrijo 236 din; Marija Fortuna, obrtnica Idrija 20 din; Drago Petrovčič, obrtnik, Idrija 40 din; Komunalno podjetje Idrija 717,20 din; ETA Cerkno 10.037 din; Slovenijales Idrija, 2.500 din; Slovenijales Idrija 500 din; Livijo Roje, obrtnik Cerkno 50 din; GP »Pod gradom« Idrija 345 din, Sadno gozdno gospodarstvo obrat Idrija 570 din; Šolski center Idrija 595 din; Jože Oblak, zvezni poslanec iz Idrije 100 din; uslužbenci SO Idrija 1.235 din; otroški vrtec Idrija 245 din; krajevna skupnost Idrija 210 din; Kmetijska zadruga Idrija 905 din; posebna osnovna šola Idrija 200 din; kavarna Idrija 174 din; ZB Kanomlja 300 din; ZZVS Idrija 109 din; dijaški dom Cerkno 220 din; Olma Ljubljana 490 din; skupščina občine Ljubljana Moste-Polje 1.846,95 din; časopisni zavod Uradni list SRS Ljubljana 140 din; Vinko Kastelic Ljubljana 50 din; delavci PZ Gipos Ljubljana 100 din; poklicna gradbena šola I. Kavčič Ljubljana 490 din; osnovna šola Franja Vrunča Slivnica 663,70; krajevna organizacija ZZB NOV Črnuče 1.600 din; občinski odbor ZZB NOV Izola 1.900 din; KO ZRVS Brezovica 780 din; domska skupnost DD Kranj (gojenci) 928,15 din; KO ZZB NOV Ljubljana-Polje 195 din; KO ZRVS Oslnica 190 din; KO ZRVS Kočevje-mesto 330 din; OOS — osnovna šola bratov Ribarjev — Brežice 510 din, osnovna šola Jožeta Mihevca Idrija 1.135 din; dijaški dom Idrijske 265,40 din; DINOS Ljubljana (za odpadni papir 17.527,90 din; biro za gozdno načrtovanje Ljubljana 500 din; SDK podružnica Kranj 6.240 din; lovska družina — Gradiške Ljubljana 500 din; gostinsko podjetje Novi svet Maribor 2.000 din; Pedagoška akademija Maribor 1.300 din; skad Piramida Maribor 5.000 din; Elektra Maribor 1.500 din; krajevna skupnost Sladki vrh 1.000 din; svet za otroško varstvo TIS Lenart 1.000 din; Dimnikarsko podjetje Maribor 1.000 din; Anton Žnidaršič, Grosuplje 1.000 din; Občinski odbor SZDL Laško 390 din; veterinarska postaja Laško 30 din; OOS glasbena šola 170 din; aktiv ZMS Krka Brežice 500 din; OOS Vodna skupnost Brežice 460 din; aktiv ZMS PPV Dobrava 105 din; občinski odbor ZZB NOV Ljutomer 479 din; Tine Lah VEKS Maribor 100 din; Marles DE Lenart 1.000 din; VVZ »Koroška vrata« Maribor 350 din; KO SZDL Zavrh 100 din, KO LMS 50 din; Kulc Čermiljenšak 50 din; člani SZDL Zavrh 500 din; parna pekarna Lenart 500 din; Osnovna šola Stogovci — Apače 120 din; učenci osnovne šole Kapela-Radenci 300 din; mladinski aktiv osnovne šole Kostanjevica na Krki 1.357 din; tovarna »Josip Kraš« Zagreb 130 din; KO ZRVS B. Kidrič Ljubljana 944 din; osnovna šola Lucijan Seljak Kranj 1.255 din; KO ZZB NOV Ustje-Ajdovščina 1.245 din; občinski odbor ZZB NOV Ljutomer 810 din; KO ZRVS Ravne na Koroškem 1.000 din; občinski odbor ZZB NOV Ljutomer 1.455 din; osnovna šola Šenčur 1.000 din, občinsk. odbor ZZB NOV Koper 7.000 din; Svila Maribor 7.000 din; osnovna šola Grad 400 din; osnovna šola Stane Žagar Kranj 1.000 din; INDIP Lendava 6.180 din; občinsko javno tožilstvo Novo mesto 800 din; občinsko javno tožilstvo Novo mesto 400 din; SVS D lenjske — N. mesto 7.294,15 din; upravno-administrativni šolski center Maribor 500 din; občinski RK Ljubljana-Center 500 din; dijaški dom Maribor 500 din; tovarna umetnih brusov »Swarovski« Maribor 10.000 din; OOS »Donit« Medvode 1.000 din, OOS Tovarne oculoze Medvode 500 din; Kolektiv SDK Murska Sobota 705 din; KO ZZB NOV — Planina Cirče Kranj 680 din; občinsk. odbor ZZB NOV Ljutomer 800 din; šolske zadruge Log Dvarjane Maribor 450 din; osnovna šola Dvarjane Maribor 160 din; Kokra Kranj 1.474 din; KO ZRVS Zg. Šiška Ljubljana 300 din, osnovna šola Osojnik Ptuj 516,50 din; osnovna šola Rodni vrh Podlehnik 118 din, osnovna šola »Martina Karesa« Podlehnik (prispevek učencev) 389,90 din; osnovna šola Leskovec pri Ptuju 306,50 din, osnovna šola Žetale 406,35 din; osnovna šola Stoperce 115,10 din; OOS osnovne šole Artiče 200 din; delavci brivsko frizerskega podjetja Mnemelj 80 din; OoSS Žalec 2.000 din; sindikalna podružnica DPO Žalec 200 din; Vodovod Kranj 2.000 din, občins. odbor ZZB NOV Zagorje ob Savi 29.044,25 din, »Konus« Slov. Konjice 1.900 din; VVZ Jožica Flander Maribor 500 din; občinsk. odbor Slov. Bistrica 2.000 din; občinski komite ZKS Slov. Bistrica 10.000 din; KO ZZB NOV Selnica ob Dravi 300 din; Investicijski zavod za izgradnjo trga revolucije Ljubljana 1.000 din; Vel. Kolonije Maribor 2.000 din; občinski odbor ZZB NOV Metlika 2.370 din; občinski sindikalni svet Jesenice 1.330 din; osnovna šola Dvarjane 500 din; RSPOU Ljubljana zapori Maribor 2.000 din; ObK ZMS Celje 1.249 din; ObK ZMS Celje 225 din (Vrtnarska šola), Tekstil Maribor 1.000 din; Brivsko frizersko podjetje Črnomelj 100 din; Občinski odbor ZZB NOV Maribor — KO ZB NOV Ivan Cankar 4.794 din; SZDL Stara Ljubljana 1.000 din; KO SZDL Beltinci 2.697 din; Inštalacija Ljubljana 10.000 din.; OK ZMS Ljubljana-Moste-Polje 500 din; Javna skladišča Ljubljana 500 din; Javna skladišča Ljubljana 4.000 din; Javna skladišča Ljubljana 500 din; Metalurški inštitut 2.000 din; Metod Radež Sp. Sevnica Grosuplje 150 din.

Od zbranega odpadnega papirja osnovne šole — Pionirski odredi: Dr. Jože Potrč Ljubljana 75 din; Dr. Vita Kraigherja Ljubljana 3.442 din; Janez Mrak Vrhnika 1.930,50 din; Murska Sobota I. 325 din; Elvira Vatovec Koper 75 din; Dušan Jereb, Sl. Konjice 490 din; Heroja Rajka, Hrastnik 317,50 din; Bičevje, Ljubljana 2.465,25 din; France Bevk Ljubljana 756,70 din; Kette-Murn, Ljubljana 1.437,50 din; Jože Moškrič, Ljubljana 588 din; Vrtojba, Sempeter pri Gorici 230,50 din; Kanal 1.012 din; Grosuplje 306,05 din; Grm, Novo mesto 780 din; Lokavec pri Ajdovščini 236 din; Brnik 322,50 din; M. Strukelj, Nova Gorica 3.456,85 din; Sečkan 885,55 din; Sempeter pri Gorici 992,50 din; Vič, Tržaška c. Ljubljana 1.401,75 din; Tone Okrogar, Zagorje 1.002,50 din; Trbovlje 1.712,50 din; Metlika 492,50 din; Pragersko, Sp. Polskava 695,00 din; Selnica ob Dravi 525,50 din; Tone Cufar, Jesenice 7.863 din; Janko-Premrl-Vojko, Koper 30,50 din, Pinko Tomažič, Koper 367,50 din; Piran 407,50 din Boris Kidrič, Ljubljana 692,50 din; Vodice 1.122 din; Goraji Grad 390 din; Valentin Vodnik Lj.—st. šola 655 din, V Vodnika, Lj.—nova šola 756,50 din. Skupno zbranih prispevkov do 9. 5. 1973 je 538.808,45 din. Odbor za gradnjo spominskega doma borcev NOV in mladine Jugoslavije v Kumrovcu se zahvaljuje za prispevke in prosi darovalce, da svoje prispevke nakažejo na tekoč. račun štev. 50100-678-46402 Odbor za gradnjo doma v Kumrovcu pri RO ZZB NOV Slovenije. PRISPEVAJTE H GRADITVI SPOMINSKEGA DOMA BORCEV NOV IN MLADINE JUGOSLAVIJE V KUMROVCU — DOM BRATSTVA IN ENOTNOSTI JUGOSLOVANSKIH NARODOV IN NARODNOSTI.

Zapreke do zakonitosti

Pri upravi inšpekcijskih služb v Ljubljani deluje pet inšpektoratov, delo inšpektorjev v njih pa je javnosti še vedno premalo znano. Le tako si je mogoče razlagati številne površne kritike, ki lete na to službo s strani občanov, čeprav je osnovni namen delovanja vsakega inšpektorja zaščita zakonitosti. S tem, ko ščitijo zakonitost, pa branijo inšpektorji pravzaprav občanove koristi.

Delovanje inšpekcijske službe je bilo doslej najbrž tudi preveč zaprto, zato javnost ni bila dovolj obveščena o problemih, s katerimi se spopadajo inšpektorji vsak dan ter o njihovih težavah. V zadnjem času pa se je javnost dela inšpekcije povečala in bo javnost bolje obveščena o delu inšpekcije, ta obveščenost pa naj bi pomagala odpraviti površne in pogosto neupravičene kritike na račun delovanja inšpektorjev, pomagala pa naj bi odpraviti tudi zakoreninjeno miselnost, da so inšpektorji neučinkoviti, da delajo le zato, da posameznikom in skupnostim nagajajo itd.

Delo inšpektorjev ni privlačno. O tem priča tudi dejstvo, da je zasedenih le 80 odstotkov sistematiziranih delovnih mest za inšpektorje in da je v Ljubljani vsaj 30 inšpektorjev premalo.

Inšpektorji dobivajo pri svojem delu mnogo mnizkih udarcev. Celo občani, ki bi jim morali bolj pomagati, saj bi s tem posredno pomagali tudi sebi, imajo včasih o delovanju inšpekcije tako zmotno mnenje, da zmerjajo celotno službo. Pa ne le posamezniki, tudi razne organizacije in združenja ovirajo delovanje inšpekcije.

Soglasja, ki jih morajo dati inšpektorji za posamezne stvari, jemljejo investitorji velikokrat zgolj formalno, načrte, h katerim potrebujejo soglasja, pokažejo v zadnjem trenutku in ker inšpektorjev pregled ni tako formalen, se začetek del velikokrat zavleče. In kdo je zato kriv? Po mnenju mnogih, inšpektor!? Zato, ker je zahteval odpravo napak. Če pa že izda soglasje in se pokažejo pomanjkljivosti pozneje, je spet kriv inšpektor, ker je soglasje izdal. V tem, včasih že kar začaranem krogu, pa nastaja tudi materialna škoda, kateri bi se lahko izognili s pravilnim pojmovanjem in vrednotenjem inšpekcijskih služb.

BRANKO PODOBNIK

Uspešna „metla“

Pobuda Rdečega križa je bila uspešna — Iz gozdov v okolici Tomačevega odpeljali 60 tovornjakov odpadkov

Že na zadnji občinski skupščini občine Ljubljana-Bežigrad je bilo postavljeno vprašanje, kdaj bi sistematično organizirali čiščenje gozdov v okolici Tomačevega. V tednu rdečega križa je prevzel pobudo mestni odbor RK Ljubljana in občinski odbor RK Ljubljana-Bežigrad in tako so med akcijami v tednu RK čistili tudi gozdove v okolici Tomačevega.

V akciji minuli petek od 7. do 13. ure je sodelovalo približno 230 mladincev iz bežigrajskih srednjih in strokovnih šol. Za tehnično izvedbo akcije pa so poskrbeli- oddelek za komunalne in gradbene zadeve skupščine občine Ljubljana-Bežigrad, inšpektorat za komunalno inšpekcijo skupščine mesta Ljubljana, komunalno podjetje Rast in Komunalno podjetje Ljubljana (prej Snaga).

Gradbena podjetja občine Ljubljana-Bežigrad so priskočila na pomoč z mehanizacijo tako, da je po neuradnih podatkih odpeljali približno 60 tovornjakov odpadnega materiala. Organizatorji sicer priznavajo, da je v tomačevskih gozdovih ostalo še precej odpadkov, vendar gre pretežno za gradbeni material in asfaltno maso, ki jo kljub mehanizaciji niso mogli odstraniti.

Komunalno podjetje Ljubljana je takoj po končani akciji postavilo opozorilne table, da je sedaj odlagališče odpadnega materiala v okolici Tomačevega v opuščeni gramoznici pri Nadgorici.

Mestna organizacija RK Ljubljana, občinski odbor RK Ljubljana-Bežigrad ter sukpščina občine Ljubljana-Bežigrad se ob tej priložnosti zahvaljuje gradbenim in komunalnim podjetjem ter mladini bežigrajskih srednjih in strokovnih šol za uspešno opravljeno akcijo.

RADO RADEŠČEK

Mojstri škarij in britve

V Ljubljani se je pomerilo sto domačih in tujih frizerjev

LJUBLJANA, 14. maja — Sto tujih in domačih mojstrov britve in škarij je pomerilo svojo spretnost na včerajšnjem tekmovanju za Grand prix Jugoslavije. Tivolska dvorana je bila včeraj ves dan v znaku striženja in oblikovanja frizur, vse to pa si je s tribun ogledovalo več sto Ljubljančanov, med katerimi so prevladovale predstavnice nežnega spola.

To mednarodno tekmovanje, ki ga letos pod pokroviteljstvom ljubljanske »Ilirije« organiziral ljubljanski frizerski klub, je na sporedu vsaki dve leti in je registrirano tudi pri mednarodni organizaciji frizerjev. — OAI, v kateri je včlanjena tudi Jugoslavija.

Ženski frizerji so se pomerili v večernih, svečanih in dnevnih frizurah, frizerji za moške pa v izdelavi frizure visoke mode, klasičnem striženju z britvijo in v izdelavi frizure po lastni želji.

BRANKO PODOBNIK

Zakaj tako?

Keramična prevara

LJUBLJANA, 14. maja — Proizvodno in trgovsko podjetje Slovenijales ne prodaja samo pohištva in drugih lesenih izdelkov, temveč (zadnje čase) tudi uvožene keramične ploščice, ki jih na debelo ponuja kupcem s 5-odstotnim popustom. Zakaj?

Nič hudega sluteči kupec si je omislil 100 keramičnih ploščic — made in Italy — v prodajnem skladišču v Vižmarjih, ki so bile lepo zapakirane v dveh kartonskih škatlah. Ko pa jih je zidar jemal v roke, se je izkazalo, da je bila vsaka tretja preveč okrušena, hkrati pa so na lepem začele spreminjati tudi barvo (ton). Cena za kos keramične ploščice »iz uvoza«, kar ima pri marsikomu poseben zven, je brez petodstotnega popusta 4.70 din.

Gre torej za prodajo nekurantnega blaga, ki ga posamezniki ne morejo več uvažati na debelo in drobno ali za kaj več?

Vsaka primerjava z bananami, limonami in drugim uvoženim sadjem je zgolj slučajna.

NIKO LAPAJNE

Poroke

● **LJUBLJANA:** Med 56 pari, ki so v soboto izmenjali zlata obročka, so bili tudi: Dipl. strojni inž. Marjan Krisper in medic. sestra Vlasta Gorše, strojni inž. Jan Brvar in TT mehanik Irena Jarc, strojni tehnik Anton Hočevar in delavka Marija Cerjak, elektrikar Damijan Lampe in kuharica Ema Rupnik, ročni stavec Božidar Kralj in vzgojiteljica Irena Mali, uslužbenec Rajko Likar in učiteljica Ljudmila Vogrinc, avtomehanik Janez Šifrer in delavka Ida Pustovrh, abs. agronomije Klemen Grošelj in farm. tehnik Stanislava Pintar, študent Počivalšek Franc in študent Andreja Grabeljšek, programer Marko Kavčič in uslužbenka Mojca Rituper, avtomehanik Franc Koželj in delavka Martina Krelj, prodajalec Ladko Longar in frizerka Olga Hrovat, šofer Anton Bregar in uslužbenka Marija Bregar, avtoprevoznik Anton Babič in natakarica Hema Mlakar, šofer Albin Garbas in delavka Veronika Kobilca, avtoelektrikar Marjan Kramar in prodajalka Jožica Gornik.

V petek pa sta se poročila delavec Silvester Čamernik in delavka Katica Labaš.

R. D.

Pogrebi

● **LJUBLJANA:** V Dravljah bodo danes ob 12.30 pokopali 63-letno gospodinjo Frančiško Zupan, od 48-letnega elektrotehnika Branka Šušljeta pa se bodo svojci poslovili ob 13.30 na Žalah.

● **KAMNIK:** Včeraj ob 16. uri so na Žalah v Kamniku pokopali upokojenko Anico Kerk.

● **VRHNIKA:** Na vrhniškem pokopališču so včeraj ob 16. uri svojci pospremili v zadnji dom 80-letno Ano Krašovec.

R. D.

Sreča na pošti

SREČNA ŠTEVILKA 522054 — Tokrat je sreča potrkala na vrata NATALIJE TROP, uslužbenke pošte v Ivanjkovcih, ki je v 19. kolu kolu jugoslovanske loterije 10. maja zadela 15 starih milijonov. Srečna dobitnica je prišla včeraj dopoldne v Ljubljano,

kjer je na direkciji jugoslovanske loterije za Slovenijo prejela dragocen ček in kar takoj pohitela z njim v banko. Denar bo za zdaj ostal kar na knjižici, je povedala, potem bo pa prišel prav za nakup avtomobila in ureditev stanovanja. Njene sreče pa bodo deležni tudi starši in brat, je, še dodala. Le recepta za srečo nam ni vedela povedati. Kupuje namreč tiste srečke, ki jih na pošti ne proda . . . Foto: S. Busić

Prve češnje

KOPER, 14. maja — Na koprski tržnici so začeli prodajati prve letošnje češnje. Nabrali so jih v koprskem Olmu, seveda so pa še drobne in privlačne predvsem za oko. Cena pa je 20 dinarjev kilogram.

R. K.

V vrsto za novo obleko

V ljubljanskih krojaških delavnicah je treba dolgo čakati

Kdor letos še ni pohitel z blagom h krojaču ali šivilji, bo čakal. Povprašali smo več večjih krojačnic in šivalnic in zvedeli:

Podjetje Kroj ima toliko dela, da bi izgotovilo moško obleko v enem mesecu in pol, žensko pa šele čez dva meseca. Obrtno podjetje oblačilne stroke Moda na Aljaževi cesti nam je obljubilo žensko obleko v začetku junija, pa še to prav težko. V Damski šivalnici Učnih delavnic ZUSGP na Komenskega 23 ne bi mogla sešiti ženske obleke pred 10. julijem. Moško in žensko krojaštvo Noblesse na Cankarjevi cesti ne more izgotoviti ne moške obleke ne ženskega kostima prej kot v enem mesecu. Najhitreje bi izgotovili moško obleko v Salonu ženske in moške mode na Miklošičevi cesti — v dveh do treh tednih, ženski kostim pa v začetku junija. Krojaško podjetje za moška in damska oblačila Novost v Čopovi ulici lahko ustreže moškim naročnikom v juniju, ženskam pa v juliju. Največ dela ima menda Ljubljanska krojačnica na Šmartinski cesti, saj bo tisti, ki bo nesel v delo obleko tja, čakal nanjo tri mesece.

N. ŠKRLJ

Izvolili so vse delegati

Ljubljana: izvolili bodo delegacijo bodočega sindikalnega sveta

LJUBLJANA, 14. maja — Po nekajmesečni pripravi so na volilnih konferencah v občinah že izvolili odgovarjajoče število članov, ki predstavljajo delegacijo v bodočem občinskem sindikalnem svetu, je v informaciji o organiziranju občinskih zvez sindikatov v Ljubljani pojasnil predsednik mestnega sveta Rudi Bregar.

Delegacije, ki so jih volili po običajnih kriterijih — številčnost članstva in število organizacij v občini, ki sodijo v posamezni strokovni odbor — pa še niso zarodek strokovnega odbora občinskega sindikalnega sveta, ker vlada splošno mnenje, naj bi se po strokovnih sindikatih združevale organizacije na ravni mesta.

VLADO SMOLE

Odvzem krvi v Šentjerneju

ŠENTJERNEJ, 14. maja. Za jutrišnjo krvodajalsko akcijo v Šentejrneju se je prijavilo kar 80 prostovolnih darovalcev krvi. Zgledu krajevne organizacije RK v Šentjerneju bodo v kratkem sledili tudi drugi v novomeški občini.

S. D.

Obvestilo sadjarjem!

Cvetenje jablan in hrušk je že skoraj povsod končano.

V vseh intenzivnih nasadih Slovenije je opaziti močan pojav jablanove plesni, ki se javlja na vrščikih mladih poganjkov. Zato priporočamo sadjarjem, da takoj poškropijo jablane in hruške proti jablanovi plesni in škrlupu.

Proti jablanovi plesni priporočamo: 0.06 %—0.1 % Karathan ali 0.2 %Cosan ali 0.1 % Afugan. Da zavarujemo jablane in hruške tudi proti škrlupu, dodamo škropivu proti plesni še 0.2 % Dithan M 45 ali Ortocid 50 ali 0.1 % Delan ali 0.15 % Ortocid 83.

V nasadih jonathana, kjer se je jablanova plesen močneje pojavila, priporočamo za škropljenje proti škrlupu in plesni 0.06 % Benlate (Benlejt) ali 0.07 % Enovit Metil, katerim pa je potrebno dodati še polovično dozo Karathana ali Afugana ali Cosana ob uporabi 1000 do 1500 litrov vode oziroma škropiva po hektarju. V nasadih hrušk, kjer se je pojavila hrušč eva bolšica, dodamo fungicidu proti škrlupu še 0.1 % Ultracid ali 0.2 % Gusation.

Kmetijski inštitut Slovenije

Obvestilo vinogradnikom;

Vinogradnike obveščamo, da je protiperonosporna služba že pričela z delom. Protiperonosporne postaje že dalj časa spremljajo razvoj vinske trte in vremenske pogoje, ki vplivajo na razvoj bolezni trte. — Na podlagi opazovanj na terenu ugotavljamo, da je sedaj čas za škropljenje vinogradov proti rdečemu listnemu ožigu. Proti rdečemu listnemu ožigu je potrebno poškropiti predvsem vinograde na Dolenjskem, v Beli Krajini, okolici Krškega, na Bizeljskem ter na Štajerskem.

Proti rdečemu listnemu ožigu priporočamo: 0.3 % Cineb ali 0.2 % Dithan M-45 ali Antracol ali Polyram Combi ali 0.5 % Cuprablau.

Na Primorskem, predvsem na Koprskem in v Goriških brdih pa je treba vinograde poškropiti proti oidiju. Za to škropljenje priporočamo 0.3 % Cosan.

V vinogradih, ki so napadeni s sadno pršico (rdeči pajek) pa je škropivu proti rdečemu listnemu ožigu in oidiju potrebno dodati še 0.1 % Galekron ali 0.2 % Keltan ali 0.15 % Rosipin ali 0.1 % Anilix. Vinogradnike opozarjamo, da se je rdeči pajek pojavil predvsem v vinogradih na Primorskem.

Vinogradnike v Vipavski dolini opozarjamo, da je sedaj čas za škropljenje vinogradov proti črnemu paležu. Proti tej bolezni priporočamo škropljenje z enim naslednjih sredstev: 0.25 % Dithan M-45 ali Antracol ali 0.2 % Mycodifol ali Ortho phaltan

Kmetijski inštitut Slovenije

Ta teden v kinoteki

Žal je zaradi prvomajskih praznikov v našem časopisu izpadlo obvestilo o preteklem kinotečnem sporedu in zaradi tega tudi pomembna vest, da je pripravilo Društvo slovenskih filmskih delavcev posebne večere, namenjene posameznim slovenskim filmskim avtorjem. Do zdaj je bil na vrsti Jože Bevc, že včeraj pa smo gledali kratke filme mnogokratnega domačega in mednarodnega nagrajenca Jožeta Pogačnika. To v ponedeljek zvečer, ki je za nekaj časa rezerviran za to izredno retrospektivo. Pred tem popoldne smo se spet zabavali ob musicalu **Sedem nevest za sedem bratov**; danes je v programu glasbeni film **Fant s trobento**, ki pa je manj zabaven — na račun intimne dramatičnosti. Sreda — spet glasba, to pot **Balalajka**, ki pa je ameriški film in v katerem nastopa v glavni vlogi Nelson Eddy. Glasbena usmerjenost se nadaljuje tudi v naslednjih dneh. V četrtek bomo spet gledali tega priljubljenega pevca in igralca 30-ih let Nelsona Eddyja v **Belem jorgovanu** z njegovo nepogrešljivo spremljevalko Jeanette MacDonald. V petkovem filmu **Serenada v dolini sonca** se glasba povezuje tudi s spretnimi drsalnimi spretnostmi Sonie Henie. Zvečer istega dne pa še malce novejši film v istem žanru **Smešni obraz**. Naj omenimo, da v njem igrata Audrey Hepburn in Fred Astaire. Teden bo sklenil sobotni film **Rapsodija v modrem**. Spet glasbeni film, vendar s posebno glasbo Georga Gershwina, o katerem pravzaprav pripoveduje ta film. Poleg njegove čudovite glasbe se bomo seznanili tudi z delčkom iz njegovega življenja.

M. G.

Dežurne službe Kinematografi Obvestila Predavanja

Kinematografi

SPORED ZA TOREK

LJUBLJANA

KINOTEKA, Miklošičeva c. 28: ob 16., 18. in 20. uri amer. film FANT S TROBENTO. Režija: Michael Curtiz. Glav. vl.: Kirk Douglas, Doris Day, Laureen Vacall, Hoagy Carmichael. Prodaja vstopnic uro pred prvo predstavo.

KINO UNION: filmska drama, ki že tretjikrat osvaja svet — življenjska zgodba Scarlet O'Hara v amer. barv. filmu V VETINCU — I. in II. del po romanu Margaret Mitchell. Dobitnik 10 Oskarjev! Režiser: Victor Fleming. Glavne vloge: Vivien Leigh (Scarlet O'Hara), Leslie Howard (Ashley), Olivia de Havilland (Melanie), Clark Gable (Rhet Butler) in drugi. Brez tednika! Predstavi ob 16. in 20. uri. Zaradi dolžine filma cene zvišane! Med I. in II. delom 15 minut premora — streže restavracija Unioni

POLETNI KINO DOMA JLA: ni predstave! Jutri nemški barv. CS pust. film ZAKLAD AZTEKOV po Karlu Mayu.

KINO KOMUNA: predvidoma zadnjikrat domača barv WS ljubezenska drama Kreša Golika ZIVETI OD LJUBEZNI. Glavne vloge: Vlasta Knezović, Rade Šerbedžija, Boris Dvornik in drugi. Tednik št. 19. Predstavi ob 16. in 18. uri. Ob 20. uri ruska CS družbeno-zgodovinska drama ANDREJ RUBLEV. Režija: Andrej Tarkovski. Igrata: Anatolij Solinicin in Ivan Lapikov. Hrvatski podnaslovi! Zvišane cene! Predvidoma zadnjikrat!

Ob 10. uri MATINEJA angl. barvne CS krim. PRIVIDI s Susannah York v glavni vlogi

KINO SLOGA: premiera grško-franc. barv. VV glasbenega filma LJUBEZEN V BUZUKI RITMU (Ma Fille, la socialiste). Režija: Alecos Sakellarios. Igrajo: Aliki Vouyouklali, Dimitri Popamichael in drugi. Brez tednika! Hrvatski podnaslovi! Predstave ob 16., 18. in 20. uri.

KINO VIC: amer.-franc. barv. pust. vestern RDEČE SONCE. Režiser: Terence Young. Igrajo: Charles Bronson, Alain Delon, Ursula Andress, Toshiro Mifune in drugi. Tednik št. 18. Hrvatski podnaslovi! Predstave ob 16., 18.15 in 20.30. Zvišane cene!

KINO ŠIŠKA: amer. barv. vestern SEDEM VELIČASTNIH JEZDI. Režiser: George McHovan. V glavnih vlogah: Lee van Cleef, Michael Callan, Stefane Powers in drugi. Brez tednika! Hrvatski podnaslovi! Predstave ob 16., 18. in 20. uri.

KINO SAVA: ital. barv. VV vestern ZLATO IN MRHOVINARJI. Režiser: M. Marchent. Igrajo: Peter Lee Lawrence, Olivia de Santis in dr. Tednik št. 17. Predstavi ob 17. in 19. uri. Zadnjikrat! Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstav.

KINO KRIŽANKE: amer. barv. film SERIF V NEW YORKU. Režija: Don Siegel. Igrajo: Clint Eastwood, Lee J. Cobb, Susan Clark, Don Stroud, Tisha Sterling, Betty Field. Napeta kriminalka o nenavadnem lovu šerifa iz Arizone za pobeglim zločincem, ki se je skril v gneči New Yorka. Predstava samo ob 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred začetkom.

KINO TRIGLAV: amer. barv. CS vestern BANDOLERO!, ob 16., 18. in 20. uri. Igrajo: James Stewart, Dean Martin in Racquel Welch. Prodaja vstopnic je od 15. ure dalje

KINO RADOMLJE: amer.-jug. barv. film ROMANCA KONJSKEGA TATU, ob 20. uri.

POTUJOČI KINO DOMŽALE: amer. barv. VV film KAKO REŠITI ZAKON IN UNIČITI ZIVLJENJE, gostovanje v MORAVČAH, ob 20. uri.

HALA TIVOLI ZAVOD ING. STANKA BLOUDKA LJUBLJANA CELOVŠKA CESTA 25

ELEKTRIČNI AVTODROM ter otroški vrtiljak sta odprta na ploščadi pred Halo Tivoli vsak dan od 8. do 22. ure. TIVOLI GOLF pa je odprt vsak dan, seveda če ne dežuje. MINI CASINO poleg letnega bifeja v Hali Tivoli z novimi avtomati (golf, streljanje, električni nogomet, novi fliperji na 1 din, juke box) je odprt vsak dan od 9. do 21. ure.

ZLATI KLJUB: redno, vsaj enkrat tedensko obiskovanje ZLATEGA KLUBA ter njegovih masažnih, kondicijskih naprav, solarij savne itd. krepi vaše telo, pospešuje k boljšemu počutju, večji kondiciji, vzdržljivosti ter gibkosti. Vsa pojasnila dobite v času poslovanja po tel.: 317-468. Danes je ZLATI KLUB od 8. do 14. ter 15. do 21. ure namenjen ženskam, jutri od 15. do 21. ter v četrtek od 8. do 14. pa moškim.

stopoteka

POMLAD V STOPOTEKI vas še vedno čaka vsak torek, sredo in četrtek od 20. do 00.30 ure (pol enih). Vstopnina je 10 din, dekleta imajo 50 odsotkov popusta, delimo pa tudi brezplačne vstopnice. Garderoba je brezplačna! Mlajši od 18. leta nimajo vstopa.

RADIO STUDENT

12.00 Glasba; 12.25 Poročila, obvestila; 12.33 Aktualnosti: Uvodnik, Komentar uredništva; 16.00 Top albumov; vmes ob 16.05 Poročila, obvestila; 17.00 Literarni zalogaj; 17.30 Poročila.

Dežurni zdravnik

LJUBLJANA

Nočna dežurna zdravniška služba je za nujne obiske na domu od 19. do 7. ure, ob nedeljah in praznikih ves dan in to v naslednjih enotah Zdravstvenega doma Ljubljana:

Bežigrad: Kržičeva c. 10, telefon 310-533.

Center: Miklošičeva c. 24, telefon 313-063.

Vič—Rudnik: Postojnska 24, tel. 61-121.

Moste—Polje: Prvomajska 5, tel. 316-155.

Šiška—Šentvid: Derčeva ulica 5, za občinsko stavbo, tel. 55-221

Medvode: Medvode, tel. 71-215.

Grosuplje—Ivančna gorica: začasno v stavbi bivšega ZD Ivančna gorica, telefon 783-039, telefon LM štev. 783-002.

Služba stalne pripravljenosti je na območju Črnuč, telefon štev 314-317, Dobrova — Polhov gradec, Vnanje gorice, Horjul in Velike Lašče.

Nočna nedeljska in praznična dežurna zobna ambulanta je v zobni ambulanti v nebotičniku, Kidričeva 1/II, soba št. 5. Ambulanta nudi prvo pomoč v nujnih primerih in to vsak dan od 19 do 7. ure naslednjega dne, ob nedeljah in praznikih — ves dan.

LJUBLJANA

Lekarna Miklošič

Konferenca sindikatov

LJUBLJANA, 14. maja — Člani mestnega sveta zveze sindikatov Ljubljane so na današnji seji sklenili, da 27. junija, na dan samoupravljalcev Jugoslavije, skličejo konferenco sindikatov Ljubljane. Osrednja točka prihodnje konference

ZMERAJ PRIVLAČNO — Več ko 10.000 gledalcev je v nedeljo z zanimanjem spremljalo tekmovanje v motokrosu za »Nagrado Ljubelja« (na sliki), zdaj pa bo njihova pozornost usmerjena na »Veliko nagrado Jugoslavije«, to je 6. dirko za svetovno prvenstvo v razredu do 250 kubikov, ki bo v nedeljo, 20. t. m. v Orehovi vasi z udeležbo najboljših dirkačev na svetu. Foto: J. Zrnec

NOGOMETAŠ BRANE OBLAK JE OPTIMIST

Ostali bomo v I. ligi!

LJUBLJANA, 14. maja — Nogometaš Olimpije in državne reprezentance Brane Oblak se je vrnil s turneje, na kateri je Jugoslavija igrala z ZRN in Poljsko. Na obeh tekmah je bil med najboljšimi, zlasti pa se je izkazal v Varšavi, kjer je bil po oceni zveznega kapetana Boškova naš najboljši igralec. Dve naporni tekmi in dolga potovanja so mu zapustile znake utrujenosti. Kljub temu pa je bil takoj pripravljen za razgovor

»Zmaga proti evropskim prvakom in remi z olimpijskimi zmagovalci sta zares imenitna uspeha. Vnovič smo dokazali, da lahko naša generacija doseže veliko«, je zadovoljno dejal Oblak. »Obe srečanji sta bili zelo koristni za uigravanje ekipe, ki jo novembra čaka najtežji izpit — odločilna kvalifikacijska tekma za SP s Španijo. Če bomo ostali v taki formi, kot smo sedaj, se nam ni ničesar bati.«

— Zaradi tekem z ZRN in Poljsko je bilo domače prvenstvo prekinjeno. Igralci, ki ne igrajo za reprezentanco, so se lahko spočili pred najpomembnejšimi zaključnimi boji. Olimpijo čaka naporen finiš za obstoj v ligi. Kaj pričakujete od razpletov prvenstva?

»Prepričan sem, da bomo ostali v ligi. Imamo veliko boljkvalitetno moštvo, kot kaže naša uvrstitev na prvenstveni lestvici. Čeprav bomo z obema glavnima kandidatoma za izpad, s Spartakom in Sutjesko igrali na tujem, sem optimist. Sportna sreča nas ne more več tolikokrat pustiti na cedilu. Mora nam steči — in videli boste, steklo nam bo! Če dobimo vse tekme doma in iztržimo še kakšno točko na tujem, se nam ni kaj bati. Prepričan sem, da bo tudi Spartakov in Sutjeski še kdaj spodrsnilo. No, mi ne bomo čakali na njihove napake, marveč si bomo skušali z dobrimi igrami in znagami že nekaj kol pred koncem zagotoviti obstoj. Zavedamo se težavnega položaja in zato se bomo še bolj srčno in požrtvovalno borili.«

Domačim vse

Na mednarodnem prvenstvu Ljubljane v badmintonu vsi naslovi zastopnikom SRS - Koprivšek in Križmanova prva

LJUBLJANA — Na IX. mednarodnem badmintonskem prvenstvu Ljubljane so med 50 tekmovalci iz 5 držav, med katerimi je bilo mnogo znanih imen, triumfirali domačini z osvojitvijo vseh naslovov. Tak uspeh je res presenetljiv, če upoštevamo, da je bil turnir močan kot še nikoli doslej. Toda ob odlični igri naših igralcev so morali favoriti drug za drugim sklonjenih glav z igrišča.

Najbolj nepričakovan je bil razplet pri moških posamezno, kjer je bila konkurenca najhuša. Že naš prvak se je nekoliko presenetljivo uvrstil v finale, kjer pa je imel za nasprotnika pravo senzacijo tega turnirja, Janija Čaleto, ki je premagal Maderja (ZRN), D. Poharja, Müllerja (ZRN) in v polfinalu prvaka CSSR Lacino. V finalu je moral nato utrujen priznati premoč Koprivška, ki je s tem prvič postal prvak Ljubljane. Pri ženskah posamezno je L. Križman obranila naslov. Z odlično taktiko in močnimi smashi je pokazala, da se vrača v nekdanjo formo. Pri dvojicah je bila konkurenca nekoliko slabša, čeprav je nastopil tudi večkratni prvak Ljubljane Franz Beinvogel, ki je sicer stalni partner evropskega prvaka Bochowa. V moških parih je doživel poraz z dvojico Koprivšek-Berden, ki sta nato z gladko zmago v finalu dokazala, da sta naše najmočnejše orožje v mednarodni areni. Najtesnejša je bila zmaga Križmanove in Amfove pri ženskih dvojicah, kjer bi lahko naslov prav tako pripadel tehnično zelo dobrima reprezentantkama CSSR Krahulcovi in Pravdovi. Najbolje so se naši zastopniki odrezali v mešanih dvojicah, saj so se kar trije uvrstili v polfinale. V finalu so se srečali naša prvaka in mednarodna kombinacija Cerni-Beinvogel (Madž-ZRN). Slednja sta zaradi neuigranosti, vendar tudi dobre igre Amfove in Berdena, dosegla le častno poraz.

Po tolikšnem uspehu je seveda treba ugotoviti, da je slovenski badminton vidno napredoval. Vrsta renomiranih igralcev je bila poražena, povrh vsega dokaj gladko. Vprašanje pa ostaja ali je vse to rezultat stalnega napredka, ali pa le odraz domačega terena in trenutne forme. Potrditev bo zato morala priti tudi s tujih igrišč!

Rezultati — moški posamezno — polfinale: Čaleta : Lacina (CSSR) 15:4, 6:15, 15:5, Koprivšek : Eckart (ZRN) 15:9, 15:8; **finale:** Koprivšek : Čaleta 7:15, 15:6, 15:5; **ženske posamezno — polfinale:** Križman : Krahulcova (CSSR) 10:12, 11:2, 11:2, Pravdova (CSSR) : Cerni (Madž) 11:12, 11:3, 12:10, **finale:** Križman : Pravdova 11:7, 11:0; **moške dvojice — polfinale:** Koprivšek-Berden : Beinvogel-Müller (ZRN) 12:15, 15:11, 15:4, Lacina-Tetur (CSSR) : Eckart-Mader (ZRN) 15:5, 15:8, **finale:** Koprivšek-Berden : Lacina-Tetur 15:7, 15:5; **ženske dvojice — polfinale:** Krahulcova-Pravdova (CSSR) : Cerni-Viragos (Madž) 15:10, 7:15, 18:14, Amf-Križman : Szabo-Bohinc (Madž-Jug) 15:5, 15:9, **finale:** Amf-Križman : Krahulcova-Pravdova 15:9, 12:15, 15:10, **mešane dvojice — polfinale:** Cerni-Beinvogel (Madžarska-ZRN) : Bohinc-Koprivšek 15:13, 15:8, Amf-Berden : Križman-Čaleta 15:9, 15:5, **finale:** Amf-Berden : Cerni-Beinvogel 15:12, 15:11.

G. B.

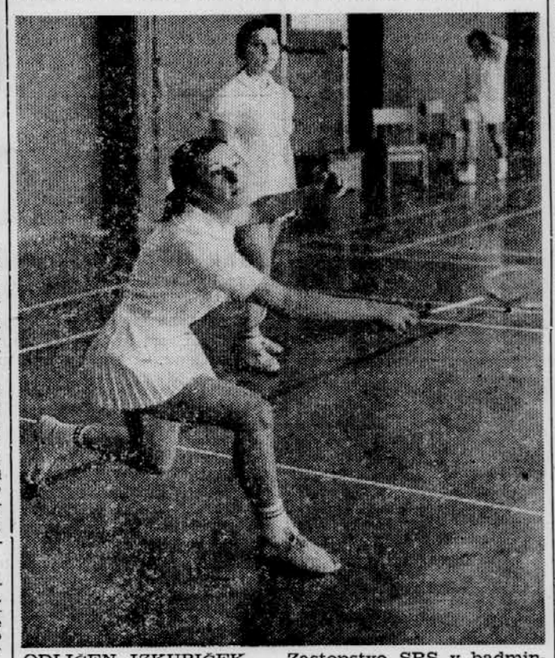

ODLIČEN IZKUPIČEK — Zastopstvo SRS v badmintonu se je imenitno odrezalo na IX. mednarodnem prvenstvu Ljubljane. Na sliki: Amfova in Križmanova sta osvojili vsaka po dva naslova. Foto: Zrnec

Razpisujemo prosto vodilno delovno mesto

VODJE

skupine za splošne zadeve

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:

1. visoka strokovna izobrazba pravne smeri
2. 3 leta delovnih izkušenj

Kandidati lahko vložijo prijave, ki morajo vsebovati kratek življenjepis in dokaze o izpolnjevanju pogojev, v 15 dneh od te objave, na Komunalni zavod za zaposlovanje Ljubljana, Parmova 32, z oznako »razpis«.

Informacije daje tajništvo zavoda osebno ali po telefonu 316-552. 4218

ISKRA — Industrija elementov in zabavne elektronike

LJUBLJANA

Stegne 17

vabi

k sodelovanju nove sodelavce za naslednja mesta:

TOZD KERAMIKA — Ljubljana, Pipanova pot 18

2 NK DELAVKI — za priučitev v proizvodnji

Delo je normirano in dvoizmensko.

SNAŽILKO

Zainteresirane prosimo, da se telefonično, pismeno ali osebno prijavijo na razgovor v kadrovski službi tovarne ali v tajništvu TOZD. 4300

»KOVINASTROJ« GROSUPLJE

objavlja naslednja prosta delovna mesta

SALDAKONTISTA

Pogoj: ekonomska srednja šola in dve leti delovne prakse

BLAGOVNEGA KNJIGOVODJE

Pogoj: nepopolna srednja šola

TEHNIČNIH RISARJEV

Pogoj: tečaj za tehnično risanje. 4295

Podjetje storitvenih obrti

»KOVINAR« KOČEVJE

razpisuje prosto delovno mesto

POMOČNIKA

poslovodje obrata inštalacije

Pogoj: srednja strokovna izobrazba strojne smeri.

Pismene ponudbe z dokazom o izpolnjevanju pogoja pošljite tajništvu podjetja.

Razpis velja 15 dni po objavi. 4217

VELETRGOVINA **Mercator**

TOZD »HRANA« LJUBLJANA, Tržaška 37 b

razpisuje za nedoločen čas prosto delovno mesto

BLAGAJNIČARKE v upravi enote

Pogoj: srednja šolska izobrazba z enim letom prakse na delih blagajne, obvladanje strojepisja. 4233

»COLOR« tovarna barv in lakov MEDVODE

vabi k sodelovanju

SALDAKONTISTA

Prijavijo se lahko kandidati, ki imajo končano ekonomsko srednjo šolo in vsaj leto dni prakse v računovodstvu.

Poskusno delo je 3 mesece.

Delovno mesto lahko zasedete takoj.

Interesente vabimo, da se osebno zglasijo v kadrovskem oddelku.

Rok za prijavo je 15 dni od razpisa. 4299

Delovna skupnost odvetnikov LJUBLJANA Cigaletova 7

sprejme za dopoldansko štiriurno delo, honorarno

PISARNIŠKO USLUŽBENKO

V poštev pridejo tudi upokojenke. Pismene ponudbe je treba poslati na gornji naslov. 4297

Gostinsko podjetje **»SLAVIJA« LJUBLJANA Gosposvetska 6**

zaposli takoj

SERVIRKO

Hrana in samsko stanovanje priskrbljeno. 4309

»KOVINASTROJ« GROSUPLJE

odproda

KOMBI IMV

Interesenti se naj zglasijo v tovarni dne 18. maja 1973 od 8. do 14. ure. 4295

OZP ELEKTRO LJUBLJANA

PE Ljubljana okolica

objavlja prosto delovno mesto

INKASANTA

za področje:

Črnuče, Mengeš, Domžale

Pogoji: končana osemletka odslužen vojaški rok, lastno prevozno sredstvo — moped

Pismene prijave pošljite na naslov:

OZP Elektro Ljubljana, PE Ljubljana okolica, Ljubljana, Parmova 33.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta. 4276

Nudimo proste poslovne prostore v Beogradu

POGOJI:

želimo se pridružiti drugi delovni organizaciji. Naša delovna organizacija ima svoje lastno poslovno poslopje velikosti 920 kv. m, ima 25 delavcev in nima izgub.

Interesenti naj se zglase:

»MOSTAR« Gradjevinsko zanatsko BEOGRAD,

uslužno preduzeće, Dobropoljska št. 72-A. 4252

Komu lovorika?

Jutri bo v Solunu finalna nogometna tekma za pokal evropskih pokalnih prvakov med Leedsom in Milanom

LJUBLJANA — V sredo, 16. t. m. bo na štadionu PAOK v Solunu finale v tekmovanju za pokal evropskih pokalnih prvakov. V finalu se bosta srečala italijanski Milan, ki je v polfinalu izločil Sparto, in Leeds, ki je z zmago doma in remijem v Splitu izločil našega Hajduka.

Spopad za pokal evropskih pokalnih nogometnih prvakov bo vsekakor nogometna poslastica prve vrste. Srečanja med angleškimi in italijanskimi klubi so bila namreč po tradiciji kvalitetna in vzburljiva, tudi če nosilca vlog nista imeli tako sloveči imeni kot Leeds in Milan.

Zanimivo je, da sta oba ta dva kluba lani poskušala srečo v pokalu UEFA, vendar brez večjega uspeha. Leeds je celo izpadel že v 1. kolu z belgijskim zastopnikom Liersom, medtem ko je Milan v polfinalu klonil s kasnejšim zmagovalcem Tottenhamom.

Leeds kot najboljši angleški klub v zadnjem desetletju še ni dosegel vrhunskih uspehov v mednarodnem merilu. Resda je dvakrat osvojil »bronasto« pokal (kot tudi imenujejo lovoriko velesejmskih mest, ki je seveda manj žlahtna od pokala prvakov in pokalnih zmagovalcev), toda ti zmagi v letih 1968 in 1971 ter uvrstitev v finale tega tekmovanja leta 1967 (v finalu je izgubil z zagrebškim Dinamom) za angleški apetit vsekakor ne zadoščajo.

Milan pa je zato dosegel že veliko več (dvakrat je bil evropski prvak, 1963 in 1969, ter leta 1968 zmagovalec pokala pokalnih prvakov) in bi kajpak želel še popestriti svojo zbirko trofej.

V vseh dosedanjih klubskih tekmovanjih UEFA je bil samo en angleško-italijanski finale. V zadnjem pokalu velesejmskih mest je prav Leeds premagal Juventus. Milan ima zdaj torej priložnost za maščevanje.

Dosedanji zmagovalci

1961 — Fiorentina
1962 — Atletico (M)
1963 — Tottenham
1964 — Sporting
1965 — West Ham
1966 — Borussia (D)
1967 — Bayern
1968 — Milan
1969 — Slovan (Bratislava)
1970 — Manchester City
1971 — Chelsea
1972 — Rangers

GO

Oblak drugi, Dragan tretji

LJUBLJANA — Iz Jene sta se vrnila naša igralca goja Bogdan Oblak in Franc Dragan, ki sta nastopila na mednarodnem turnirju. Oblak je nastopil na mojstrskem turnirju, Dragan pa v drugi jakostni skupini (od 2. do 6. kvalja).

Oblak je osvojil 2. mesto le z enim porazom proti Voglu, kar je za Oblaka, ki ima 2. dan, neuspeh, saj ima Vogel le 1. dan. Vogel je na turnirju tudi zmagal.

V drugi jakostni skupini je bil Dragan tretji med osmimi igralci, pred njim sta bila Schiller in Künzel.

P. GASPARI

MODELARSTVO

200 nadarjenih tekmovalo

LJUBLJANA — Na kopališču Štern na Ježici v Ljubljani je bilo danes VII mestno prvenstvo brodarskih modelarjev kategorije motornih čolnov 1,2 in 3. Tekmovalo je blizu 200 modelarjev iz vseh ljubljanskih srednjih osnovnih šol in klubov, največ iz osnovne šole Ljubljana-Polje. Deževno vreme ni motilo ne tekmovalcev ne številnih gledalcev.

V kategoriji MČ1 juniorji je zasedel prvo mesto Danilo Dimnik (Ljubljana-Polje). V kategoriji MC2 pa Toni Ramšak (Brodarsko-modelarski klub Ljubljana) in v kategoriji MC3 ekipa Brodarsko-modelarskega kluba Ljubljana. Najlepši model na tem tekmovanju je imel Silvo Lukec iz tehničnega centra v Ljubljani. Tekmovanje je organiziral mestni svet zveze organizacij za tehnično kulturo Ljubljana ob materialni pomoči tovarne baterij Zmaj in zavarovalnice Sava iz Ljubljane.

L. GARBAJS

VII. odprto mestno prvenstvo z raketami

LJUBLJANA — Minulo nedeljo je bilo na letališču Ljubljana — Polje že sedmo odprto mestno prvenstvo z raketami, ki ga je pripravil mestni svet organizacij za tehnično kulturo Ljubljana.

Z enostopenjskimi raketami z maksimalno močjo motorja 5N/S s padalom, je dosegel prvo mesto v skupini do 14 let Slavko Modic iz osnovne šole Brezovica, v starejši skupini pa Andrej Zajec iz osnovne šole Franceta Bevka

Na tem tekovanju so tudi prvikrat preizkusili novo disciplino v tekkmovanju z raketami, za katero bodo letos tudi sestavili pravilnik. Posebnost le-te je, da se mora raketo usmeriti v cilj velikosti 10 x 10 m, oddaljen od izstrelitve 100 metrov.

Člani astronavtsko raketarskega kluba Vladimir Kumarov iz Ljubljane pa so izven konkurence izstrelili nekaj večstopenjskih raket.

Največ zanimanja so med gledalci vzbudili starejši člani s preizkušanjem adijsko vodenih motornih letalskih modelov.

L. G.

Izola prvak

Izolčani so po štirih letih spet v II. ZOL — Bled je najbolj napredoval

LJUBLJANA — Odbojkarska tekmovanja se že redčijo. Potem, ko so prvenstvo I. zvezne lige prilagodili potrebam priprave državne reprezentance za EP 75, ki bo v Beogradu, sta ostali v zvezni konkurenci v teku le še obe II. ligi. Po daljšem času ima Slovenija spet kandidata za reprezentanco, in sicer M. PUCKO iz Novega mesta, kar je lep uspeh, saj je to edina igralka, ki je na pripravah iz republiške lige.

V II. ZOL — zahod, kjer sta preostala še dva kola, je predvsem zanimivo na dnu, ker je v boju za prvaka Metalcu iz Siska uspelo ostati neporažen. V prvem delu so bili slovenski predstavniki, z izjemo Jesenic, zelo uspešni. V nadaljevanju pa sta zelo slabo začela Kamnik in Sava, medtem, ko so Jeseničani izvrstni. V zadnjem kolu so zmagali v Vinkovcih in če lahko računamo na točke v neodigrani tekmi, so se tesno približali kandidatom, ki se lahko v preostalih kolih rešijo. Kamnik, ki se je zaradi klubskih nesporazumov po nepotrebnem znašel med štirimi kandidati za slovo, je presenetil v Kanalu, kjer je spet nastopil v popolni postavi. Sava se za izpad bori po nepotrebnem in tudi v nedeljo v Mariboru še ni rešila problema. V preostalih kolih se sreča še v gosteh s Kamnikom in v zadnjem kolu z Borovom in je skupaj z Jeseničani najresnejši kandidat za izpad.

Naključje je hotelo, da bodo iz lige odšle štiri ekipe, ker sta obe ekipi, ki sta izpadli iz I. (Železničar in Fužinar) iz področja II. ZOL — zahod. V naslednjem kolu bosta dve odločilni srečanji za izpadanje Kamnik : Sava in Borovo : Salonit. Po novih dosedanjih rezultatih za prvo mesto in izpadanje ne more odločiti razlika v nizih. V tem primeru je nova tekma. Za izpad bo verjetno potreben kar turnir, saj bi pri normalnih potekih srečanj bilo pričakovati, da bodo imele skupaj 18 točk najmanj tri ekipe upoštevajoč, da se Metalac (Zg) in Spačva ne moreta več rešiti.

V republiški ligi zadnje kolo ni imelo večjih presenečenj, pa čeprav sta bila Branik in Gaberje poražena. Izola je zasluženo prvak ob enem samem porazu in novi član II. ZOL. V ligi je, poleg Izole, največ pokazal in napredoval Bled, medtem ko so igralci Gaberja in Branika razočarali. Odbojkarji v I. ligi so v drugem delu prešli v dvorane. Tudi to je vplivalo, da prikazana kvaliteta ni bila boljša kot prejšnja leta.

Ali bo iz lige odšel samo Plamen, je odvisno od poteka dogodkov v II. ZOL — zahod v preostalih dveh kolih. V primeru, da iz II. ZOL — zahod ne izpade nobena slovenska ekipa, bo v prihodnji sezoni v njej nastopalo kar sedem ekip.

A. HVALA

Nagrajena borbenost

Mercatorjevi nogometaši so v Pulj odpotovali oslabljeni in z skromnimi željami. Odsotnost dve štandardnih igralcev Kapidžića in Bregarja je pred tekmo z domačo Istro v taboru Vičanov vlivala precej pesimizma. Srečanje pa je pokazalo, da se »bele« znajo boriti, zaigrati z voljo, povezano in napadalno. Resda so

Mercator

domačini po grobi napaki ožje obrambe prvi povedli, toda zadetek v mreži varovance trenerja Zikovića ni zmedel. Z dobro zamišljenimi in izpeljanimi napadi so velikokrat spravili nasprotnikovo obrambo v količjive trenutke. Žal, da so ljubljanski napadalci, posebno Kitić, Camernik in Lešnik, od številnih zrelih priložnosti le enkrat ugnali nezanesljivo Istrsko obrambo. Še več, v zadnjih minutah tekme sta imela lepo priložnost J. Zavrl in Lešnik, da bi Vičanom priborila zmago. Presenetljivo osvojena točka je nagrada za vse igralce, za njihovo borbenost in prizadevno izpolnjevanje nalog strokovnega vodstva. Ljubljančani so tako osvojili dragoceno točko v Pulju, igra pa je spominjala na »dobre, stare čase« iz lanskoletnega prvenstva.

Ocene: Ahlin 8, Jakopič 8, Mastnak 7, R. Zavrl 7, Bajec 7, Nikolić 7, Camernik 7, Lešnik 6, Kitić 7, J. Zavrl 7, Corn 8.

T. ŽIDAN

KOŠARKA

Vse odločeno?

DUNAJ — Na kvalifikacijskem turnirju skupine B evropskega prvenstva za košarkarje so bili doseženi naslednji rezultati: skupina Dunaj — 5. kolo: Francija — Škotska 82:66 (43:30), Izrael — Danska 85:62 (53:31), NDR — Nizozemska 68:58 (27:35); vrstni red: Izrael 11, Francija 9, NDR 8, Nizozemska 8, Avstrija 7, Danska 6, Škotska 5; skupina Szombathely — 6. kolo: Turčija — Anglija 100:91 (51:50), Madžarska — Finska 79:78 (37:44), Grčija — Portugalska 96:65 (46:34), ZRN — Belgija 83:81 (45:43); vrstni red: Turčija in Grčija po 12, ZRN 10, Madžarska 9, Anglija in Belgija po 8, Finska 7, Portugalska 6.

Že pred zadnjim kolom je najbrž vse odločeno. Po prve tri ekipe iz vsake skupine bodo nastopile na odločilnem turnirju na Dunaju, od koder se bodo štiri najboljše uvrstile na EP, ki bo konec septembra in v začetku oktobra v španskih mestih Badalona in Barcelona.

Res samo smola?

Vse kaže, da je športna sreča Trboveljčanom povsem obrnila hrbet. Tudi v srečanju s Šibenikom so kljub temu zaigrali dobro — to velja zlasti za drugi del srečanja — pa so morali pustiti obe točki domačinom. Razen tega, da so napadalci Rudarja premalo odločni, nimamo pri streljanju proti nasprotnikovim vratom niti kančka sreče.

Trboveljčani so odpotovali v Šibenik z željo, da se dostojno poslovijo od tamkajšnjih ljubiteljev nogometa; to jim je tudi kljub porazu, uspelo. Če ne bi ponovno doživeli tiste usodne začetne minute, kar se žal dogaja prevečkrat, ko so zopet prejeli zadetek, bi bil verjetno po zelo dobri igri končni izid drugačen. Domačini so že v prvem delu srečanja povedli s 2:0, zatem pa

Rudar

so imeli eno zrelo priložnost, a je vratnica rešila vratarja Dragarja. V tem delu srečanja je imel zrelo priložnost za dosego zadetka Drnovšek, bil pa je premalo odločen.

Povsem drugačna podoba na igrišču je bila po odmoru, ko so Trboveljčani zaigrali kot prerojeni. Toda kljub premoči na sredini terena si niso znali ustvariti niti ene stoodstotne priložnosti.

»Kljub porazu bi pohvalil Forteja, Novaka in Krasnika ter Ojsteršeka,« je po končanem srečanju v Šibeniku dejal trener Oprešnik.

Ocene: Dragar 5, Forte 7, Novak 7, Krasnik 7, Kravogel 6, Kompanj 5, Ojsteršek 6, Grešak 6, Gorišek 5, Drnovšek 6, Ocvirk 6.

J. MURN

Delo : Slovenija 2:0 (0:0)

LJUBLJANA — V okviru sindikalne nogometne lige je Delo premagalo tiskarno Slovenijo z 2:0 (0:0). Strelca sta bila Bojević in Berčič.

STRELJANJE

Hrvatska I pred SRS

VARAŽDIN — Na novem strelišču je bilo srečanje strelskih reprezentanc Slovenije in Hrvatske v streljanju z MK pištolo proste izbire. Zmagala je ekipa Hrvatska I s 2126 krogi (Pokopčić 546, Kozlina 544, Stiglić 521, Cvetković 515) pred Slovenijo 2104 (Planinc 533, Teršan 527, Gaber 522, Selan 522) in Hrvatsko II 2100 (Praunsperger 523, Marur 527, Portner 526 in Jurković 519).

L. MIKOLIČ

ZAHODNA CONSKA NOGOMETNA LIGA

Razočarani gledalci

TOLMIN : ZAGORJE

1:1 (1:0)

TOLMIN — Igrišče na Brajdi, gledalcev 600, sodnik Čufer (Kranj).

STRELCA: 1:0 — Leban (15), 1:1 — Žerko (77).

TOLMIN: Krajnik, Savli, Lenarčič, Rotar, Š. Golob, Uršič (Podrekar), Cimerman, V. Golob (Bajič), Leban, Kanalec, Zorč.

ZAGORJE: Brezovar, Hudomelj, Ule, Žerko (Rajlič), Boršinar, Forte I, Povšnar, Praznik, Forte II, Božjak, Povšakar.

Domači navijači so razočarani zapustili igrišče na Brajdi. Prikazali so namreč slabo in raztrgano igro. Neodločen rezultat je realen.

Pri gostih je bil najboljši obrambni igralec Boršinar, pri domačih pa Leban.

M. KLAVORA

Premalo golov

SLOVAN : SAVA

3:0 (2:0)

LJUBLJANA — Športni park Kodeljevo, gledalcev 300, sodnik Čeh (Mb).

STRELCI: 1:0 — Šinko (15), 2:0 — Haclar (17, 11 m), 3:0 — Sevšek (55).

SLOVAN: Zabjek, Husar, Klepo, Čečelič, Žužek, Novljan, Kokolj, Haclar, Pipan (Marinšek), Sevšek, Šinko (Kobilica).

SAVA: Semerl, Tkalec, Konc, Potočnik, Ibrašimović, Kert, Belančič, Vidic, Sutar, Šimnovec, Rizovski.

Čeprav so Kranjčani igrali zelo odprto, Slovan ni izkoristil vseh priložnosti, saj je bila srednja napadalna vrsta dokaj neučinkovita. Tekma je bila fair, tako da sodnik ni imel težkega dela.

M. ROŽANC

Naposled točki

ADRIA : LTH

3:1 (0:0)

MIREN — Igrišče Adrije, vreme sončno, teren dober za igro, gledalcev okrog 300, sodnik Zadel (Lj.).

STRELCI: 1:0 — Jeroničič (72), 2:0 — Sodnikar (75, avtogol), 3:0 — Bagi (78), 3:1 — Ipavec (84).

ADRIA: Leban, Marvin, Uranič, Cargo (Bečj), Cotič, Petrovič, Fornazarič (Saksida), Jeroničič, Bagi, Benedetič, Peršolja.

LTH: Košir, Sodnikar, Lonev, Nikolić, Roksandić, Poljanec (Trojer), Englaro, Kosec, Ipavec, Kranjc, Mihajlović.

Domači so naposled spet osvojili ves izkupiček. Lahko rečemo, da je bila to tekma neizkoriščenih priložnosti, saj so oboji kar tekmovali med seboj, kdo bo večkrat zgrešil vrata.

V začetku drugega polčasa je sodnik izključil iz igre Englara zaradi tega, ker je udaril nasprotnega igralca. Številčne prednosti pa domači niso znali obrniti sebi v prid, pač pa se je gostom ponudila nekajkrat lepa priložnost, da bi prišli v vodstvo. Sele v finišu so si Mirenčani zagotovili zasluženo zmago.

P. BUDIN

Precej grobosti

LITIJA : ŠUŠNJAR

2:2 (1:0)

LITIJA — Igrišče Litije, gledalcev 400, sodnik Starčevič (Lj).

STRELCI: 1:0 — Jovanović (36), 1:1 — Kostić (56), 2:1 — Kos (59, 11 m), 2:2 — Vezjak (71).

LITIJA: Kos, Pavlica (Semc), Ralić, B. Nejedli, Južnik, Videmšek, Drinovec, Jovanović, J. Nejedli, Kolman, Savinšek.

ŠUŠNJAR: Merhar, Milnar, Veladžić, Jovanović, Sarač, Bogataj, Borec (Ostero), Vezjak, Vladek, Kostić, Isajlović.

Kljub terenski premoči domačinom ni uspelo zmagati. V igri je bilo precej grobosti, k temu pa je s svojimi odločitvami precej prispeval tudi sodnik.

J. JELNIKAR

Borbena tekmeca

JADRAN : VOZILA

1:1 (0:0)

DEKANI — Igrišče Jadrana, gledalcev 200, sodnik Novaković (N. mesto).

STRELCA: 1:0 — Krkoč (56), 1:1 — Rubulata (68).

JADRAN: Piciga, Kavarin, Stefančič (Stamenković), Bertok I, Krkoč, Furlanič, Primožič, Bertok II, Prodan, Fergoš, Furlanič II (Fortuno).

VOZILA: Vuk, Kogoj, Trpin, Smola, Čebula, Linzender, Rubulata, Korpar, Gulin, Klanjšček, Leban.

Tekmeca sta bila borbena, srečanje pa zanimivo. Domačini so v prvem delu več napadali, toda zadetek so dosegli šele v 56. min. Tehtnično boljši gostje so nato z umirjeno igro gospodarili na igrišču in dosegli izenačujoč zadetek. Domači napadalci so se trudili, da bi dali še drugega, a jim to ni uspelo.

T. GREGORIČ

Zaslužena zmaga

PRIMORJE : PIRAN

4:1 (2:0)

AJDOVŠČINA — Igrišče Primorja, gledalcev 600, sodnik Lončina (Lj).

STRELCI: 1:0 — Doljat (23, 11 m), 2:0 — Kopatin (37), 2:1 — Kopat (69), 3:1 — Jelinič (75, avtogol), 4:1 — Kopatin (80).

PRIMORJE: Marjanović, Brebelj II, Mermolja, Doljat, Blanuša, Brecelj I, Kopatin, Batagelj, Kotnik (Medvedec), Jamšek, Begić.

PIRAN: Kravanja, Vrčon, Mikulandra, Jelinič, Kopat, Črnac, Drozg, Tončič, Jelinič, Erganac, Fuks (Drozg).

V dokaj nepovezani in ostri tekmi so domačini zasluženo slavili uspeh. Rezultat povsem ustreza dogodkom na igrišču.

B. KOTNIK

Pilića ne bo v Zagreb?

ZAGREB — Kot poročajo Sportske novosti, je najboljši jugoslovanski teniški igralec Nikola Pilić odpovedal nastop v jugoslovanski reprezentanci za Davisov pokal, ki se bo od petka do nedelje v Zagrebu merila z Novo Zelandijo. Pilić ima namreč že sklenjene dogovore za nastope na vrsti turnirjev v ZDA.

NAMIZNI TENIS

Ilirija najboljša pri članicah

LJUBLJANA — Drugi del drugoligaške konkurence za moške v Zagrebu je dal dva nova zvezna ligaša. Zagrebški Radeš in ženska Mladost sta prvo in drugo mesto, ki sta ga imela po prvem delu tekmovanja v Ljubljani, obdržala ter postala nova člana zvezne lige. Slovenska predstavnika Ilirija in Triglav sta samo zamenjala mesti: Triglav je bil v končni uvrstitvi četrti, Ilirija pa peta. Triglav je premagal Ilirijo in Vardar 5:4, Vrčo iz Zagreba pa 5:2 ter izgubil z Železničarjem in Mladostjo 1:5 in Rudešom 0:5. Ilirija je premagala Vrčo 5:2, izgubila z Rudešem 2:5, Mladostjo 4:5, Vardarjem 4:5 in Železničarjem 0:5 Za Triglav so igrali: Janškovec, Ramovž in Starc, za Ilirijo pa Koman, Šetina, Petronijević in Sarlah.

Končni vrstni red: 1. Rudeš (Zagreb) 24 točk, 2. Mladost (Zemun) 20, 3. Železničar (Sarajevo) 16, 4. Triglav (Kranj) 10, 5. Ilirija (Lj) 8, 6. Vardar (Skopje) 6, 7. Vrača (Zagreb) 0. Vardar in Vrača bosta prihodnjo sezono igrala v kvalifikacijah za II ligo, v katerih bosta sodelovala tudi Sobota in Ljubljana.

Ženska ekipa Ilirije pa je na turnirju v Opatiji obdržala prvo mesto, ki ga je osvojila na prvem delu tega tekmovanja v Ljubljani. S to zmago se je skušaj z Opatijo znova uvrstila v I zvezno ligo, ni pa še zanesljivo, če se vodstvo Ilirije ne bo znova odreklo tej uvrstitvi. Iliritanke so premagale Opatijo 5:2, Železničar (Sarajevo) 5:2, Bosno (Sarajevo) 5:0, 25 maj (Sunj) 5:1 ter so bile brez poraza prve. Druga je bila Opatija, sledi 25 maj Sunj, Železničar in Bosna. Za Ilirijo so igrale: Langerholz, Cvetek in Novak T.

(dn)

Olimpija zmagovalec pokala

LJUBLJANA — Odigrani sta bili obe finalni tekmi za jugoslovanski pokal na področju SRS. V obeh konkurencah je postala zmagovalec ekipa Olimpije.

V Kranju je Olimpija premagala Triglav 5:2 s naslednjimi podrobnimi izidi: Novak — Verstovšek 1:2, Žerovnik — Kalan 2:1, Zakojč — Jeler 0:2, Žerovnik — Verstovšek 0:2, Novak — Jeler 0:2, Zakojč — Kalan 2:1 in Žerovnik Jeler 1:2. V moškem dvoboju v Ljubljani pa je Olimpija premagala Soboto 5:0. Korpa je premagal Gumilarja in Harija 2:0, Rak Gumilarja in Skergeta 2:1 in 2:0 ter Kastelic Skergeta 2:1.

(dn)

IVER DNEVA

Izredno zanimanje za finale

V vsej Italiji je izredno zanimanje za finalno tekmo evropskih nogometnih prvakov med Juventusom in Ajaxom, ki bo 30 maja v Beogradu. Posebni vlaki bodo vozili v Beograd iz Torina, Milana, Benetk, Bologne, Pirenc, Rima Barija in Catanie, poleg tega pa je najavljenih tudi veliko posebnih letal.

Zanimanje za finale je tudi drugod. Tekmo iz Beograda bo prek satelita prenašala celo mehiška televizija.

TENIS

Zmaga Celjanov

CELJE — V tekmi III. republiške teniške lige za moške je Celje II premagalo Zalec s 3:0. Podrobni izidi so bili taki — Simončič : Lakner 6:4, 6:0, Godnik II : Virant 6:1, 6:3, Simončič-Leskovšek : Cerovšek-Pur 6:2, 6:2.

Smith — svetovni prvak

DALLAS — Z zmago v finalu nad rojakom Ashejem s 6:3, 6:3, 4:6, 6:4 je postal ameriški teniški igralec Smith letošnji svetovni prvak med profesionalci. Prvo mesto v tem tekmovanju skupine WTC mu je prineslo nagrado 50.000 dolarjev, Ashe pa jih je dobil 20.000.

Riggs premagal Courtovo

RAMONA — V tem kalifornijskem mestu je bil nenavaden teniški dvoboj. V »izzivalnem srečanju med spolomaš« sta se pomerila ta čas najboljša igralka na svetu Avstralka Margaret Court in 55-letni Američan Bobby Riggs, nekdaj eden najboljših na svetu in še zdaj znamenit turnirski borec med veterani. Riggs je bil prepričljivo boljši in je zmagal s 6:2, 6:1. To mu je prineslo tudi nagrado 20.000 dolarjev, medtem ko jih je Courtova za tolažbo dobila 10.000.

ŠAH

Pionirji Dolenjske tekmovali

KOČEVJE — ŠK Kočevje je priredil pionirsko šahovsko prvenstvo Dolenjske, na katerem so nastopili mladi šahisti in šahistke iz Grosuplja, Žalne, Lipice, Podpreske, Novega mesta, Stične in Kočevja. Ugodno so presenetili Ribničani, ki so v konkurenci ml. pionirjev premagali Kočevje z 2,5:1,5. Pri st. pionirkah niso nastopile šahistke Mokronoga, ki se bodo posebej pomerile z igralkami Kočevja. Zmagovalke bodo igrale na republiškem prvenstvu, ki bo za ekipe 26. in 27. t. m v Novem mestu, za posameznike pa bo 19. in 20. t. m. na Sladkem vrhu.

Rezultati, st. pionirji — ekipno: 1. Kočevje 11, 2. Grosuplje 6, 3. Novo mesto 4, 4. Ribnica; **posamično:** 1. Dulmin 14, 2. Ofak 14, 3. Kovač (vsi Koč) 13,5; **ml. pionirji** — ekipno: 1. Ribnica 12,5, 2. Kočevje 12,5, 3. Novo mesto 10, 4. Žalna 4, 5. Podpreska 1; **posamično:** 1. Želevski 17,5, 2. Tirašič 17,5, 3. Terbuc (vsi Koč) 16,5; **st. pionirke** — ekipno: 1. Kočevje 7, 2. Žalna 1; **posamično:** 1. Marinčič (Žal) 4, 2. Dragar (Koč) 3,5; **ml. mladinke** — ekipno: 1. Žalna 7, 2. Podpreska 1; **posamično:** 1. Pajk 5, 2.

Danes na RTV

TV ob 19.20:

Mesto s tremi srci

Varaždin, ki ga bomo danes kot zadnjega spoznali v beograjski seriji »Mesta«, ima, kot pravi komentator, tri srca: prvo je Stari grad, najstarejši del mesta, ki ga kronike omenjajo že v letu 1181; drugo je stari mestni trg z magistratom, enim najstarejših v Evropi, saj je bil postavljen že leta 1523, a je bil, kot vse mesto, žrtev velikega požara ob koncu 18. stoletja; tretje varaždinsko srce je, kot pravijo, varaždinsko pokopališče, ki v senci slikovitih cipres bolj spominja na park kot na počivališče pokojnih. Pol ure je kratko odmerjen čas za pestro večstoletno zgodovino mesta, ki je bilo nekoč večje, pomembnejše od Zagreba in v katerem so — kakšna zmešnjava! — v istem času v lastni tiskarni tiskali dela Erazma Rotterdamskega in sežigali čarovnice na mestnem trgu. Drugačen je bil plamen, ki je vzplamtel leta 1919 kot odmev sovjetske revolucije in je žarel vse do vstaje v 1941. letu; vmes se je v zgodovino revolucionarnega gibanja vpisala velika stavka varaždinskih tekstilcev leta 1936, ki jo je organizirala in tudi zmagovito izvedla komunistična partija. Da, o Varaždinu je mogoče povedati marsikaj zanimivega.

jana

TV ob 20.35:

Kraj in njegova tovarna

V oddaji »Mi med seboj« bomo danes obiskali Semič v Beli krajini, spoznali ljudi, ki so morali po vojni začeti znova, obnoviti svoj domači kraj. Nadaljnjih pogojev za razvoj pa kljub veliki marljivosti in delovni vnemi ni bilo in jih ne bi bilo, če ne bi v Semiču ustanovili tovarne kondenzatorjev, ki deluje v okviru Iskre in je postala »pogonski motor« semiškega razvoja. Oddaja bo govorila o dejavnosti krajevne skupnosti, ki tesno povezuje kraj s tovarno in njenim delovnim kolektivom.

TV ob 21.35:

Na vrsti je vojna

V angleški barvni nadaljevanki »Vojna in mir« bomo nocoj dočakali prvi spopad med rusko in Napoleonovo vojsko, v katerem sodeluje knez Bolkonski kot pribočnik generala Kutuzova, mladi Nikolaj Rostov pa je v njem ranjen. Kar težko si predstavljamo, kako bo mali ekran zajel široko panoramo bitke, kakršne se spominjamo predvsem iz Bondarčukovega filma. No, ne bomo dolgo radovedni.

R I ob 9.05:

Srebrni rudnik

Idrijski rudnik živega srebra je med najstarejšimi in najbogatejšimi na svetu. Njegov najstarejši, Antonov rov, ki še danes služi svojemu namenu, so skopali že leta 1500, toda že poprej so domačini probirali samorodno živo srebro ob Idrijci. Več kot štiristo let pa predelujejo živo srebro iz živosrebrne rude, cinobra. Sprva so ga žgali kar v kopah kakor oglje, pozneje so ga začeli taliti v kotlih in postopek vedno znova izboljševali. O tem in še o drugih zanimivostih, povezanih z zgodovino idrijskega rudnika, bo pripovedovala šolska ura za srednjo stopnjo z naslovom »Trobentači in plesalke ob srebrnem studencu«.

R I ob 18.45:

Voda o življenju in za življenje

V današnji radijski poljudnoznanstveni oddaji »Narava in človek« bo univerzitetni predavatelj Brane Vesel predstavil biologijo in vsebinske spremembe v srednješolskem pouku biologije. Biologija dobiva za sodobnega človeka čedalje večji pomen in spričo tega je idilični »prirodopis«, ki smo se ga učili včasih, zastarel. Današnji mladi rod vzgajamo za leto 2000, pripraviti ga moramo za boj za ohranitev življenjskega okolja in s tem eksistence, zato mora biologija že v srednji šoli posredovati znanstvene metode.

S. G.

AVTO

Dva mrtva, pet ranjenih

Čelno trčenje na »Zagorski magistrali« zahtevalo dve življenji

ZABOK — V soboto zvečer sta na zagorski magistrali v prometni nesreči umrla Ivan Poštek iz Zagreba in ženska, ki je sedala poleg njega, vendar njena identiteta še ni ugotovljena, prav tako ne vedo za ime 10-letne deklice, ki je bila v avtomobilu in so jo hudo poškodovano prepeljali v bolnišnico. V zagrebški bolnišnici se bore za življenje še potniki iz avta, ki je pripeljal nasproti. Ljubiša Marković (29 let), Rozika Marković (25 let), Slobodanka Perić (29 let) in Desanka Miloradović iz okolice Požarevca.

Poštek je nenadoma zavil na levo stran in čelno trčil v Markovićev avto.

J. K.

Sinček prijavil posiljevalce

MODRIČA — Peterica mladih fantov — 19-letna Gosta Stajić, Drago Prepić (21 let) in trije mladoletniki, so razburili meščane tega mesta, kajti njihovo dejanje je resnično gnusno.

Peterica se je pred nekaj dnevi vračala pozno ponoči proti domu, in v pijanih glavah se je porodila misel — kot bi mignil so padla trhla vrata s tečajev hiše, v kateri prebiva družina Novaka Vaskrsića. Vaskrsić je težek bolnik in je ležal na postelji, na tleh pa je spala njegova žena Jovanka, poleg nje pa še 6-letni sin Slavko in triletna hčerka. Mladeniči so se znesli nad mlado ženo, jo posilili, bolnemu možu pa grozili z nožem. Vendar morije še ni bilo konec, kajti pijani mladeniči so odvlekli napol mrtvo Jovanko v bližnji gozd in zabava se je ponovno pričela. Jovanka Vaskrsić je šele naslednji dan odšla na postajo milice, vendar je bila tako zmedena, da ni povedala ničesar razumljivega in so miličniki vse mladeniče prijeli šele na podlagi prijave njenega sina Slavka.

J. K.

Nerazumni nož

Šest let za Petra Berthausa (40 let) iz Podutika, ki je v bistveno zmanjšani prištevnosti ubil Slavka Puca

LJUBLJANA, 14. maja. Čeprav je Peter Berthaus (40) iz Podutika ubil Slavka Puca v bistveno zmanjšani prištevnosti, pa ni ljubljansko okrožno sodišče danes našlo nobenega razloga, da bi mu kazen omililo — kar za takšne primere dopušča kazenski zakonik — in ga je obsodilo na 6 let strogega zapora. Proti omilitvi govori po mnenju sodišča tudi dejstvo, da je bil obtoženec doslej že večkrat kaznovan — nazadnje pred sedmimi leti, ko so mu zaradi spolnega občevanja z mladoletno osebo z uporabo sile odmerili 5 let strogega zapora.

Peter Berthaus je ubil Puca 10. decembra lani pred bifejem Hren v Podutiku. Zakaj ga je pravzaprav zabodel, je težko reči, saj se pred tem v bifeju, kjer je bil s svojo ženo Ivano, Berthaus z njim sploh ni sprl. Do prepira je prišlo le med Berthausom in Francem Škofom. Puc pa je imel to nesrečo, da je bil s Škofom v družbi. Priče vedo povedati, da so se pred bifejem nenadoma znašli samo trije — oba Berthausova in Puc. Ivana se je naenkrat brez vsakega razloga zagnala v Puca, hip za tem, ko jo je napadeni odrinil, pa ga je že zadel nož Petra Berthausa. Žrtev je padla, se čez čas pobrala, nekaj časa stala, nato pa spet omahnila in obležala. Kmalu zatem je Puc umrl.

Dogodku je botroval tudi alkohol, saj so našli v krvi Petra Berthausa 1,1, v krvi njegove žene pa skoraj 2 promila alkohola. Še bolj kot to je bila uboja kriva obtoženčeva osebnost. Sodni izvedenec — psihiater je opisal Berthausa kot umsko prizadeto osebnost z globoko podpovprečno inteligentnostjo. Pri njem je opazil tudi osebnostne motnje, zaradi katerih so pri obtožencu, kadar se jim je pridružil alkohol, popustile še zadnje zavore. Psihiater je dopustil možnost, da se Berthaus, kot trdi sam, ne spominja dogodka, to izgubo spomina pa pripisuje obtoženčevemu podzavestnemu izrinjanju vseh neljubih dogodkov iz svojega spomina. Tak psihološki obrambni mehanizem je po psihiatrovih besedah opaziti že v prejšnjem Berthausovem življenju.

Ivano Berthaus je sodišče zaradi sodelovanja pri pretepu obsodilo na šest mesecev zapora pogojno.

J. L.

Gostota nesreč

Zunaj Ljubljane večina nesreč zaradi neprimerne hitrosti, v sami Ljubljani pa zaradi izsiljevanja prednosti

LJUBLJANA, 14. maja. Iz poročila ljubljanske uprave javne varnosti povzemamo nekaj podatkov o prometu na njenem območju v letu 1972.

Lani je imelo ljubljansko registracijo 81.054 osebnih in tovornih avtomobilov ter 22.575 motornih koles. V sedemnajstih občinah ljubljanske regije je prišel en osebni avto na 6,2 prebivalca, v petih občinah mesta Ljubljane pa je imel osebni avto vsak peti prebivalec.

Miličniki UJV Ljubljana so lani obravnavali 12.596 prometnih nesreč, kar je le malce manj kot leta 1971, ko jih je bilo 12.659. Število nesreč s telesnimi poškodbami ali smrtnimi žrtvami se od leta 1971 do 1972 ni dosti povečalo — z 2.321 na 2.438 — zato pa je bila gmotna škoda kar za tretjino večja. Škode na vozilih, tovoru, prometnih objektih, prometni signalizaciji in okolici je znašala več kot 45 milijonov din.

Podatki kažejo, da nesrečo največkrat povzroči človek. Miličniki niso ugotovili subjektivne krivde samo v 6,6 odstotka nesreč. Vzroki prometnih nesreč so v mestu drugačni kot zunaj njega. Zunaj Ljubljane je na prvem mestu med vzroki neprimerna hitrost (24 odstotkov), sledita pa alkohol (16,6 odstotkov) in prekratka varnostna razdalja (12,9 odstotkov).

V mestu pa je na prvem mestu med vzroki izsiljevanje prednosti v križiščih (29,8 odstotkov), nato kratka varnostna razdalja (24,8 odstotkov), neprimerna hitrost (10,6 odstotkov) in alkohol (9,2 odstotka). Značilno je, da je vedno več nesreč zaradi prekratke varnostne razdalje — leta 1970 je bilo takih nesreč samo 11,1 odstotka. To je očitno posledica gostejšega prometa in težjih prometnih razmer v Ljubljani. Nesreče zaradi prekratke varnostne razdalje terjajo veliko gmotne škode, saj je v njih pogosto udeleženih po več vozil (doslej največ osem).

Zanimiv je tudi podatek, da so vinjeni udeleženci prometa veliko bolj ogroženi od treznih. Številke kažejo, da je podlegel poškodbam vsak osmi do deveti vinjeni ponesrečenec. Smrtnost treznih poškodovancev je bila manjša — umrl je vsak dvajseti.

Vedno več je tudi voznikov, ki po nesreči pobegnejo. Leta 1966 je bilo 36 ubeglih voznikov, lani pa kar 263. Miličniki še niso mogli izsleditи 68 (ali 26 odstotkov) ubežnikov. Pri svojem delu imajo težave zaradi pomanjkljive registracije motornih vozil, nekontrolirane prodaje rezervnih delov, možnosti nakupa rezervnih delov v tujini in raznih šušmarjev, ki popravljajo avtomobile. Da bi laže odkrivali pobegle voznike, je UJV Ljubljana predlagala republiškemu sekretariatu za notranje zadeve SRS, naj zagotovi nadzor nad prodajo nekaterih avtomobilskih delov in vodi evidenco popravil.

L. JAVORNIK

Ukradel 45 strupenjač

SLAVONSKA POŽEGA — Okrožni javni tožilec je sprožil postopek zoper 18-letnega Josipa Rujeka iz okolice Slavonske Požege, ki je pred nekaj tedni ukradel svojemu sosedu Antunu Šišiću košaro, v kateri je bilo nič manj kot 45 strupenih kač.

J. K.

Avto kot čoln

IDRIJA, 14. maja — Od doma proti Želinu se je peljal z osebnim avtom 29-letni Jože Mikuš iz Idrije. V desnem ovinku, v kraju Vrščava ga je pričelo zanašati. Zavozil je s ceste na njivo, zatem pa se kotalil 20 metrov po pobočju in pristal v strugi reke Idrijce. Močan tok vode ga je pričel odnašati, vendar se je voznik, ki je bil sam v avtomobilu, rešil. Gmotne škode je za osem tisoč din.

J. P.

oglašujte v dnevniku DELO

Tretja žrtev avtoceste

V ljubljanski bolnišnici umrl tudi Edo Ostanek, miličnik iz Postojne

LJUBLJANA, 14. maja — Danes ponoči je v ljubljanski bolnišnici umrl 28-letni Edo Ostanek, miličnik iz Postojne, za posledicami prometne nesreče, ki se je pripetila pred štirimi dnevi na avtocesti Vrhnika—Postojna. Ostanek je druga žrtev te nesreče, kajti pri trčenju je za posledicami poškodb podlegel tudi njegov sopotnik v miličniškem avtomobilu Milan Pamič, prav tako miličnik iz Postojne.

Tako je avtocesta doslej terjala že tri smrtne žrtve.

J. K.

Verižno trčenje

LJUBLJANA, 14. maj — Na Titovi cesti v Črnučah, se je včeraj ob 20. uri voznik osebnega avtomobila Rado Kvas (25 let) iz Ljubljane, zaletel v avtomobil Gardene Popovič (37 let) iz Velenja, ki je nato trčila še v avtomobil Bojana Mavsarja (21 let) iz Novega mesta. Materialna škoda znaša 18.000 dinarjev.

J. K.

Kolesar z dvorišča v smrt

Po 3 dneh je v bolnišnici zaradi prometne nesreče umrl O. Todorović

NOVA GORICA, 14. maja — Zaradi hudih poškodb v prometni nesreči je v šempetrski bolnišnici umrl 34-letni Obrad Todorović iz Nove Gorice. Nesreča je bila 11. t. m. ob 13.45 ko je Todorović ne da bi se prepričal, če je pot prosta, pripeljal s kolesom iz dvorišča hidrarne solkanske industrije apna. Voznik avtomobila italijanski državljan 33-letni Dario Glasig iz Gorice je vozil po ulici 9. korpusa proti mejnemu prehodu Solkan I. Kolesarja je zbil devet metrov naprej, kjer je obležal nezavesten na robu ceste.

J. P.

Domina na cesti

CELJE, 14. maja — Voznik nakladalca Jovan Grbić je zjutraj na Ljubljanski cesti povzročil prometno nesrečo, v kateri so bila poškodovana štiri vozila. Grbić, ki je vozil za strnjeno kolono, zaradi prekratke varnostne razdalje ni mogel ustaviti pravočasno; trčil je v tovornjak Janislava Gradišnika, ki ga je potisnilo v osebni avto Petra Božiča, tega v avtomobil Cvetka Konca, ki je trčil v avto Arifa Ademija. Škode je za najmanj 15.000 din.

D. H.

Treščil v mostno ograjo

LENDAVA, 14. maja — Ob 8. uri zjutraj je v kraju Kapca v levem ovinku zaneslo voznika osebnega avtomobila Antona Kampuša (23) iz Varaždina. S prednjim delom je treščil v mostno ograjo in se hudo poškodoval. Na avtomobilu je škode za več kot 30 tisoč dinarjev.

F. M.

S stranske ceste

MARIBOR, 14. maja — Ivan Plšek iz Zlatoličja se je sinoči pripeljal s kolesom v domačem kraju s stranske ceste na glavno pred avtobus avstrijske registracije, ki ga je zadel in zbil. Kolesar se je pri trčenju hudo poškodoval.

M. Š.

Nenadoma čez cesto

PTUJ, 14. maja — V Hajdini je šel včeraj popoldne nenadoma čez cesto Stanko Pomudič iz Ptuja. Vanj se je zaletel osebni avto, ki ga je vozil Anton Biol proti Krapini. Pešec se je pri trčenju hudo poškodoval.

M. Š.

Neprevidni kolesar

RAVNE NA KOROŠKEM, 14. maja — V Dobji vasi je včeraj popoldne kolesar Hasan Duranović iz Dobje vasi nenadoma zapeljal pred avto Roberta Rožeja. Avtomobilist je kolesarja zadel in zbil. Duranović je bil huje ranjen.

M. Š.

Program

RADIO

4.30—6.00 Dobro jutro! 8.00 Poročila; 8.10 Glasbena matineja; 9.00 Poročila; 9.05 Radijska šola za srednjo stopnjo — Trobentači in plesalke ob srebrnem studencu (rudnik Idrija); 9.35 Slovenske narodne; 10.00 Danes dopoldne — Turistični servis; 10.20—12.00 Pri vas doma; 12.00 Poročila — Na današnji dan; 12.10 Igrata pianista Alicia de Lorrocha in Šura Čerkaski; 12.30 Kmetijski nasveti: Inž. Marijan Hladnik: Melioracije izčrpanih gozdov na brežiškem območju; 12.40 Z domačimi ansambli; 13.00 Poročila; 12.15 Obvestila in zabavna glasba; 14.00 Poročila; 14.10 Kaj vam glasba pripoveduje — B. Bjelinski: I. suita iz baleta »Pinocchio« — 14.30 Z ansamblom kitar »Les Paul«; 14.40 »Na poti s kitaro«; 15.00 Dogodki in odmevi; 15.30 Glasbeni intermezzo; 15.40 Od melodije do melodije; 16.00 »Vrtiljak«; 16.40 Naš podlistek — Nerval: Zeleni spak; 17.00 Poročila — posebna obvestila; 17.10 Popoldanski simfonični koncert — Koncertira violinist Yehudi Menuhin; 18.00 Poročila — Akualnosti doma in po svetu 18.15 V torek nasvidenje! 18.45 Narava in človek — Prof: Brane Vesel: Biologija — veda o življenju in za življenje; 19.00 Lahko noč, otroci! 19.10 Obvestila; 19.15 Minute z ansamblom Janeza Jeršinovca s Plan. šarij; 19.30 Radijski dnevnik; 20.00 Prodajalna melodij (stereo); 20.30 Radijska igra: Peter Karvaš: Sedem prič; 21.30 Lahka glasba slovenskih avtorjev; 22.00 Poročila; 22.15 Popevke se vrstijo, 23.00 Vremenska napoved in poročila; 23.05 Literarni nokturno — J. Stritar: Dunajski soneti; 23.15 Solistična glasba Aleksandra Lajovca; 24.00 Poročila.

TELEVIZIJA

9.35 TV v šoli: TV vrtec, Beograd, Kaj je film (Zg)
10.40 Ruščina (Zg)
11.00 TV v šoli: Švedska do 11. 30 (Bgd)
14.45 TV v šoli — ponovitev (Zg)
15.35 TV vrtec (Zg)
16.10 TV v šoli — ponovitev do 16.40 (Bgd)
17.15 Delavski amandmaji — ponovitev (Lj)
17.45 E. Peroci: Vantijev sladoled — barvna oddaja (Lj)
18.00 Risanke (Lj)
18.10 Obzornik (Lj)
18.25 Torkov večer: Marc Ogeret (Lj)
19.00 Vzrok: za nastanek razvojnih nepravilnosti in dednih bolezni (Lj)
19.20 Mesta Varaždin — oddaja TV Beograd (Lj)
19.45 Kalimero — barvna risanka (Lj)
20.00 TV dnevnik (Lj)
20.35 Mi med seboj (Lj)
21.35 L. N. Tolstoj: Vojna in mir, barvna TV nadaljevanka (Lj)
22.25 Poročila (Lj)

UHF — oddajnik Krvavec:
17.10 Poročila (Zg)
17.15 Prometna vzgoja (Zg)
17.45 Daljnogled (Bgd)
18.15 Kronika (Zg)
18.30 Turizem (Zg)
19.00 Plenum CK ZKH (Zg)
20.00 TV dnevnik (Zg)
20.30 Reflektor (Bgd)
21.15 Saga o Forsytih (Bgd)
22.05 TV dnevnik (Zg)
22.25 Koncer (Zg)

Ocena

Nekoč je bil Nestroy

Nekoč je bil Nestroy, vsaj za avstroogrski svet, kralj gledališkega smeha. Tradicijam zvesti Dunaj ga še vedno skrbno uprizarja, drugod se je moral stari, dobri kovač meščanskin zabavnih zmešnjav že zdavnaj preseliti na amaterske odre, kjer je postal pojem preproste komedijantske zabave.

Danes je Avtobus. Vsako nedeljo, v najbolj uglednem programskem pasu, ob uri, ko se prosti konec tedna izteka in postajamo spet zbrani ob misli na delovne dolžnosti novega tedna in bi bili zmožni prisluhniti kakšnim bolj tehtnim, denimo, aktualnim družbenim, poljudnoznanstvenim, kulturnim snovem.

Nič slabega nočem podtakniti značilnemu, imenitnemu angleškemu humorju, ki ga poznamo iz književnosti, pa tudi s filmskega platna. Podtikajo mu kvečjemu tisti, ki razvlečeno televizijsko nadaljevanko »V avtobusu« enačijo s angleškim humorjem in ji dajejo preveč ugleden programski okvir in poudarek. Kajti prav zares ni bistvene razlike med zaprašenim Nestroyem in razvlečenim »Avtobusom«. Oba sta si brata v komedijantstvu. Kvečjemu to bi si upala zapisati, da je Nestroy svoj čas povedal več konkretnega in značilnega o svojih someščanih, obrtnikih, trgovcih, vajencih in drugih junakih, kakor pa pove o tako imenovanem današnjem »malem angleškem človeku« serija »V avtobusu«.

Pravzaprav se tudi na to, jari kači podobno nadaljevanko ne hudujem. Rada bi le vedela, zakaj, kdaj in kje je nastalo pravilo, po katerem je kvaliteta večernega nedeljskega televizijskega sporeda poplitvena v bolj ali manj posrečeno zabavo, zakaj televizija tega najbolj gledanega termina ne izkoristi za pomembnejše oddaje. Če že brez zabave ne gre, se npr. najde tudi na naših gledaliških ali opernih deskah primerno delo, ki bi širokemu televizijskemu avditoriju približalo domačo ustvarjalnost, budilo v njem kulturno potrebo. Amaterski odri, vsaj tisti najboljši, seveda ne bi smeli biti izključeni. Mogoče bi potem gledali celo še — Nestroya. Primerjava ne bi bila od muh.

STANKA GODNIČ

Jeseni smrtonosni finale

V minulem tednu smo si že ogledali diagrame in tabele, ki so nam pokazali, kako so se v minulem letu pojavljale prometne nezgode s smrtnim izidom po dnevih in urah. Tokrat pa si lahko na diagramu ogledate, kako smo v posameznih mesecih lanskega leta beležili smrtne žrtve slovenskih cest. In ne samo v letu 1972, temveč tudi v letošnjem letu. Seveda ne v vsem letu, ampak le v prvih štirih mesecih letošnjega leta, za katere so že znani podatki.

Kot lahko sami opazite, se je število smrtnih žrtev cestnega prometa v naši republiki najvišje povzpelo v minulem letu v mesecu avgustu. Če primerjamo ta podatek s prejšnjimi leti lahko ugotovimo, da gre za neko izjemnost, saj smo poprej največ smrtnih žrtev beležili v jesenskih mesecih, zlasti v oktobru, ki pa je v lanskem letu »šele« na drugem mestu. Ta pojav lahko verjetno pripišemo »prometno« izredno ugodnemu vremenu v lanski jeseni. Prometno ugodnemu v tem smislu, da so bili redki deževni in megleni dnevi v mesecih september in oktober 1972.

Še nekaj besed o številu letošnjih žrtev, ki je v diagramu vrisano s črtkano linijo. Sami boste opazili izreden porast mrtvih v primerjavi z letnim obdobjem minulega leta. Ali se nam obeta nacionalna katastrofa na slovenskih cestah?

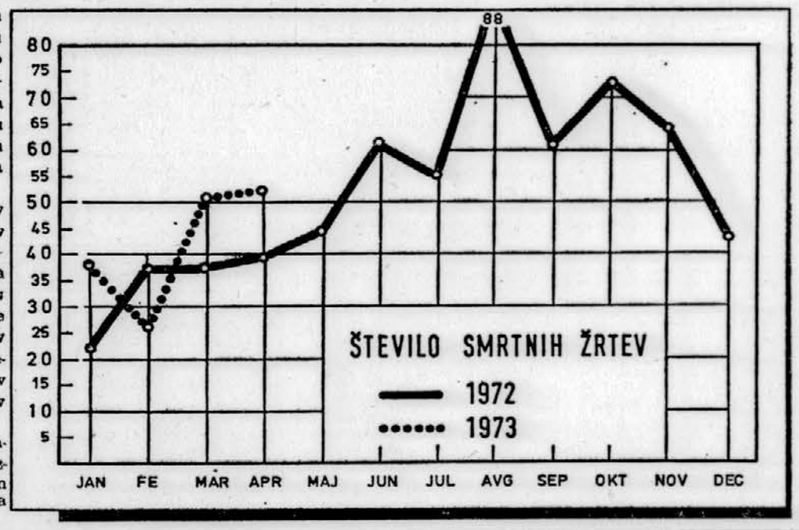

Richard Collier: *(29)*

Duce! Vzpon in propad Benita Mussolinija

Od daril, s katerimi so ga obsipavali občudovalci, je Mussolini prispeval dva tisoč kilogramov suhega zlata, čeprav so dobro obveščeni kavarniški krogi govorili, da samo Ducejevi najožji prijatelji vedo za njegovo pravo odrekanje. Začasno se je odrekel ženskam.

In tistega poznega večera ob 10.33 je Duceju nagon povedal, da je prišel pravi trenutek, da stopi pred svoje ljudstvo. Z odsekano kretnjo je velel sodelavcem, naj se umaknejo. Povzpel se je na petnajst centimetrov visok govorniški oder in stopil skozi steklena vrata na svoj ozki balkon, ki je postal zdaj že slaven. V hipu se je pramen žarometa premaknil in se zapičil vanj. V ozadju so viseli krvavo rdeči gobelini in plapolale sveče, njegov obraz pa je dobil barvo starega pergamenta. Zadonele so srebrne trobente in v rimski noči je oglušujoče bruhnila salva enaindvajsetih topov.

Njegov polni in doneči glas je zagrmel iz zvočnikov v vzvišenem fašističnem govorniškem zanosu: »... Črne srajce revolucije, Italijani in Italijanke, doma in po svetu, prisluhnite ... Italija je naposled dobila svoje cesarstvo ... fašistično cesarstvo.«

V blagi, razsvetljeni noči je mozaik rožnatih obrazov uročeno strmel navzgor. Danes, jim je govoril Duce, si je kralj Viktorio Emanuele nadel naslov cesarja Etiopije in ta naslov bo prešel na njegove naslednike. Italijansko ljudstvo si je priborilo to cesarstvo s svojo krvjo.

Malo ljudi razen Mussolinija in njegovih generalov je vedelo, da so bili v pravkar izvojevani bitki glavni sovražnik naravni elementi in ne Etiopci. Trideset tisoč inženircem se je med napredovanjem na 70 kilometrov široki fronti nekako posrečilo zgraditi trinajst novih mostov in skoraj 500 kilometrov novih cest. Pešaki so z 20-kilogramskimi nahrbtniki in v čevljih, ki so jih razsekale ostre skale ali pojedli termiti, krevsali po kozjih stezah ali po izsušenih rečnih koritih v temperaturi do 60 stopinj celzija, čeprav se je posadkam tankov, ki so se dušile v vročini do 75 stopinj celzija, godilo še slabše. Vojaki, ki so korakali proti Azbiju, so zašli na ozemlje, kamor še ni bila stopila belčeva noga. Dober teden so možje, ki so zavzeli Neghelli, prejemali samo liter vode na dan. Toda po zaslugi množičnih profilaktičnih ukrepov je samo šeststo mož umrlo za tropskimi boleznimi.

Čete etiopskega cesarja so bile še najlažja ovira. V primerjavi s 400 italijanskimi letali jih je imel Haile Selassie le trinajst, od katerih jih je samo osem — vsi so bili neoboroženi — vzletelo. Samo petina njegovih 250.000 vojakov je bila sodobno oborožena. Proti brezobzirnemu Badogliu — ki se ni pomišljal na obeh krilih napredujoče italijanske armade uporabljati iperit in tako uničili na tisoče domačinov — niso imeli Etiopci prav nobenega upanja na uspeh.

Toda tisto noč devetega maja ni Mussolini črhnil besedice o tem svojemu vdanemu ljudstvu.

Govoril je samo o slavi. Ko je dosegel vrh svojega govora, je v govorniškem zanosu povzdignil glas, ki je uročil milijone po vsej Italiji. »Dvignite zastave, pozdravite s stegnjeno roko,« jih je spodbujal, »povzdignite srca in zapojte imperiju, ki se je po petnajstih stoletjih rodil na teh zgodovinskih rimskih gričih.«

In potem se je v slogu, ki je postal zanj značilen, obrnil neposredno na vsakega poslušalca posebej: »Ali boste vredni tega imperija?« Zaslišal je rjovenje, ki mu je kot vihar prineslo odgovor: »Si, si, si!«

V tistem hipu so ljudje ponoreli. Na tisoče jih je povzelo vzklik »Duce, Duce, Duce!«, divje, nerazumno skandiranje, ki se je naposled prelilo v en sam trušč, v katerem ni bilo več mogoče razločiti besed. Na drugi strani trga se je vzvišeni rimski guverner princ Piero Colonna prerinil do prometnikovega podija, iztrgal možu iz rok belo palico in dirigiral množici kot zborovodja. Tudi drugi so prav tako občutili ta trenutek, čeprav ne tako očitno. V skromnem topolinu, parkiranem v stranski ulici, je Rachele Mussolini, ki ni nikdar silila v ospredje, poslušala govor po prenosnem sprejemniku in v grlu jo je stiskalo od ganjenosti. Vittorio in Bruno, njena sinova, in Galeazzo Ciano, njen zet, so se bojevali kot letalci v tej vojni. V vili Adi, oddaljeni tri kilometre od Rima, kraljevi zasebni rezidenci, so se kralju Vittoriu Emanuelu tako tresla kolena, da je moral sesti. V trenutku, ko je postal polnovreden cesar, je ta boječi kraljič odpustil Mussoliniju sleherno zbadljivko, sleherno žalitev. Zakaj resnično zmagoslavje je slavil Duce. V devetih mesecih je odločilno porazil vse sovražnike.

SAMO O SLAVI — Ko je Duce devetega maja 1936 po zmagi v Etiopiji govoril o drugem rimskem cesarstvu, ni črhnil besedice o strupenem plinu iperitu, ki so ga Italijani uporabljali v Etiopiji, ne o slabo oboroženi etiopski vojski. Tudi ni govoril o tem, da je bila glavni sovražnik narava, predvsem brezcestje, tako da so morali italijanski vojaki graditi ceste, da so lahko napredovali (na sliki). Mussolini je govoril samo o slavi, ki pa je bila kratkotrajna: že leta 1941 so Britanci iztrgali Etiopijo Italijanom.

Porazil je Anthonyja Edena, ki je pozival Društvo narodov, naj razširi svoje nebogljene sankcije ne samo na orožje in denar, ampak tudi na nafto, ki je bila tolikšnega pomena za italijansko vojskovanje. Toda Društvo narodov, ki se je balo, da se bo Mussolini umaknil iz Ženeve, se ni upalo tega storiti. Porazil je Adolfa Hitlerja, čigar tajni agenti so razdelili med Etiopce 16.000 pušk in 600 strojnic v upanju, da oslabljena Italija ne bo mogla odločati o prihodnosti Avstrije. Ko je v šestih tednih Društvo narodov osramočeno preklicalo vse sankcije, je lahko pokazal osle vsem petdesetim članicam, ki so jih izglasovale. Po besedah ameriškega novinarja in pisatelja Johna Guntherja je postal »Mussolini nepremagljiva zmes odpadnika, grobijana in genija v sodobni zgodovini«.

Zdaj pa je s togim in breizraznim obrazom strmel čez morje obrazov, z rokami, uprtimi v kamnito ograjo, negiben v soju žarometov. Bila je že skoraj polnoč, zakaj množica, ki se ni hotela posloviti od svojega idola, je Mussolinija priklicala 42-krat na balkon.

V vrstah fašističnih hierarhov, ki so stali za Mussolinijem, je bil sedeminštiridesetletni Achile Starace, že štiri leta sekretar stranke, kimavec brez občutka za humor, ki je celo uporabljal mehanično napravo, da bi okrepil stisk roke. Ko je neki drug fašistični glavar, ki je stal poleg njega, opazil Staracejev vzneseni obraz, je tiho pripomnil: »Podoben je bogu.« In Starace je smrtno resno, brez sledu patetičnosti odgovoril: »Saj je bog.«

Nadaljevanje prihodnjič

MEDVEDEK NEEWA

PO CURWOODU PRIREDIL TIT VIDMAR, NARISAL MIKI MUSTER

265.

Z enim skokom sta bila psa v veliki kletki. Za Mikija je bila odločilna nova okolica: nič se ni zmenil za svojega sovražnika, marveč je začel v krogu begati po kletki in iskati med obrazi. Pitov pes pa je dobro vedel, čemu da je tukaj. Naježen je obstal sredi kletke in se počasi sukal, da ni Mikija niti za trenutek zgubil iz oči. Bilo je videti, da Miki sploh ne sluti strašne nevarnosti.

266.

Grozni Pit se je začel porogljivo smejati, Durant pa je izgubljal svoje zadnje upe. Nenadoma je Miki obstal. Še isti trenutek je volk planil nanj. Vsej množici je zamrl dih in Duranta je oblila mrzla zona, medtem ko je Pit komaj zatrl zmagoviti vzkrik. Nepričakovani siloviti napad bi moral biti za Mikija smrtonosen. Vsem gledalcem je dobesedno zastalo srce. Nikoli še niso videli česa podobnega.

267.

In nikoli še niso videli tako bliskovitega preokreta. V zadnjem odlomku sekunde se je Miki obrnil proti napadalcu. Nato se je zaslišalo hreščanje kosti in že sta se v boju na življenje in smrt oba psa valjala po tleh. Niti Grozni Pit niti Durant nista mogla prav spoznati, kaj se dogaja. Ob tem strašnem prizoru sta pozabila za trenutek celo na svoje stave. Takega boja v Fort O Godu še ni bilo.

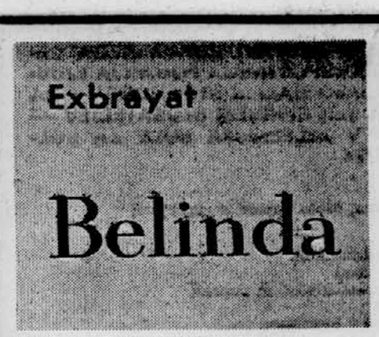

58. nadaljevanje

»Takrat se nam je posvetilo, da vam Belinda laže. Zakaj? Od tistega trenutka naprej smo ju imeli pod stalnim nadzorstvom, razen tistega večera, ko sta se odpravila k Chucku Inveryju. Agent, ki je zagledoval Burwella, je imel prometno nesrečo, Joyce pa me je prepozno obvestila, da bi bil lahko prišel pred policijo. Proti meni se je vedla natanko tako, kakor ste vi ravnali v odnosu do nas, in to v imenu nekakšnega občutka časti. Videli so vas, ko ste prišli k Belindi, in potem, ko ste od nje odšli. Seveda se nam je hitro posvetilo, da ste se zatekli k Johnnyju Berrowu, zato smo prisluškovali pogovorom na njegovem telefonu. Tako smo slišali Burwella, ko vam je pripovedoval, kako je Belinda postala žrtev napada in kako se je potem zatekla v bolnišnico.«

»Zelo hitro smo ugotovili, da to sploh ni bilo res. To je dišalo kot nastavljena past, zato sva vam z Lastinghamom sledila, ko ste odšli od »Rdeče krave«. Hudiča, vam slediti ni lahko opravilo! Na srečo ste bili tako zatopljeni v svoje skrbi, da niste pretirano pazili na to, kaj se dogaja za vašim hrbtom. Ko ste dospeli do Lansonovega nočnega kluba, mi je bilo jasno, da bo vse skupaj pokvarjeno, in takoj sem poslal Lastinghama po okrepitev. Zdaj veste, zakaj sva prišla tako pozno.«

»Kaj pa beg Belinde?«

Ko so nama sporočili, da je Belinda rezervirala letalsko vozovnico za Tampo, je Cyrus prosil Suttona, naj mu odobri tridnevni dopust. Takoj nama je bilo jasno, da jo bosta pobrisala. Zakaj? Zakaj drugega kot zato, ker se je Burwell polastil zaloge heroina, o kateri smo vedeli, da je bila ukradena Lansonu. Informatorji so nam tudi povedali, da je bil heroin spravljen pri Chucku. Vse se je ujemalo. Lastingham, ki ga Belinda ne pozna, je potoval z njo. Opazil je črni kovček, od katerega se ni ločila niti za trenutek. Sproti me je obveščal o vsem, kar je počela doma, in seveda tudi o tem, da je za njo pripotoval Burwell. Ko ste prejeli od Belinde pismo, v katerem vam je sporočila, da odhaja, sem predvideval vašo reakcijo in sem kar na slepo kupil dve letalski vozovnici. Lastingham je prišel v hotel pred nama po zunanji strani je splezal v prvo nadstropje in čakal pri oknu pripravljen, da poseže vmes. Samo okno mu je bilo treba odpreti, pa je imel Burwella na muhi.«

*

Prvi teden po vrnitvi v Washington sem preživel kot v mrzlici. Vsi so bili selo ljubeznivi z menoj, posebno Colin Sutton. Nekega večera me je poklical v svojo pisarno in mi rekel, da mi je bil vedno naklonjen in da ni nikoli dvomil o moji poštenosti. Menil pa je, da nisem iz takega testa, da bi napredoval v Washingtonu. Samo »da« mi je treba reči, pa me bo premestil v Seattle, še prej pa bi šel za mesec dni na dopust v Puyallup, kjer bi si najbolje opomogel, telesno in duševno.

Sprejel sem ponudbo. Kmalu bom sedel v letalu, ki me bo poneslo v Seattle in Puyallup. Ko sem pripravljal kovček, se nisem mogel ubraniti misli na Belindo. Ko me je Cyrus hotel ubiti, me je vendarle hotela zaščititi in je zakričala. Samo te njene kretnje sem se hotel spominjati, ničesar drugega.

Pri slovesu v Suttonovi pisarni so mi vsi zaželeli kar največ sreče. Izpili smo kozarec viskija na zdravje tovarišev, ki sem jih zapuščal. Ubogi norec, — je v tej pisarni rekel Abe Hackness. Ali je prej kot vsi drugi uganil resnico?

Ko sem na letališču zagledal letalo, ki me bo poneslo v moje novo domovanje, sem občutil olajšanje. Začel bom novo življenje, čeprav v bistvu samo nadaljevanje tega, ki sem ga tako po neprevidnosti zapuščal. Bil sem srečen in pomirjen. Stevardesa je bila tako prijazna, da si nisem mogel kaj in sem jo vprašal:

»Pa menda niste iz Puyllupa?«

Zasmejala se mi je in zagotovila, da še nikoli v življenju ni slišala za ta kraj. Potolažil sem se ob misli, da je čar tega kraja prav v tem, da ga nihče ne pozna in da nihče še ni slišal govoriti o njem.

Sedel sem k oknu in se zatopil v branje revije, ki mi jo je prinesla stevardesa. Nisem se brigal za ljudi okoli sebe, dokler nisem slišal glasu, ki se mi je zdel znan:

»Kaj pa berete, Bert?«

»Joyce ... Kam pa potujete?«

Začudeno me je pogledala.

»Kam da potujem? Nenavadno vprašanje! V Puyallup, kam pa drugam!«

KONEC

V JUTRIŠNJI ŠTEVILKI ZAČETEK NOVE KRIMINALKE

HARRISON JUDD

SENCA DVOMA

Pitna voda iz Rena

Za čedalje bolj umazano reko so potrebne čistilne naprave z ogljem

DUSSELDORF — Le najboljše čistilne naprave lahko zagotovijo dovolj pitne vode iz Rena 20 milijonom prebivalcev, ki živijo v ZRN ob tej reki. Profesor Sontheimer pravi, da utegne ob Renu primanjkovati vode, če bi nastopilo daljše obdobje brez padavin. Ker je renska voda čedalje bolj umazana, prihajajo v poštev le filtri z ogljem.

Kongres poljske znanosti

Nakazati bodo skušali razvojno pot dežele v prihodnjem desetletju

VARŠAVA — Na drugem kongresu poljske znanosti — začel se bo 26. junija v Varšavi — bodo med drugim začrtali razvojno pot znanosti v prihodnjih 10—15 letih. Prvi kongres je bil pred 22 leti, odtlej se je znatno razširila mreža znanstvenih ustanov.

Prejšnja gneča na ulici

Po nekaj mesecih je propadla zamisel o samopostrežnih taksijih

MONTPELLIER — Zaradi sebičnosti, goljufije in slabega znanja voznikov je klavrno spodletel poskus s samopostrežnim taksijem v francoskem mestu Montpellier. Zamisel sta predlanskim uresničila dva poslovna človeka v želji, da bi ublažila prometno zagato v mestu. Ustanovila sta družbo, katere 107 članom je bilo na razpolago 37 belo modrih avtomobilov. Vozila so stala na rezerviranih parkirnih prostorih, vsak član si je lahko sam postregel. Drugi avtomobilisti so puščali svoja vozila na tistih prostorih, člani pa so potem morali parkirati na prepovedanih krajih. Globo je plačevala družba, ki je tudi zaradi tega zabredla v denarne težave.

Kongres rezbarjev

MUNCHEN — Rezbarji iz 15 evropskih dežel so na posvetu v kraju Oberammergau razpravljali o možnosti za ohranitev te stare, marsikje zamirajoče obrti.

Toplomer za enkratno rabo

NEW YORK — Ameriška tovarna Biomedical bo v kratkem ponudila v 30 deželah po svetu medicinski toplomer, ki ga odvržeš po enkratni rabi. Plastični jeziček je prevlečen z različnimi kemičnimi snovmi, ki se ob zvišani temperaturi obarvajo modro.

VELIK KUP HAŠIŠA — V nadstropnem londonskem avtobusu, preurejenem v hišico na kolesih, je našla bostonska policija nad 300 kilogramov hašiša. V preiskavi je pet ljudi, ki so se pripeljali z angleško ladjo in so z avtobusom nameravali potovati v San Francisco. Plen, doslej največji na vzhodni obali ZDA, je ocenjen na poldrugi milijon dolarjev. Telefoto: UPI

Talidomid

Starši pohabljenih otrok na Irskem bodo tožili za višjo vzdrževalnino

DUBLIN — Starši irskih otrok, pohabljenih že pred rojstvom zato, ker so njihove matere jemale med nosečnostjo talidomid, pripravljajo sodni postopek ne le proti proizvajalcem in razpečevalcem tega pomirjevalnega sredstva, marveč tudi proti vladi ZR Nemčije kot deželi, ki je prva izdelovala ta prašek.

Prizadeti starši so ogorčeni zaradi prenizke vzdrževalnine za 84 otrok iz sklada za pomoč žrtvam talidomida. Sklad je pripravljen dati enkratno vsoto do 3.000 funtov (odvisno od stopnje invalidnosti), starši pa zahtevajo 50.000 funtov za vsakega otroka.

Irski pravnik McBride sodi, da bodo prizadeti starši nastopili s pritožbo pri kakem evropskem sodišču. Iz nemškega sklada je že zagotovljena vzdrževalnina conterganskim otrokom v ZRN, Italiji, Španiji in na Portugalskem. V Veliki Britaniji je 320 takih otrok, vsem je zagotovljena vzdrževalnina po 80.000 funtov.

Alkohol uničuje družine

Češkoslovaški podatki o zdravstvenih in drugih posledicah pijače

PRAGA — Vsak sedmi zakon se na Češkoslovaškem razdre zaradi alkoholizma, vsaj 5.000 otrok živi v družinah, v katerih je alkoholik eden izmed staršev. Primerov sfrknjenosti jeter kot posledica alkohola je zdaj med ženskami dvakrat, pri moških pa trikrat več kot pred poldrugim desetletjem. Po alkoholu diši skoraj vsako tretje kaznivo dejanje, ki se zgodi v ČSSR. Število voznikov, kaznovanih zaradi vožnje v pijanosti, se je v obdobju 1967-72 zvišalo za 41 odstotkov.

Jemen: samo ena družica

V kratkem bodo razpravljali o zakonu, ki odpravlja mnogoženstvo

ADEN — Haremi prehajajo iz vsakdanjosti v filme in knjige, po vsem videzu čaka podobna usoda tudi mnogoženstvo. Južni Jemen je pripravil osnutek zakona, po katerem bodo Jemenci lahko imeli le po eno ženo. Zakon bo dovoljeval izjemo le v primeru, če je prva žena bolna in ne more imeti otrok. O tem bo odločalo sodišče. Razveza bo nasploh prepovedana, sodišče jo bo dovoljevalo, če se bo eden izmed zakonskih drugov zadrževal vsaj tri leta zunaj dežele. Kako bo z osnutkom zakona, še ni mogoče reči, ker se bo junija začela javna razprava v jemenskih mestih in vaseh.

Žreb o vpisu

KIOTO — Mestna uprava v Kiotu na Japonskem je v zadregi zaradi množičnega odziva na svoj razpis o vpisu na univerzo za odrasle. Prijavilo se je 620 kandidatov, med njimi 23 starih nad 80 let, pristora je le za sto slušateljev. O sprejemu kandidatov bo odločil žreb.

Maček v najem

LONDON — Maček Clarendon je doma in v najbližji okolici polovil miši in podgane. Lastnik ga je v časopisnem oglasu ponudil v najem za tri funte dnevno.

Najvišja stavba je draga

Na vrhu chicaške veleblagovnice bo stal tudi televizijski stolp

CHICAGO — »Sears Tower«, pravkar dograjena, s skoraj petsto metri najvišja stavba na svetu, ima 110 nadstropij. V celoti bo opremljena prihodnje leto, stala bo 150 milijonov dolarjev, v njej bo ogromna veleblagovnica. Graditi so jo začeli leta 1969, pročelje je iz aluminija in stekla, na vrhu bodo postavili še televizijski stolp, visok 114 metrov.

Požgani nasadi mamil

Kolumbijski ukrep v skladu s sklepom latinskoameriških dežel

BOGOTA — Kolumbijska vlada je ukazala po vsej deželi uničiti nasade z rastlinami, iz katerih pridobivajo marihuano. Zaplenili bodo tudi uskladiščene surovine mamil. Odlok je v skladu z nedavnim sklepom 10 latinskoameriških dežel.

VELETRGOVINA
KOVINOTEHNA CELJE
RAZSTAVLJA IN PRODAJA
NA SEJMU
„ALPE-ADRIA"
V LJUBLJANI NA
GOSPODARSKEM
RAZSTAVIŠČU
HALA B
OD 11. DO 20. 5. 1973

GERALD DURRELL

SORODNICA ROZI

Začetek

NEVERJETEN STRIC

Andrianu Rookwhistlu se niti sanjalo ni, kakšna nesreča ga čaka. Stal je v sami srajci in hlačah pred ogledalom in se spakoval. Ura je bila sedem. Vsako jutro ob tem času se je v svoji podstrešni kamri pogovarjal sam s seboj. Ogledalo je bilo veliko, imelo je širok zlat okvir in svinčeno sivo steklo, ki je bilo vegasto kot zamrzlo jezero po dolgi, hudi zimi. Adrian in njegova kamra sta bila videti v njem kot v megli — kot bi opazovali vse skupaj skozi pajčevino. Adrian se je sovražno spogledal z možakom na oni strani šipe.

»Trideset let!« je vzkliknil očitajoče. »Trideset let — polovica življenja! In kaj si doslej doživel? Kaj dosegel? Nič!«

Čemerno je pogledal v ogledalo; ni mu bilo všeč, kar je videl. Uporni temni lasje se niso marali tesno prileči glavi, pa naj jih je še tako močil; in te čustvene temne oči in široka usta! Izrazito grd sem, je ugotovil. Malce je spustil veke, zategnil usta v kolikor mogoče porogljivo režanje, divje prhnil zrak skozi nos in učinkovito zaplal z nozdrvmi.

»Gospod«, je zarenčal škripaje z zobmi, »izpustite dekle, ali pa bom prisiljen spregovoriti z vami resno besedo. Sicer ste puhloglavec, to pa menda vendar veste, da ga ni sabljaša zunaj Francije, ki bi mi bil kos.«

Utihnil je in se zastrmel v svojo zrcalno podobo. No, ni mogoče trditi, da bi bil čisto nepristranski, najboljši sabljač zunaj francoskih meja pa le ni bil videti. Že dolgo je hrepenel po kaki pustolovščini — ampak ljudem s takšnim obrazom pač niso usojene. Enkrat bi se mu bila skoraj primerila (še zdaj je zardel, če se je spomnil nanjo): viharno je planil, ko je mislil, da je napočila njegova velika ura, in zgrabil za vajeti splašenega konja pri konjskem omnibusu. Vsaj mislil je, da je to storil. Žal se je pokazalo, da je zaustavil gasilski voz, ki je drvel na kraj požara. Adrian si je pri tej priložnosti zlomil nogo — smešna malenkost v primeri s svarilom, ki mu ga je izrekel magistrat, in z obžalovanja vrednim dejstvom, da je hiša v plamenih pogorela do tal.

Adrian se je moral zahvaliti za obstoj zvezi pastorja Sebastiana Rookwhistla z gospo Roweno Rookswihstle. V dolgem in izredno dolgočasnem zakonu, posvečenem izključno božjim zapovedim, sta ga spočela v trenutku grešne zmedenosti. Adrian je bil dolgo prepričan, da je njegov oče v vsej deželi edini, ki ima neposreden dostop do Vsemogočnega. Pri očetu je sprožil Adrianov prihod rahlo zadrego, mati pa ga je pozdravila z veselim presenečenjem.

Zrasel je bil v Meadowsweetu. Njegovo otroštvo je bilo tako zgledno, tako pusto in brez pripetljajev, da se je podrobnosti komaj še spominjal. Meadowsweet je eno tistih zakotnih gnezd, kjer potekajo pogovori z neartikuliranim kruljenjem in se vrte okoli meteoroloških in poljedelskih tem. Tistikrat, ko je kmetu Raddlu krava povrgla dvojčka, je bila vasica za deset let preskrbljena z veliko senzacijo. Tukaj je Adrian doraščal. Edino spremembo so prinašali v njegovo življenje cerkveno zvonjenje, tedenski popoldanski čaj v župnišču in obiski pri bolnih faranih, ki niso bili več dovolj pri močeh, da bi se mogli ubraniti pastorja Rookwhistla hrupne ljubezni do bližnjega.

Ko je štel Adrian dvajset let, sta njegova starša tako rekoč kot strela z jasnega hkrati zapustila našo solzno dolino. Vsemogočni je v trenutku raztresenosti pozabil obvestiti pastorja Rookwhistla, da je odneslo brv med Meadowsweetom in sosednjo vasjo Hellebore. Tako je ostal Adrian nenadoma brez očeta, matere in župnišča. Prihrankov tako rekoč ni bilo; moral se je ozreti za zaslužkom. Opremljen s priporočilnim pismom očetovega prijatelja se je torej nekega svetlega poletnega dne leta 1890 odpravil na pot v veliko, široko, ropotajoče in sajasto mesto in sprejel delo pri visoko spoštovani tvrdki Bindweed, Cornelius & Chunter, ki je preskrbovala višje sloje s sadjem in zelenjavo. Tukaj je deloval že deset dela bogatih, doživljajev revnih let za kraljevsko plačo petnajst šilingov na teden. Nekaj časa sem pa se ga je lotevalo prepričanje, da življenje nemara vendarle lahko nudi človeku še kaj drugega kot mumificiranje v grobnici tvrdke Bindweed, Cornelius & Chunter; polagoma ni mogel misliti na nič drugega več. Tudi z možakom v ogledalu se je zdaj pogovarjal o tem, ko je koračil gor in dol po sobi in se kdaj pa kdaj z bežnim pogledom prepričal, da je še zmerom navzoč.

»Drugi ljudje ... Drugi ljudje živijo zanimivo, razburljivo življenje. Kar naprej se jim prigodi kaj — pustolovskega. Zakaj pa meni ne, lepo vas prosim?«

Napihnil se je pred ogledalom, znova pripri oči in se porogljivo zarežal.

»Posvaril sem vas, gospod,« je za. škripal z glasom, ki je drhtel od razburjenja. »Izpustite dekle ali — pri bogu! — boste kruto obžalovali!«

Križanka

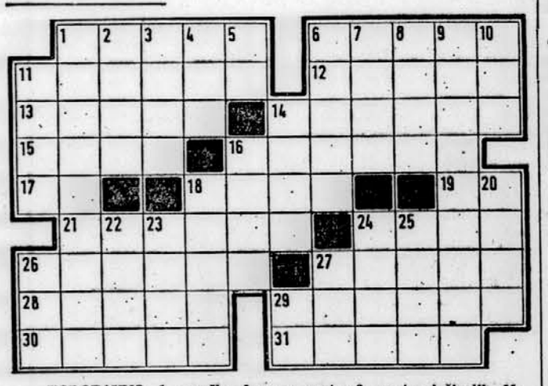

VODORAVNO: 1. nemška denarna enota, 6. smrt pri živalih 11. starejša ameriška filmska igralka avstrijskega porekla (»Ekstaze«), 12. velik gorski vrh, 13. posrednik, trgovski potnik, 14. zemljemerec, 15. mejna reka med Poljsko in Nemško demokratično republiko, 16. slavni nemški operni skladatelj (Richard, »Parsifal«) 17. kemijski znak za selen, 18. avstrijska alpska smučarka (Olga), 19. kratica za »nemški klub«, 21. posušena riba polenovka, 24. Meseo, 26. sankice pri stružnici, 27. plemiški naslov v Angliji, 28. reka v osrednji Angliji 29. izletnik, hribolazec, 30. vrsta kuriva, 31. ameriški filmski igralec (Cary).

NAVPIČNO: 1. mesto v nemški pokrajini Saški, najpomembnejša vzhodnonemška rečna luka na Labi, 2. egiptovski maršal in podpredsednik, ki je po junijski vojni let. 1967 napravil samomor, 3. telesna poškodba, 4. žival, ki rije pod zemljo, 5. površinska mera, 6. avstrijski kemik, rojen v Ljubljani, Nobelov nagrajenec leta 1923 (Fritz), 7. ime pesnika Zupančiča 8. francoski pisatelj, esejist in književni kritik (Andre, »Vatikanski jetec«), 9. nedelavnost, lenost, 10. francoska filmska igralka (Marie-José), 11. kraljevina v Indokini, 14. dvorna slavnost, slovesna prireditev, 16. ime že umrlega ameriškega ustvarjalca risanih filmov Disneya, 18. osmrtnica, 20. veliki nemški folozof, začetnik kriticizma (Immanuel), 22. klic, poziv za javnost, 23. domača vprežna žival 24. ženska oseba iz filma »D. Živago«, 25. medicinsko ime za seč, 26. število a dvema ničlama, 27. potomec holandskih priseljencev v južni Afriki, 29. avtomobilska oznaka Titograda.

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE

VODORAVNO: 1. nebes, 6. Reims, 11. odrnik, 13. Aargau, 14. Ems, 15. Mainz, 17. Nil, 18. lok, 19 Ardea, 20 ona, 21. Nam 22. Tot, 24. ura, 25. Etna. 26. Olt, 27. Mars 29. Dojran, 31. efendi, 33. aneks, 34. satir.

NAVPIČNO: 32. F(ranc) S(aleški).

IZDAJA IN TISKA ČASOPISNO GRAFIČNO PODJETJE DELO LJUBLJANA, TOMŠIČEVA 1 — TELEFONI 23-522 DO 23-526 — OGLASNA AGENCIJA LJUBLJANA, ŠUBIČEVA 1 — TELEFON 21-896 MALI OGLASI 22-657 — ODDELEK ZA LJUBLJANSKE NAROČNIKE 20-463 ZA ZUNANJE NAROČNIKE 23-522, POŠTNI PREDAL 29 — EKSPEDIT TELEFON 321-489 — BRZOJAVNI NASLOV DELO LJUBLJANA — ŽIRO RAČUN PRI SLUŽBI DRUŽBENEGA KNJIGOVODSTVA LJUBLJANA 501-02-601-20012 — MESEČNA NAROČNINA 32 DIN — ZA ZASEBNIKE NAROČNINA 30 DIN — POSEBNE NAROČNINE: — PETEK 4 DIN, SOBOTA 4 DIN, PONEDELJEK 3 DIN, PETEK IN SOBOTA 7 DIN — ROKOPISOV NE VRAČAMO — OPROŠČENO PROMETNEGA DAVKA PO PRISTOJNEM SKLEPU 421 — 2/72

telefon dežurnega urednika 20-646

ORGANIZACIJE V SESTAVI ZDRUŽENEGA ŽELEZNIŠKEGA TRANSPORTNEGA PODJETJA LJUBLJANA OBJAVLJAJO RAZPIS STIPENDISTOV ZA VSE VRSTE SOL TER SPREJEM SLUŠATELJEV — PRIPRAVNIKOV V ŽELEZNIŠKE SOLE ZA SOLSKO LETO 1973/74

I. TRANSPORTNO PODJETJE Ljubljana, Moša Pijade 39, sprejme:
Štipendiste na naslednjih šolah:

V Železniško elektro-kovinarsko šolo v Ljubljani:
— 20 učencev za mehanike železniških vozil
— 20 učencev za elektromehanike železniških vozil in naprav
— 20 učencev za strojne ključavničarje
V Železniško prometno transportno šolo v Mariboru:
— 15 učencev v oddelek prometno-tehnične smeri za prometno transportne tehnike (štiriletno šolanje)
— 30 učencev v oddelek prometno-transportne smeri za sprevodnike, skladiščnike, vlakovodje (triletno šolanje)
— 2 štipendista na fakulteti za elektrotehniko — šibki tok
— 2 štipendista na strojni fakulteti
— 3 štipendiste na fakulteti za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo, oddelek za gradbeništvo
— 2 štipendista na ekonomski fakulteti
— 1 štipendista na pravni fakulteti
— 1 štipendista na ekonomski fakulteti — I. st.
— 2 štipendista na visoki ekonomsko komercialni šoli — I. st.
— 2 štipendista na tehniški elektro šoli — jaki tok
— 2 štipendista na tehniški elektro šoli — šibki tok
— 2 štipendista na tehniški strojni šoli
— 6 štipendistov na gradbeni tehniški šoli — nizke gradnje
— 15 štipendistov na ekonomski srednji šoli
— 2 štipendista na upravno administrativni šoli
— 15 štipendistov na gimnaziji (ali na ekonomski srednji šoli) za vlakovne odpravnike

Transportno podjetje Ljubljana sprejme tudi absolvente srednjih šol kot pripravnike — slušatelje naslednjih železniških šol:
V Železniško prometno šolo v Ljubljani:
— 15 maturantov gimnazije, diplomantov ekonomske srednje šole ali drugih ustreznih šol za prometno transportne tehnike
V oddelek za transportne komercialiste pri Železniški prometno transportni šoli v Mariboru:
— 25 maturantov gimnazije ali diplomantov ekonomske srednje šole za transportne komercialiste

II. TRANSPORTNO PODJETJE MARIBOR, Kopitarjeva 5, sprejme:
štipendiste na naslednjih šolah:

V Železniško elektro-kovinarsko šolo v Ljubljani:
— 10 učencev za mehanike železniških vozil
— 15 učencev za elektromehanike železniških vozil in naprav
— 10 učencev za strojne ključavničarje
V Železniško prometno transportno šolo v Mariboru:
— 20 učencev v oddelek prometno-tehnične smeri za prometno-transportne tehnike (štiriletno šolanje)
— 20 učencev v oddelek prometno-transportne smeri za sprevodnike, skladiščnike, vlakovodje (triletno šolanje)
— 2 štipendista na fakulteti za elektrotehniko — jaki tok
— 1 štipendista na strojni fakulteti
— 2 štipendista na fakulteti za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo, oddelek za gradbeništvo
— 1 štipendista na ekonomski fakulteti
— 1 štipendista na pravni fakulteti
— 2 štipendista na ekonomsko komercialni šoli — II. st.
— 1 štipendista na višji tehniški elektro šoli — jaki tok
— 1 štipendista na višji tehniški elektro šoli — šibki tok
— 2 štipendista na višji tehniški gradbeni šoli
— 2 štipendista na visoki ekonomsko komercialni šoli — I. st.
— 3 štipendiste na tehniški elektro šoli — jaki tok
— 2 štipendista na tehniški elektro šoli — šibki tok
— 2 štipendista na tehniški strojni šoli
— 4 štipendiste na gradbeni tehniški šoli — nizke gradnje
— 5 štipendistov na ekonomski srednji šoli
— 1 štipendista na upravno administrativni šoli
— 10 štipendistov na gimnaziji (ali na ekonomski srednji šoli) za vlakovne odpravnike

Transportno podjetje Maribor sprejme tudi absolvente srednjih šol kot pripravnike — slušatelje naslednjih železniških šol:
V železniško prometno šolo v Ljubljani:
— 5 maturantov gimnazije, diplomantov ekonomske srednje šole ali drugih ustreznih šol za prometno-transportne tehnike
V oddelek za transportne komercialiste pri Železniški prometno-transportni šoli v Mariboru:
— 10 maturantov gimnazije ali diplomantov ekonomske srednje šole za transportne komercialiste

III. TRANSPORTNO PODJETJE POSTOJNA, Kraigherjeva 11, sprejme:
štipendiste v naslednjih šolah:

V Železniško elektro kovinarski šoli v Ljubljani:
— 10 učencev za mehanike železniških vozil
— 10 učencev za elektromehanike železniških vozil in naprav
— 5 učencev za strojne ključavničarje
V Železniško prometno transportno šolo v Mariboru:
— 10 učencev v oddelek prometno tehnične smeri za prometno transportne tehnike (štiriletno šolanje)
— 20 učencev v oddelek prometno-transportne smeri za sprevodnike, skladiščnike, vlakovodje (triletno šolanje)
— 1 štipendista na fakulteti za elektrotehniko — jaki tok
— 2 štipendista na strojni fakulteti
— 3 štipendiste na fakulteti za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo, oddelek za gradbeništvo
— 1 štipendista na ekonomski fakulteti
— 1 štipendista na pravni fakulteti
— 2 štipendista na visoki ekonomsko komercialni šoli — II. st.
— 4 štipendiste na visoki ekonomsko komercialni šoli — I. st.
— 3 štipendiste na višji tehniški strojni šoli
— 3 štipendiste na višji tehniški gradbeni šoli
— 1 štipendista na višji upravni šoli
— 1 štipendista na višji šoli za socialne delavce
— 2 štipendista na tehniški elektro šoli — jaki tok
— 2 štipendista na tehniški elektro šoli — šibki tok
— 4 štipendiste na tehniški strojni šoli
— 10 štipendistov na srednji železniški prometni šoli
— 10 štipendstov na gradbeni tehniški šoli — nizke gradnje
— 5 štipendistov na ekonomski srednji šoli
— 3 štipendiste na upravno administrativni šoli
— 10 štipendistov na gimnaziji (ali na ekonomski srednji šoli) za vlakovne odpravnike

Transportno podjetje Postojna sprejme tudi absolvente srednjih šol kot pripravnike — slušatelje naslednjih železniških šol:
V železniško prometno šolo v Ljubljani:
— 20 maturantov gimnazije, diplomantov ekonomske srednje šole ali drugih ustreznih šol za prometno-transportne tehnike
V Oddelek za transportne komercialiste pri železniški transportno-prometni šoli v Mariboru:
— 4 maturante gimnazije ali diplomante ekonomske srednje šole za transportne komercialiste

IV. PODJETJE ZA POPRAVILO VOZ IN STROJEV LJUBLANA, Parmova 35, sprejme:

V Železniško elektro-kovinarsko šolo v Ljubljani:
— 5 učencev za strojne ključavničarje
1 štipendista na strojni fakulteti

V. PODJETJE ZA POPRAVILO VOZ IN STROJEV NOVA GORICA, sprejme:

V Železniško elektro kovinarsko šolo v Ljubljani:
— 5 učencev za mehanike železniških vozil
— 2 učenca za elektromehanike železniških vozil in naprav
— 10 učencev za strojne ključavničarje
V Elektrogospodarski šolski center (Nova Gorica):
— 15 učencev za ključavničarje

VI. PODJETJE ZA POPRAVILO VOZ PTUJ, sprejme:
Štipendiste na naslednjih šolah:

— 1 štipendista na tehniški strojni šoli
— 1 štipendista na ekonomski srednji šoli
— 5 učencev na poklicni šoli za kovinsko stroko

VII. PODJETJE ZA POPRAVILO VOZ DOBOVA, sprejme:
Štipendiste na naslednjih šolah:

— 1 štipendista na pravni fakulteti
— 1 štipendista na tehniški strojni šoli
— 1 štipendista na ekonomski srednji šoli
— 3 učence na poklicni šoli za kovinsko stroko
— 2 učenca na poklicni šoli za mizarsko stroko

VIII. PODJETJE ZA OBNOVO TIRNEGA MATERIALA LJUBLJANA, Ob kamniški progi, sprejme štipendiste:
V Železniško elektro-kovinarsko šolo v Ljubljani:

— 4 učence za strojne ključavničarje

IX. PODJETJE ZA ELEKTRIFIKACIJO PROG LJUBLJANA, Prešernova 35, sprejme štipendiste:
V Železniško elektro-kovinarsko šolo v Ljubljani:

—3 učence za elektromehanike železniških vozil in naprav
— 1 učenca za strojnega ključavničarja
— 1 štipendista na fakulteti za elektrotehniko — jaki tok
— 1 štipendista na ekonomski fakulteti
— 1 štipendista na tehniški elektro šoli — jaki tok

X. GRADBENO PODJETJE LJUBLJANA, Medvedova 2, sprejme štipendiste:

V Železniško elektro kovinarsko šolo v Ljubljani:
— 3 učence za meahnike železniških vozil
— 1 učenca za elektromehanika železniških vozil in naprav
— 1 štipendista na ekonomski fakulteti
— 2 štipendista na gradbeni tehniški šoli (1 štipendija za visoke štipendija za nizke gradnje)
— 2 štipendista na ekonomski srednji šoli

XI. PROJEKTIVNO PODJETJE LJUBLJANA, Moša Pijade 39, sprejme štipendiste:

— 1 štipendista na fakulteti za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo — oddelek za gradbeništvo
— 1 štipendista na gradbeni tehniški šoli (nizke gradnje)

XII. TISKARNA LJUBLJANA, Moša Pijade 39, sprejme:

V Šolski center tiska in papirja:
— 1 učenca za poklic v grafični stroki

XIII. ZDRAVSTVENI DOM LJUBLJANA, Celovška 4 — sprejme:

— 1 štipendista na medicinski fakulteti (za specializacijo — medicina dela)

XIV. STANOVANJSKI OBRAT LJUBLJANA, Trg OF 3, sprej

— 1 štipendista na ekonomski srednji šoli

XV. PODJETJE ZA TURIZEM, TRANSPORT IN GOSTINSTVO LJUBLJANA, Moša Pijade 39, sprejme:

— 3 štipendiste na ekonomski fakulteti

XVI. NABAVNI SERVIS LJUBLJANA, Moša Pijade 39, sprejme:

— 1 štipendista na ekonomski fakulteti
— 1 štipendista na visoki ekonomsko komercialni šoli v Mariboru — I. st.

XVII. PROMETNI INSTITUT LJUBLJANA, Moša Pijade 39, sprejme:
Štipendiste na naslednjih šolah:

— 1 šitpendista na fakulteti za elektrotehniko — šibki tok
— 1 štipendista na strojni fakulteti
— 1 štipendista na fakulteti za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo — oddelek za gradbeništvo
— 3 štipendiste na ekonomski fakulteti
— 1 štipendista na fakulteti za naravoslovje in tehnologijo — oddelek za matematiko
— 1 štipendista na prometni fakulteti

XVIII. UPRAVA ZDRUŽENEGA ŽELEZNIŠKEGA TRANSPORTNEGA PODJETJA LJUBLJANA, Moša Pijade 39, sprejme:
Štipendiste na naslednjih šolah:

— 4 štipendiste na ekonomski fakulteti
— 2 štipendista na visoki ekonomsko komercialni šoli — II. st.
— 2 štipendista na visoki ekonomsko komercialni šoli — I. st.
— 3 štipendiste na ekonomski srednji šoli
— 3 štipendiste na upravno administrativni šoli

Rok za predložitev prijav je 20. junij 1973.

Absolventi osnovne in srednje šole morajo priložiti potrdilo o učnem uspehu v I. polletju šol. leta 1972/73, kasneje pa tudi spričevalo o letnem uspehu ter zaključnem izpitu oz. maturi, študentje na fakultetah in visokih ter višjih šolah pa potrdilo o opravljenih strokovnih izpitih in frekventacijsko potrdilo.

Ob enakih ostalih pogojih imajo prednost pri izbiri kandidati, ki so v težkih materialnih razmerah, kandidati višjih letnikov ter kandidati z boljšim učnim uspehom.

Slušatelji železniške prometne šole in oddelka za transportne komercialiste so že v času šolanja sprejeti kot pripravniki v delovno razmerje pri organizaciji, katera razpisuje potrebe za navedeno šolanje.

Kandidati za vse železniške šole bodo zdravniško pregledani. Zdravniške preglede bosta opravila železniška zdravstvena domova v Ljubljani in Mariboru. Interesenti naj pošljejo svoje vloge do navedenega roka s potrebnimi prilogami kadrovski službi organizacije v sestavi Združenega podjetja, ki razpisuje sprejem v šolo ali štipendijo za šolo, v kateri se želijo šolati. Pri kadrovskih službah teh organizacij dobijo interesenti tudi vse potrebne informacije.

4203

LICITACIJA

27. IN 28. MAJA 1973

PRI CARINARNICI LJUBLJANA

CARINARNICA LJUBLJANA

bo 27. in 28. maja 1973 prodajala

NA JAVNI DRAŽBI

OSEBNE AVTOMOBILE IN OSTALO BLAGO.

Avtomobile v nedeljo, 27. maja 1973 v prostorih Šolskega centra za tisk in papir Ljubljana, Pokopališka 33 od 8. ure naprej, ostalo blago pa v ponedeljek, 28. maja 1973 od 8. ure dalje v prostorih carinarnice Ljubljana, soba 13/II, Šmartinska 152 a.
Ogled avtomobilov in drugega blaga (vhod z Letališke ceste) in vplačilo kavcij bo mogoč samo v soboto, 26. maja 1973 od 8. do 13. ure in od 14. do 17. ure v carinarnici Ljubljana, hala D.

AVTOMOBILI

1.	o. a. FORD CAPRI 1700 GT, letnik 1968 zaleten	21.000.—
2.	o. a. FIAT 128 SPORT COUPE, letnik 1973, zaleten	20.000.—
3.	o. a. VW KOMBI BUS, letnik 1968, zaleten	20.000.—
4.	o. a. OPEL REKORD, letnik 1966, zaleten	16.000.—
5.	o. a. OPEL KADETT CARAVAN, letnik 1967, zaleten	15.000.—
6.	tovor. avto HANOMAG KURIER, letnik 1960, nosil. 2 toni	15.000.—
7.	o. a. FORD CAPRI 1500, letnik 1968, zaleten	15.000.—
8.	o. a. OPEL KADETT CARAVAN, letnik 1965, nevozen	14.000.—
9.	o. a. FIAT 125, letnik 1968, zaleten	12.000.—
10.	o. a. VW 1200, letnik 1965, nevozen	10.000.—
11.	o. a. VW 1500, letnik 1970, zaleten	10.000.—
12.	o. a. LANCIA APPIA GT, letnik 1965, zaleten	10.000.—
13.	o. a. RENAULT 12 TL, letnik 1971, zaleten	10.000.—
14	o. a. OPEL KADETT, letnik 1966, zaleten	10.000.—
15.	o. a. OPEL KADETT COUPE LS, letnik 1970, zaleten	9.500.—
16.	o. a. RENAULT 10, letnik 1964, nevozen	9.000.—
17.	o. a. VW 1600 TL, letnik 1966 reg. karoserije	8.000.—
18.	o. a. FIAT COUPE 2300 S, letnik 1964, nevozen	8.000.—
19.	o. a. FORD TAUNUS 17 M 1700 S, letnik 1969, zaleten	8.000.—
20.	o. a. OPEL KADETT, letnik 1964, zaleten	7.000.—
21.	o. a. FORD TAUNUS 20 M, letnik 1967, zaleten	8.000.—
22.	o. a. FORD TAUNUS 12 M, letnik 1967, nevozen	7.000.—
23.	o. a. OPEL REKORD, letnik 1966, zaleten	7.000.—
24.	o. a. FIAT 1500, letnik 1964, brez motorja	6.000.—
25.	o. a. VW 1200, letnik 1964, nevozen	6.000.—
26.	o. a. FIAT 1300, letnik 1969, nevozen	6.000.—
27.	o. a. FORD TAUNUS 17 M, letnik 1966 registr. karoser.	6.000.—
28.	o. a. VW 1500, letnik 1963, nevozen	6.000.—
29.	o. a. MERCEDES 190 D, letnik 1960, nevozen	6.000.—
30.	karoserija za os. avto RENAULT 10, s streho in stranico karoserije	5.500.—
31.	o. a. VW 1500, letnik 1963, zaleten	5.000.—
32.	karoserija za os. avto RENAULT 8	5.000.—
33.	o. a. FORD TAUNUS 17 M, letnik 1964, nevozen	5.000.—
34.	o. a. MERCEDES 220 B, letnik 1962, zaleten	5.000.—
35.	o. a. OPEL REKORD, letnik 1964, zaleten	5.000.—
36.	o. a. PEUGEOT 403, letnik 1961, nevozen	5.000.—
37.	o. a. OPEL REKORD COUPE, letnik 1965, zaleten	5.000.—
38.	o. a. OPEL REKORD, letnik 1962, nevozen	5.000.—
39.	o. a. OPEL KADETT, letnik 1965, nevozen	5.000.—
40.	o. a. OPEL REKORD, letnik 1964, zaleten	4.000.—
41.	o. a. OPEL REKORD, letnik 1963, zaleten	4.000.—
42.	o. a. OPEL REKORD, letnik 1964, nevozen	4.000.—
43.	o. a. FORD TAUNUS 17 M, letnik 1965, zaleten	4.000.—
44.	o. a. VW 1500 VARIANT, letnik 1963, reg. karoserije	4.000.—
45.	o. a. FORD TAUNUS 12 M, letnik 1963, zaleten	3.500.—
46.	o. a. VW 1200, letnik 1959, nekompleten	3.500.—
47.	o. a. VW 1200, letnik 1961, nevozen	3.500.—
48.	o. a. VW 1200, letnik 1959, zaleten	3.000.—
49.	o. a. SIMCA 1000 GL, letnik 1966, nevozen	3.000.—
50.	o.a. VW 1200, letnik 1959, nevozen	3.000.—
51.	o. a. FORD TAUNUS GXL, letnik 1971, reg. motorja	3.000.—
52.	o. a. OPEL REKORD, letnik 1959, nevozen	2.500.—
53.	o. a. OPEL REKORD CARAVAN, letnik 1959, zaleten	2.000.—
54.	o. a. FORD TAUNUS 17 M, letnik 1964, nekompleten	2.000.—
55.	o. a. FORD TAUNUS 17 M, letnik 1965, reg. motorja	1.500.—
56.	pot. avtobus FORD, letnik 1963, nevozen	1.000.—
57.	o. a. OPEL REKORD, letnik 1958, brez motorja	1.000.—
58.	o. a. FIAT 750, letnik 1965, zaleten	1.000.—
59.	o. a. FIAT 124 SPECIAL, letnik 1969, reg. motorja	1.000.—
60.	o. a. VW 1200, letnik 1960, zaleten	1.000.—

PONOVNO NA LIGITACIJI :

61.	o. a. MERCEDES 190 AUTOMATIC, letnik 1964, nevozen	30.000.—
62.	o. a. OPEL REKORD COMMODORE, letnik 1967, zaleten	13.500.—
63.	o. a. OPEL ADMIRAL, letnik 1964, zaleten	17.000.—
64.	o. a. VW 1200, letnik 1962, nevozen	15.000.—
65.	o. a. OPEL KADETT RALLY, letnik 1967, zaleten	15.000.—
66.	o. a. VW 1300 AUTOMATIC, letnik 1970, nevozen	11.000.—
67.	o. a. FORD TAUNUS 12 M, letnik 1966, zaleten	9.000.—
68.	o. a. FORD TRANSIT 1500, letnik 1968, zaleten	8.000.—
69.	o. a. MERCEDES 190 D, letnik 1965, nekompleten	8.000.—
70.	o. a. FORD TAUNUS 17 M, letnik 1962, nevozen	6.000.—
71.	o. a. VW 1200, letnik 1963, nevozen	6.000.—
72.	o. a. VW 1200, letnik 1959, nevozen	5.500.—
73.	o. a. FORD COMBI, letnik 1962, zaleten	5.000.—
74.	o. a. FORD TAUNUS 17 M, letnik 1967, zaleten	5.000.—
75.	o. a. VW 1200 KOMBI BUS, letnik 1963, zaleten	5.000.—
76.	tovor. avto FORD COMMER VE 5, letnik 1972, nos 5 t, zaleten	5.000.—
77.	o. a. FORD TRANSIT COMBI, letnik 1965, nevozen	4.000.—
78.	o. a. VW 1200, letnik 1962, nevozen	3.000.—
79.	o. a. FORD TAUNUS 17 M, letnik 1963, zaleten	3.000.—
80.	o. a. DKV JUNIOR DE LUXE, letnik 1962, nevozen	2.000.—
81.	o. a. DKV 306, letnik 1959, nevozen	2.000.—
82.	o. a. VW 1200, letnik 1958, zaleten	1.400.—
83.	o. a. VW 1200, letnik 1959, nekompleten	700.—
84.	40.784 kom. rezerv. delov za kamione OM	60.000.—
85.	podstavki za brezžično radiotelefonijo Face Standard	60.000.—
86.	ca 14 ton betonskega železa premera 6—12 mm	60.000.—
87.	rezerv. deli za os. avtomob. RENAULT po spisku št. 6289/2	30.000.—
88.	razno blago široke potrošnje po spisku št. 25359/1	16.480.—
89.	ca 1.394 tm. PVC folije	2.100.—
90.	ca 8.853 tm. poškodovanega fifulona — podloga za obleke	1.000.—
91.	razno blago široke potrošnje po spisku št. 52/73 od 16. 2. 73 in drugo blago (motorji za avtomobile, motorna kolesa in drugo).	77.690.—

Spisek drugega blaga, ki ni objavljen v tem oglasu, bo objavljen na oglasni deski carinarnice Ljubljana.

Pravico do udeležbe na javni dražbi imajo vse pravne in fizične osebe. Blago pod zap. št. 84—91 lahko kupijo samo pravne osebe, ki so registrirane in pooblaščene za prodajo in nakup takega blaga. Vse davke na to blago široke potrošnje plača kupec — podjetje pri nadaljnji prodaji.

Udeleženci javne dražbe morajo v dneh, ki so določeni za ogled blaga t. j v soboto, 26. maja 1973 plačati 10-odstotno kavcijo od začetne cene v carinarnici Ljubljana, predstavniki podjetja pa morajo poleg tega predložiti še pooblastilo svojega podjetja.

Najmanjša kavcija za avtomobile in drugo blago znaša 500,00 din.

Vsak kupec avtomobila oziroma motorja mora plačati stroške event. vtisnjenja šiferskih številk motorja ali karoserije. Pri avtomobilih z oznako reg. motorja ali reg. karoserije, bo carinarnica izdala potrdilo za registracijo samo za motor oziroma karoserijo.

Po prevzemu blaga iz skladišča carinarnice, carinarnica ne bo priznala nobenih reklamacij glede kvalitete in kvantitete blaga.

V nedeljo, 27. maja 1973 ne bomo sprejemali vplačil kavcij, temveč samo v soboto, 26. maja 1973.

Vse informacije o javni dražbi lahko dobite po telefonu štev. 316-588 od 23. 5. 1973 dalje.

IZ CARINARNICE LJUBLJANA

MALI OGLASI

TRIJE mirni prijatelji iščejo sobo s tremi posteljami, po možnosti v Šiški ali Vižmarjih. Ponudbe pošljite pod oznako »Črnogorci«. 15016-6

FIAT 850 special, letnik 1971 prodam. Informacije po telefonu 320-894 od 15. do 17. ure. 15038-3

UGODNO prodam fiat 850, letnik 1969 — 42.000 km, odlično ohranjen, zaradi bolezni. Informacije tel.: 57-441. 14507-3

KATRCO, vzdrževano, garažirano, letnik 66 prodam za 20.000 din. Ogled od 15.—19. ure na Vovk, Gerbičeva 19. 15031-3

ELEKTRIČNI računski stroj, cena 2.000 din in nov reporterski magnetofon, štiri steze dve hitrosti, znamke telefunken prodam za 2.500 din. Tel.: 55-921. 15028-4

ZASTAVO 101, registrirano do maja 1973, nove gume michelin ZX, ležalni sedeži in dosti drugih dodatkov, prodam za milijon pod novo ceno. Tel.: 55-921. 15027-3

ČAROVNIŠKI pribor in navodila za 17 veščin s kroglicami, cigaretami, robčki, denarjem, časopisi. Karte za trike itd., vse 50 dinarjev. Plačljivo po povzetju. »Bigben«, Zagreb, p.p. 4003. 12533-5

PSE mlade šnaucerje ugodno prodam. Dvoršek, Črnuče, Pot v hribec 14. 15032-4

FIAT 125, letnik 1970, zelen prodam. Telefon 315-809. 14978-4

RENAULT 12 break, bel, nov, prodam. Telefon — služba — 064 75-010, Stančič, 64275 Begunje, Gor. Zapuže, vila Mir. 14082-3

SOBOSLIKARSKA, pleskarska dela, polagam tapete. Ponudbe pod »Praksa«. 14766-8

LOKAL v središču Beograda, 15 kv. m — s telefonom, primeren za predstavništvo. Prevzamem predstavništvo s terensko službo. Radoslav Garčević, Šantićeva 4/14. 23-7

DVOSOBNO komfortno stanovanje v Savskem naselju s telefonom, zamenjam kjerkoli v Ljubljani za trisobno s telefonom. Telefon 316-346. 15006-6

ZAMENJAM dvosobno stanovanje, 58 kv. m, centralna za enosobno komfortno. Ponudbe pod »Najboljši ponudnik«. 14966-6

STUDENT s službo išče sobo. Ponudbe pod »Takoj«. 14977-6

DOBRO ohranjen globok temno moder voziček za dvojčke prodam. Telefon 72-028 samo dopoldan. 14719-4

STUDENTA gradbeništva iščeta sobo s posebnim vhodom in sanitarijami. Sva Slovenca in neadilca. Ponudbe pod »1. junija«. 14994-6

ŠPIROVCEV 14 x 12 x 7 m in žlebe za dolžino hiše 13 m prodam. Naslov v »Železnini«, Litijska, tel.: 88-215. 14978-4

ZA STANOVANJE oskrbujeva starejšo osebo. Ponudbe pod »Mlada družina«. 14918-6

KAKRŠNOKOLI stanovanje v Ljubljani vzamem v najem. Ponudbe pod »Leto«. 14919-6

»PING-PONG« mizo, novo prodam za 1300 din. Velkavrh, Vižmarje, Tacenska 93. 14924-4

STROKOVNO polagam tapete in izvršujem pleskarska dela. Tel.: 321-702. 15009-8

IŠČEMO gospo za kuhanje kosila petkrat tedensko. Stanujemo pri Črtomirovi. Javite se po tel.: 321-702 popoldne. 15008-8

SAMSKI fant išče opremljeno sobico v Ljubljani s kopalnico. Šiška, Bežigrad, Šentvid. Ponudbe pod »Zelo nujno, lepo prosim in takoj.« 15012-6

POLAGANJE, brušenje, lakiranje parketa, oblogo tal in stopnic s plastiko in preprogami izvršimo takoj. Tel.: 341-236. 14792-8

VARSTVO za desetmesečno hči iščem nujno. Plačam po dogovoru. Ponudbe pod »Nujno varstvo«. 14664-1

DKW F 102 ugodno prodam. Ogled popoldne, dopoldne. Informacije po telefonu 313-648, Svetek, Groharjeva 14/I., Ljubljana. 14812-3

DEKLE z veseljem do dela v gostilni, dobi službo takoj. Hrana, stanovanje v hiši. Gostilna Lovše Branko, Šmartinska 238, Ljubljana — Polje. 15079-1

EKSCENTRIČNO stiskalnico, prit. 15—20 ton prodam. Moškričeva ul. št. 40, 1. nadstr. št. 5. 15062-4

AMI 8, letnik 1970 prodam popoldne. Ivo Šušteršič, Glavarjeva 46, Ljubljana, dopoldne po telefonu 313-044. 15061-3

MIREN študent išče sobo v središču Ljubljane. Ponudbe pod »Takoj«. 15067-6

GLOBOK otroški voziček in zibelko prodam. Jaka Žvan, tel. 313-622 int. 393 od 7.—13. ure. 15056-4

PUDELJ črn »boj« se je izgubil v nedeljo. Lepo prosimo najditelja, da ga vrne: Lutman, Medvedova 14/III. 15066-8

IŠČEM varstvo za 8-mesečno punčko 2 x tedensko. Ponudbe pod »Rožna dolina«. 15054-1

SLOVENIJAŠPORT
EXPORT IMPORT
LJUBLJANA, DALMATINOVA 1

objavlja
naslednji prosti delovni mesti:

1. **FAKTURISTA**
2. **BLAGAJNIKA**

Poleg splošnih, morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

1. srednja ekonomska šola ali 4-letna administrativna šola, znanje strojepisja, s prakso ali brez nje;
2. srednja ekonomska šola ali kvalificirani trgovski delavec, znanje strojepisja, najmanj 5 let delovnih izkušenj na podobnih delovnih mestih.

Nastop dela takoj ali po dogovoru.

Kandidati naj pošljejo ponudbe v 8 dneh od objave na navedeni naslov, kjer prejmejo tudi podrobnejše informacije v splošnem sektorju podjetja. 4285

ELEKTROMOTOR, 16 KM, 960 obratov, nov, s stikalom zelo ugodno prodam. Jože Kristof, Šentvid pri Stični 138 61296. 15063-4

FIAT 850 prodam — letnik 1969. Hočevar, Topniška 68, stanovanje 27. Ogled od 15.—18. ure. 15058-3

LAMBRETTO 150, odlično ohranjeno zelo ugodno prodam. Franc Sever, mizar Vrhpolje, pošta Šentvid pri Stični 61296. 15064-3

WARTBURG — karavan prodam, letnik 1968. Ogled vsak dan popoldne. Jamova 36 a, Ljubljana. 15068-3

SPAČKA, letnik 1969, dobro ohranjenega prodam. Ogled v popoldanskih urah. Ljubljana, Aleševčeva 23. 15071-3

POLAGANJE tapet in pleskarstvo opravim takoj. B. V., poštni predal 18 — Ljubljana 7. 15043-8

DNEVNO sobo, zelo lepo (TIK) prodam zaradi pomanjkanja prostora. Tel. 322-764. 15047-4 15047-4

MLADA zakonca brez otrok nujno potrebujeta eno sobo z možnostjo kuhanja in pranja. Ponudbe pod »Redna plačnika«. 15052-6

OBVESTILA

Republiški prometni inšpektorat SRS obvešča, da bo regionalna cesta Škofja Loka—Jeperca v odseku Godešič — Trata od 15. do 21. maja 1973 zaprta za ves promet zaradi rekonstrukcije.
Obvoz za avtobusni promet bo skozi vas Godešič izmenično v obe smeri. Obvoz za tovorni promet bo na relaciji Jeperca—Kranj —Škofja Loka in obratno. Obvoz za osebna vozila bo po cesti Škofja Loka—Sora—Medvode in obratno. Za lokalni promet z osebnimi vozili bo usposobljena pot (ob železniški progi) med Trato in Godešičem. -O

OLIB — NAJLEPŠI OTOK ZADRSKEGA OTOČJA. KOMPLETEN PENZION od 26. maja do 24. junija — 45 din, od 25. junija do 2. septembra — 51 din. Rezervacije so obvezne. Naslov. Odmaralište »Zrenjanin«, 57'96 OLIB. 3318-O

Ljubljanska podružnica SZD prireja v torek, 15. maja 1973 ob 19. uri v Domu slovenskih zdravnikov diskusijski večer s tov. prof. dr. Janezom Milčinskim o nekaterih sodno-medicinskih in etičnih vprašanjih iz vsakdanje prakse zdravstvenih delavcev.
Vljudno vabljeni. 4284-O

Maturanti Postojnske gimnazije — letnik 1958, pridite da v petek, 18. 5. 1973 ob 19. uri v motelu PROTEUS v Postojni proslavimo 15. obletnico mature. Informacije, Suvorov 061 343-441. 14964-O

ZVEZA FINANČNIH IN RAČUNOVODSKIH DELAVCEV JUGOSLAVIJE ZDRUŽENJE FINANČNIH IN RAČUNOVODSKIH DELAVCEV SLOVENIJE
na pobudo številnih delovnih organizacij skupno organizirata

POSVETOVANJE

TUJA INVESTIRANJA V JUGOSLOVANSKA PODJETJA V LUČI USTAVNIH AMANDMAJEV IN DOSEDANJE PRAKSE

Posvetovanje bo na Bledu v hotelu Jelovica 16. in 17. maja 1973 z začetkom ob 10. uri. Po izdaji ustavnih amandmajev in številnih drugih zakonskih predpisov, posebno s področja deviznega režima, knjigovodstva, davčnega sistema in drugih in tudi v zvezi pristojnosti republiške zakonodaje v področju tujih investiranj v jugoslovanska podjetja, je nastala potreba preučevanja zgoraj navedenih vprašanj za nadaljnje izpopolnjevanje prakse in nudenja konzultacije novim potencialnim organizacijam za uspešno ustvarjanje skupnih vlaganj.

Na posvetovanju bodo prav tako preučevali številna vprašanja in probleme, ki so jih postavili tuji družabniki v zvezi skupnega vlaganja v luči najnovejših zakonskih sprememb in nekatere rešitve, ki so v rabi v nekaterih doslej sklenjenih pogodbah.

Namen posvetovanja je, da nudi udeležencem praktične izkušnje najuspešnejših stvaritev skupnih vlaganj v jugoslovanski praksi. Nadomestilo za sodelovanje na posvetovanju znaša za enega udeleženca 700 dinarjev. V tem nadomestilu so zajeti organizacijski stroški in stroški za gradivo, ki ga bodo izročili udeležencem pred posvetovanjem.

Prijave za sodelovanje pošljite na naslov: Savez računovodstvenih i finansijskih radnika Jugoslavije, Beograd, Njegoševa št. 19/I, telefon 337-139 ali na posvetovanju.

Vplačilo kotizacije morate pred posvetovanjem nakazati na žiro račun 60803-678-5332 Saveza knjigovodja Jugoslavije pri SDK Beograd z oznako za posvetovanje »Inostrana investiranja«. Kotizacijo lahko vplačate v gotovini ali z bariranim čekom ob prihodu na posvetovanje. 4312-O

POTUJITE IN LETUJTE Z VAŠO!

POTOVANJA:
— 3 dni avtobus CENTRI SEVERNE ITALIJE — odhod 25. 5.
— 5 dni avtobus PO SLEDEH MICHELANGELA — odhod 30. 5.
— 3 dni avtobus KNEŽEVINA LIECHTENSTEIN — ZÜRICH — INNSBRUCK — odhod 8. 6.
— 4 dni avtobus MALI DRAGULJI ITALIJE — odhod 28. 6.
— 3 dni avtobus BUDIMPEŠTA — prestolnica ob Donavi — odhod 1. 7.
— 8-dnevni PLANINSKI IZLET V NIZKE IN VISOKE TATRE — od 31. 8 — 7. 9. za 980 din

LETOVANJA:
POČITNICE — POČITNICE
— letovanja v vseh kategorijah vzdolž Jadrana
— 7 dnevni paketi že za 379 din v juniju in septembru
— 7 dnevni paketi v juliju in avgustu od 515 din dalje
— sindikalnim organizacijam nudimo v objektih Alpe-Adria posebne popuste in brezplačna mesta
NUDIMO AVTOBUSNE PREVOZE po konkurenčnih cenah
ORGANIZIRAMO MATURANTSKE IZLETE IN ŠOLSKE EKSKURZIJE po domovini in tujini
PRIJAVE IN INFORMACIJE ALPE-ADRIA Ljubljana Masarykova 14 tel 315-677 -O

ČESTITKA

Dr. Ermenc Branku z Ljubnega ob Savinji za uspešno dokončan študij na medicinski fakulteti, oddelek za stomatologijo, v Ljubljani, iskreno čestitava — Rajko in Branka 4215-Č

oglašujte v dnevniku **DELO**

OMA-OM je vizitka dobre modne prodajalne!

Razpisna komisija

KONFEKCIJE »KOMET« METLIKA

razpisuje
prosta vodilna delovna mesta

1. VODJE KOMERCIALNE SLUŽBE
(reelekcija)
POGOJI za zasedbo tega delovnega mesta so:
a) diplomirani ekonomist in 4-letna praksa na podobnem delovnem mestu
b) ekonomist in 6-letna praksa na podobnem delovnem mestu
c) srednja strokovna izobrazba in 8-letna praksa na podobnem delovnem mestu

2. POMOČNIKA VODJE KOMERCIALNE SLUŽBE
(reelekcija)
POGOJI:
a) ekonomist z 2-letno prakso na podobnem delovnem mestu
b) ESS in 4-letna praksa na podobnem delovnem mestu

3. VODJE TEHNIČNE SLUŽBE
(reelekcija)
POGOJI:
a) diplomirani tekstilni inženir konfekcijske smeri in 4-letna praksa na podobnem delovnem mestu
b) tekstilni inženir konfekcijske smeri in 6-letna praksa na podobnem delovnem mestu
c) srednja tekstilna šola konfekcijske smeri in 8-letna praksa na podobnem delovnem mestu

4. POMOČNIKA VODJE TEHNIČNE SLUŽBE
(reelekcija)
POGOJI:
a) tekstilni inženir konfekcijske smeri in 2-letna praksa na podobnem delovnem mestu
b) srednja tekstilna šola konfekcijske smeri in 4-letna praksa na podobnem delovnem mestu

5. RAČUNOVODJA PODJETJA
(reelekcija)
POGOJI:
a) diplomirani ekonomist finančne smeri in 4-letna praksa na podobnem delovnem mestu
b) ekonomist finančne smeri in 6-letna praksa na podobnem delovnem mestu
c) ESS ali gimnazija in 8-letna praksa na podobnem delovnem mestu

6. SEKRETARJA PODJETJA
(reelekcija)
POGOJI:
a) diplomirani pravnik in 4-letna praksa na podobnem delovnem mestu
b) I. stopnja pravne fakultete ali višja pravna šola in 6-letna praksa na podobnem delovnem mestu
c) srednja šolska izobrazba in 8-letna praksa na podobnem delovnem mestu.

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati imeti tudi moralno politične kvalitete in morajo biti družbeno politično angažirani.

Osebni dohodek po Pravilniku o delitvi sredstev za osebni dohodek.

Kandidati naj pošljejo ponudbe z dokazili o strokovnosti in podrobnim opisom dosedanjega dela v 15 dneh po objavi, razpisni komisiji podjetja. 4222

Komisija za sprejem in odpust delavcev
Tovarne kovinskih izdelkov in opreme
»ALPOS«
ŠENTJUR PRI CELJU

razpisuje prosta delovna mesta za:

2 DIPLOMIRANA INŽENIRJA arhitekture

2 DIPLOMIRANA TEHNIKA gradbeno-arhitektonske smeri ali strojništva

KVALIFICIRANO KUHARICO

Za moške kandidate je pogoj, da so že odslužili vojaščino.

Prijave pošljite na naslov delovne organizacije do vključno 31. maja 1973. 4296

Sporočamo žalostno vest, da je umrl član naše delovne skupnosti

Štefan Kolar

rudar-kopač na gradbišču obrata za specialna rudarska dela ZTP v Velenju

Pogreb pokojnega sodelavca bo v torek, 15. maja 1973, ob 17. uri izpred hiše žalosti Log 13 na pokopališče v Boštanju

Pokojnega sodelavca bomo ohranili v lepem in dobrem spominu

Delovna skupnost zasavskih premogovnikov in sindikalna organizacija

Trbovlje, 14. maja 1973

Sporočamo žalostno vest, da je nenadoma preminil naš oče

Anton Verbič

upokojenec

Pogreb bo v sredo, 16. maja 1973, ob 17. uri iz mrliške vežice na vrhniškem pokopališču

Žalujoči:
sin Zlatko, hčere Mira, Tatjana z družinami in drugo sorodstvo

Vrhnika, 14. maja 1973

Temeljna izobraževalna skupnost Ljubljana —

Komisija za štipendije

razpisuje

50 ŠTIPENDIJ

za šolanje na srednjih in visokih šolah v šol. l. 1973/74 in sicer:
a) 30 štipendij za odlične in prav dobre učence srednjih šol in
b) 20 štipendij za študente višjih in visokih šol, ki imajo najmanj poprečno oceno 7,5 iz opravljenih izpitov

Dohodek na člana družine prosilca ne sme presegati 900 dinarjev.

Štipendije se podeljujejo predvsem za študij na učnih zavodih, ki izobražujejo pedagoški kader za delo v vzgojno-izobraževalnih zavodih, v skladu s pravilnikom o štipendijskih razmerjih.

Pravilno izpolnjenemu obrazcu »Prošnja za štipendijo« (obrazec DZS 1,65), kolkovanemu z 2 din, je treba priložiti:
— potrdilo o šolanju oz. vpisu
— overjen prepis zadnjega šolskega spričevala oz. potrdilo o opravljenih izpitih
— potrdilo o premoženjskem stanju in številu družinskih članov
— lastnoročno izjavo, da ne prejema druge štipendije oz. denarne pomoči za študij
— mnenje in priporočilo šole (za srednješolce).

Prednost pri dodelitvi štipendije imajo prosilci, ki imajo stalno bivališče na območju ljubljanskih občin. Pri izenačenih pogojih imajo prednost pri podelitvi štipendije prosilci z boljšim učnim uspehom in slabšim materialnim stanjem, zlasti pa otroci delavskega in kmečkega porekla.
Štipendije bodo podeljene po kriterijih družbenega dogovora o štipendiranju.

Štipendije za učence srednjih šol se podelijo s 1. septembrom 1973, za študente visokih in višjih šol pa s 1. oktobrom 1973 in so zagotovljene do konca študija v rednem roku (vključno absolventski staž) Štipendije se nakazujejo mesečno vnaprej, na naslov šole.

Prošnje naj prosilci vložijo **najkasneje do 15. junija** 1973 na naslov: Temeljna izobraževalna skupnost Ljubljana, Mačkova 1-II. Kandidate bomo obvestili o izidih razpisa do 15. julija 1973. **Prepozno vloženih ali nepopolnih prošenj komisija ne bo obravnavala**

Komisija za štipendije pri TIS Ljubljana
1306

Preminil je naš dragi oče v 81. letu starosti

Jurij Strašek

upokojenec

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo, dne 16. maja 1973, ob 17. uri iz Jurijeve vežice na Žalah

Žalujoči:
sinova Stanko in Tine z družinama, hčerki Danica in Malči z družinama in drugo sorodstvo

Ljubljana, 12. maja 1973

Nenadoma nas je zapustil dragi mož, oče in stari oče

FRANC STRNAD

posestnik iz Zgornjih Gorč-Braslovče

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo, 16. maja 1973, ob 16. uri na pokopališču v Braslovčah
Žalni sprevod bo krenil ob 15.30 izpred hiše žalosti

Žalujoči:
žena Zefka in otroci z družinami

Zgornje Gorče, 15. maja 1973

Sporočamo, da nas je za vedno zapustil

SIMON PRAVNE

delovodja

Vestnega in marljivega tovariša bomo ohranili v trajnem spominu

Delovna skupnost in družbenopolitične organizacije podjetja »TEGRAD« Ljubljana

Sporočamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustil naš skrbni in dobri mož, oče, sin, brat

SIMON PRAVNE

kabelski delovodja

Od njega se bomo poslovili v sredo, 16. maja 1973, ob 15. uri iz Andrejeve mrliške vežice na Žalah

Žalujoči:
žena Anica, sinovi Simon, Sašo, Jože, mama Urška, ter družine Pravne, Rabič, Hofer, Franko, Berk, Krulek Gorišek ter drugo sorodstvo

Ljubljana, Rakovnik na Dolenjskem, Mojstrana, Domžale, Javornik, Novo mesto, Zagreb, 14. maja 1973

Splošno gradbeno podjetje
PIONIR NOVO MESTO
KOMERCIALNI ODD. LJUBLJANA

n u d i v nakup naslednje stanovanjske enote:

V POREČU

DVOSOBNA STANOVANJA, vel. od 61—63 kvadratnih metrov

V NOVIGRADU

DVOSOBNA STANOVANJA, vel. 52 kv. m
TROSOBNA STANOVANJA, vel. 65 kv. m

Objekti v Novigradu so že vseljivi, v Poreču pa bodo konec maja 1973.

Vse informacije daje komercialni odd. Ljubljana, Dvoržakova 5—I, tel. 321-381 ali 321-347. 4152

Komisija za volitve in imenovanja
SKUPŠČINE OBČINE TREBNJE

razpisuje
prosto delovno mesto

RAVNATELJA
Osnovne šole
Mokronog

Pogoji: da ima kandidat srednjo, višjo ali visoko izobrazbo pedagoške smeri, 10 let vzgojno izobraževalne prakse ter organizacijske sposobnosti.

Poleg navedenih pogojev morajo kandidati imeti tudi moralno politične kvalitete za opravljanje dolžnosti na delovnem mestu.

Kandidati naj pošljejo pismene ponudbe z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev komisiji za volitve in imenovanja Skupščine občine Trebnje

Rok za prijavo je 15 dni od dneva razpisa, nastop dela pa je 1. september 1974. 4280

KLINIČNA BOLNIŠNICA ZA PSIHIATRIJO

razglaša
prosta delovna mesta za:

višjo medicinsko sestro
višja šola za zdravstvene delavce, oddelek za med. sestre;

administratorja
4 letna administrativna šola;

mizarja
poklicna šola;

čevljarja
za delo v delovni terapiji
poklicna šola;

več strežnic
za čiščenje bolniških oddelkov.

Poseben pogoj je poskusno delo. Interesente-tke vabimo, da se osebno zglasе na razgovor v tukajšnji splošno kadrovski oddelek Ljubljana — Polje, Studenec 48. 4253

ZA POSLEDICAMI PROMETNE NESREČE PRI OPRAVLJANJU SLUŽBENE DOLŽNOSTI JE UMRL

EDVARD OSTANEK

MILIČNIK PROMETNIK NA PPM POSTOJNA

POGREB POKOJNIKA BO DNE 15. MAJA 1973, OB 17. URI V POSTOJNI

VESTNEGA IN POŽRTVOVALNEGA DELAVCA MILICE BOMO OHRANILI V TRAJNEM SPOMINU

UJV V KOPRU
POSTAJA PROMETNE MILICE POSTOJNA
SVET DELOVNE ENOTE UJV KOPER
OSNOVNA ORGANIZACIJA SINDIKATA PM IN PPM POSTOJNA

Sporočamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustila v 78. letu starosti naša dobra teta in sestra

PAVLA PRIMOŽIČ

vdova po šolskem upravitelju

Pokopali jo bomo na pokopališče v Selca, 15. maja 1973, ob 17 uri. Do pogreba leži na svojem nekdanjem domu na Podblici št. 1

Žalujoči:
sestri Ančka in Lucija, Milnarjevi, Zakonikovi, Primožičevi in drugo sorodstvo

Podblica, Ljubljana, Besnica, Lajše, Zürich, 13. maja 1973

Umrla je naša ljubljena žena, mama, baka

GIZELA HAUPTMAN

Pogreb bo v sredo, 16. maja 1973, ob 14.15 iz Frančiškove mrliške veže na Žalah

Žalujoči:
mož Ferdo, hčerka Greta z možem Milošem in vnukinjama Bojano in Stojano, družina Hauptman Stanko, Črnuče, družina Hauptman Feliks, Nove Jarše in drugo sorodstvo

Umrla je

MARIJA RUPAR

upokojenka

Pogreb bo v sredo, 16. maja 1973, ob 17.45 iz Jožefove mrliške vežice na Žalah

Sinova Mirko in Janez z družinama in drugo sorodstvo

Ljubljana, 14. maja 1973

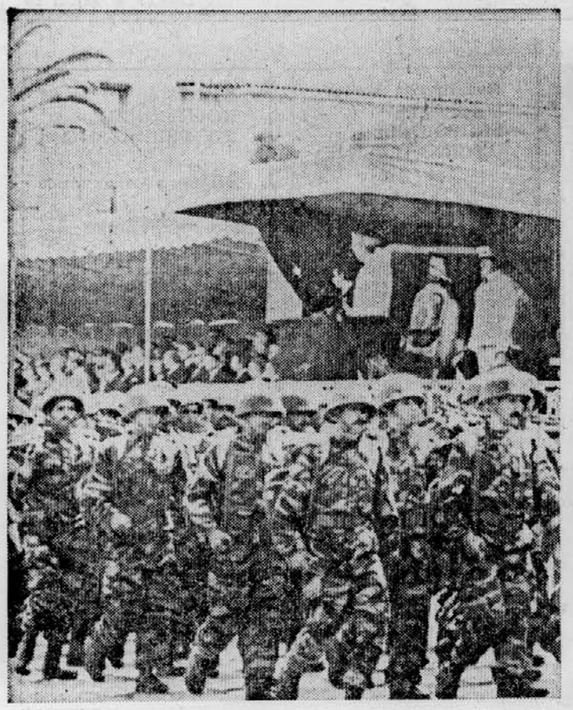

NA FRONTO PROTI IZRAELU — Pred marokanskim kraljem Hasanom se je zvrstila parada vojakov, ki jih bodo v kratkem poslali v Sirijo. Na njihovih oznakah je napis: Maroški kontingent za obrambo arabskih narodov. Telefoto: UPI

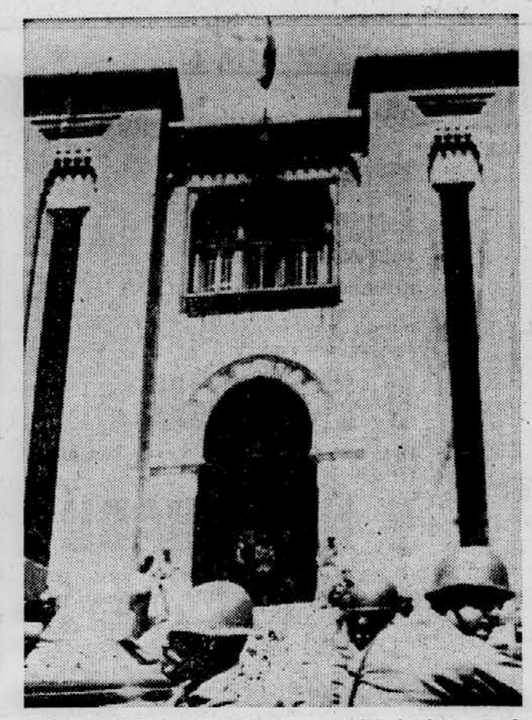

ZASTRAŽENI PARLAMENT — Tako je bilo pred poslopjem libanonskega parlamenta včeraj, ko bi moralo zasedanje odločiti o podaljšanju izrednega stanja. Zaradi premajhne udeležbe poslancev pa so se morali raziti brez odločitve. Telefoto: UPI

TRENUTKI PRED SPUSTOM S TRIGLAVA — To je zanimiv dokument o sobotnem podvigu trojice smučarjev, ki so si nataknili smuči na našem najvišjem vrhu in se z njimi spustili v dolino. Aljažev stolp je še do polovice zameten, pa tudi vreme ni bilo najboljše. Na sliki sta Franci Mrak in Mitja Košir, tretji smučar s Triglava pa je bil Janez Brojan. Foto: T. Fornezzi

OBIČAJEN PRIZOR IZ CANNESA — Filmski festivali so tudi nekakšen sejem filmskih zvezd, ki kaj rade pozirajo fotografskim kameram. Na sliki razkazuje svoje čare Švedinja Christina Roys. Telefoto: UPI

Uveljavljena politika

Jakša Petrič je govoril v Kabulu — Veliko zanimanje za konferenco priča o življenjskosti politike neuvrščanja, njeni mednarodni uveljavitvi in uspehih

KABUL, 14. maja (Tanjug). Na današnji dopoldanski seji pripravljalnega odbora 16 neuvrščenih držav je jugoslovanski predstavnik Jakša Petrić poudaril, da Jugoslavija in vse neuvrščene države pripisujejo bližnji konferenci voditeljev neuvrščenih držav in vlad v Alžiru izjemen pomen. Veliko zanimanje za konferenco priča o življenjskosti politike neuvrščanja, o njeni mednarodni uveljavitvi in o uspehih, ki jih je doslej dosegla.

Politika neuvrščanja postaja vedno sprejemljivejša za mnoge dežele in je njeno delovanje vedno bolj živo čutiti v svetovnem političnem gibanju. Ta politika je v pomembni meri prispevala k ublažitvi mednarodne napetosti.

Na drugi strani pa so na svetu še vedno tendence, ki omalovažujejo vlogo in interese manj razvitih in neuvrščenih držav, sile, ki hočejo po vsej sili obdržati na svetu odnose odvisnosti, neenakopravnosti, »pravice« močnejšega in druge oblike podrejenja.

Petrić je potem govoril o dnevnem redu alžirskega »vrha«. Glavna pozornost bo morala veljati vsemu tistemu, kjer se kaže potreba, da neuvrščene države skupaj začno odločno akcijo za hitrejšo politično in gospodarsko osamosvojitev in demokratizacijo mednarodnih odnosov ter za splošni napredek, posebno še za razširitev medsebojne solidarnosti in sodelovanja neuvrščenih, z namenom, da se okrepita njihova neodvisnost in varnost.

Ko je Petrić pojasnjeval jugoslovanska gledišča o glavnih točkah dnevnega reda alžirskega »vrha«, je predvsem poudaril, da mora jasno priti do izraza odločno stališče neuvrščenih, da se popuščanja in pogajanje ne sme omejiti le na odnose med velesilami in vodilnimi razvitimi državami, ampak da morajo biti tu vključene vse dežele brez izjeme. Alžirska konferenca naj pripomore k temu, da bo k urejanju glavnih mednarodnih problemov pritegnjen najširši krog držav na enakopravni podlagi. Neuvrščene države se aktivno zavzemajo za mir, varnost, neodvisnost, za pomoč boju narodov za svobodo, kar pomeni da slej ko prej podpirajo boj narodov Bližnjega vzhoda, Indokine in Afrike proti agresiji in tuji prevladi. Samoumevno je, da podpirajo tudi osvobodilni boj kamboškega ljudstva. Zdaj po sklenitvi pariških sporazumov o Vietnamu, morajo neuvrščene države še bolj podpreti začasno revolucionarno vlado Južnega Vietnama in DR Vietnama v njunih zahtevah, da se ti sporazumi tudi dosledno uresničijo. Nujna je tudi njihova široka in odločna akcija za pravično rešitev vseh aktualnih vprašanj sodobnega sveta, zlasti pa vprašanj in stvar arabskih narodov.

Jugoslavija kot neuvrščena evropska država meni, da je treba mir zavarovati ne samo na evropski celini, ampak da je treba varnost zagotoviti tudi na sosednjih območjih, na Sredozemlju, Bližnjem vzhodu in na vsem svetu. Hkrati se Jugoslavija čuti še nadalje dolžno opozarjati na obveznosti evropskih držav do dežel v razvoju.

Največjo pozornost je treba posvetiti mednarodnim gospodarskim odnosom. Neuvrščene države čaka naloga, da vsestransko ocenijo položaj in zahtevajo nujno ureditev problemov razvoja in dosledno uveljavitev mednarodne strategije razvoja.

Zagotoviti je treba popolno in enakopravno udeležbo razvijajočih se držav v monetarnih in trgovskih pogajanjih. Hkrati mora alžirska konferenca zboljšati vse elemente politike, da se neuvrščene države opirajo na svoje moči in na medsebojno sodelovanje. Konferenca bo ugodna priložnost, da proučijo tudi ukrepe za razvijanje medsebojnega sodelovanja v prosveti, znanosti, kulturi, na področju informacij in na drugih področjih, za še večjo koordinacijo svoje mednarodne dejavnosti.

»Moja vlada je prepričana, da bo četrta konferenca nova zmaga politike neuvrščenosti, da jo bo še bolj okrepila in uveljavila na svetu«, je rekel Petrić. »Zato pozdravljamo razrešitev kroga neuvrščenih držav, saj vidimo v tem naravno opredelitev vseh tistih dežel, ki se bojujejo za načela politike neuvrščenosti. Zato menimo, da naj alžirska konferenca ne samo sprejme ustrezne zahteve za sprejem novih držav, ampak tudi spodbuja razvoj v tej smeri.« Na koncu je pozdravil željo predstavnika Sri Lanke, naj bi bila 5. konferenca neuvrščenih v Colombu, o čemer pa bo dokončno sklepala alžirska konferenca.

V popoldanski diskusiji so sodelovali skoraj vsi predstavniki 16 neuvrščenih držav. Vsa današnja razprava je pokazala enotnost in sličnost pogledov v vseh vprašanjih, ki jih bo treba dati na dnevni red četrte konference neuvrščenih držav v Alžiriji.

Na nocojšnji tiskovni konferenci so potrdili, da bo avgusta še en sestanek pripravljalnega komiteja, od 2. do 4. septembra pa je napovedan sestanek ministrov za zunanje zadeve.

Danes popoldne je govoril tudi predstavnik začasne revolucionarne vlade Južnega Vietnama. Njegov govor kakor tudi govore ostalih delegatov na današnji seji še niso razdelili tisku. Toda zvedelo se je, da je zahteval podporo neuvrščenih držav za dosledno uveljavljanje pariških sporazumov o Vietnamu in je opozoril, da je položaj v njegovi državi zelo eksploziven in nevaren, in sicer ne samo za to področje, marveč tudi v širšem smislu.

Kitajski novinarji na poti v ZDA

PEKING, 14. maja (Tanjug) — Ena najštevilnejših kitajskih novinarskih delegacij, ki so v zadnjih letih obiskale druge države, je odpotovala danes na obisk v ZDA. Hkrati pa je sem prispel David Bruce, šef stalne ameriške misije za zveze v Pekingu.

»Najnujnejša naloga«

LONDON, 14. maja (Reuter) — Britanski premier Edward Heath je izjavil nocoj, da je reforma mednarodnega monetarnega fonda »najnujnejša naloga, ki jo je treba opraviti.«

Selasie odpotoval v ZDA

LONDON, 14. maja (AFP) — Etiopski cesar Haile Selaise je po dvodnevnem zasebnem obisku v Londonu danes odpotoval v ZDA. Jutri se bo srečal s predsednikom Nixonom.

Obisk v Tokiu končan

Delegacija zvezne skupščine je po 5-dnevnem obisku odpotovala

TOKIO, 14. maja (Tanjug) — Delegacija zvezne skupščine pod vodstvom predsednika Mijalka Todorovića, ki je bila na povabilo japonskega parlamenta pet dni na obisku na Japonskem, je danes odpotovala iz Tokija. Pogovarjala se je z japonskimi parlamentarci, kakor tudi s premierom, zunanjim ministrom Ohira, predsednikom [illegible] gospodarskih organizacij Uemuro, guvernerjem Osake Kurodo in s predstavniki krajevnih skupnosti. Todorović je nastopil tudi v popularni oddaji »Studio 102« na japonski televiziji in je [illegible] ski list »Jomiuri Šimbun«.

Fejsal v Parizu

PARIZ, 14. maja (Reuter) — Saudsko-arabski kralj Fejsal je danes dopotoval na enotedenski uradni obisk v Francijo. Na pariškem letališču ga je sprejel francoski predsednik Pompidou. Fejsal inPompidou bosta imela tri runde pogovorov.

Velik pomen „vrha“

Skupno sporočilo o srečanju Burgibe in Bumediena v Tuniziji

ALŽIR, 14. maja (APS) — Predsednika Burgiba in Bumedien pričakujeta, da bo bližnja konferenca neuvrščenih držav veliko prispevala k ustvaritvi pravičnega in demokratičnega mednarodnega življenja, sodelovanja in solidarnosti držav v razvoju in reševanju njihovih skupnih problemov. V skupnem sporočilu o srečanju voditeljev dveh sosednjih držav, ki je bilo 11. in 12. maja v Tuniziji, je nadalje rečeno, da bosta oba predsednika storila vse za uspeh konference neuvrščenih držav na vrhu. Konferenca v Alžiriji, poudarjata oba predsednika, bo nova pobuda politiki neuvrščanja, bogatenju njenih načel in za konkretizacijo njenih akcij.

V zvezi s položajem na Bližnjem vzhodu sta oba predsednika ocenila, da poskusi likvidiranja palestinske revolucije slabi arabski narod v celoti in predstavlja resno grožnjo za njihovo prihodnost.

Protestna ustavitev črpanja petroleja

KAIRO, 14. maja (AFP) — Iraška vlada je sklenila, da bodo jutri med 12. in 13. uro po lokalnem času ustavili za 1 uro črpanje petroleja v vsej državi. Ta sklep so sprejeli kot podporo palestinski revoluciji in pravici Arabcev, da »nudijo odpor cionistični aktivnosti, ki jo podpirajo imperialistične države«.

V Torontu eksplodirala tovarna

TORONTO, 14. maja (AP) — Velik požar in večje število eksplozij je nocoj zravnalo z zemljo neko kemično tovarno v Torontu. Trije ljudje so mrtvi, več pa jih je izginilo.

Štafeta mladosti v Dubrovniku

DUBROVNIK, 14. maja (Tanjug) — Štafeta mladosti je ob 18. uri prispela v Dubrovnik, kjer bo tudi prenočila. Štafeto je sprejelo okoli 4000 ljudi.

Rogersova turneja po LA

MEXICO, 14. maja (Tanjug) — Ameriški državni sekretar William Rogers, ki je na turneji po Latinski Ameriki, je danes končal obisk v Mehiki in odpotoval v Nikaraguo. Včeraj se je pogovarjal z mehiškim predsednikom Luisom Echeverrio. Po pogovoru je izjavil, da v odnosih med Mehiko in ZDA »ni problemov«.

Skandal raste

Bivši Nixonov minister za pravosodje in minister za zunanjo trgovino bosta morala 21. maja pred sodišče

WASHINGTON, 14. maja. Zadnja poteza v že po vsem svetu razvpiti politični aferi s skupnim imenom »Watergate« je, da bosta morala sesti na zatožno klop nekdanji najmočnejši človek v Nixonovi prvi administraciji, minister za pravosodje John Mitchel in zunanjetrgovinski minister iste vlade Maurice Stans.

Oba sta bila še do včeraj dobra in intimna prijatelja Nixona in bila sta tudi najbolj ugledna funkcionarja v republikanskem odboru za ponovno izvolitev Nixona. John Mitchel je bil svojčas predsednik tega odbora, Maurice Stans, ki je to še danes, pa je vodil tudi velikansko finančno operacijo za zbiranje dolarjev v predsedniški volilni sklad.

Prav velikanske vsote denarja, ki so se stekale z raznih strani, predvsem iz žepov vodilnih v bogatih družbah, in se kopičile v skladu za ponovno izvolitev Nixona, so bile očitno tudi glavni razlog, da je velika zvezna porota izdala Mitchelu in Stansu nalog, da 21. maja stopita pred sodišče in poroto kot obtoženca. Formalno ju obtožba bremeni, da sta »izigrala pravico« in »lagala pred veliko poroto«. V bistvu pa gre za nekako 200.000 dolarjev, ki sta jih menda funkcionarja nezakonito zmanevrirala v predsedniški volilni sklad. V obtožbi pa je še navedeno, da sta bivši minister za pravosodje in minister za trgovino denar dobivala od sumljivega multimilijonarja, po imenu Vesca, ki je bil že obtožen poneverb več sto milijonov dolarjev in ki je menda ponudil večjo vsoto za predsedniški volilni sklad; hkrati pa je dal vedeti, naj visoki funkcionarji malo posežejo v proces, ki ga je država uvedla proti njemu, in ga spravijo na slepi tir.

Vodilni ameriški dnevniki spremljajo ta dogodek z velikimi naslovi na prvih straneh in uvodniki, v katerih skušajo uveljaviti ameriško načelo, da je vsakdo nedolžen, dokler mu ne dokažejo krivde. Hkrati pa opozarjajo, da je to le eden od logičnih korakov pri nadaljnjem razpletu škandala Watergate, katerega konec in vse posledice še nihče ne more zanesljivo predvideti.

Vsi v Ameriki pa se zavedajo, da se je zgodilo prvič v zadnjih petdesetih letih, da so bivša člana kabineta in bližnja predsednikova sodelavca postavili pred sodišče, in že to samo po sebi veliko pomeni. BRANKO BOGUNOVIĆ

Diplomatska kronika

NAŠA DELEGACIJA NA MADŽARSKEM — Študijska delegacija ZKJ, ki jo vodi član predsedstva ZK Niko Mihaljević, je odpotovala na sedemdnevni obisk na Madžarsko. Povabil jo je CK madžarske socialistične delavske partije.

PRI BIJEDIĆU — Predsednik ZIS Džemal Bijedić je danes sprejel člane parlamenta in posebnega odposlanca predsednika vlade Bangladeša Muhedina Ahmeda, ki je prinesel pismeno poslanico za pr d sednika republike Bijedić je sprejel tudi našega veleposlanika v Libiji Bora Rafajlovskega.

SPREJEM — Podpredsednik zvezne skupščine ing. Gustav Vlahov je dopoldne sprejel posebnega odposlanca iz Bangladeša Muhedina Ahmeda.

MADŽARSKA DELEGACIJA — Študijska delegacija madžarske patriotske narodne fronte, ki jo vodi Robert Juhas, se je danes v zvezni konferenci SZDLJ pogovarjala s članom sekretariata predsedstva zvezne konference SZDLJ Borislavom Radojevićem. Delegacijo je sprejel tudi generalni sekretar zvezne konference Alli Shukri.

DELEGACIJA IZ ZNR — Študijsko delegacijo bremenskega senata, ki je v gosteh pri skupščini Srbije, so danes sprejeli podpredsednik republiške skupščine Refki Dauti, član republiškega IS Peter Kostić in republiški sekretar za delo Budimir Vukašinović.

Zadnje vesti

Dobri odnosi

Čilski zunanji minister Almeyda in Minić sta na kosilu izmenjala zdravici

SANTIAGO, 14. maja (Tanjug). Zunanji minister Čila Clodomiro Almeyda je priredil danes svečano kosilo v čast podpredsednika ZIS in zveznega sekretarja za zunanje zadeve Miloša Minića, ki je na prijateljskem obisku v tej andski državi.

Minister Almeyda je v svoji zdravici poudaril, da že dlje časa obstaja sodelovanje in simpatije med Jugoslavijo in Čilom. Malo držav Evrope, je dodal Almeyda, je imelo tak stalen in intenziven vpliv na naše družbeno in ekonomsko oblikovanje. To so bili jugoslovanski izseljenci, ki so z veliko prizadevnostjo in podjetnostjo okrepili gospodarstvo našega surovega severa in ledenega juga. Skupni ideal in naše zavračanje blokovske politike, je dodal Almeyda, je omogočilo, da smo formulirali in ustvarili naše načelo neuvrščanja. Nepokolebljivo smo privrženi miru, družbeni pravičnosti, globoki demokraciji mednarodnih odnosov, spoštovanju suverenosti vsakega naroda in veri v stvar samoopredelitve in svobode narodov.

Minister Almeyda je opozoril, da je imela Jugoslavija »vedno avantgardno vlogo pri teh prizadevanjih in to iskreno priznavanjo vsi tisti, ki se borijo za pravično stvar«.

Ko je govoril o bližnjem srečanju šefov neuvrščenih držav, je minister Almeyda dejal: »V politiki smo že naredili pomembne korake naprej v neuvrščenosti in bomo nadaljevali ta boj na bližnji konferenci v Alžiriji.« Dodal je, da bosta Jugoslavija in Čile na gospodarskem področju nadaljevala prizadevanja, da bi izboljševali pravičnejšo svetovno gospodarstvo.

V odgovoru na zelo prisrčno zdravico gostitelja se je zvezni sekretar Miloš Minić zahvalil za gostoljubje in dodal, da Jugoslavijo in Čile povezuje že tradicionalno prijateljstvo ter mnogi cilji in interesi v bistvenih mednarodnih vprašanjih. Odtod tudi medsebojno spoštovanje, razumevanje, odkritost in prisrčnost v naših odnosih.

V nadaljevanju zdravice je Minić govoril o prizadevanjih Jugoslavije, da bi preobrazili svojo državo na načelu polne enakopravnosti vseh narodov in narodnosti Jugoslavije.

Ko je govoril o mednarodnih problemih, je opozoril na tretji UNCTAD in zasedanje »Skupine 77« in na nedavni sestanek varnostnega sveta v Panami. »Prepričan sem, da se strinjamo«, je dejal Minić, »da so neuvrščene države dale doslej zelo velik prispevek pozitivnim tokovom v mednarodnih odnosih«. Nadaljeval je, da sedanji mednarodni položaj postavlja pred neuvrščene države nove in zelo važne naloge. Od nove konference neuvrščenih držav v Alžiru, kateri mi v Jugoslaviji pripisujemo zelo velik pomen, pričakujemo, da bo na podlagi sprejetih načel in programa določila osnovne oblike in smeri za nadaljnje združene in koordinirane akcije za njihovo polno politično in gospodarsko emancipacijo, za podporo vsem, ki se borijo za svojo svobodo in neodvisnost in za demokratizacijo mednarodnih odnosov v celoti. Ob zaključku Minić dejal, da so odnosi med Jugoslavijo in Čilom zelo dobri in prijateljski.

Telegrami

Novi direktor

ŽENEVA — Za novega generalnega direktorja svetovne zdravstvene organizacije so včeraj izvolili doktorja Halfdana Mahlerja iz Danske. Mahler je bil pomočnik dosedanjega generalnega direktorja te narodne organizacije, Brazilca Marcolina Candaua, ki odhaja v pokoj.

Festival znanstvenih filmov

SOFIJA — V Sofiji se je začel 5. mednarodni festival znanstvenih filmov, na katerem bodo pokazali 78 znanstvenih in dokumentarnih filmov iz 20 držav.

Britanska atomska bomba v Nevadi

LONDON — Velika Britanija namerava opraviti podzemeljski atomski poizkus v ZDA, v Nevadi, piše londonski »Daily Express«. List ve povedati, da bodo atomski poizkus opravili na podlagi angloameriške pogodbe o atomskih poskusih.

Upor jetnikov

BENETKE — V zaporu Santa Maria Maggiore v Benetkah so se jetniki uprli. Po jutranjih vajah se niso hoteli vrniti v celice. Jetnišnico je obkolila policija, medtem ko so zaporniki sežigali slamnjače in plezali na streho poslopja. S tem so protestirali proti razmeram v jetnišnici.

Mussolinijev sin zahteva odškodnino

PARIZ — Sin bivšega fašističnega diktatorja Romano Mussolini je na sodišču vložil tožbo proti znanemu francoskemu časopisu »Paris Match«, od katerega zahteva 100.000 frankov odškodnine. List je namreč objavil mnenje kardinala Tisseranta, da je diktator Mussolini naročil, naj ubijejo obolelega papeža Pija XI., znanega po tem, da je obsojal nacizem in diktatorske režime. Tisserant je razkril, da so papeža likvidirali 1939 po Mussolinijevem nalogu.

Sojenje šestim v Dublinu

LONDON — Včeraj se je v Dublinu pričelo sojenje šestim ljudem, ki so obtoženi, da so pred kakimi sedmimi tedni poskušali z ladjo »Claudia« vtihotapiti na področje republike Irske velike količine orožja in streliva za ilegalno irsko republikansko armado — IRA.

Nove atomske glave

RIM — Pentagon je potrdil washingtonskemu dopisniku torinskega dnevnika »Stampa«, da »modernizirajo topništvo v Evropi«.

Abortus in kontracepcija

GRENOBLE — Po vsej Franciji bodo organizirali dnevno »akcijo za svoboden abortus in kontracepcijo«. Izposlovati hočejo spremembo sedanjih strogih zakonskih predpisov o splavu. Organizatorji so napovedali za začetek tedna »dan svobodnih abortusov«, potem pa bodo priredili množičen protestni pohod v Grenoblu.

Grigorij Kozincev umrl

MOSKVA — V Leningradu je umrl slovečí sovjetski filmski režiser in scenarist Grigorij Kozincev, star 68 let. Proslavil se je že v tridesetih letih s filmsko trilogijo »Maksim«, po vojni pa so zbudili pozornost njegovi filmi »Don Kihot«, »Hamlet« in »Kralj Lear«.

Sojenje na Zanzibaru

NAIROBI — Na Zanzibaru se je začel proces proti skupini 86 ljudi, obtoženih, da so lani ubili zanzibarskega predsednika in voditelja vladajoče stranke Afro-Širazi šejka Abeida Karuma. Doslej jih je devet priznalo krivdo, medtem ko 54 obtožencev trdi, da niso krivi, 23 obtožencem pa sodijo v odsotnosti.

Fiat se širi

RIM — Italijanska vlada je odobrila 270 milijonov lir za finansiranje Fiatovega programa, po katerem bodo med drugim zgradili dve novi tovarni in razširili več obratov v pasivnih krajih srednje in južne Italije. V naslednjih treh letih bo v Fiatovih tovarnah dobilo zaposlitev več kot 10.000 novih delavcev.

Draginja v EGS

BRUSELJ — V vseh državah skupnega trga so se lani zvišale cene, najbolj v Irski, za 12,8 odstotka, sledijo Italija (8,1 odstotka), Velika Britanija (7,7 odstotka), Nizozemska (7,6 odstotka), Danska (7,1 odstotka), Belgija (6,9 odstotka), Francija (6,6 odstotka), ZRN (6,5 odstotka) in Luksemburg (5,7 odstotka).

Pa še to:

DIM IN MEGLA — Zrenjaninski mestni možje so sklenili, da se bodo hudo spopadli z vsemi nepravilnostmi v njihovi občini. In so sprejeli prvi sklep: na sestankih se poslej več ne bo kadilo. (Dobro za zdravje občanov in v nesrečo zveznega proračuna, ki od vsake cigarete odreže sebi košček). Pričakujmo, da bo njihov naslednji sklep spremenil tobačno tovarno v muzej?

VREMENSKO POROČILO

Prognostična karta za 15. maj 1973 ob 7. uri

Vreme in temperature 14. maja 1973

kraj	ob 7 uri vreme	stopinj	ob 13 uri vreme	stopinj
Ljubljana	jasno	6	jasno	21
Planica	jasno	4	delo oblačno	19
Brnik	jasno	5	jasno	21
Kredarica	jasno	1	jasno	2
Maribor	jasno	9	jasno	20
Sl. Gradec	jasno	5	rahlo oblačno	20
Celje	jasno	4	rahlo oblačno	22
Novo mesto	jasno	5	jasno	20
Koper	jasno	14	jasno	20
Reka	jasno	16	jasno	21
Pulj	jasno	15	jasno	21
Hvar	jasno	18	jasno	19
Dubrovnik	jasno	15	jasno	19
Zagreb	jasno	8	jasno	21
Beograd	jasno	12	jasno	18
Sarajevo	jasno	5	jasno	19
Titograd	delno oblačno	16	jasno	22
Skopje	dežuje	11	oblačno	18
Celovec	—	—	pololačno	19
Gradec	jasno	7	oblačno	21
Dunaj	jasno	10	pololačno	—
Benetke	jasno	10	jasno	20
Milano	jasno	11	jasno	21
Genova	jasno	14	jasno	18
München	pololačno	9	—	—
Zürich	—	—	pololačno	20
Rim	jasno	12	jasno	19
Berlin	oblačno	9	oblačno	19
Pariz	pololačno	11	oblačno	13
Stockholm	pololačno	8	jasno	13
Moskva	jasno	10	pololačno	16

SLOVENIJA:

Pretežno sončno bo, ponekod vmes zmerna oblačnost. Najnižje nočne temperature bodo med 2 in 6, v Primorju 10, najvišje dnevne okoli 22 stopinj.

IZGLEDI ZA SREDO:

Sončno in toplo.

JUGOSLAVIJA:

Drugod po državi bo precej sončno, v popoldanskem času zmerne pooblačitve in krajevne plohe.

VREMENSKA SLIKA:

Področje visokega zračnega pritiska nad južno Evropo postopoma slabi. Preko srednje Evrope se proti jugovzhodu pomika oslabljena hladna fronta, ki bo ponekod nad našimi kraji povzročila le prehodne pooblačitve.

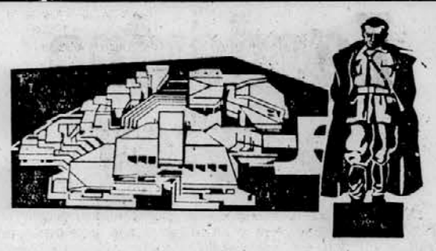

Za spominski dom borcev NOV in mladine Jugoslavije v Kumrovcu so prispevali:

Krajevni odbor ZB NOV Šatna Radenci 2.052 din; krajevni odbor ZB NOV Stogovci, p. Apače 1.628 din, krajevni odbor ZB NOV Videm ob Ščavnici 790 din; temeljna izobraževalna skupnost Gor. Radgona 695 din; sindikat skupščine občine Gor. Radgona 825 din; sindikat Pekarne Ptuj Gor. Radgona 550 din; Pekarna Idrija 320 din; uslužbenci in delavci doma starih Idrija 335 din; Stanovanjsko podjetje Idrija 1.6[illegible] din; Franjo Rebec, urar, Idrija 50 din; Valentin Novak, kolar, Idrija 50 din; osnovna šola Cerkno 803,50 din; »Monter« Idrija 26[illegible] din; Andreja Trpin, krojačica, Idrija 15 din; Zdravko Magajne, obrtnik 50 din; sindikalna podružnica GP »Zidgrada« Idrija 3.0[illegible] din; občinski sindikalni svet Idrija 1.000 din; občinsko sodišče Idrija 110 din; Lekarna Idrija 140 din; Stojan Radaša, obrtnik, Vojsko 50 din; »Cipka« Idrija 725 din; »Mercator« Idrija 4.450 din; uslužbenci političnih organizacij 279 din; ZB Novaki 79[illegible] din; Ciril Obid, obrtnik, Cerkno 100 din; obrtno podjetje Standarc Idrija 380 din; Stanislav Štravs, obrtnik, Idrija, 20 din. Jože Albreht, obrtnik, Cerkno 1.000 din; Ivan Močnik, obrtnik, Cerkno 80 din.; Psihiatrična bolnišnica Idrija 3.486,50 din; osnovna šola Črni vrh nad Idrijo 236 din; Marija Fortuna, obrtnica Idrija 2[illegible] din.; Drago Petrovčič, obrtnik, Idrija 40 din; Komunalno podjetje Idrija 717,20 din; ETA Cerkno 10.037 din; Slovenijales Idrija, 2.500 din; Slovenijales Idrija 500 din; Livijo Roje, obrtnik Cerkno [illegible]00 din; GP »Pod gradom« Idrija 345 din; Sosko gozdno gospodarstvo obrat Idrija 570 din; Solski center Idrija 595 din; Jože Oblak, zvezni poslanec iz Idrije 100 din; uslužbenci SO Idrija 1.235 din; otroški vrtec Idrija 245 din; krajevna skupnost Idrija 210 din; Kmetijska zadruga Idrija 905 din; posebna osnovna šola Idrija 200 din; kavarna Idrija 174 din; ZB Kanomlja 300 din; ZRVS Idrija 109 din; dijaški dom Cerkno 220 din; Olma Ljubljana 490 din; skupščina občine Ljubljana Moste-Polje 1.846,95 din; časopisni zavod Uradni list SRS Ljubljana 140 din; Vinko Kastelic Ljubljana 50 din; delavci PZ Gipos Ljubljana 1e0 din; poklicna gradbena šola I. Kavčič Ljubljana 490 din; osnovna šola bratov Ribarjev — Brežice 510 din, osnovna šola Jožeta Mihevca Idrija 1.135 din; dijaški dom Idrija 265,40 din; DINOS Ljubljana (za odpadni papir 17.527,90 din; biro za gozd. načrtovanje Ljubljana 500 din; SDK podružnica Kranj 6.240 din, levska družina — Gradišče Ljubljana 500 din; gostinsko podjetje Novi svet Maribor 2.000 din; Pedagoška akademija Maribor 1.500 din; skład Piramida Maribor 5.000 din; Elektra Maribor 1.600 din; krajevna skupnost Sladki vrh 1.000 din; svet za otroško varstvo TIS Lenart 1.000 din; Dimnikarsko podjetje Maribor 1.000 din; Anton Znidaršič, Grosuplje 1.000 din; Občinski odbor SZDL Laško 390 din; veterinarska postaja Laško 30 din; OOS glasbena šola 170 din; aktiv ZMS Krka Brežice 500 din; OOS Vodna skupnost Brežice 460 din; aktiv ZMS PPV Dobrava 105 din; občinski odbor ZZB NOV Ljutomer 479 din; Tine Lah VEKS Maribor 100 din; Marles DE Lenart 1.000 din; VVZ »Koroška vrata« Maribor 350 din; KO SZDL Zavrh 100 din, KO LMS 50 din; KUD Čermiješak 50 din; Člani SZDL Zavrh 500 din; parna pekarna Lenart 500 din; Osnovna šola Stogovci — Apače 120 din; učenci osnovne šole Kapela-Radenci 390 din; mladinski aktiv osnovne šole Kostanjevica na Krki 1.357 din; tovarna »Josip Kraš« Zagreb 130 din; KO ZRVS B. Kidrič Ljubljana 944 din; osnovna šola Lucijan Seljak Kranj 1.255 din; KO ZZB NOV Ustje-Ajdovščina 1.245 din; občinski odbor ZZB NOV Ljutomer 816 din; KO ZRVS Ravne na Koroškem 1.000 din; občinski odbor ZZB NOV Ljutomer 1.455 din; osnovna šola Šenčur 1.000 din, občinsk. odbor ZZB NOV Koper 7.000 din; Svila Maribor 7.000 din; osnovna šola Grad 400 din; osnovna šola Stane Zagar Kranj 1.000 din; INDIP Lendava 6.180 din; občinsko javno tožilstvo Novo mesto 300 din; občinsko javno tožilstvo Novo mesto 400 din; SVS Dolenjske — N. mesto 7.294,15 din; upravno-administrativni šolski center Maribor 500 din; občinski RK Ljubljana-Center 500 din; dijaški dom Maribor 500 din; tovarna umetnih brusov »Swarovski« Maribor 16.000 din; OOS »Donita« Medvode 1.000 din; OOS Tovarne oculoze Medvode 500 din; Kolektiv SDK Murska Sobota 705 din; KO ZZB NOV — Planina Cirče Kranj 680 din; občinski odbor ZZB NOV Ljutomer 800 din; šolske zadruge Log Dvarjane Maribor 450 din; osnovna šola Dvarjane Maribor 160 din; Kokra Kranj 1.474 din; KO ZRVS Zg. Šiška Ljubljana 300 din, osnovna šola Osojnik Ptuj 516,50 din; osnovna šola »Rodni vrh Podlehnik 116 din, osnovna šola »Martina Kačesa« Podlehnik (prispevek učencev) 389,90 din; osnovna šola Leskovec pri Ptuju 306,50 din; osnovna šola Žetale 406,35 din; osnovna šola Stoperce 115,10 din; OOS osnovne šole Artiče 200 din; delavci brivsko frizerskega podjetja Mnemelj 90 din; ObSS Zalec 2.000 din, sindikalna podružnica DPO Zalec 200 din; Vodovod Kranj 2.000 din, občinski odbor ZZB NOV Zagorje ob Savi 29.044,25 din, »Konusa« Slov. Konjice 1.800 din; VVZ Jožica Flander Maribor 500 din; občinski odbor Slov. Bistrica 2.000 din; občinski komite ZKS Slov. Bistrica 10.000 din; KO ZZB NOV Selnica ob Dravi 500 din; Investicijski zavod za izgradnjo trga revolucije Ljubljana 1.000 din; Vel. Kolonijale Maribor 2.000 din; občinski odbor ZZB NOV Metlika 2.370 din; občinski sindikalni svet Jesenice 1.330 din; osnovna šola Dvorjane 500 din; RSPOU Ljubljana zapori Maribor 2.000 din; ObK ZMS Celje 1.240 din; ObK ZMS Celje 220 din (Vrtnarska šola), Teksta Maribor 1.000 din; Brivsko frizersko podjetje Črnomelj 100 din; Občinski odbor ZZB NOV Maribor — KO ZB NOV Ivan Cankar 4.794 din; SZDL Stara Ljubljana 1.000 din; KO SZDL Beltinci 2.697 din; Inštalacija Ljubljana 10.000 din; OK ZMS Ljubljana-Moste-Polje 500 din; Javna skladišča Ljubljana 500 din; Javna skladišča Ljubljana 4.000 din; Javna skladišča Ljubljana 500 din; Metalurški inštitut 2.000 din; Metod Radež Sp. Sevnica Grosuplje 150 din.

Od zbranega odpadnega papirja osnovne šole — Pionirski odredi:

Dr. Jože Potrč Ljubljana 78 din; Dr. Vita Kraigherja Ljubljana 3.442 din; Janez Mraz, Vrhnika 1.939,40 din; Murska Sobota I. 325 din; Elvira Vatovec Koper 75 din; Dušan Jereb, Sl. Konjice 490 din; Heroja Rajka, Hrastnik 317,50 din; Bičevje, Ljubljana 2.465,25 din; France Bevk Ljubljana 756,70 din; Kette-Murn, Ljubljana 1.437,50 din; Jože Moškrič, Ljubljana 588 din; Vrtojba, Šempeter pri Gorici 230.50 din; Kanal 1.012 din; Grosuplje 306,05 din; Grm, Novo mesto 780 din; Lokavec pri Ajdovščini 236 din; Branik 322,50 din; M. Strukelj, Nova Gorica 3.456,85 din; Selkan 885,55 din; Šempeter pri Gorici 992,50 din; V.č. Tržaška c. Ljubljana 1.401,75 din; Tone Okrogar, Zagorje 1.002,50 din; Trbovlje 1.712,50 din; Metlika 492,50 din; Pragersko, Sp. Polskava 695,50 din; Selnica ob Dravi 525,50 din; Tone Čufar, Jesenice 7.865 din; Janko-Premrl-Vojko, Koper 307,50 din, Pinko Tomažič, Koper 367,50 din; Piran 407,50 din; Boris Kidrič, Ljubljana 692,50 din; Vodice 1.122 din; Gorenji Grad 390 din; Valentin Vodnik Lj.—st. šola 655 din; V. Vodnika, Lj.—nova šola 756,50 din. Skupno zbranih prispevkov do 9. 5. 1973 je 928.808.45 din. Odbor za gradnjo spominskega doma borcev NOV in mladine Jugoslavije v Kumrovcu se zahvaljuje za prispevke in prosi darovalce, da svoje prispevke nakažejo na tekoč. račun štev. 50100-678-46402 Odbor za gradnjo doma v Kumrovcu pri RO ZZB NOV Slovenije. PRISPEVAJTE H GRADITVI SPOMINSKEGA DOMA BORCEV NOV IN MLADINE JUGOSLAVIJE V KUMROVCU — DOM BRATSTVA IN ENOTNOSTI JUGOSLOVANSKIH NARODOV IN NARODNOSTI.

MARJAN BREGAR; LITIJSKA

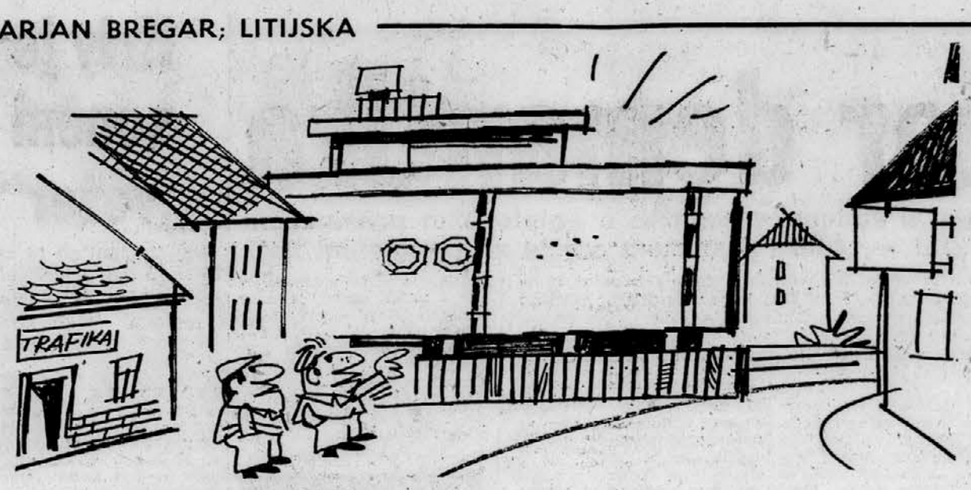

— Ali še niste usposobili naše drogovnice?
— Že! Za pustne karnevale jo uporabljamo.

Precej novosti

Člani zasavskih premogovnikov javno o osnutku novega pravilnika o podelitvi kreditov za zasebna stanovanja

TRBOVLJE, 14. maja. Osnutek novega pravilnika o podeljevanju kreditov za graditev zasebnih stanovanj za člane kolektiva zasavskih premogovnikov je v javni razpravi. Dosedanji pravilnik je bil namreč ponekod zastarel in ni upošteval nekaterih sprememb na področju stanovanjskega gospodarstva in stanovanjske politike.

Če bo kolektiv sprejel osnutek novega pravilnika, bo višina kredita, ki ga lahko prosilec prejme, znašala največ 45.000 dinarjev. Dolgoročna posojila bo treba vrniti v 15 letih, kratkoročna pa v petih letih. Prednost pri najemanju posojila bodo imeli vsi tisti prosilci, ki bodo v letu prejema kredita dogradili svoje stanovanje in izpraznili rudniške ga, nadalje delavci z nižjimi osebnimi dohodki, če so sodelovali v NOB ali bili med okupacijo v koncentracijskih taboriščih. Dolgoročno posojilo bodo prejeli lahko samo delavci, ki so najmanj pet let zaposleni v zasavskih premogovnikih. V vsakem primeru pa bodo posojilojemalci morali ostati toliko časa zaposleni v podjetju, za kolikor jim bodo podelili kredite.

Odbor za družbeni standard bo vsako leto, po tem ko bo zbral sredstva za posojila oziroma vedel, koliko denarja bo za te namene, razpisoval natečaj za podeljevanje kreditov. Trajal bo najmanj 15 dni in v tem času bodo morali zainteresirani vložiti svoje prošnje za dodelitev kreditov. Javna razprava o osnutku novega pravilnika bo trajala do 22. tega meseca, osrednji samoupravni organ podjetja pa bo sklepal o njem konec maja.

MILAN VIDIC

„Pomlad v Svobodi“ v Tivoliju

LJUBLJANA, 14. maja — V dvorani Tivoli bosta v petek, 18. maja ob 17. in 20. uri prireditvi Pomlad v svobodi, ki jo prirejajo Klub OZN na osnovni šoli Zvonka Runika, republiška in mestna konferenca klubov OZN in republiški koordinacijski odbor za pomoč žrtvam imperialistične agresije. Pokrovitelj prireditve bo predsednik republiške skupščine Sergej Kraigher.

Sodelovali bodo osnovnošolski otroci iz Radovljice, Kočevja, Krškega, Črnuč in Ljubljane. Čisti dobiček so namenili za indokitajske otroke.

JANEZ ODAR

Češnje niso šle v denar

Novo mesto: draga tudi paradižnik in grah — Vse več obrtnih izdelkov

NOVO MESTO, 14. maja — Prve češnje, ki so se pojavile na stojnicah na živilskem trgu, so kupci danes v glavnem le ogledovali. Cena je bila namreč 20 dinarjev za kilogram, kakovost pa razen tega še zelo slaba. Tudi paradižniki po ceni 16 do 17 dinarjev niso šli kaj prida v promet, enako novi grah v stročju, ki je bil po 15 dinarjev. Po taki ceni je bila tudi špinača, medtem ko so novo čebulo prodajali po 12 dinarjev. Sôlate je bilo več ko dovolj, zato je tudi cena zdrknila na 4 do 5 dinarjev. Cena jabolk je v nekaj dneh poskočila od 8 na 11 do 12 dinarjev, kar je skoraj enkrat več kot stane kilogram pomaranč, ki jih je dovolj po 6 do 7 dinarjev za kilogram. Tudi jajčka so bila nekoliko dražja, in sicer 1 do 1,10 dinarja. Največ je bilo na trgu semen in sadik za vrtove pa tudi cvetja. Šopke šmarnic so prodajale nabiralke po dinar do 2, toliko pa je stala tudi sadika paradižnika.

Od tedna do tedna je na novomeškem trgu vsak ponedeljek in petek več najrazličnejših obrtnih izdelkov, od suhorobarskih in lončarskih, oblačil in kiča, tako da je tega blaga že precej več kot živil.

P. ROMANIČ

Ribniški „da“?

Zbori volilcev za samoprispevek v tem tednu — Dvajsetega maja referendum za štiri območja v ribniški občini

RIBNICA, 14. maja. V občini so v zaključnem delu priprave na referendum za krajevni samoprispevek. Glasovanje po vsej občini bo na 45 glasovalnih mestih v nedeljo, 20. maja. Načrte komunalnih in drugih objektov za naslednjih pet let so pripravili za štiri območja v občini — Dolenje vasi, Loškega potoka, Ribnice in Sodražice; v bistvu bodo to tudi štirje referendumi, saj bo glasovanje ločeno v vsakem območju, prav tako tudi uvedba samoprispevka, če se bodo zanj odločili.

Občinska konferenca socialistične zveze, ki preko posebnega akcijskega odbora vodi priprave na referendum, je te dni izdala in razpošilja med ljudi brošuro o samoprispevku pod naslovom »Kamen na kamen — zrno do zrna«. V brošuri je na 20 straneh podrobno povedano vse o samoprispevku, tudi to, da se v občini tokrat odločajo že tretjič za samoprispevek. Brošuro bo dobilo vsako gospodinjstvo, o njej oziroma o načrtih del pa se bodo z občani pogovorili še na zborih volilcev in zborih delovnih ljudi v delovnih organizacijah, ki bodo v prihodnjem tednu.

Zbori volilcev tečejo po naslednjem razporedu: v nedeljo, 13. maja je bil pri Sv. Gregorju za naselja Slemen, ob 10. uri na Gori in na Hribu za naselja Hrib, Travnik, Šegova vas, Srednja vas, ob 11. uri v Retjah v Loškem potoku, ob 14. uri v Malem logu in v Prigorici. V ponedeljek 14. maja ob 19. uri je bil v Dolenji vasi, 15. maja pa, vedno ob 19. uri, kakor tudi naslednje dni, v Grčaricah, Rakitnici, Blanci, Lipovcu, Nemški vasi, Otavicah, Goriči vasi in Hrovači, 16. maja za volilni enoti Ribnica I in II v domu Partizana, za Ribnico — Mlaka v veterinarski postaji ter v Zamostecu, 17. maja v Sajevcu, Bukovici, Danah, Zadolju, Jurjevici, Dolenjih Lazih, Zlebiču, Sunju, Velikih Poljanah, Ortneku, Zapotoku in Podklancu, 18. maja v Sodražici in Žimaricah ter 19. maja za Gorenjsko cesto in Gornje Lepovče v Ribnici.

FRANC GRIVEC

Soteska: prijetno snidenje

Zbor učencev in učiteljev v spomin na medvojno partizansko šolo

SOTESKA, 14. maja — V malem kraju Soteska v dolini Krke je bilo v soboto prijetno snidenje nekdanjih učencev in učiteljev v spomin na partizansko šolo, ki je med vojno delovala v tem kraju. Zbralo se je skoraj 60 učencev in učiteljev. Kulturni program so jim pripravili učenci in mladinci iz Sotes ke. Udeleženci tega slavja so se dogovorili, da se bodo še dobili. Spomini jim bodo toliko dražji, ker se letos šola, ki jo je obiskovalo toliko generacij, seli v Dolenjske Toplice, Rakitnici, Blatah, Lipovurejeno stavbo, ki jo bodo izročili namenu jeseni.

SLAVKO DOKL

oglašujte v dnevniku DELO

Spomenik kurirjem

SAVA PRI LITIJI, 14. maja — Krajevna organizacija ZB NOV Sava pri Litiji je pripravila popoldne slovesnosti ob odkritju spominskega obeležja partizanskim kurirjem v Talopu pri vasi Spodnji log. Slovesnost so združili s prihodom Kurirčkove pošte.

Od Save pa tja do Jevnice so bili med NOV pomembni prehodi partizanskih kurirjev preko Save. Tudi v Talopu je bila kurirska javka. Nekdanji komandir kurirske postaje TV-3 Zdenko Rotar je obudil spomine na delo kurirjev in sodelovanje prebivalcev Save in okolice, zatem pa je odkril spomenik partizanskim kurirjem.

Ob začetku slovesnosti so pionirji-kurirji, ki nosijo danes Kurirčkovo pošto po litijski občini, prinesli torbo čez reko Savo do spomenika na Talopu, kjer se je zbralo več nekdanjih partizanskih kurirjev, občanov Spodnjega loga in Save ter pionirji iz litijske in šmarske osemletke. Solarji so izvedli tudi krajši kulturni program, posvečen partizanskim kurirjem.

PAVLE BURKELJC

Denar bo, a premalo

Izlake: v tovarni elektroporcelana bodo gradili stanovanja za zaposlene

IZLAKE, 14. maja. V tovarni elektroporcelana bodo v letih 1973—1977 imeli na razpolago 3 milijone 671.000 dinarjev za graditev stanovanj svojih zaposlenih. Izračuni kažejo, da bi za odpravo stanovanjske stiske svojih zaposlenih v tem času potrebovali petkrat več sredstev oziroma petnajst in po milijona dinarjev.

Ker ne vidijo možnosti, da bi iz doseženega dohodka zbrali več denarja za graditev stanovanj, predlagajo nekatere ukrepe, kot na primer: vsa sredstva, ki jih bodo zbrali v tovarniškem stanovanjskem skladu, naj bi vezali pri banki, da bi si s tem zagotovili dodatne kredite; delavci, ki bodo prosili za posojila za dograditev svojih stanovanj pri tovarniškem skladu, naj bi prav tako svoje prihranke vročali banki, razen tega pa se bo tovarniški kolektiv zavzemal za to, da bi mu odobrili nekaj posojil tudi iz združenih sredstev za stanovanjsko graditev.

V podjetju so že izdelali program graditve stanovanj za čas od leta 1972 do 1973, obstaja pa tudi predlog sedmjeročnega programa graditve stanovanj. Z anketo med zaposlenimi, so med drugim ugotovili, da pri sedanjem staležu potrebujejo 66 novih stanovanj v skupni površini 3257 kvadratnih metrov in nekaj nad tri milijone dinarjev, ki bi jih morali podeliti kot posojila zainteresiranim članom delovne skupnosti.

MILAN VIDIC

Mojstri škarij in britve

V Ljubljani se je pomerilo sto domačih in tujih frizerjev

LJUBLJANA, 14. maja — Sto tujih in domačih mojstrov britve in škarij je pomerilo svojo spretnost na včerajšnjem tekmovanju za Grand prix Jugoslavije. Tivolska dvorana je bila včeraj ves dan v znaku striženja in oblikovanja frizur, vse to pa si je s tribun ogledovalo več sto Ljubljančanov, med katerimi so prevladovale predstavnice nežnega spola.

To mednarodno tekmovanje, ki ga letos pod pokroviteljstvom ljubljanske »Ilirije« organizirali ljubljanski frizerski klub, je na sporedu vsaki dve leti in je registrirano tudi pri mednarodni organizaciji frizerjev. — OAI, v kateri je včlanjena tudi Jugoslavija.

Ženski frizerji so se pomerili v večernih, svečanih in dnevnih frizurah, frizerji za moške pa v izdelavi frizure visoke mode, klasičnem striženju z britvijo in v izdelavi frizure po lastni želji.

»Dedinja« v Novem mestu

NOVO MESTO, 14. maja — V petek, 18. maja se bo novomeško amatersko gledališče »Dušan Jereb« predstavilo Novomeščanom z dramo »Dedinja«. Za premiero je v Novem mestu veliko zanimanje, saj so bili domači gledališčniki pri Novomeščanih vedno dobro sprejeti. Novomeščani bi s tem delom radi nastopili tudi na republiški reviji amaterskih gledališč.

S. D.

Odvzem krvi v Šentjerneju

ŠENTJERNEJ, 14. maja. Za jutrišnjo krvodajalsko akcijo v Šentjerneju se je prijavilo kar 80 prostovolnih darovalcev krvi. Zgledu krajevne organizacije RK v Šentjerneju bodo v kratkem sledili tudi drugi v novomeški občini.

S. D.

Zaključek »Vesele šole«

NOVO MESTO, 14. maja — Na področnem tekmovanju v znanju »Vesele šole«, ki je bila za učence iz občin Brežice, Črnomelj, Krško, Novo mesto, Sevnica in Trebnje, je nastopilo 42 tekmovalcev. Tekmovanje so vzorno organizirali na novomeški osnovni šoli »Grm«, ki je za tekmovalce pripravila tudi kulturni program in pogostitev.

Najuspešnejši so bili tekmovalci iz kraške občine, ki so osvojili 2 prvi mesti.

Zmagovalci so prejeli lepa praktična darila, vsi nastopajoči pa še darila novomeških podjetij Novoteksa in Krke.

S. D.

Sreča na pošti

SREČNA ŠTEVILKA 522054 — Tokrat je sreča potrkala na vrata NATALIJE TROP, uslužbenke pošte v Ivanjkovcih, ki je v 19. kolu kolu jugoslovanske loterije 10. maja zadela 15 starih milijonov. Srečna dobitnica je prišla včeraj dopoldne v Ljubljano,

kjer je na direkciji jugoslovanske loterije za Slovenijo prejela dragocen ček in kar takoj pohitela z njim v banko. Denar bo za zdaj ostal kar na knjižici, je povedala, potem bo pa prišel prav za nakup avtomobila in ureditev stanovanja. Njene sreče pa bodo deležni tudi starši in bratje, je še dodala. Le recepta za srečo nam ni vedela povedati. Kupuje namreč tiste srečke, ki jih na pošti ne proda . . . Foto: S. Busić

Poslednji — lončarji

Prigorica: T. Nosan posodobil lončarjenje — Sin se ozira za lažjim kruhom

PRIGORICA, 14. maja. Tone Nosan iz Prigorice 101 je eden poslednjih lončarjev Lončarije (središče je Dolenja vas pri Ribnici), saj so v vsej Lončariji le še trije. Izdelovanje lončkov in skled je posodobil tako, da je kupil stroj za gnetenje gline (prej so jo gnetli z nogami) in dva kolovrata za oblikovanje gline v posodo.

Tone Nosan, ki šteje šele 52 let, pravi, da je bila včasih najboljša glina iz kočevskega rudnika, zdaj pa so boljšo že vso odpeljali. Zdaj uporabljajo glino, ki jo je dovolj v bližini, od Nemške vasi do Ugarja. Razlika med kočevsko in domačo glino je v tem, da je posoda iz kočevske gline bolj bela, iz domače pa bolj rdeča.

Na obisk k enemu poslednjih lončarjev prihajajo šolarji iz Dolenje vasi, Ribnice pa tudi Primorske in štajerske. Nekateri pridejo tudi po glino, ki jo potrebujejo pri likovnem pouku.

Tone Nosan izdela največ posod za rože in pa sklede. Vse proda kmetijski zadrugi ali trgovinam. Po sejmih ne hodi, spominja pa se rad, kako sta z očetom vozila lonce na sejme, predvsem v obmorske kraje. Lončarstva je izučil tudi sina Toneta, ki bo šel kmalu k vojakom. Vendar je sin opravil še izpite za vožnjo vseh vozil razen avtobusa. Pravi, da se bo pač prijel tistega dela, ki bo lažje in bo več neslo. To pa pomeni, da bo lončarstvo potegnilo krajši konec.

J. P.

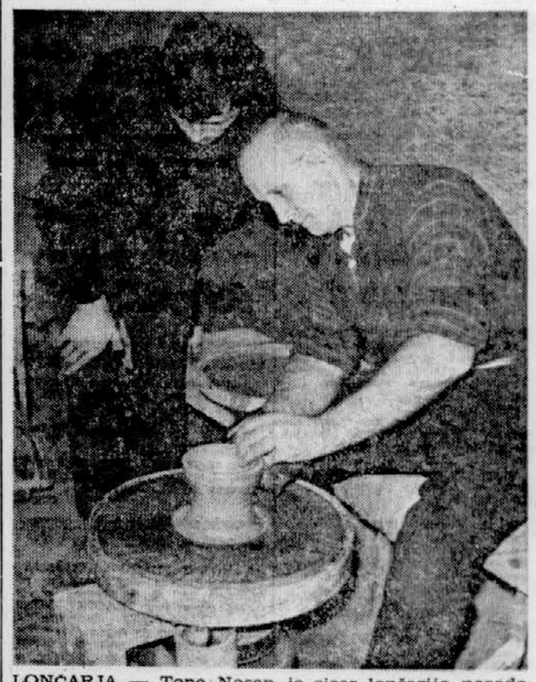

LONČARJA — Tone Nosan je sicer lončarijo posodobil tako, da je kupil stroj za gnetenje gline in kar dva taka »kolovrata« kot vidite enega na sliki, vendar se sin kljub temu še ni dokončno odločil, če bo od očeta prevzel lončarstvo.

Dežurne službe Kinematografi Obvestila Predavanja

Kinematografi

SPORED ZA TOREK

KINO CENTER — KRANJ: angl. barv. film groze KRI IZ SARKOFAGA, ob 16., 18 in 20. uri.

KINO STORŽIČ — KRANJ: ital.-jug. barv. krim. film UBIJALEC PRIHAJA IZ GROBA, ob 16., 18. in 20. uri.

KINO PLAVŽ — JESENICE: angl. barv. CS film JAMES BOND — DIAMANTI SO VEČNI, ob 18. in 20. uri.

KINO RADIO — JESENICE: franc. barv. CS film MORILEC V IMENU ZAKONA ob 17. in 19. uri.

KINO RADOVLJICA: franc. barv. zabavni film KAKO SKRITI MRTVECA, ob 20 uri.

KINO DELAVSKI DOM — TRBOVLJE: amer. barv. CS film OGNJENI OBRAČUN, ob 18. in 20. uri.

KINO SVOBODA — TRBOVLJE II.: danska barv. erotična komedija MAZURKA V POSTELJI, ob 17. in 19 uri.

KINO SORA — ŠKOFJA LOKA: amer. barv. film DOC HOLLIDAY, ob 20. uri.

KINO KRKA — NOVO MESTO: domači barv. film PRVI ŠPLITSKI ODRED, ob 18. in 20. uri.

KINO DELAVSKI DOM — ZAGORJE OB SAVI: amer. barv. film — drama POČNI KAVBOJ, ob 18. uri. Angl. barv. film — grozljivka HREPENENJE ZA VAMPIRJEM ob 20. uri

KINO DOM JLA — NOVO MESTO: ital. film MLADENIČ, KI JE ZNAL LJUBITI, ob 18. in 20. uri.

LJUBLJANA

KINOTEKA, Miklošičeva c. 28: ob 16., 18. in 20. uri amer. film FANT S TROBENTO. Režija: Michael Curtiz. Glav. vl.: Kirk Douglas, Doris Day, Laureen Vacall, Hoagy Carmichael. Prodaja vstopnic uro pred prvo predstavo.

KINO UNION: filmska drama, ki že tretjikrat osvaja svet — življenjska zgodba Scarlet O'Hara v amer. barv. filmu V VRTINCU — I. in II. del po romanu Margaret Mitchell. Dobitnik 10 Oskarjev! Režiser: Victor Fleming. Glavne vloge: Vivien Leigh (Scarlet O'Hara), Leslie Howard (Ashley), Olivia de Havilland (Melanie), Clark Gable (Rhet Buttler) in drugi. Brez tednika! Predstavi ob 16. in 20. uri. Zaradi dolžine filma cene zvišane! Med I. in II. delom 15 minut premora — streže restavracija Union!

POLETNI KINO DOMA JLA: ni predstave! Jutri nemški barv. CS pust. film ZAKLAD AZTEKOV po Karlu Mayu.

KINO KOMUNA: predvidoma zadnjikrat domača barv WS ljubezenska drama Kreša Golika ŽIVETI OD LJUBEZNI. Glavne vloge: Vlasta Knezović, Rade Šerbedžija, Boris Dvornik in drugi. Tednik št. 19. Predstavi ob 16. in 18. uri. Ob 20. uri ruska CS družbeno-zgodovinska drama ANDREJ RUBLEV. Režija: Andrej Tarkovski. Igrata: Anatolij Solinicin in Ivan Lapikov. Hrvatski podnaslovi! Zvišane cene! Predvidoma zadnjikrat! Ob 10. uri MATINEJA angl. barvne CS krim. PRIVIDI s Susannah York v glavni vlogi.

KINO SLOGA: premiera grško-franc. barv. VV glasbenega filma LJUBEZEN V BUZUKI RITMU (Ma Fille, la socialiste). Režija: Alecos Sakellarios. Igrajo: Aliki Vouvoukali, Dimitri Popamichael in drugi. Brez tednika! Hrvatski podnaslovi! Predstave ob 16., 18 in 20. uri.

KINO VIČ: amer.-franc. barv. pust. vestern RDEČE SONCE. Režiser: Terence Young. Igrajo: Charles Bronson, Alain Delon, Ursula Andress, Toshiro Mifune in drugi. Tednik št. 18. Hrvatski podnaslovi! Predstave ob 16., 18.15 in 20.30. Zvišane cene!

KINO ŠISKA: amer. barv. vestern SEDEM VELICASTNIH JEZDI. Režiser: George McHovan. V glavnih vlogah: Lee van Cleef, Michael Callan, Stefane Powers in drugi. Brez tednika! Hrvatski podnaslovi! Predstave ob 16., 18. in 20. uri.

KINO SAVA: ital. barv. VV vestern ZLATO IN MRHOVINARJI. Režiser: M. Marchent. Igrajo: Peter Lee Lawrence, Olivia de Santis in dr. Tednik št. 17. Predstavi ob 17. in 19. uri. Zadnjikrat! Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstav.

KINO KRIŽANKE: amer. barv. film ŠERIF V NEW YORKU. Režija: Don Siegel. Igrajo: Clint Eastwood, Lee J. Cobb, Susan Clark, Don Stroud, Tisha Sterling, Betty Firld. Napeta kriminalka o nenavadnem lovu šerifa iz Arizone za pobeglim zločincem, ki se je skril v gneči New Yorka. Predstava samo ob 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred začetkom.

KINO TRIGLAV: amer. barv. CS vestern BANDOLERO!, ob 16., 18. in 20. uri. Igrajo: James Stewart, Dean Martin in Racquel Welch. Prodaja vstopnic je od 15. ure dalje.

Obvestilo sadjarjem!

Cvetenje jablan in hrušk je že skoraj povsod končano.

V vseh intenzivnih nasadih Slovenije je opaziti močan pojav jablanove plesni, ki se javlja na vršičkih mladih poganjkov. Zato priporočamo sadjarjem, da takoj poškropijo jablane in hruške proti jablanovi plesni in škrlupu.

Proti jablanovi plesni priporočamo: 0.06 %—0.1 % Karathan ali 0.2 %Cosan ali 0.1 % Afugan. Da zavarujemo jablane in hruške tudi proti škrlupu, dodamo škropivu proti plesni še 0.2 % Dithan M 45 ali Ortocid 50 ali 0.1 % Delan ali 0.15 % Ortocid 83.

V nasadih jonathana, kjer se je jablanova plesen močneje pojavila, priporočamo za škropljenje proti škrlupu in plesni 0.06 % Benlate (Benlejt) ali 0.07 % Enovit Metil, katerim pa je potrebno dodati še polovično dozo Karathana ali Afugana ali Cosana ob uporabi 1000 do 1500 litrov vode oziroma škropiva po hektarju. V nasadih hrušk, kjer se je pojavila hrušćeva bolšica, dodamo fungicidu proti škrlupu še 0.1 % Ultracid ali 0.2 % Gusation.

Kmetijski inštitut Slovenije

Obvestilo vinogradnikom;

Vinogradnike obveščamo, da je protiperonosporna služba že pričela z delom. Protiperonosporne postaje že dalj časa spremljajo razvoj vinske trte in vremenske pogoje, ki vplivajo na razvoj bolezni trte. — Na podlagi opazovanj na terenu ugotavljamo, da je sedaj čas za škropljenje vinogradov proti rdečemu listnemu ožigu. Proti rdečemu listnemu ožigu je potrebno poškropiti predvsem vinograde na Dolenjskem, v Beli Krajini, okolici Krškega, na Bizeljskem ter na Štajerskem.

Proti rdečemu listnemu ožigu priporočamo: 0.3 % Cineb ali 0.2 % Dithan M 45 ali Antracol ali Polyram Combi ali 0.5 % Cuprablau.

Na Primorskem, predvsem na Koprskem in v Goriških brdih pa je treba vinograde poškropiti proti oidiju. Za to škropljenje priporočamo 0.3 % Cosan.

V vinogradih, ki so napadeni s sadno pršico (rdeči pajek) pa je škropivu proti rdečemu listnemu ožigu in oidiju potrebno dodati še 0.1 % Galekron ali 0.2 % Keltan ali 0.15 % Rosipin ali 0.1 % Anilix. Vinogradnike opozarjamo, da se je rdeči pajek pojavil predvsem v vinogradih na Primorskem.

Vinogradnike v Vipavski dolini opozarjamo, da je sedaj čas za škropljenje vinogradov proti črnemu pležu. Proti tej bolezni priporočamo škropljenje z enim naslednjih sredstev: 0.25 % Dithan M-45 ali Antracol ali 0.2 % Mycodifol ali Ortho phaltan.

Kmetijski inštitut Slovenije

HALA TIVOLI

ZAVOD ING. STANKA BLOUDKA LJUBLJANA CELOVŠKA CESTA 25

ELEKTRIČNI AVTODROM ter otroški vrtiljak sta odprta na ploščadi pred Halo Tivoli vsak dan od 8. do 22. ure. TIVOLI GOLF pa je odprt vsak dan, seveda če ne dežuje. MINI CASINO poleg letnega bifeja v Hali Tivoli z novimi avtomati (golf, streljanje, električni nogomet, novi fliperji na 1 din, puke box) je odprt vsak dan od 9. do 21. ure.

ZLATI KLUB: redno, vsaj en krat tedensko obiskovanje ZLATEGA KLUBA ter njegovih masažnih, kondicijskih naprav, solarij savne itd. krepi vaše telo, pripeva k boljšemu počutju, večji kondiciji, vzdržljivosti ter gibkosti. Vsa pojasnila dobite v času poslovanja po tel.: 317-468. Danes je ZLATI KLUB od 8. do 14. ter 15. do 21 ure namenjen ženskam, jutri od 15. do 21. ter v četrtek od 8. do 14. pa moškim.

stopoteka

POMLAD V STOPOTEKI vas še vedno čaka vsak torek, sredo in četrtek od 20. do 00.30 ure (pol enih). Vstopnina je 10 din, deklete imajo 50 odstotkov popusta, delimo pa tudi brezplačne vstopnice. Garderoba je brezplačna! Mlajši od 18. leta nimajo vstopa.

RADIO STUDENT

12.00 Glasba; 12.25 Poročila, obvestila; 12.33 Aktualnosti: Uvodnik, Komentar uredništva; 16.00 Top albumov; vmes ob 16.05 Poročila, obvestila; 17.00 Literarni zalogaj; 17.30 Poročila.

RADIO TRBOVLJE TOREK

16.00 Napoved programa; 16.05 Poročila; 16.20 Narodnozabavna glasba; 16.30 Reklame in obvestila; 16.45 Tedenski športni pregled; 16.55 Jugotonove plošče; 17.10—17.30 Iz diskoteke radia Trbovlje.

Poroke

● ZAGORJE — V soboto so se poročili: Aleksander Primožič, avtomehanik in Nada Rotar, uslužbenka; Alojz Zapotnik, ključavničar in Stanislava Eberl, ekonomski tehnik; Ivan Dregar, delavec in Marija Kotar, delavka.

● LITIJA — Poročila sta se Dragutin Cirkvenčič, TT mehanik in Marija Fajdiga, natakarica.

PROLETARCI VSEH DEŽEL, ZDRUŽITE SE!

★ ★ ★

DELO

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA SLOVENIJE

LJUBLJANA, TOREK, 15. MAJA 1973
LETO XV. ● ŠTEVILKA 120 ● CENA 1 DINAR

»DELO« IZHAJA OD 7. MAJA 1959 PO ZDRUŽITVI »LJUDSKE PRAVICE«, KI JO JE 5. OKTOBRA 1934 USTANOVILA KOMUNISTIČNA PARTIJA V SLOVENIJI, IN »SLOVENSKEGA POROČEVALCA«, KI GA JE LETA 1941 USTANOVILA OSVOBODILNA FRONTA SLOVENSKEGA NARODA

GLAVNI UREDNIK MITJA GORJUP
ODGOVORNI UREDNIK JAK KOPRIVC

Vrh neuvrščenih 5. septembra

V Kabulu so se začele delovne seje odbora 16 neuvrščenih držav za pripravo 4. konference neuvrščenih

KABUL, 14. maja (Tanjug). Danes dopoldne so se začele delovne seje pripravljalnega odbora 16 neuvrščenih držav, ki bo pripravil dnevni red 4. konference voditeljev neuvrščenih držav in vlad. Na dopoldanski seji je odbor že sklenil, da bo konferenca neuvrščenih na »vrhu« od 5. do 8. septembra v Alžiru. Pripravljalni odbor bo imel od 29. do 31. avgusta še eno zasedanje, zunanji ministri neuvrščenih držav pa bodo zasedali od 2. do 4. septembra prav tako v Alžiru.

Pripravljalni odbor bo proučil razna vprašanja, ki naj bi prišla na dnevni red konference voditeljev neuvrščenih.

Na dopoldanski seji je odbor ustanovil redakcijsko komisijo v kateri je tudi Jugoslavija. Komisija bo sestavila dokumente, ki jih bodo sprejeli na koncu tega zasedanja.

Splošno debato na dopoldanski seji je začel predstavnik Jugoslavije, namestnik zveznega sekretarja za zunanje zadeve Jakša Petrić. Razložil je jugoslovanska gledišča o glavnih točkah dnevnega reda alžirskega »vrha«. Več na zadnji strani.

Minićevi pogovori v Čilu

Med drugim tudi o dejavnosti neuvrščenih pred vrhom v Alžiru

SANTIAGO, 14. maja (Tanjug) — Podpredsednik ZIS in zvezni sekretar za zunanje zadeve Miloš Minić bo danes, drugi dan svojega uradnega obiska v Čilu, začel pogovore z zunanjim ministrom Clodomirom Almeydo. Med drugim bosta obravnavala tudi mednarodni položaj v luči novih dogodkov ter razpravljala o dejavnosti neuvrščenih držav pred bližnjo konferenco v Alžiru.

Cape Kennedy: uspešen štart

Zadnji zdravniški pregled je pokazal, da so trije vesoljci v »najboljši formi« — Celih 28 dni bodo ostali v vesolju

CAPE KENNEDY, 14. maja (AFP). Danes ob 18.30. uri po srednjeevropskem času so s Cape Kennedyja izstrelili prvo ameriško vesoljsko postajo, imenovano Skylab (»nebesni laboratorij«). Če bo šlo vse po načrtih, bo prva posadka Skylaba poletela v vesolje jutri.

Ta posadka se bo v vesolju vkrcala v kabino Skylaba, po 28 dneh jo bo zamenjala druga tričlanska posadka, po nadaljnjih 28 dneh pa bo drugo posadko zamenjala tretja. Današnjo izstrelitev so si ogledale vse tri posadke.

Charles Conrad, Joseph Kerwin in Paul Weitz so bili že na zadnjem zdravniškem pregledu. Dr Royce Kawkins je izjavil, da so vesoljci v »najboljši formi«. Opraviti so morali tudi teste, ki so pokazali, da njihov organizem reagira na spremembe v vesolju, saj je namen poleta ugotoviti vzdržljivost človeka med daljšim bivanjem v vesolju. Prva posadka se bo jutri vkrcala v kabino Apolla in v njej poletela v vesolje. Vremenoslovci napovedujejo, da bo vreme ugodno.

Titovo pismo „radiu“

Predsednik republike pozdravlja udeležence slavja v Ohridu

BRDO PRI KRANJU, 14. maja (Tanjug) — Predsednik republike Josip Broz Tito je poslal udeležencem proslave jugoslovanskega radia v Ohridu pismo, v katerem med drugim pravi, da je radio postal danes orožje v rokah delavskega razreda in opozarja vse, ki pri radiu sodelujejo, na izjemno odgovornost njihovega dela. Pismo objavljamo na 2. strani.

Praznik kukavice

Dnevi, ob katerih se še posebej spomnimo neke dejavnosti, zagotovo niso samo priložnost za proslavo in sindikalni izlet. Današnji dan radia še najmanj. Ko nam kliče v zavest nenehno navzočnost tega medija v našem življenju, njegovo izredno razsežnost in mnogostranskost, nas obenem opozarja tudi na odgovornost, ki mu je naložena in je spričo vplivnosti, ki je dana radiu, tako velika, da zbuja spoštovanje.

Kaj je pravzaprav radio? Že skoraj pol stoletja je za nas sinonim za radio tisti posrečeno izbrani, prisrčni glas kukavice, ki je bila tako naša, da so nam jo okupatorji vzeli in nas počastili z nekaj takti spoštovanega Beethovna, pa smo si kljub dolžnemu spoštovanju vsi želeli kukavico nazaj — in jo tudi dobili, dobili tudi po zaslugi malega kričača, ki je v okupirano Ljubljano sejal uporniško misel in resnico.

In kaj je radio mimo te domačijske navezanosti na kukavičji glas?

Ne vem, če bi to sploh kdo znal povedati jasno, nedvoumno, zgoščeno. Najbolje je opustiti prizadevanje in iskanje besed, kakršne so komunikacije, informator, posrednik družbenih, političnih, športnih, kulturnih dogajanj. Recimo preprosto: radio, to je živa in domala nenehna navzočnost med nami in z nami. Toliko podob ima ta navzočnost, kolikor je v nas potreb, interesov, okusov, želja po znanju, informiranosti, izobraževanju, zabavi, umetniškem doživljanju. Radio je čudež, ki je svet ujel v škatlo, majhno, da jo lahko dvigne otrok.

Radio je, kot je ob otvoritvi ljubljanske radijske postaje povedal pisatelj Franc Saleški Finžgar v slavnostnem nagovoru, praznik slovenske besede. To je povedal v letu 1928, velja pa z nezmanjšano močjo, z globljim pomenom tudi in še posebej danes, ko mu je razvoj tehnike omogočil, da seže do naših, po Evropi razkropljenih izseljencev.

Vse to in še marsikaj je radio. Predvsem pa je in mora biti nekaj najbolj bistvenega: biti mora resnica, objektivna, poštena, svobodna resnica. V tem je njegov pomen, poslanstvo in odgovornost. V prehitevajočem se svetu sporočil, obarvanih z vsemi mogočimi interesi, je to izredno zahtevna naloga. O naši kukavici lahko rečemo, da se je zaveda. Ta preprosta ugotovitev ji je čestitka in priznanje.

STANKA GODNIČ

Tho je prispel v Pariz

Hkrati pa Saigon zahteva »normalizacijo« odnosov z DRV

PARIZ, 14. maja (UPI) — Danes popoldne je prispel v Pariz član politbiroja vietnamske partije dela Le Duc Tho, ki se bo v četrtek pogovarjal z Nixonovim odposlancem Henryjem Kisingerjem o uresničitvi pariškega mirovnega sporazuma o Vietnamu.

Saigonski režim je danes pozval severni Vietnam, naj se takoj začne pogajati o normalizaciji stikov med obema deželama. V pismu, ki ga je hanojski vladi poslal saigonski zunanji minister Tranh Van Lam, je rečeno, da bi se »obe vladi morali potruditi in urediti vprašanja, ki so važna za obe deželi, na podlagi enakopravnosti medsebojnega spoštovanja in nevmešavanja v notranje zadeve drugih«.

LE DUC THO: izpolniti pariške sporazume

To pismo saigonskega ministra je bilo objavljeno le nekaj ur pred prihodom Le Duc Thoja v Pariz na obnovljene pogovore s Henryjem Kissingerjem.

Začasna revolucionarna vlada južnega Vietnama je prejšnji teden predlagala saigonskemu režimu, naj bi sklenili nov sporazum o prenehanju sovražnosti.

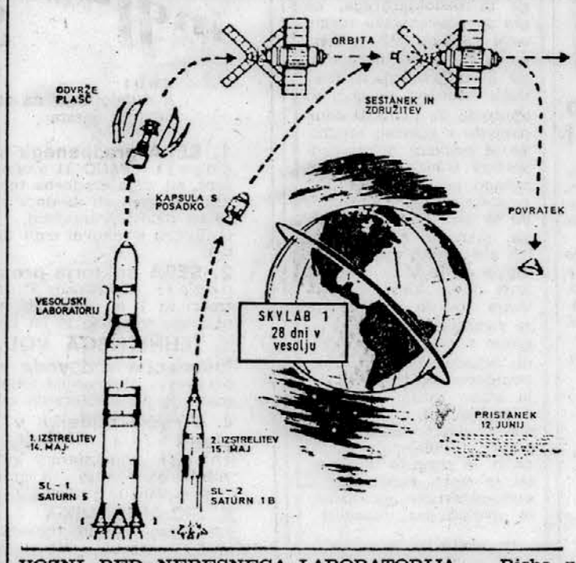

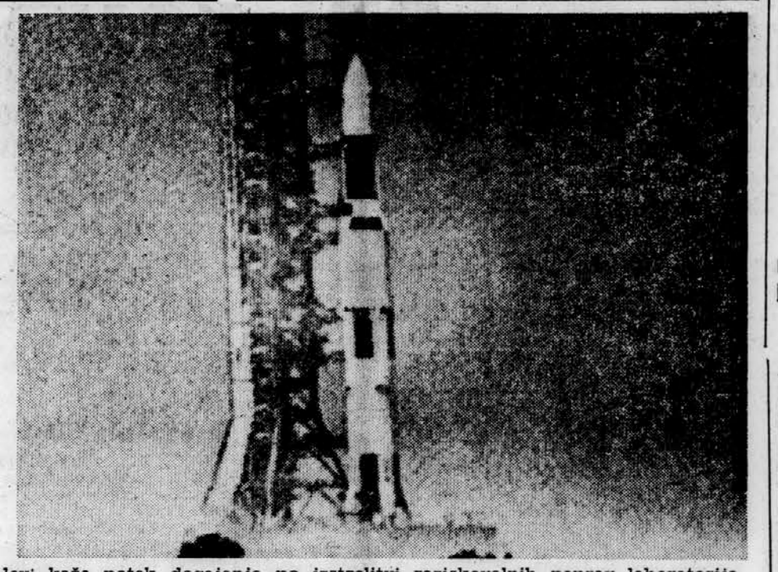

VOZNI RED NEBESNEGA LABORATORIJA — Risba na levi kaže potek dogajanja po izstrelitvi raziskovalnih naprav laboratorija »Skylab« (velika raketa), in kapsule s posadko (manjša raketa). Prvo so izstrelili včeraj, druga pa bo poletela na srečanje z laboratorijem danes. Po 28. dneh bivanja v vesolju se bo prva posadka vrnila na Zemljo (na risbi desno), nakar ji bo sledila naslednja. Desno: raketa pred izstrelitvijo. Telefoto: UPI

Oživele seje na Dunaju

Po treh mesecih spet seja predstavnikov NATO in Varšavskega pakta

DUNAJ, 14. maja (Tanjug) — Prva plenarna seja delegacij držav NATO in Varšavskega pakta, ki so na Dunaju dobre tri mesece »pripravljale tla« za današnji dan, je bila — kot so tudi pričakovali — zelo kratka, trajala je komaj devet minut. V teh devetih minutah so prebrali sporočilo, potem pa sta spregovorila voditelja sovjetske in madžarske delegacije. V sporočilu o seji je rečeno, da je potekala v »konstruktivnem ozračju«.

Bijedić danes v Berlinu

Predsednik ZIS odpotuje na štiridnevni uradni obisk v NDR

BEOGRAD, 14. maja (Tanjug) — Predsednik zveznega izvršnega sveta Džemal Bijedić potuje jutri na štiridnevni uradni obisk v Berlin, kamor ga je povabil predsednik ministrskega sveta NDR Willi Stoph. Džemal Bijedić je pred odhodom v Nemško demokratično republiko dal intervju stalnemu dopisniku vzhodnonemške časopisne agencije ADN v Beogradu. Intervju predsednika ZIS objavljamo v celoti na 5. strani.

To je pot nasilja

Kam vodijo »spominske plošče« in šovinistični letaki na Koroškem?

LJUBLJANA, 14. maja — Gonja proti slovenski manjšini na Koroškem in proti Jugoslaviji ter Sloveniji nasploh je dosegla zadnje dni svojevrsten vrhunec s tem, da so na avstrijsko-jugoslovanski meji v Pliberku odkrili spominsko ploščo nacističnim elementom ter po Koroškem delili letak s skrajno šovinistično in protijugoslovansko vsebino. Avstrijske oblasti ob vsem tem ostajajo križem rok. Zato je komisija za vprašanje mednarodnih odnosov skupščine SRS danes ocenila celovitost avstrijske politike do Jugoslavije ter izdala o tem sporočilo, ki ga (skupaj z letakom) objavljamo na 5. strani.

Utrditev stikov

Tiskovna konferenca o gospodarskem sodelovanju SFRJ z deželami v razvoju — Odbora predlagata resolucijo

BEOGRAD, 14. maja (Tanjug). Pristojni skupščinski zbori bodo na naslednjih sejah obravnavali analizo zveznega izvršnega sveta o gospodarskih stikih med Jugoslavijo in državami v razvoju ter o ukrepih, ki jih bomo sprejemali, da bi to sodelovanje širili in izboljševali.

EMIL LUDVIGER: Olajšave v prid večji menjavi

S tem sta časnikarje na današnji tiskovni konferenci seznanila Emil Ludviger, predsednik komisije ZIS za gospodarsko sodelovanje Jugoslavije z državami v razvoju, in Dušan Gligorijević, predsednik komisije ZIS za gospodarske stike s tujino.

Jugoslavija je imela zadnjih pet let kar dobre rezultate v gospodarskem sodelovanju z nerazvitimi državami. V prvem četrtletju letošnjega leta je uvoz iz teh držav narasel za 90%, naš izvoz pa za 30% — oboje v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta.

Analiza predvideva vrsto olajševalnih ukrepov, ki bodo jugoslovanske gospodarske organizacije vsekakor spodbudili k temu, da bodo navezale trajne gospodarske stike z državami v razvoju. Posebne olajšave so predvidene za 25 najmanj razvitih držav tega območja. Tem državam bomo med drugim dajali kredite, odpravili pa bomo tudi carinske in necarinske pregrade za nakup njihovega blaga.

O sodelovanju z deželami v razvoju sta že spregovorila zunanjepolitična odbora zbora narodov in družbenopolitičnega zbora zvezne skupščine. Predlagala bosta zboroma, naj sprejmeta resolucijo o izboljšanju ekonomskih odnosov SFRJ z dežalami v razvoju. Več o tem na 2. str.

Stiki Slovenija Vojvodina

Delegacija pokrajinskega komiteja ZKV prispela na obisk v Slovenijo

LJUBLJANA, 14. maja (Tanjug) — Na povabilo CK ZK Slovenije je prispela na dvodnevni obisk v SRS delegacija pokrajinskega komiteja ZK Vojvodine, ki jo vodi sekretar sekretariata Jon Srbovan. Tako delegacija vrača obisk predstavnikom CS ZK Slovenije, ki so bili lani v Vojvodini.

Gostje iz Vojvodine so imeli danes pogovore z delegacijo CK ZK Slovenije s sekretarjem sekretariata Francem Šetincem na čelu. Izmenjali bodo informacije o dejavnosti zveze komunistov in o aktualnih družbenopolitičnih vprašanjih, govorili pa bodo tudi o kmetijskih vprašanjih.

TRAJNO IN VZTRAJNO DELO ZK

Sedanji in prihodnji čas — to je pokazala 4. seja konference ZKJ minuli četrtek in petek — terjata čedalje manj kampanjsko delovanje, pač pa smotrno razdelitev določnih nalog slehernemu komunistu, trajno in vztrajno delo, načrtnost, še večjo organiziranost, ki ima pred očmi maksimalno ustvarjalnost, domiselnost, gospodarnost vsakega bojevnika na fronti socialističnih samoupravnih sil. Na 4. seji je široko odmevala resnica, da je napredek domovine Jugoslavije in vsakega njenih enakopravnih delov možen samo, če bomo več, smotrneje, produktivneje delali, če bomo več ustvarjali.

Sklepi 4. seje konference ZKJ tako v celoti kot v nadrobnostih opozarjajo na odločenost komunistov in njihove zveze, da stoje sredi življenja, sredi delavstva, delovnih ljudi. Ne zato, da bi dajali lekcije ali poveljevali, marveč da bi se skupaj z njimi borili, z lastnim zgledom dokazovali, da se da še hitreje kot doslej spreminjati družbo v samoupravno socialistično skupnost, v kateri človek ni postavka v tehnokratskih ali birokratskih računih, marveč akter in merilo vsega. O tem govori komentar Jožeta Širclja na 7. strani.

Premirje drži

Sestanek Jaserja Arafata z bivšim libanonskim premierom — Nesklepčna skupščina - Žrtve bojev v Libanonu

BEJRUT, 14. maja (AFP). Bivši libanonski premier Saeb Salam in šef palestinske osvobodilne organizacije Jaser Arafat sta se danes dve uri pogovarjala. Po sestanku je Saeb Salam izjavil, da se libanonske oblasti in Palestinci drže kairskega sporazuma o ureditvi stikov med pripadniki palestinskega gibanja in arabskih držav. Omenil je še, da bo danes začela zasedati mešana štiričlanska komisija za spoštovanje sporazuma o prenehanju ognja in ureditvi drugih vprašanj.

SULEJMAN FRANDŽIJE: napori za pomiritev

Ker ni bilo kvoruma, so danes odložili zasedanje libanonske skupščine, na katerem bi morali razpravljati o izrednem stanju v državi, uvedenem pred tednom dni. Na sejo je prišlo le 33 poslancev od 99, kolikor jih je v skupščini. Navzočega ni bilo niti enega od voditeljev strank, od članov vlade pa je bil le notranji minister.

Libanonski predsednik Fradžije je sinoči že drugič sprejel premiera Amina el Hafeza, ki je odstopil. Predsednik se je včeraj pogovarjal tudi z bivšim premierom Saebom Salemom, ki je odstopil 10. aprila, neposredno po izraelskem vdoru v Bejrut. Libanonska vojska in varnostne sile pa so včeraj spet delale preiskave in aretirale več državljanov, ki so podpirali palestinsko gibanje. Akcije so bile v več četrtih v Bejrutu in okolici.

Agencija UPI pa poroča, da je v spopadih med enotami libanonske armade in palestinskih komandosov, ki so se začeli 2. maja, padlo več kot 300 ljudi: 46 vojakov, 200 palestinskih komandosov in več kot 100 civilistov.

Sadat je govoril

KAIRO, 14. maja (Reiter) — Predsednik Sadat je popoldne govoril na posebnem zasedanju ljudske skupščine. V Egiptu so bila danes tudi množična zborovanja ob dveletnici programa obsežnih reform, ki ga je pred dvema letoma razglasil predsednik Sadat.

SVOBODA Z OKUSOM PO PELINU

Ugrabitve so postale, zlasti v Latinski Ameriki, domala institucionalizirana oblika političnega uveljavljanja. Okoli 200 ljudi je bilo ugrabljenih od leta 1969 do danes in okoli deset odstotkov ugrabljenih so ubili. Toda te ugrabitve so dale svobodo več kot 150 političnim jetnikom. In vendar sprejemamo te svobode z okusom po pelinu, kajti dosežene so bile z dejanji, ki sodijo med najbolj problematične v človekovem ukrepanju. Ob zadnji ugrabitvi v Mehiki, ki je osvobodila trideset političnih zapornikov, razmišlja v komentarju Peter Breščak.

Burundi: upor plemen

V bojih vladnih enot z upornimi plemeni ubitih več kot 50 ljudi

DAR ES SAALAM, 14. maja (AP) — Sem prihajajo poročila, da je bilo v bojih v Burundiju ubitih več kot 50 ljudi, ranjenih pa več deset. Uporniki proti vladi, oboroženi s kopji, loki in strelicami, so v četrtek ob zori napadli več vasi v bližini meje s Tanzanijo. Kmalu zatem je več kot 100 prebivalcev prebegnilo v Tanzanijo. Marca, ko so burundijske čete preganjale upornike še prek tanzanijske meje in napadle pet vasi, je bilo 80 mrtvih. Pred kakim letom pa je bilo menda mrtvih 100.000 ljudi, ko se je največje burundijsko pleme Hutu uprlo vladajočemu plemenu Tutsi, čemur so sledile vladne represalije.

OBISK — V delegaciji PK ZK Vojvodine, ki je prispela na obisk v Slovenijo, so Branko Jovetić, Ištvan Rajčan, Draško Berisavljević in Milenko Perić. Vodi jo Jon Srbovan. Delegacijo CK ZK Slovenije, ki se pogovarja z gosti iz Vojvodine, vodi Franc Šetinc; v njej so še Tone Tribušon, Danica Jurković, Milovan Zidar, Rado Dvořak in Zvone Dragan. Jutri si bodo gostje iz Vojvodine ogledali tovarno Gorenje v Velenju in obiskali Bizeljsko. Foto: Janez Zrnec

LJUBLJANA, CELOVŠKA 317, TELEFON: 53 681
ZA DOM IN OPREMO
TAPO
OBLAZINJENO POHIŠTVO
LJUBLJANA, CELOVŠKA 317, TELEFON: 53 685

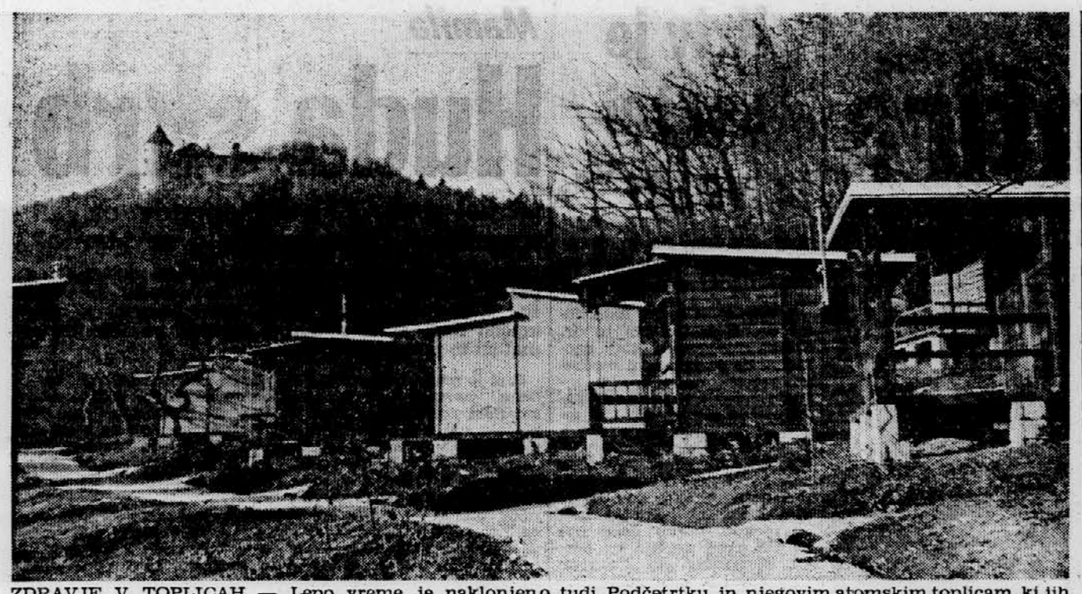

ZDRAVJE V TOPLICAH — Lepo vreme je naklonjeno tudi Podčetrtku in njegovim atomskim toplicam, ki jih modernizirajo. Navzlic temu, da dela še niso povsem končana, je vse pripravljeno za goste, ki že prihajajo po zdravje v toplice. Foto: Edi Hrausky

Sooblikovanje

Maribor: zasebni obrtniki naj bi s svojimi predlogi čim bolj sodelovali pri oblikovanju zakona o osebnem delu

MARIBOR, 14. maja. »Ne moremo čakati, da bi vse stvari urejali samo tisti z vrha, temveč moramo pri vseh odločitvah sodelovati vsi, to pomeni, da je naša družba že tako napredovala, da zakone ustvarjamo vsi in zanje tudi odgovarjamo,« je poudaril na današnji razpravi o osnutku zakona o osebnem delu, ki ga je organiziral strokovni odbor za obrt Maribor, podpredsednik republiške konference SZDL Slovenije Zoran Polič.

O osnutku zakona o osebnem delu je dejal, da bo tak, da bo onemogočil izkoriščanje delavcev, to pa pomeni, da je spet nov korak naše družbe naprej. Občine pa bodo imele večjo samostojnost in od njihove politike bo odvisno kako se bo kakšna obrt razvijala ali pa nazadovala. Prav tako pa bo večji del odlokov odvisnih od tega, kako se bodo razprav in snovanja udeleževali sami občani, v primeru obrti torej sami obrtniki. Boljše predloge bodo dajali, bolje bodo odloki zajeli vse probleme obrti v kakšni občini.

V razpravi so obrtniki nato predlagali, da nekatere člene osnutka spremenijo ali dopolnijo, med njimi, da naj bi v ožje člane sorodstva šteli tudi sinove, zete in snahe, da bi dopolnilno delo nasploh prepovedali, da bi se število delavcev pri obrti, ki ne uporablja avtomatike, zvečalo na deset in da naj se v dobiček obrtnika ne šteje zaslužek od prodanega patenta ali tehnične izboljšave, seveda v kolikor jo je obrtnik registriral pri ustreznem uradu.

Udeleženci razprave so predlagali tudi nekatere druge spremembe, ki pa jih bodo organizatorji razprave posredovali ustrezni komisiji ki bo pozneje še enkrat pregledala predloge iz vse Slovenije in potem sestavila prečiščeno besedilo novega zakona.

JOŽE JERMAN

Pogrebi danes

● MARIBOR: Rajko Beslač, 35-letni zasebnik, ob 11. uri; Jože Gabrovšek, ob 15.30 uri.

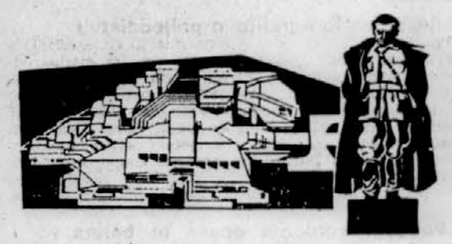

Za spominski dom borcev NOV in mladine Jugoslavije v Kumrovcu so prispevali:

Krajevni odbor ZB NOV Slatina Radenci 2.052 din; krajevni odbor ZB NOV Stogovci, p Apače 1.628 din; krajevni odbor ZB NOV Videm ob Ščavnici 790 din; temeljna izobraževalna skupnost Gor. Radgona 695 din; sindikat skupčine občine Gor. Radgona 825 din; sindikat Pekarne Inteks Gor. Radgona 550 din; Pekarna Idrija 320 din; uslužbenci in delavci doma starih Idrija 335 din; Stanovanjsko podjetje Idrija 105 din; Franjo Rebec, urar, Idrija 50 din; Valentin Novak kolar, Idrija 50 din; osnovna šola Cerkno 803,50 din; »Monter« Idrija 28» din; Andreja Trpin, krojačica, Idrija 15 din; Zdravko Magajne, obrtnik 50 din; sindikalna podružnica GP »Zidgrad« Idrija 3.000 din; občinski sindikalni svet Idrija 1.000 din; občinsko sodišče Idrija 110 din; Lekarna Idrija 140 din; Stojan Radaša, obrtnik, Vojsko 50 din; »Cipka« Idrija 725 din; »Mercator« Idrija 4.450 din; uslužbenci političnih organizacij 279 din; ZB Novaki 79» din; Ciril Obid, obrtnik, Cerkno 100 din; obrtno podjetje Standard Idrija 380 din; Stanislav Štravs, obrtnik, Idrija, 20 din; Jože Albreht, obrtnik, Cerkno 1.000 din; Ivan Močnik, obrtnik, Cerkno 80 din; Psihiatrična bolnišnica Idrija 3.486,50 din; osnovna šola Črni vrh nad Idrijo 236 din; Marija Fortuna, obrtnica Idrija 2» din; Drago Petrovčič, obrtnik, Idrija 40 din; Komunalno podjetje Idrija 717,20 din; ETA Cerkno 10.037 din; Slovenijales Idrija, 2.500 din; Slovenijales Idrija 500 din; Livijo Rojc, obrtnik Cerkno 100 din; GP »Pod gradom« Idrija 345 din; Sožo gozdno gospodarstvo obrat Idrija 570 din; Šolski center Idrija 595 din; Jože Oblak, zvezni poslanec iz Idrije 100 din; uslužbenci SO Idrija 1.235 din; otroški vrtec Idrija 245 din; krajevna skupnost Idrija 210 din; Kmetijska zadruga Idrija 905 din; posebna osnovna šola Idrija 200 din; kavarna Idrija 174 din; ZB Kanomlja 300 din; ZRVS Idrija 109 din; dijaški dom Cerkno 220 din; Olma Ljubljana 290 din; skupčina občine Ljubljana-Moste-Polje 1.846,95 din; časopisni zavod Uradni list SRS Ljubljana 140 din; Vinko Kastelic Ljubljana 50 din; delavci PZ Gipos Ljubljana 160 din; poklicna gradbena šola I. Kavčič Ljubljana 400 din; osnovna šola Franja Vrunča Slivnica 663,70; krajevna organizacija ZZB NOV Črnuče 1.600 din; občinski odbor ZZB NOV Izola 1.97» din; KO ZRVS Brezovica 780 din; domska skupnost DD Kranj (gojenci) 928,15 din; KO ZZB NOV Ljubljana-Polje 195 din; KO ZRVS Celnica 290 din; KO ZRVS Kočevje-mesto 330 din; OOS — osnovna šola bratov Ribarjev — Brežice 510 din; osnovna šola Jožeta Mihevca Idrija 1.135 din; dijaški dom Idrija 265,40 din; DINOS Ljubljana (za odpadni papir 17.527,90 din; biro za gozd. načrtovanje Ljubljana 500 din; SDK podružnica Kranj 6.240 din; levska družina — Gradišče Ljubljana 500 din; gostinsko podjetje Novi svet Maribor 2.000 din; Pedagoška akademija Maribor 1.300 din; skład Piramida Maribor 5.000 din; Elektra Maribor 1.600 din; krajevna skupnost Sladki vrh 1.000 din; svet za otroško varstvo TIS Lenart 1.000 din; Dimnikarsko podjetje Maribor 1.000 din; Anton Zniđarčič, Grosuplje 1.000 din; Občinski odbor SZDL Laško 300 din; veterinarska postaja Laško 30 din; OOS glasbena šola 170 din; aktiv ZMS Krka Brežice 500 din; OOS Vodna skupnost Brežice 460 din; aktiv ZMS PPV Dobrava 105 din; občinski odbor ZZB NOV Ljutomer 479 din; Tine Lah VEKS Maribor 100 din; Marles DE Lenart 1.000 din; VVZ »Koroška vrata« Maribor 350 din; KO SZDL Zavrh 100 din, KO LMS 50 din; KUD Čermljenšak 50 din; Člani SZDL Zavrh 500 din; parna pekarna Lenart 500 din; Osnovna šola Stogovci — Apače 120 din; učenci osnovne šole Kapela-Radenci 390 din; mladinski aktiv osnovne šole Kostanjevica na Krki 1.357 din; tovarna »Josip Kraš« Zagreb 130 din; KO ZRVS B. Kidrič Ljubljana 944 din; osnovna šola Lucijan Seljak Kranj 1.255 din; KO ZZB NOV Ustje-Ajdovščina 1.245 din; občinski odbor ZZB NOV Ljutomer 810 din; KO ZRVS Ravne na Koroškem 1.000 din; občinski odbor ZZB NOV Ljutomer 1.455 din; osnovna šola Šenčur 1.000 din, občinski odbor ZZB NOV Koper 7.000 din; Svila Maribor 7.000 din; osnovna šola Grad 400 din; osnovna šola Stane Žagar Kranj 1.000 din; INDIP Izola 6.180 din; občinsko javno tožilstvo Novo mesto 200 din; občinsko javno tožilstvo Novo mesto 400 din; SVŠ Dolenjske — N. mesto 7.294,15 din; upravno-administrativni šolski center Maribor 500 din; občinski RK Ljubljana-Center 500 din; dijaški dom Maribor 500 din; tovarna umetnih brusov »Swarovski« Maribor 10.000 din; OOS »Donit« Medvode 1.000 din; OOS Tovarne oculuze Medvode 500 din; Kolektiv SDK Murska Sobota 705 din; KO ZZB NOV — Planina Cirče Kranj 680 din; občinski odbor ZZB NOV Ljutomer 800 din; šolske zadruge Log Dvarjane Maribor 150 din; osnovna šola Dvarjane Maribor 160 din; Kokra Kranj 1.474 din; KO ZRVS Zg. Šiška Ljubljana 300 din; osnovna šola Osojnik Ptuj 516,50 din; osnovna šola Rodni vrh Podlehnik 118 din; osnovna šola »Martina Karesa« Podlehnik (prispevek učencev) 389,90 din; osnovna šola Leskovec pri Ptuju 306,50 din; osnovna šola Zetale 406,35 din; osnovna šola Stoperce 115,10 din; OOS osnovne šole Artiče 200 din; delavci brivsko frizerskega podjetja Mnemelj 90 din; ObSS Zalec 2.000 din; sindikalna podružnica DPO Zalec 200 din; Vodovod Kranj 2.000 din, občinski odbor ZZB NOV Zagorje ob Savi 20.044,25 din, »Konus« Slov Konjice 1.800 din; VVZ Jožica Flander Maribor 500 din; občinsk. odbor Slov. Bistrica 2.000 din; občinski komite ZKS Slov. Bistrica 10.000 din; KO ZZB NOV Selnica ob Dravi 300 din; Inženirski zavod za izgradnjo trga revolucije Ljubljana 1.000 din; Vet Koloniale Maribor 2.000 din; občinski odbor ZZB NOV Metlika 2.370 din; občinski sindikalni svet Jesenice 1.330 din; osnovna šola Dvarjane 500 din; RSPOU Ljubljana zapori Maribor 2.000 din; ObK ZMS Celje 1.249 din; ObK ZMS Celje 225 din (Vrtnarska šola); Tekstа Maribor 1.000 din; Brivsko frizersko podjetje Mnemelj 100 din; Občinski odbor ZZB NOV Maribor — KO ZB NOV Ivan Cankar 4.794 din; SZDL Stara Ljubljana 1.000 din; KO SZDL Beltinci 2.697 din; Instalacija Ljubljana 10.000 din.; OK ZMS Ljubljana-Moste-Polje 500 din; Javna skladišča Ljubljana 500 din; Javna skladišča Ljubljana 4.000 din; Javna skladišča Ljubljana 500 din; Metalurški inštitut 2.000 din; Metod Radel Sp. Sevnica Grosuplje 150 din.

Od zbranega odpadnega papirja osnovne šole — Pionirski odredi:

Dr. Jože Potrč Ljubljana 18 din; Dr. Vita Kraigherja Ljubljana 3.442 din; Janez Mrak, Vrhnika 1 939,90 din; Murska Sobota I. 325 din; Elvira Vatovec, Koper 75 din; Dušan Jereb, Sl. Konjice 490 din; Heroja Rajka, Hrastnik 517,50 d.n; Bičevje, Ljubljana 2.465,25 din; France Bevk Ljubljana 756,70 din; Kette-Murn, Ljubljana 1.437,50 din; Jože Moškrič, Ljubljana 588 din; Vrtojba, Sempeter pri Gorici 230,50 din; Kanal 1 012 din; Grosuplje 306,05 din; Grm, Novo mesto 780 din; Lokavec pri Ajdovščini 236 din; Branik 322,50 din; M. Strukelj, Nova Gorica 3.456,85 din; Solkan 385,55 din; Šempeter pri Gorici 992,50 din; Vič, Tržaška c. Ljubljana 1.401,75 din; Tone Okrogar, Zagorje 1 002,50 din; Trbovlje 1.712,50 din; Metlika 492,50 din; Pragersko, Sp. Polskava 695,00 din; Selnica ob Dravi 525,50 din; Tone Cufar, Jesenice 7.863 din; Janko-Premrl-Vojko, Koper 307,50 din; Pinzo Tomažič, Koper 367,50 din; Piran 407,50 din Boris Kidrič, Ljubljana 692,50 din; Vodice 1.122 din; Gornji Grad 390 din; Valentin Vodnik Lj.—st. šola 655 din; V. Vodnika, Lj.—nova šola 756,50 din. Skupno zbranih prispevkov do 9. 5. 1973 je 588.806,45 din Odbor za gradnjo spominskega doma borcev NOV in mladine Jugoslavije v Kumrovcu se zahvaljuje za prispevke in prosi darovalce, da svoje prispevke nakažejo na tekoči račun štev 50100-678-46402 Odbor za gradnjo doma v Kumrovcu pri RO ZZB NOV Slovenije. PRISPEVAJTE H GRADITVI SPOMINSKEGA DOMA BORCEV NOV IN MLADINE JUGOSLAVIJE V KUMROVCU — DOM BRATSTVA IN ENOTNOSTI JUGOSLOVANSKIH NARODOV IN NARODNOSTI.

Sreča na pošti

SREČNA ŠTEVILKA 522054 — Tokrat je sreča potrkala na vrata NATALIJE TROP, uslužbenke pošte v Ivanjkovcih, ki je v 19. kolu kolu jugoslovanske loterije 10. maja zadela 15 starih milijonov. Srečna dobitnica je prišla včeraj dopoldne v Ljubljano,

kjer je na direkciji jugoslovanske loterije za Slovenijo prejela dragocen ček in kar takoj pohitela z njim v banko. Denar bo za zdaj ostal kar na knjižici, je povedala, potem bo pa prišel prav za nakup avtomobila in ureditev stanovanja. Njene sreče pa bodo deležni tudi starši in brat, je še dodala. Le recepta za srečo nam ni vedela povedati. Kupuje namreč tiste srečke, ki jih na pošti ne proda . . . Foto: S. Busić

Miss narcis

Na nedeljski tradicionalni prireditvi »mesec narcis« v Veržeju so po pohodu okoli dva tisoč domačih in tujih gostov na poljani dehtečega cvetja izvolili na družabni prireditvi v veržejskem zadružnem domu za »miss narcis« 21-letno Anamarijo Spjevek, študentko mariborske BA. B. B.

Nared za prvo pomoč

Uspešno tekmovanje ekip v Celju — Vse več usposobljenih

CELJE, 14. maja — Včeraj je bilo občinsko tekmovanje ekip prve pomoči, ki ga že peto leto zapored prireja občinski odbor rdečega križa Celje. Med 22 ekipami jih je bilo največ iz delovnih organizacij in krajevnih skupnosti, v tem ko so ekipe srednjih šol tekmovale izvezn konkurence. Tekmovalci so najprej opravili teoretični del, nato pa so se pomerili še v praktičnem znanju. Največ točk in s tem prvo nagrado pokrovitelja prireditve trgovskega podjetja Tehnomercator, je zbrala ekipa krajevne skupnosti Aljažev hrib, na drugo mesto se je uvrstila prva ekipa Tehnomerkatorja, tretji pa so bili tekmovalci trgovskega podjetja Merx.

Tekmovanje je pokazalo, da se širi krog ljudi, ki so obogatili svoje znanje prve pomoči. IVICA BURNIK

Maribor: sto let vrtcev

Od 14. do 19. maja se bodo zvrstile številne pestre prireditve

MARIBOR, 14. maja — Danes so se začele prireditve ob stoletnici mariborskih otroških vrtcev, ki bodo trajale do 19. maja. Pokroviteljstvo nad prireditvami je prevzela temeljna skupnost otroškega varstva. V avli kina Union so odprli razstavo »Cicibani rišejo in slikajo«, medtem ko je bil v Unionski dvorani koncert »Cicibani pojo«.

17. maja bo na malem stadionu Branika televadni nastop Cicibanov, medtem ko bodo 18. maja ob 16 uri odprli v pionirski knjižnici razstavo »Slovenska otroška poezija«. Ob 14. do 19. maja bo v vseh vrtcih »dan odprtih vrat« in se bodo starši lahko udeležili učnih ur in se pogovarjali o načinu dela z vzgojiteljicami.

MARJAN KOS

LT v kotu

V celjski občini organizacije ljudske tehnike še nimajo ustrezne veljave

CELJE, 14. maja. Občinski svet ljudske tehnike, ki so ga na zadnjem zasedanju preimenovali v zvezo organizacij za tehniško kulturo, združuje trenutno 17 društev in klubov, v katerih je 6.300 članov. Njihova dejavnost je sicer izrednega pomena, vendar v družbi še nima ustrezne veljave.

To kaže zlasti odnos do tehničnih izboljšav, ki je, kot smo slišali, naravnost škandalozen in povzroča nepopravljivo gospodarsko škodo. V celjski občini ima le 11 delovnih organizacij pravilnike o tehničnih izboljšavah, vse druge, med njimi celo nekatere velike, pa jih po izjavi v posebni anketi sploh ne potrebujejo. V resnici bi morala vsaka delovna organizacija imeti tak pravilnik, ki bi določal tudi nagrade avtorjem izboljšav, z njim pa bi moral biti seznanjen vsak delavec.

Značilno je, so poudarili, da se celo med strokovnjaki uveljavljajo povsem zgrešena pojmovanja o dejavnosti ljudske tehnike, saj ji pripisujejo le pridobitništvo, ne vidijo ali nočejo videti pa njene vloge pri širjenju tehniške kulture, kar je poglavitni cilj. Tudi prizadevanja, da bi posodobili tehnični pouk v šolah, ostajajo na pol poti, saj je ta, kljub vedno boljši opremljenosti zavodov, vedno slabši. Tu bi morale strokovne pedagoške službe oditi večjo vlogo, v Celju pa bi kazalo odpreti trgovino, v kateri bi prodajali pripomočke za tehnični pouk.

Slišati je bilo predlog, naj bi v občini združevali sorodne dejavnosti ljudske tehnike, pri čemer naj bi bili nosilci najmočnejša društva. Ljudsko tehniko bi morali bolj povezovati tudi z organi splošno ljudskega odpora.

Na skupščini, ki se je je od 111 udeležilo le 66 članov, so podelili priznanja najzaslužnejšim članom, nagradili pa tudi dolgoletnega tajnika Milana Otmarja.

DRAGO HRIBAR

Kruh „skuhajo“

Iz dneva v dan slabši pekarski izdelki v Murski Soboti — Krivdo valijo na preobremenjenost peči v pekarni

MURSKA SOBOTA, 14. maja. Vse glasnejše pritožbe kupcev kruha in drugih pekarskih izdelkov soboške enote mariborskega podjetja »Intes-Mlinopek«, ki preskrbuje s tem osnovnim živilom pomursko središče in podeželje te velike občine, so se izkazale za utemeljene.

Sanitarna inšpekcija skupščine občine Murska Sobota je danes ugotovila, da je to pekarsko podjetje poslalo na trg komaj užiten, oziroma bolje povedano, »kuhan« kruh, da o napol surovih in povsem deformiranih žemljah ne govorimo. Zaradi skrajno nekvalitetnih izdelkov te pekarne so še posebno prizadeti gostinci, saj so, na primer, v Moravskih toplicah tudi tuji gosti že večkrat odločno protestirali, nasploh pa gostiščem in hotelom v soboški občini ostaja z dneva v dan več kruha in žemelj.

Nejevolja prebivalcev Murske Sobote in drugih krajev te občine, kjer v zadnjem času podjetje »Intes-Mlinopek« preskrbuje s krušnimi izdelki svoje prodajalne in trgovine tudi skrajno neredno, je tem večja, ker enota istega podjetja v Gornji Radgoni slovi po zelo kvalitetnem kruhu in pecivu.

Direktor soboške enote podjetja »Intes« Maribor Štefan Forijan, je sanitarnim inšpektorjem povedal, da se je ob skopih zmogljivostih soboške pekarne stanje še poslabšalo po ukinitvi nočnega dela pekov. V novem soboškem mlinu sicer dobivajo najbolj kvalitetno moko, vendar po njegovih besedah to ni dovolj. Pekarno, ki zmore normalno okoli pet ton, so v sili razmer obremenili za pe-

ko devetih ton kruha in krušnih izdelkov. Zaradi ukinjenega nočnega dela pekov pa da je prekinjena tudi kontinuirana peka, zato opravičujejo tako stanje predvsem s stisko časa.

To naj bi bil tudi razlog, da bodo v sobóški enoti podjetja »Intes-Mlinopek« brez odlašanja ponovno uvedli nočno delo pekov. Sanitarna inšpekcija pa je odločno zahtevala, naj odgovorni ljudje poskrbijo za to, da bi del porabnikov v soboški občini oskrbovali iz radgonske pekarne.

Vse to kaže, pravijo v Murski Soboti, da bi morali v pomurskem središču čim prej zgraditi večjo pekarno. Direktor Forjan pravi, da nameravajo z udeležbo občine in z denarno pomočjo republike začeti z gradnjo tega objekta že prihodnje leto. Zmogljivosti nove pekarne naj bi znašale dnevno dvajset ton pekarskih izdelkov. In dotlej?

BORO BOROVIC

Zakaj tako?

Z lučjo za zelenjavo

V Gornji Radgoni in Radencih, kjer imata svoje prodajalne mariborska »Povrtnina« oziroma trgovsko podjetje »Kolonialex«, večina gospodinj že v dopoldanskih urah zaman povprašuje po povrtninah, ki jih na veliko pridelujemo doma. Brez korenčka in peteršilja, na primer še tako sposobna kuharica ne more pripraviti dobre goveje juhe, vendar največkrat celo ob sobotah zmanjka prav te zelenjave, se pritožujejo ženske.

V istih prodajalnah pa kupcem ob vsakem času ponujajo v domala neomejenih količinah bogat izbor južnega sadja. Vsekakor je to absurd in kaže na malomarnost trgovcev, ki jim je očitno malo mar, kako so založene njihove trgovine. Zlasti še v tako bogati sezoni domačega sočivja, kot je letošnja.

Gospodinje v Radgoni in Radencih pravijo, da bi bilo koristno, če bi odgovorne ljudi teh prodajaln poslali za kak dan na prakso v Mursko Soboto, kjer ima, na primer, trgovina s sadjem in zelenjavo KIK Pomurka na novi tržnici, ob vsakem času na voljo kvalitetno zelenjavo. B. BOROVIC

TOZD v luči prava

V Portorožu seminar za predstavnike delovnih organizacij Slovenije

PORTOROŽ, 14. maja — Danes se je začel v portoroškem Avditoriju seminar o uresničevanju 21. do 23. ustavnega dopolnila v novi zakonodaji, ki ga organizira inštitut za delo pri pravni fakulteti v Ljubljani. Dopoldne je imel referat dr. Goran Zadel o pravnem položaju in upravljanju TOZD. Prof. Zadel je govoril o nekaterih zakonih, ki urejajo položaj delovnih, še posebej gospodarskih organizacij. O zakonu o konstituiranju TOZD, o zakonu o njihovem vpisu v sodni register ter zakonu o reševanju sporov iz medsebojnih poslovnih odnosov pred stalnimi sodišči.

V popoldanskem delu seminarja bo predaval dr. Peter Polič o sredstvih TOZD ter o vlaganju in združevanju sredstev med domačimi in tujimi pogodbeniki.

Seminarja se udeležujejo člani delovnih organizacij iz vse Slovenije. M. V.

Mojstri škarij in britve

V Ljubljani se je pomerilo sto domačih in tujih frizerjev

LJUBLJANA, 14. maja — Sto tujih in domačih mojstrov britve in škarij je pomerilo svojo spretnost na včerajšnjem tekmovanju za Grand prix Jugoslavije. Tivolska dvorana je bila včeraj ves dan v znaku striženja in oblikovanja frizur, vse to pa si je s tribun ogledovalo več sto Ljubljančanov, med katerimi so prevladovale predstavnice nežnega spola.

To mednarodno tekmovanje, ki ga letos pod pokroviteljstvom ljubljanske »Ilirije« organizirali ljubljanski frizerski klub, je na sporedu vsaki dve leti in je registrirano tudi pri mednarodni organizaciji frizerjev. — OAI, v kateri je včlanjena tudi Jugoslavija.

Ženski frizerji so se pomerili v večernih, svečanih in dnevnih frizurah, frizerji za moške pa v izdelavi frizure visoke mode, klasičnem striženju z britvijo in v izdelavi frizure po lastni želji.

BRANKO PODOBNIK

Zvedeli smo

Poročili so se

● MARIBOR — Valentin Školnik, priučen steklar in jožefa Bregovčič, predica; Janez Vodošek, kuhar in Marija Kolarič, trgovka; Franc Cotič, elektrotehnik in Jožefa Hojč, uslužbenka; Franc Baznik, ključavničar in Helga Pulko, trgovska pomočnica; Jožef Črnko, delavec in Roza Caf, delavka; Nikola Basarič, dipl. elektro inženir in Varja Pečar, profesorica; Anton Regoršek študent absolvent in Alenka Ravnikar vzgojiteljica; Mirko Laufer, šofer in Jožica Štravs, trgovka; Albert Erjavčnik, elektromojster in Marija Lešnik, študentka; Josip Pernek, ključavničar in Rozalija Ekart, sprevodnica; Milan Vujič, šofer in Ana Dobaj, vzgojiteljica; Božidar Mlakar, avtomehanik in Jožica Veber, natakarica.

M. K.

● PTUJ — Marjan Furlan, študent in Alenka Hanzel, študentka; Vincenc Gorjup, ključavničar in Anica Galun, šivilja; Drago Jurgec, slaščičar in Kristina Repec, dijakinja; Štefan Kmetec, čevljar in Ana Drobnič, natakarica; Antun Križanič, gradbeni delavec in Danica Belšak, kuharica; Danilo Milošič, trgovski pomočnik in Ana Kirbiš, trgovska pomočnica; Stanislav Murko kmetijski delavec in Valentina Gajser, natakarica; Janez Zupanič, strugar in Katarina Mohorič, gostinska delavka.

F. F.

Priznanja delavcem UJV

● PTUJ — Ob dnevu javne varnosti je podpredsednik skupščine občine Ptuj, Tone Žagar sprejel delavce milice in oddelka za notranje zadeve. Za več kot 20-letno vestno delo je izročil posebna priznanja Stanetu Širovniku, Tereziji Mramor in Angeli Toplak.

F. F.

● MURSKA SOBOTA — Ob praznovanju tedna javne varnosti v Pomurju sta prejela za uspešno 20-letno delo priznanja in spominska darila Anton Slavinec, komandir postaje milice v Lendavi in miličnik Jože Šimon iz Cankove.

B. B.

Zlata poroka

● MARIBOR — Zakonca Uršula in Janez Šmigoc iz Pivole 29 pri Hočah sta praznovala 50-letnico skupnega zakonskega življenja. Pred 50 leti sta se poročila v Slatinskem dolu. Na slovesnosti v Rotovžu jima je ob 50-letnici skupnega zakonskega življenja čestital Franc Zokalj, odbornik občinske skupščine in jima izročil zlatoporočno listino.

M. K.

Dežurne službe Kinematografi Obvestila Predavanja

Kinematografi

SPORED ZA TOREK

KINO MARIBOR

KINO GLEDALIŠČE: ob 15.45 in 18. uri amer.-nem. barv. komedija KRALJ DAMA, FANT. V gl. vl.: Gina Lollobrigida, David Niven, John Molder Brown
Ob 20. uri amer. barv. krim. film BOTER. V gl. vl.: Marlon Brando, Al Paccino, James Caan in Richard Castellano. Predvidoma zadnjič! Zaradi dolžine filma so cene zvišane!!

KINO UNION: ob 15.30 in 17.45 amer. barv. VV vestern TOLPA COLA YOUNGERJA IN JESSE JAMESA. V gl. vl.: Cliff Robertson, Robert Duval, Luke Askew.
Ob 20. uri predstave ne bo!

KINO PARTIZAN: ob 15. uri predstava za upokojence z angleško barv. CS melodramo ZBOGOM, GOSPOD CHIPS!!
Ob 17.45 in 20 uri ital.-amer. barv. CS krim. film PIK AS — PROTITVOHUNSKA OPERACIJA. V gl. vl.: George Adrisson Lena von Martens. Zadnjič!

KINO UDARNIK: ob 15.30, 17.45 in 20. uri nem.-jug.-ital. barvna CS grozljivka MORILEC PRIHAJA IZ GROBA. V gl. vl.: Samantha Eggar, Aelx Cord, Nadja Tiller, Horst Frank.

KINO POBREŽJE: Zaprto!

KINO ROGAŠKA SLATINA: amer. komedija SINOVI PUSTINJE, ob 17. in 19.30.

KINO PARK — **MURSKA SOBOTA:** franc. barv. CS film SANATORIJ ZA ŽENSKE, ob 18. in 20. uri.

LJUBLJANA

KINOTEKA, Miklošičeva c. 28: ob 16., 18. in 20. uri amer. film PANT S TROBENTO. Režija: Michael Curtiz. Glav. vl.: Kirk Douglas, Doris Day, Laureen Vacall, Hoagy Carmichael.
Prodaja vstopnic uro pred prvo predstavo.

KINO UNION: filmska drama, ki že tretjikrat osvaja svet — življenjska zgodba Scarlet O'Hara v amer. barv. filmu V VRTINCU — I. in II. del po romanu Margaret Mitchell. Dobitnik 10 Oskarjev! Režiser: Victor Fleming. Glavne vloge: Vivien Leigh (Scarlet O'Hara), Leslie Howard (Ashley), Olivia de Havilland (Melanie), Clark Gable (Rhet Butler) in drugi. Brez tednika! Predstavi ob 16. in 20. uri. Zaradi dolžine filma cene zvišane! Med I. in II. delom 15 minut premora — streže restavracija Union!

POLETNI KINO DOMA JLA: ni predstave! Jutri nemški barv. CS pust. film ZAKLAD AZTEKOV po Karlu Mayu.

KINO KOMUNA: predvidoma zadnjikrat domača barv WS ljubezenska drama Kreša Golika ŽIVETI OD LJUBEZNI. Glavne vloge: Vlasta Knezović, Rade Šerbedžija, Boris Dvornik in drugi. Tednik št. 19. Predstavi ob 16. in 18. uri. Ob 20. uri ruska CS družbeno-zgodovinska drama ANDREJ RUBLEV. Režija: Andrej Tarkovski. Igrata: Anatolij Solinicin in Ivan Lapikov. Hrvatski podnaslovi! Zvišane cene! Predvidoma zadnjikrat!
Ob 10. uri MATINEJA angl. barvne CS krim. PRIVIDI s Susannah York v glavni vlogi.

KINO SLOGA: premiera grško-franc. barv. VV glasbenega filma LJUBEZEN V BUZUKI RITMU (Ma Fille, la socialiste). Režija: Alecos Sakellarios. Igrajo: Aliki Vouyouklaki, Dimitri Popamichael in drugi. Brez tednika! Hrvatski podnaslovi! Predstave ob 16., 18. in 20. uri.

KINO VIC: amer.-franc. barv. pust. vestern RDEČE SONCE. Režiser: Terence Young. Igrajo: Charles Bronson, Alain Delon, Ursula Andress, Toshiro Mifune in drugi. Tednik št. 18. Hrvatski podnaslovi! Predstave ob 16., 18.15 in 20.30. Zvišane cene!

KINO ŠIŠKA: amer. barv. vestern SEDEM VELIČASTNIH JEZDI. Režiser: George McHovan. V glavnih vlogah: Lee van Cleef, Michael Callan, Stefane Powers in drugi. Brez tednika! Hrvatski podnaslovi! Predstave ob 16., 18. in 20. uri.

KINO SAVA: ital. barv. VV vestern ZLATO IN MRHOVINARJI. Režiser: M. Marchent. Igrajo: Peter Lee Lawrence, Olivia de Santis in dr. Tednik št. 17. Predstavi ob 17. in 19. uri. Zadnjikrat!
Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstav.

KINO KRIŽANKE: amer. barv. film SERIF V NEW YORKU. Režija: Don Siegel. Igrajo: Clint Eastwood, Lee J. Cobb, Susan Clark, Don Stroud, Tisha Sterling, Betty Firld. Napeta kriminalka o nenavadnem lovu šerifa iz Arizone za pobeglim zločincem, ki se je skril v gneči New Yorka. Predstava samo ob 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred začetkom.

KINO TRIGLAV: amer. barv. CS vestern BANDOLERO!, ob 16., 18. in 20. uri. Igrajo: James Stewart, Dean Martin in Racquel Welch. Prodaja vstopnic je od 15. ure dalje.

TIVOLI HALA
ZAVOD ING. STANKA BLOUDKA LJUBLJANA CELOVŠKA CESTA 25
ELEKTRIČNI AVTODROM ter otroški vrtiljak sta odprta na ploščadi pred Halo Tivoli vsak dan od 8. do 22. ure. TIVOLI GOLF pa je odprt vsak dan, seveda če ne dežuje MINI CASINO poleg letnega bifeja v Hali Tivoli z novimi avtomati (golf, streljanje, električni nogomet, novi filmperji na 1 din, pike box) je odprt vsak dan od 9. do 21. ure.
ZLATI KLUB: redno, vsaj enkrat tedensko obiskovanje ZLATEGA KLUBA ter njegovih masažnih, kondicijskih naprav, solarij savne itd. krepi vaše telo, prispeva k boljšemu počutju, večji kondiciji, vzdržljivosti ter gibkosti. Vsa pojasnila dobite v času poslovanja po tel.: 317-468. Danes je ZLATI KLUB od 8. do 14. ter 15. do 21. ure namenjen ženskam, jutri od 15. do 21. ter v četrtek od 8. do 14. pa moškim.

Stopoteka

POMLAD V STOPOTEKI vas še vedno čaka vsak torek, sredo in četrtek od 20. do 00.30 ure (pol enih). Vstopnina je 10 din, dekleta imajo 50 odstotkov popusta, delimo pa tudi brezplačne vstopnice. Garderoba je brezplačna! Mlajši od 18. let nimajo vstopa.

RADIO STUDENT

12.00 Glasba; 12.25 Poročila, obvestila; 12.33 Aktualnosti: Uvodnik, Komentar uredništva; 16.00 Top albumov; vmes ob 16.05 Poročila, obvestila; 17.00 Literarni zalogaj; 17.30 Poročila.

Dežurna lekarna

Maribor: Od torka, dne 15. 5. 1973 — od 19. ure, do srede, dne 16. 5. 1973 — do 7. ure, dežurna lekarna Melje, Maribor, Meljska cesta 2.

Murska Sobota: Kocljeva 2, tel. 21-293, redni delovni čas od 7. do 19. ure, izdaja zdravil na recepte (nujni primeri) od 19. do 7. ure, tudi ob nedeljah in praznikih.

Dežurni zdravnik

Maribor: v mestu: dr. Srečko Rutar; okoliška dežurna služba: dr. Edvard Glaser in dr. Ante Matana; ambulantna dežurna služba: dr. Irena Goršek; pediatrična dežurna služba: dr. Edita Schaubach.

Murska Sobota: dr: Anton Lopert (zdravstveni dom, tel. 21-525), redni delovni čas od 7. do 14.30.

Celje: Redna dežurna služba od 14.—7. ure: dr. Anton Skoflič Dodatna popoldanska dežurna služba od 14.—20. ure: dr. Roza Kovač. Telefon do 20. ure — 22-334, od 20.—7. ure 22-335

Obvestilo sadjarjem!

Cvetenje jablan in hrušk je že skoraj povsod končano.

V vseh intenzivnih nasadih Slovenije je opaziti močan pojav jablanove plesni, ki se javlja na vršičkih mladih poganjkov. Zato priporočamo sadjarjem, da takoj poškropijo jablane in hruške proti jablanovi plesni in škrlupu.

Proti jablanovi plesni priporočamo: 0.06 %—0.1 % Karathan ali 0.2 %Cosan ali 0.1 % Afugan. Da zavarujemo jablane in hruške tudi proti škrlupu, dodamo škropivu proti plesni še 0.2 % Dithan M 45 ali Ortocid 50 ali 0.1 % Delan ali 0.15 % Ortocid 83.

V nasadih jonathana, kjer se je jablanova plesen močneje pojavila, priporočamo za škropljenje proti škrlupu in plesni 0.06 % Benlate (Benlejt) ali 0.07 % Enovit Metil, kateremu pa je potrebno dodati še polovično dozo Karathana ali Afugana ali Cosana ob uporabi 1000 do 1500 litrov vode oziroma škropiva po hektarju. V nasadih hruške bolšica, dodamo fungicidu proti škrlupu še 0.1 % Ultracid ali 0.2 % Gusation.

Kmetijski inštitut Slovenije

Mladi po partizanskih poteh

V radeljski občini pripravljajo množične pohode mladih po poteh osvoboditve. Pohodi bodo 25. in 26. maja, na njih pa bodo mladi prehodili številne partizanske poti na Pohorju in Kozjaku, obiskali bodo partizanske domačije in prizorišča borb, ki so bile v teh krajih. Na pohode so razen borcev povabili tudi taborniške enote, pripadnike rezervnih kadrov starešin in druge.

K. W.

Obvestilo vinogradnikom;

Vinogradnike obveščamo, da je protiperonosporna služba že pričela z delom. Protiperonosporne postaje že dalj časa spremljajo razvoj vinske trte in vremenske pogoje, ki vplivajo na razvoj bolezni trte. — Na podlagi opazovanj na terenu ugotavljamo, da je sedaj čas za škropljenje vinogradov proti rdečemu listnemu ožigu Proti rdečemu listnemu ožigu je potrebno poškropiti predvsem vinograde na Dolenjskem, v Beli Krajini, okolici

ZMERAJ PRIVLAČNO — Več ko 10.000 gledalcev je v nedeljo z zanimanjem spremljalo tekmovanje v motokrosu za »Nagrado Ljubelja« (na sliki), zdaj pa bo njihova pozornost usmerjena na »Veliko nagrado Jugoslavije«, to je 6. dirko za svetovno prvenstvo v razredu do 250 kubikov, ki bo v nedeljo, 20. t. m. v Orehovi vasi z udeležbo najboljših dirkačev na svetu. Foto: J. Zrnec

Lovor - v ČSSR

Zmaga Františka Jirke na dirkah v motokrosu za »Nagrado Ljubelja« - Med našimi Zupin (T) - 10.000 gledalcev

TRŽIČ, 13. maja. Tradicionalne mednarodne dirke v motokrosu za »Nagrado Ljubelja«, na kateri so sodelovali samo dirkači iz Bolgarije, ČSSR, Avstrije in Jugoslavije, so na znano, 2.000 m dolgo progo v Podljubelju nad Tržičem privabilo približno 10.000 gledalcev. Tekmo v razredu do 250 kubikov je v mednarodni konkurenci dobil František Jirka (ČSSR), med našimi pa je bil najboljši jugoslovanski prvak, domačin Jože Zupin, ki je bil četrti, zmagal pa je tudi v obeh ocenah za državno prvenstvo. Najboljši med mopedisti v razredu do 60 kubikov je bil Radovljičan Janez Fajfar.

Tržiški organizatorji so tudi letos pripravili lepo slovensko otvoritev tekmovanja, ki je bilo pod pokroviteljstvom tovarne Peko, s predstavitvijo tekmovalcev in slavnostnimi nagovori, popestril pa jo je med drugim tudi državni reprezentant Štefan Pesjak, ki je s padalom skočil na prireditveni prostor.

V mednarodni dirki za »Nagrado Ljubelja« v razredu do 250 kubikov je bil sprva najhujši boj med Avstrijcem Dietrichom ter dirkačema iz ČSSR, Jirko in Kucharjem. Zelo dobro je vozil tudi naš državni prvak Zupin, ki je zasedel 4. mesto pred najhujšim domačim tekmecem, Karlovčanom Šoštaričem. V drugi vožnji je še posebej navdušil Jirka, ki je zmagal s prednostjo pred Dietrichom in rojakom Kucharjem. Zelo hud boj pa se je razplamtel tudi med Šoštaričem, ki je tekmoval z motorjem KTM, in Zupinom. Šele proti koncu je član Tržiča ujel tekmeca in spet zasedel 4. mesto.

Vrstni red mednarodne dirke v razredu do 250 kubikov, ki je hkrati veljala tudi za državno prvenstvo: 1. Jirka (ČSSR, ČZ), 15 točk, 2. Dietrich (Avstr., puch) 12, 3. Kuchar (ČSSR, ČZ) 10, 4. Zupin (Jug., husquarna) 8, 5. Šoštarić (Jug., KTM) 6, 6. Leitner (Avstr., husquarna) 5, 7. Rangelov (Bolg., ČZ) 4, 8. Maleković (Ju., ČZ) 9, M. Vesenjak (Jug., ČZ) 2, 10. Fras (Jug., ČZ) 1, itd.

Državno prvenstvo — prvi tek: 1 Zupin, 2. Šoštarić, 3. M. Vesenjak, 4. Maleković, 5. Fras; 2. tek: 1. Zupin, 2. Šoštarić, 3. Maleković, 4. M. Vesenjak, 5. Fras; skupna ocena na tržiški dirki, drugi za letošnje državno prvenstvo: 1. Zupin (Tržič) 15 točk, 2. Šoštarić (Kar) 12, 3. Malekovič (Sav. Maraf) 10, 4. M. Vesenjak 8, 5. Fras (oba O. vas) 6, 6. Strejček (Kutina) 5, 7. Šegula (Ptuj) 4, 8. Hranić (Zabok) 3, 9. Markič (Tržič) 2, 10. Pernuš (Tržič) 1.

Mopedisti (29) so se pomerili na 700 m dolgi progi. V prvi vožnji je bil najboljši Mežnar z novo Tomosovo specialko pred Povaljem, Goljo, Lipužem in Fajfarjem, v drugi pa Fajfar pred Lipužem, Ahačičem (Tržič), Justinom in Povalejem. V tej drugi dirki za državno prvenstvo so naraščajniki dobili naslednje točke: 1. Fajfar (Rad) 15, 2. Lipuž (O. vas) 12, 3. Povalej 10, 4. Justin (oba Tržič) 8, 5. Golja (O. vas) 6, 6. Kokalj (Tržič) 5, 7. S. Vesenjak (Ptuj) 4, 8. Klemenčič 3, 9. Mežnar (oba Tržič) 2 in 10. Paliska (Koper) 1.

KEGLJANJE

Hrvati najboljši

CELJE — V počastitev dneva mladosti je bilo na štiristeznem kegljišču Ingrada 14. tradicionalno tekmovanje republiških mladinskih reprezentanc Srbije, Hrvatske, BiH, Vojvodine in Slovenije. Največ uspeha je imela ekipa Hrvatske.

Zvezda kapetana moške in ženske mladinske kegljaške reprezentance pa sta po tem pregledneni tekmovanju objavila reprezentanci, ki bosta tekmovali na EP. Moški bodo nastopili v naslednji postavi: Nagode in Tršan (Sl), Đuronjić, Radošević in Golubović (vsi Hrv), Mihailović (Voj) in Salkovi (BiH), ženske pa: Kramar (Piran), Lešnik (Lj), Hafner (Rav), Strgar (Sl. Grad), Adilović (Zen), Hujs (M. Sob) in Boroš (N. Sad).

Rezultati turnirja (6 x 200 lučajev): 1. Hrvatska 5709, 2. Vojvodina 5549, 3. Slovenija 5518 (Švar 875, Žužek 958, Orešnik 925, Nagode 971, Tršan 867, Marinšek 922), 4. Srbija 5070, 5. BiH 4996.

K. JUG

BADMINTON

Vsi naslovi — doma

LJUBLJANA, 13. maja — Na IX. mednarodnem badmintonskem prvenstvu Ljubljane je vseh pet naslovov presenetljivo ostalo doma. Med moškimi je prvi Koprivšek pred Čaletom, med ženskami Križmanova pred Pravdovo (ČSSR), najboljša moška dvojica je bila Koprivšek-Berden, najboljša ženska Amf-Križman in najboljša mešana Amf-Berden.

CIUDAD MEXICO — Teniška reprezentanca ZDA je premagala Mehiko s 4:1 in se bo v finalu ameriške cone Davisovega pokala sedaj pomerila s Čilom. Odločilno tretjo točko za ZDA si je priboril Salomon, ki je premagal Ramireza z 8:6, 7:5, 7:5.

NOGOMETAŠ BRANE OBLAK JE OPTIMIST

Ostali bomo v I. ligi!

LJUBLJANA, 14. maja — Nogometaši Olimpije in državne reprezentance Brane Oblak se je vrnil s turneje, na kateri je Jugoslavija igrala z ZRN in Poljsko. Na obeh tekmah je bil med najboljšimi, zlasti pa se je izkazal v Varšavi, kjer je bil po oceni zveznega kapetana Bošković naš najboljši igralec. Dve naporni tekmi in dolga potovanja so mu zapustile znake utrujenosti. Kljub temu pa je bil takoj pripravljen za razgovor.

»Zmaga proti evropskim prvakom in remi z olimpijskimi zmagovalci sta zares imenitna uspeha. Vnovič smo dokazali, da lahko naša generacija doseže veliko«, je zadovoljno dejal Oblak. »Obe srečanji sta bili zelo koristni za utigravanje ekipe, ki jo novembra čaka najtežji izpit — odločilna kvalifikacijska tekma za SP s Španijo. Če bomo ostali v taki formi, kot smo sedaj, se nam ni ničesar bati.«

— Zaradi tekem z ZRN in Poljsko je bilo domače prvenstvo prekinjeno. Igralci ki ne igrajo za reprezentanco, so se lahko spočili pred najpomembnejšimi zaključnimi boji. Olimpijo čaka naporen finiš za obstoj v ligi. Kaj pričakujete od razpletov prvenstva?

»Prepričan sem, da bomo ostali v ligi. Imamo veliko bolj kvalitetno moštvo, kot kaže naša uvrstitev na prvenstveni lestvici. Čeprav bomo z obema glavnima kandidatoma za izpad, s Spartakom in Sutjesko igrali na tujem, sem optimist. Športna sreča nas ne more več tolikokrat pustiti na cedilu. Mora nam steči — in videli boste, stekło nam bo! Če dobimo vse tekme doma in iztržimo še kakšno točko na tujem, se nam ni kaj bati. Prepričan sem, da bo tudi Spartaku in Sutjeski še kdaj spodrsnilo. No, mi ne bomo čakali na njihove napake, marveč si bomo skušali z dobrimi igrami in zmagami že nekaj kol pred koncem zagotoviti obstoj. Zavedamo se tešavnega položaja in zato se bomo še bolj srčno in požrtvovalno borili.«

Vabič junak

Po zmagi v Splitu so vijoličasti slednjič le prehiteli Karlovčane, ki imajo sicer enako število

Maribor

točk, vendar slabšo razliko v zadetkih. Obeta se torej izredno oster boj za drugo mesto, ki zagotavlja sodelovanje v kvalifikacijah za vstop v I. zvezno ligo. Zanimivo je, da morata v preostalih petih kolih oba tekmeca še dvakrat v goste (Maribor v Bihač in Šibenik, Karlovac pa v Bosanski Novi in Sisak) in da bo na koncu vendarle uspešnejši tisti, ki bo iztržil več na gostovanjih.

V primerjavi z zadnjim srečanjem v Varaždinu so zaigrali Mariborčani v Splitu mnogo učinkovitejše in podjetnejše ter zasluženo zmagali. Junak srečanja je bil Vabič, ki je po vodstvu Maribora z 1:0 zadržal 11-metrovko, ki jo je izvedel Obradov. Razpoložena pa sta bila tudi Binkovski in Ražič, ki sta s hitrimi pobegi po krilih in spretnim pregiravanjem ustvarjala veliko zmedo v obrambnih vrstah domačinov.

Ocene: Vabič 8, Petrič 7, Klančnik 6 (Grbavac 6), Bradvič 7, Bolfek 7, Djuričić 7, Ražič 8, Horjak 7, Vučeković 6 (Breber 7), Prosen 6, Binkovski 7.

P. KANCLER

Tokrat slabši

Iz drugega zaporednega gostovanja so se Sobočani vrnili praznih rok. Sicer pa tesen poraz Mure v Siski ni presenetil, zlasti če upoštevamo da se domačini borijo za obstanek v ligi. Čeprav Sobočani tokrat niso ponovili igre kot prejšnjo nedeljo na Reki, bi se kljub temu lahko vrnili s točko.

Medtem ko so bili domačini v prvem polčasu boljši tekmec in so zasluženo povedli, so Sobočani v

Mura

nadaljevanju zaigrali boljše in rezultat izenačili po svojem najboljšem igralcu Kranjcu. Kmalu za tem pa se jim je ponudila izredna priložnost za zadetek, katere pa srednji napadalec Purgaj ni znal izkoristiti. Ko je že vse kazalo, da si bosta tekmeca razdelila točki, kar bi po prikazani igri bil tudi najboljši pravičen izid tekme, so domačini v zadnji minuti igre izkoristili nepazljivost gostujoče obrambe in dosegli zmagoviti zadetek.

Ocene: Cirkvenčič 7, Gavrilović 6, Husar 6 Satler 7, Kopač 7, Posavec 6, Košak 6, Kranjc 7, Purgaj 6, Pintarič 7, Kološa 6.

F. MAUČEC

SANTIAGO — V kvalifikacijski tekmi za SP je nogometna reprezentanca Čila premagala Peru z 2:0 (0:0). Ker je v prvi tekmi z enakim izidom zmagal Peru, bosta ti dve moštvi igrali tretjo tekmo na nevtralnem igrišču.

Sovjetom največ

Tudi v finalih na orodjih sta Andrijanov in Klimenko najboljša na evropskem prvenstvu moških v gimnastiki

GRENOBLE, 13. maja (Po telefonu). Evropsko prvenstvo moških v gimnastiki se je končalo danes s finalnim tekmovanjem na orodjih. Nobenemu jugoslovanskemu telovadcu se ni uspelo uvrstiti v ta boj. Najuspešnejši telovadec je bil danes Nikolaj Andrijanov (SZ), ki je osvojil 2 zlati kolajni pa še dve srebrni in eno bronasto. Tudi Klimenko je osvojil dve zlati kolajni.

Andrijanov se je danes pokazal v parterju v drugačni luči kot včeraj — 9,4!, na konju je olimpijski zmagovalec Klimenko razočaral, hkrati pa je prejel previsoko oceno. Zaslužено je osvojil zlato kolajno Zoltan Magyar (Mad). Bil je brezhiben, res pravi naslednik našega Cesarja. Na krogih sta bila Romana Grecu in Bors enakovredna Klimenku. Andrijanov je bil najboljši, toda zaradi najvišje vstopne ocene je zlato pripadlo Klimenku, srebro pa Andrijanovu in Grecuju. Preskoki v mnogoboju niso navdušili. Danes je bilo drugače. Finalisti so imeli na voljo dva skoka in povpreček obeh je veljal skupaj z včerajšnjo oceno. Poljak Szajna je bil z oceno 9,50 blizu zlate kolajne, toda zapravil si jo je z nezanesljivim doskokom pri drugem poskusu. Tako je prvo mesto pripadlo Andrijanovu (9,50 + 9,30 v finalu in 9,35 v mnogoboju).

Na bradlji so bili domala vsi izvrstni, toda Klimenko je prekosil vse: brezhibni premeti na lestvinah in na koncu še salto z vijakom. Favorit za srebro Gienger pa je vajo pošteno skazil.

Na drogu je Andrijanov zgrešil že začetni prijem in prejel zato le 9,10 točke! Zlato sta prejela Kõste in Gienger, bron pa je pripadel Thüneju.

Rezultati — **parter** —1. Andrijanov (SZ) 18,55, 2. Klimenko (SZ) 18,50, 3. Kõste (NDR) 18,45, 4. Elfing (ZRN) 18,40, 5. Hristov (Bolg) 18,20, 6. Dobrescu (Rom) 17,95; **konj** — 1. Magyar (Mad) 19,05, 2. V. Kubica (Pol) 18,80, 3. Klimenko (SZ) 18,75, 4. Andrijanov (SZ) 18,70, 5. Thüne (NDR) 18,60, 6. M. Kubica (Pol) 18,50; **krogi:** 1. Klimenko 18.80, 2. Andrijanov (oba SZ) 18,75 in Grecu 18,75, 4. Bors (oba Rom) 18,70, 5. Thüne (NDR) 18,45, 6. Spies (ZRN) 18,45; **preskok:** 1. Andrijanov (SZ) 18,70, 2. Szajna (Pol) 18,65, 3. Möllnar (Mad) 18,15, 4. M. Kubica (Pol), 18,125, 5. Gienger (ZRN) 18,075, 6. Miens (Fr) 17,90; **bradlja:** 1. Klimenko 18,95, 2. Andrijanov (oba SZ) 18,75 in Nissinen (Fin) 18,75, 4. Kõste (NDR) 18,65, 5. Marčenko (SZ) 18,55, 6. Gienger (ZRN) 18,40; **drog:** 1. Gienger (ZRN) 19,25 in Kõste (NDR) 19,25, 3. Thüne (NDR) 19,20, 4. Marčenko (SZ) 19,00, 5. Szajna (Pol) 18,95, 6. Andrijanov (SZ) 18,80.

DUSAN KURET

TENIS

Zmaga Celjanov

CELJE — V tekmi III. republiške teniške lige za moške je Celje II premagalo Žalec s 3:0. Podrobni izidi so bili taki — Šimončič : Lakner 6:4, 6:0, Godnik II : Virant 6:1, 6:3, Šimončič-Leskovšek : Cerovšek-Pur 6:2, 6:2.

Smith — svetovni prvak

DALLAS — Z zmago v finalu nad rojakom Ashejem s 6:3, 6:3, 4:6, 6:4 je postal ameriški teniški igralec Smith letošnji svetovni prvak med profesionalci. Prvo mesto v tem tekmovanju skupine WTC mu je prineslo nagrado 50.000 dolarjev, Ashe pa jih je dobil 20.000.

Riggs premagal Courtovo

RAMONA — V tem kalifornijskem mestu je bil nenavaden teniški dvoboj. V »izzivalnem srečanju med spolomaš sta se pomerila ta čas najboljša igralka na svetu Avstralka Margaret Court in 55-letni Američan Bobby Riggs, nekdaj eden najboljših na svetu in še zdaj znamenit turnirski borec med veterani. Riggs je bil prepričljivo boljši in je zmagal s 6:2, 6:1. To mu je prineslo tudi nagrado 20.000 dolarjev, medtem ko jih je Courtova za tolažbo dobila 10.000.

Pilića ne bo v Zagreb?

ZAGREB — Kot poročajo Sportske novosti, je najboljši jugoslovanski teniški igralec Nikola Pilić odpovedal nastop v jugoslovanski reprezentanci za Davisov pokal, ki se bo od petka do nedelje v Zagrebu merila z Novo Zelandijo. Pilić ima namreč že sklenjene dogovore za nastope na vrsti turnirjev v ZDA.

KOŠARKA

Vse odločeno?

DUNAJ — Na kvalifikacijskem turnirju skupine B evropskega prvenstva za košarkarje so bili doseženi naslednji rezultati: skupina Dunaj — 5. kolo: Francija — Škotska 82:66 (43:30), Izrael — Danska 85:62 (53:31), NDR — Nizozemska 68:58 (27:35); vrstni red: Izrael 11, Francija 9, NDR 8, Nizozemska 8, Avstrija 7, Danska 6, Škotska 5; skupina Szombathely — 6. kolo: Turčija — Anglija 100:91 (51:50), Madžarska — Finska 79:78 (37:44), Grčija — Portugalska 96:65 (46:34), ZRN — Belgija 83:81 (45:43); vrstni red: Turčija in Grčija po 12, ZRN 10, Madžarska 9, Anglija in Belgija po 8, Finska 7, Portugalska 6.

Že pred zadnjim kolom je najbrž vse odločeno. Po prve tri ekipe iz vsake skupine bodo nastopile na odločilnem turnirju na Dunaju, od koder se bodo štiri najboljše uvrstile na EP, ki bo konec septembra in v začetku oktobra v španskih mestih Badalona in Barcelona.

NAMIZNI TENIS

Ilirija najboljša pri članicah

LJUBLJANA — Drugi del drugoligaške konkurence za moške v Zagrebu je dal dva nova zvezna ligaša. Zagrebški Rudeš in zemunska Mladost sta prvo in drugo mesto, ki sta ga imela po prvem delu tekmovanja v Ljubljani, obdržala ter postala nova člana zvezne lige. Slovenska predstavnika Ilirija in Triglav sta samo zamenjala mesti: Triglav je bil v končni uvrstitvi četrti, Ilirija pa peta. Triglav je premagal Ilirijo in Vardar 5:4, Vrsac iz Zagreba pa 5:2 ter izgubil z Železničarjem in Mladostjo 1:5 in Rudešom 0:5. Ilirija je premagala Vrsac 5:2, izgubila z Rudešem 2:5, Mladostjo 4:5, Vardarjem 4:5 in Železničarjem 0:5. Za Triglav so igrali Janškovec, Ramovž in Starc, za Ilirijo pa Koman, Šetina, Petronijević in Šarlah.

Končni vrstni red: 1. Rudeš (Zagreb) 24 točk, 2. Mladost (Zemun) 20, 3. Železničar (Sarajevo) 16, 4. Triglav (Kranj) 10, 5. Ilirija (Lj) 8, 6. Vardar (Skopje) 6, 7. Vrsac (Zagreb) 0. Vardar in Vrsac bosta prihodnjo sezono igrala v kvalifikacijah za II. ligo, v katerih bosta sodelovala tudi Sobota in Ljubljana.

Ženska ekipa Ilirije pa je na turnirju v Opatiji obdržala prvo mesto, ki ga je osvojila na prvem delu tega tekmovanja v Ljubljani. S to zmago se je skupaj z Opatijo znova uvrstila v I. zvezno ligo, ni pa še zanesljivo, če se vodstvo Ilirije ne bo znova odreklo tej uvrstitvi. Ilirijanke so premagale Opatijo 5:2, Železničar (Sarajevo) 5:2, Bosno (Sarajevo) 5:0, 25 maj (Sunj) 5:1 ter so bile brez poraza prve. Druga je bila Opatija, sledé 25. maj Sunj, Železničar in Bosna. Za Ilirijo so igrale: Langerholz, Cvetek in Novak T. (dn)

MODELARSTVO

200 nadarjenih tekmovalo

LJUBLJANA — Na kopališču Stern na Ježici v Ljubljani je bilo danes VII mestno prvenstvo brodarskih modelarjev kategorije motornih čolnov 1,2 in 3. Tekmovalo je blizu 200 modelarjev iz vseh ljubljanskih srednjih osnovnih šol in klubov, največ iz osnovne šole Ljubljana-Polje. Deževno vreme ni motilo ne tekmovalcev ne številnih gledalcev.

V kategoriji MČ1 juniorji je zasedel prvo mesto Danilo Dimnik (Ljubljana-Polje). V kategoriji MČ2 pa Toni Ramšak (Brodarsko-modelarski klub Ljubljana) in v kategoriji MČ3 ekipa Brodarsko-modelarskega kluba Ljubljana. Najlepši model na tem tekmovanju je imel Silvo Lukec iz tehničnega centra v Ljubljani. Tekmovanje je organiziral mestni svet zveze organizacij za tehnično kulturo Ljubljana ob materialni pomoči tovarne baterij Zmaj in zavarovalnice Sava iz Ljubljane.

L. GARBAJS

SAH

Pionirji Dolenjske tekmovali

KOČEVJE — ŠK Kočevje je priredil pionirsko šahovsko prvenstvo Dolenjske, na katerem so nastopili mladi šahisti in šahistke iz Grosuplja, Žalne, Lipice, Podpreske, Novega mesta, Stične in Kočevja. Ugodno so presenetili Ribničani, ki so v konkurenci ml. pionirjev premagali Kočevje z 2,5:1,5. Pri st. pionirkah niso nastopile šahistke Mokronoga, ki se bodo posebej pomerile z igralkami Kočevja. Zmagovalke bodo igrale na republiškem prvenstvu, ki bo za ekipe 26. in 27. t. m. v Novem mestu, za posameznike pa bo 19. in 20. t. m. na Sladkem vrhu.

Rezultati, st. pionirji — ekipno: 1. Kočevje 11, 2. Grosuplje 6, 3. Novo mesto 4, 4. Ribnica; **posamično:** 1. Dulmin 14, 2. Ofak 14, 3. Kovač (vsi Koč) 13,5; **ml. pionirji** — ekipno: 1. Ribnica 12,5, 2. Kočevje 12,5, 3. Novo mesto 10, 4. Žalna 4, 5. Podpreska 1; **posamično:** 1. Želevski 17,5, 2. Tirasič 17,5, 3. Terbuc (vsi Koč) 16,5; **st. pionirke** — ekipno: 1. Kočevje 7, 2. Žalna 1; **posamično:** 1. Marinčič (Žal) 4, 2. Dragar (Koč) 3,5; **ml. mladinke** — ekipno: 1. Žalna 7, 2. Podpreska 1; **posamično:** 1. Pajk 5, 2. Janša (obe Žalna) itd.

Z. FAJDIGA

ALPSKO SMUČANJE

Veleslalom koroških alpinistov in planincev

SLOVENJ GRADEC — Na snežišču pod stenami Raduhe se je zbralo na tradicionalnem X. veleslalomu koroških alpinistov in planincev 35 članov PD in AO iz Črne, Mežice, Prevalj, Slovenj Gradca in Prebolda. Tekmovanje je pripravil koroški alpinistični odsek.

Rezultati: 1. Koroški AO, 2. slovenjgraški AO; posamezno (planinci) — člani: 1. Plesec (Črna), 2. Dovsod (Mežica), 3. Rajzer (Mežica); mladinci: 1. Senegačnik (Mežica), 2. Satler (Prebold), 3. Krajnc (Prebold); članice: 1. Gašper (Črna), 2. Zanoškar (Slovenj Gradec), 3. Miklavc (Mežica).

T. V.

Spust s Triglava

Trije pogumni fantje z Gorenjske so prvi, ki so se s smučmi pognali preko strmih in nevarnih ostenj

LJUBLJANA — V soboto opoldne so v vetrovnem in meglenem vremenu trije smučarji — alpinisti odpeljali s smučmi s samega triglavskega vrha. Franci Mrak iz Kranjske gore, Janez Brojan iz Mojstrane in Mitja Košir z Jesenic so bili prvi smučarji, ki so se spustili s smučmi preko strmih triglavskih ostenj.

Že v petek zjutraj smo se v lepem, sončnem vremenu odpravili čez zgornjo Krmo na Kredarico. Sneg je bil južen in v zadnjem delu poti smo pogosto tudi do pasu zagazili v mehko, a globoko snežno odejo. Sobota nas je na Kredarici pri prijaznem meteorološkem opazovalcu Frenku Zupančiču presenetila z meglo, ki se ni in ni ni hotela razkaditi. Na izboljšanje smo čakali vse dopoldne, nato pa smo se nekaj po dvanajsti v treh navezah odpravili s smučmi, pritrjenih na nahrbtnikih, na Triglav. Stene so bile še močno zasnežene in zaledenele, tako da smo šele okoli poltretje popoldne prigarali na vrh.

Po prvotnem načrtu naj bi se Mrak, Košir in Brojan spustili s smučmi po ozkem kuloarju v južnem ostenju in naprej po planjavi do Planike. Toda izkazalo se je, da je spust na Planiko povsem nemogoč, saj je plaz v kuloarju odnesel s seboj ves sneg.

Po kratkem posvetu so se vsi trije odločili, da se spustijo po južni strani na greben in nato po njem na mali Triglav in naprej čez strme zaplate do ledenika.

Spremenjen načrt

Že po prvih zavojih pod triglavskim vrhom mi je bilo krepko žal, da smo se spustili v takšno pustolovščino, saj je bilo kot na dlani, da se bo najmanjši spodrsljaj, najmanjša neprevidnost usodno končala, kajti strmina, plazovita snežišča so se vselej končala v prepadnih skalah.

K sreči sta bila z nami tudi mlada alpinista Ciril in Jelen iz Koroške Bele — s katerima sem bil na povratku s kamero v navezi — in sta sem ter tja skušala varovati smučarje, ki so se odločili, da bodo smučali orez varnostne vrvi.

Do grebena je šlo vse po načrtu, čeprav so fantom večkrat zaškripale skale pod smučmi, ki so molele iz spihanega in zaledenelega snega. Medtem ko sta Brojan in Košir po strmini do grebena previdno bočno drsela, pa se je Franci Mrak preprosto spustil in v kratkem, bliskovitem zavoju odpeljal na greben. V istem hipu se je za njim odlomila vehta — napihan, snežni napušč — in zgrmela kakšnih sto metrov v prepad.

Na grebenu pa nam je še enkrat zastalo srce. Mitja Košir, ki je s smučmi udaril v skalo, se je postavil poprek, pri tem pa so mu repa smuči ušla z grebena in v hipu ko je že začel drseti nazaj, se je v zadnjem hipu ujel za jekleno vrv, ki je prav tamkaj molela izpod snega.

Beg pred plazom

Tik pod malim Triglavom je po skoraj navpični snežni vesini zmanjkalo snega in potem smo kakšnih sto petdeset metrov družno sestopali v navezi, nakar si je Mrak — in kmalu še Košir in Brojan — nataknil smuči in prečkal zaledenelo ostenje in se spustil na ledenik.

Franci Mrak, ki je pristal tik pod steno, nam je še enkrat pognal strah v kosti. Takoj potem, ko se je spustil po strmem ledeniku, se je za njim odtrgal plaz, vendar mu je v divji vožnji ušel.

V nedeljo smo v lepem sončnem vremenu odsmučali čez Kalvarijo v Zgornjo Krmo in naprej v dolino. Šele ko sem stal na trdih tleh in je vse naokrog že dehtela pomlad, sem si oddahnil.

TONE FORNEZZI

Izola prvak

Izolčani so po štirih letih spet v II. ZOL — Bled je najbolj napredoval

LJUBLJANA — Odbojkarska tekmovanja se že redčijo. Potem, ko so prvenstvo I. zvezne lige prilagodili potrebam priprave državne reprezentance za EP 75, ki bo v Beogradu, sta ostali v zvezni konkurenci v teku le še obe II. ligi. Po daljšem času ima Slovenija spet kandidata za reprezentanco, in sicer M. PUCKO iz Novega mesta, kar je lep uspeh, saj je to edina igralka, ki je na pripravah iz republiške lige.

V II. ZOL — zahod, kjer sta preostala še dva kola, je predvsem zanimivo na dnu, ker je v boju za prvaka Metalcu iz Siska uspelo ostati neporažen. V prvem delu so bili slovenski predstavniki, z izjemo Jesenic, zelo uspešni. V nadaljevanju pa sta zelo slabo začela Kamnik in Sava, medtem, ko so Jeseničani izvrstni. V zadnjem kolu so zmagali v Vinkovcih in če lahko računamo na točke v neodigrani tekmi, so se tesno približali kandidatom, ki se lahko v preostalih kolih rešijo. Kamnik, ki se je zaradi klubskih nesporazumov po nepotrebnem znašel med štirimi kandidati za slovo, je presenetil v Kanalu, kjer je spet nastopil v popolni postavi. Sava se za izpad bori po nepotrebnem in tudi v nedeljo v Mariboru še ni rešila problema. V preostalih kolih se sreča še v gosteh s Kamnikom in v zadnjem kolu z Borovom in je skupaj z Jesenicami najresnejši kandidat za izpad.

Naključje je hotelo, da bodo iz liga odšle štiri ekipe, ker sta obe ekipi, ki sta izpadli iz I. (Železničar in Fužinar) iz področja II. ZOL — zahod. V naslednjem kolu bosta dve odločilni srečanji za izpadanje Kamnik — Sava in Borovo — Salonit. Po novih dočiloih za prvo mesto in izpadanje ne more odločiti razlika v nizih. V tem primeru je nova tekma. Za izpad bo verjetno potreben kar turnir, saj bi pri normalnih potekih srečanj bilo pričakovati, da bodo imele skupaj 18 točk najmanj tri ekipe upoštevajoč, da se Metalac (Zg) in Spačva ne moreta več rešiti.

V republiški ligi zadnje kolo ni imelo večjih presenečenj, pa čeprav sta bila Branik in Gaberje poražena. Izola je zasluženo prvak ob enem samem porazu in novi član II. ZOL. V ligi je, poleg Izole, največ pokazal in napredoval Bled, medtem ko so igralci Gaberja in Branika razočarali. Odbojkarji v I. ligi so v drugem delu prešli v dvorane. Tudi to je vplivalo, da prikazana kvaliteta ni bila boljša kot prejšnja leta.

Ali bo iz lige odšel samo Piamen, je odvisno od poteka dogodkov v II. ZOL — zahod v preostalih dveh kolih. V primeru, da iz II. ZOL — zahod ne izpada nobena slovenska ekipa, bo v prihodnji sezoni v njej nastopalo kar sedem ekip.

A. HVALA

Komu lovorika?

Jutri bo v Solunu finalna nogometna tekma za pokal evropskih pokalnih prvakov med Leedsom in Milanom

LJUBLJANA — V sredo, 16. t. m. bo na štadionu PAOK v Solunu finale v tekmovanju za pokal evropskih pokalnih prvakov. V finalu se bosta srečala italijanski Milan, ki je v polfinalu izločil Sparto, in Leeds, ki je z zmago doma in remijem v Splitu izločil našega Hajduka.

Spopad za pokal evropskih pokalnih nogometnih prvakov bo vsekakor nogometna poslastica prve vrste. Srečanja med angleškimi in italijanskimi klubi so bila namreč po tradiciji kvalitetna in vzburljiva, tudi če nosilca vlog nista imeli tako sloviti imeni kot Leeds in Milan.

Zanimivo je, da sta oba ta dva kluba lani poskušala srečo v pokalu UEFA, vendar brez večjega uspeha. Leeds je celo izpadel že v 1. krogu z belgijskim zastopnikom Liersom, medtem ko je Milan v polfinalu klonil s kasnejšim zmagovalcem Tottenhamom.

Leeds kot najboljši angleški klub v zadnjem desetletju še ni dosegel vrhunskih uspehov v mednarodnem merilu. Resda je dvakrat osvojil »bronasti« pokal (kot

VZHODNA CONSKA NOGOMETNA LIGA

Oslabljeni domačini

STEKLAR : BAKOVCI
1:3 (1:3)

ROGAŠKA SLATINA — Igrišče Steklarja, gledalcev 200, sodnik Ostružnik (Mb).

STRELCI: 1:0 — Sabljak (20), 1:1 — Vogrinčič (30), 1:2 — Fister (34), 1:3 — Vogrinčič (43).

STEKLAR: Oberski, Miklavčič, Posavec, Androjić, Česarec, Farkaš, Sabljak, Lorber, Sörlinger, Jutriša, Kudelič.

BAKOVCI: Sreš, Papič, Neolin, Weindorfer, Baler, Slana, Novak, Vigali, Vogrinčič, Fister, Denko.

Gostje iz Bakovec so zasluženo premagali domačine. Oslabljeni domačini se niso mogli upirati gostom. Rezultat ustreza dogodkom na igrišču.

J. TIŠMA

Po odmoru bolje

SMARTNO : OPEKAR
4:2 (2:1)

SMARTNO — Igrišče Smartnega, gledalcev 400, sodnik More (Lj).

STRELCI: 0:1 — Gradišnik (7), 1:1 — Lakner (14), 2:1 — Gojković (32 — avtogol), 3:1 — Kolar (57), 4:1 — Omladič (64), 4:2 — Romih (83).

SMARTNO: Podgoršek III, Berdnik, Andoljšek, Podgoršek II, Podgoršek I, Pokleka, Banko, (Poljak), Hribernik, Lakner, Prašnikar, Omladič.

OPEKAR: Lubej, Keršič, Gradišnik, Gojković, Breznik, Jevševar, Radovanović, Romih, Šabec, Baner, Rozman.

Začetek je bil nezanimiv, gostje pa so prvi povedli. Domačini so v tem delu zastreljali enajstmetrovko. V drugem delu so prevzeli pobudo, ki so jo imeli vse do zadnjih minut, ko so napadali gostje.

J. GORIČNIK

Domači tehnično boljši

BRANIK : BELTINCI
2:1 (2:1)

MARIBOR — Igrišče v Ljudskem vrtu, gledalcev 300, sodnik Rupreht (Celje).

STRELCI: 0:1 — Horvat II (29, 11 m), 1:1 — Živko (42), 2:1 — Serec (44).

BRANIK: Djurić, Horvat (Predan), Bačnik, Kaminski, Gazvoda, Babič, Dajčman, Groznik, Fajfar, Serec, Živko (Žunko).

BELTINCI: Baučar, Farjan, Horvat I., Seljan, Freš, Šemen, Gjerek (Pintarič), Sraka, Pešti, Sarjan (Horvat III), Horvat II.

Domačini so prikazali tehnično boljšo igro in so zasluženo premagali goste iz Beltinec. Mariborski napadalci so si, posebno v drugem polčasu, ustvarili precej priložnosti za zadetek, vendar je bila gostujoča obramba vselej na mestu.

S. HORVAT

Gostom priznanje

OLIMP : ŠEVNICA
1:2 (0:1)

CELJE — Igrišče Olimpa, teren odličen, vreme sončno, gledalcev 100, sodnik Sekereš (Lendava).

STRELCI: 0:1 — Virt (29), 1:1 — Conradi (49), 1:2 — Rajtmajer (73).

OLIMP: Bevc, Čretnik, Majcen, Conradi, Flis, Koštomaj, Župerl, Hojnik, Kač, Prevolnik, Knez.

ŠLIVNICA: Repec, Furh, Dimc, Simonič, Kic, Avgušin, Korenjak, Rojko, Kremavc, Virt, Rajtmajer.

Zmaga gostov je več kot zasluženа. V prvem polčasu sta bila nasprotnika dokaj enakovredna, v drugem pa so prevladovali gostje. Domači igralci so igrali nepovezano in brez volje. Gostje so si zaslužili višjo zmago, ki pa jo je preprečil odličen vratar Bevc, pa tudi njihovi napadalci so imeli nekoliko smole.

K. JUG

Mnogo zadetkov

KOVINAR : DRAVINJA
3:4 (3:4)

ŠTORE — Stadion železarjev, gledalcev 200, sodnik Mitrović (Maribor).

STRELCI: 0:1 — Berdnik (2), 0:2 — Penava (7), 1:2 — Hribernik (28), 2:2 — Vrbajac (29), 3:2 — Vrbajac (37), 3:3 — Vajenović (38), 3:4 — Berdnik (45).

KOVINAR: Nikujan (Stor), Kačičnik, Puhnar, Ulaga, Sivka, Doberšek, Baumgartner (Fister), Jezovšek, Vrbajac, Hribernik, Maričič.

DRAVINJA: Basker, Ziebarth, Hrastec, Kropf, Glazič, Stradl, Tominšek, Penava, Berdnik, Vajenović, Bezenjšek.

V prvem polčasu so bili strelci izredno razpoloženi. Čeprav so gostje povedli, so se domačini razigrali in povedli. Tik pred odmorom pa je Berdnik dosegel zmagovit zadetek.

V drugem polčasu je tempo povsem popustil. Obramba je bila boljši del pri obeh moštvih.

K. JUG

Velenjčani prisebnejši

RAKIČAN : RUDAR
1:2 (0:1)

Rakičan — Igrišče Rakičana, vreme lepo, gledalcev okoli 300, sodnik Ščuric (Kidričevo).

Strelci: 0:1 — Carli (33), 1:1 — Karoli (75), 1:2 Rarkič (76).

Rakičan: Horvat, Hauptman, Živković, Habot, Sedonja, Godvaje, Karoli, Opec (Potočnik), Pintarić, Lončar, Šinič.

Rudar: Filipović, Zlodej Papeš, Lip

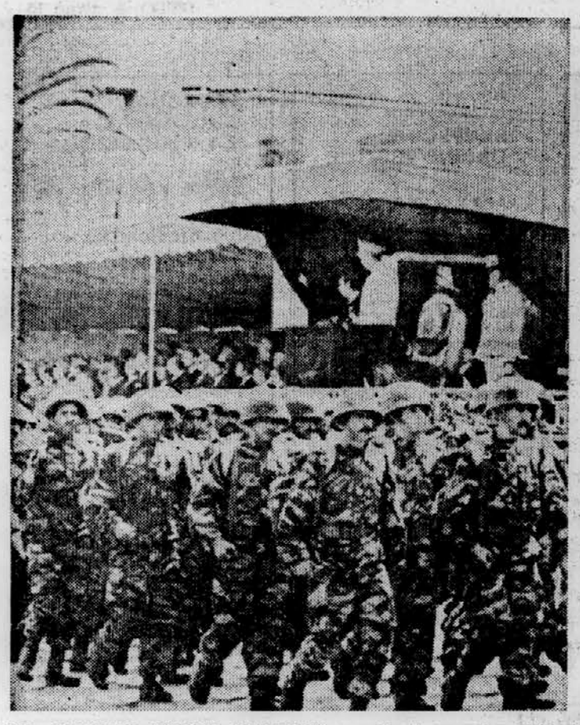

NA FRONTO PROTI IZRAELU — Pred marokanskim kraljem Hasanom se je zvrstila parada vojakov, ki jih bodo v kratkem poslali v Sirijo. Na njihovih oznakah je napis: Maroški kontingent za obrambo arabskih narodov. Telefoto: UPI

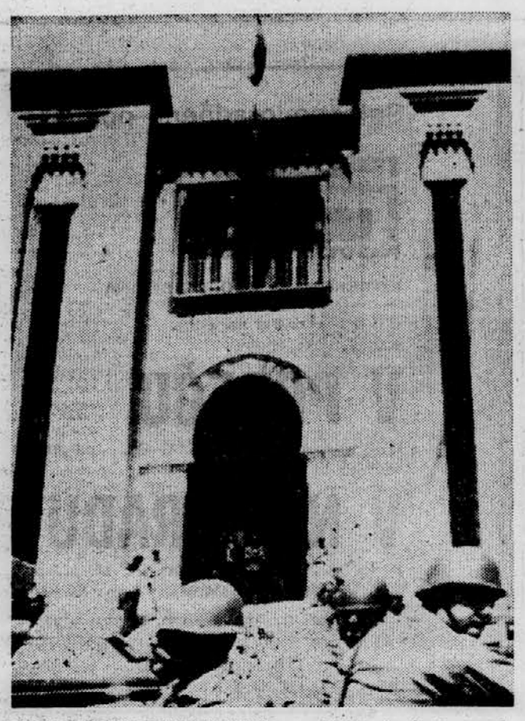

ZASTRAŽENI PARLAMENT — Tako je bilo pred poslopjem libanonskega parlamenta včeraj, ko bi moralo zasedanje odločiti o podaljšanju izrednega stanja. Zaradi premajhne udeležbe poslancev pa so se morali raziti brez odločitve. Telefoto: UPI

TRENUTKI PRED SPUSTOM S TRIGLAVA — To je zanimiv dokument o sobotnem podvigu trojice smučarjev, ki so si nataknili smuči na našem najvišjem vrhu in se z njimi spustili v dolino. Aljažev stolp je še do polovice zameten, pa tudi vreme ni bilo najboljše. Na sliki sta Franci Mrak in Mitja Košir, tretji smučar s Triglava pa je bil Janez Brojan. Foto: T. Fornezzi

OBIČAJEN PRIZOR IZ CANNESA — Filmski festivali so tudi nekakšen sejem filmskih zvezd, ki kaj rade pozirajo fotografskim kameram. Na sliki razkazuje svoje čare Švedinja Christina Roys. Telefoto: UPI

Uveljavljena politika

Jakša Petrič je govoril v Kabulu — Veliko zanimanje za konferenco priča o življenjskosti politike neuvrščanja, njeni mednarodni uveljavitvi in uspehih

KABUL, 14. maja (Tanjug). Na današnji dopoldanski seji pripravljalnega odbora 16 neuvrščenih držav je jugoslovanski predstavnik Jakša Petrić poudaril, da Jugoslavija in vse neuvrščene države pripisujejo bližnji konferenci voditeljev neuvrščenih držav in vlad v Alžiru izjemen pomen. Veliko zanimanje za konferenco priča o življenjskosti politike neuvrščanja, o njeni mednarodni uveljavitvi in o uspehih, ki jih je doslej dosegla.

Politika neuvrščanja postaja vedno sprejemljivejša za mnoge dežele in je njeno delovanje vedno bolj živo čutiti v svetovnem političnem gibanju. Ta politika je v pomembni meri prispevala k ublažitvi mednarodne napetosti.

Na drugi strani pa so na svetu še vedno tendence, ki omalovažujejo vlogo in interese manj razvitih in neuvrščenih držav, sile, ki hočejo po vsej sili obdržati na svetu odnose odvisnosti, neenakopravnosti, »pravice« močnejšega in druge oblike podrejenja.

Petrić je potem govoril o dnevnem redu alžirskega »vrha«. Glavna pozornost bo morala veljati vsemu tistemu, kjer se kaže potreba, da neuvrščene države skupaj začno odločno akcijo za hitrejšo politično in gospodarsko osamosvojitev in demokratizacijo mednarodnih odnosov ter za splošni napredek, posebno še za razširitev medsebojne solidarnosti in sodelovanja neuvrščenih, z namenom, da se okrepita njihova neodvisnost in varnost.

Ko je Petrić pojasnjeval jugoslovanska gledišča o glavnih točkah dnevnega reda alžirskega »vrha«, je predvsem poudaril, da mora jasno priti do izraza odločno stališče neuvrščenih, da se popuščanja in pogajanje ne sme omejiti le na odnose med velesilami in vodilnimi razvitimi državami, ampak da morajo biti tu vključene vse dežele brez izjeme. Alžirska konferenca naj pripomore k temu, da bo k urejanju glavnih mednarodnih problemov pritegnjen najširši krog držav na enakopravni podlagi. Neuvrščene države se aktivno zavzemajo za mir, varnost, neodvisnost, za pomoč boju narodov za svobodo, kar pomeni da slej ko prej podpirajo boj narodov Bližnjega vzhoda, Indokine in Afrike proti agresiji in tuji prevladi. Samoumevno je, da podpirajo tudi osvobodilni boj kamboškega ljudstva. Zdaj po sklenitvi pariških sporazumov o Vietnamu, morajo neuvrščene države še bolj podpreti začasno revolucionarno vlado Južnega Vietnama in DR Vietnama v njunih zahtevah, da se ti sporazumi tudi dosledno uresničijo. Nujna je tudi njihova široka in odločna akcija za pravično stvar arabskih narodov.

Jugoslavija kot neuvrščena evropska država meni, da je treba mir zavarovati ne samo na evropski celini, ampak da je treba varnost zagotoviti tudi na sosednjih območjih, na Sredozemlju, Bližnjem vzhodu in na vsem svetu. Hkrati se Jugoslavija čuti še nadalje dolžno opozarjati na obveznosti evropskih držav do dežel v razvoju.

Največjo pozornost je treba posvetiti mednarodnim gospodarskim odnosom. Neuvrščene države čaka naloga, da vsestransko ocenijo položaj in zahtevajo nujno ureditev problemov razvoja in dosledno uveljavitev mednarodne strategije razvoja.

Zagotoviti je treba popolno in enakopravno udeležbo razvijajočih se držav v monetarnih in trgovskih pogajanjih. Hkrati mora alžirska konferenca zboljšati vse elemente politike, da se neuvrščene države opirajo na svoje moči in na medsebojno sodelovanje. Konferenca bo ugodna priložnost, da proučijo tudi ukrepe za razvijanje medsebojnega sodelovanja v prosveti, znanosti, kulturi, na področju informacij in na drugih področjih, za še večjo koordinacijo svoje mednarodne dejavnosti.

»Moja vlada je prepričana, da bo četrta konferenca nova zmaga politike neuvrščenosti, da jo bo še bolj okrepila in uveljavila na svetu«, je rekel Petrić. »Zato pozdravljamo razširitev kroga neuvrščenih držav, saj vidimo v tem naravno opredelitev vseh tistih dežel, ki se bojujejo za načela politike neuvrščenosti. Zato menimo, da naj alžirska konferenca ne samo sprejme ustrezne zahteve za sprejem novih držav, ampak tudi spodbuja razvoj v tej smeri.« Na koncu je pozdravil željo predstavnika Sri Lanke, naj bi bila 5. konferenca neuvrščenih v Colombu, o čemer pa bo dokončno sklepala alžirska konferenca.

Zgodovina poletov

Izstrelitev prazne vesoljske postaje »Skylab« in združitev treh vesoljcev v »Apollu« z njo pomenita nov korak v človeškem proučevanju naše vesoljske »okolice«, saj bodo vesoljci to pot ostali v tirnici okrog Zemlje kar štiri tedne in med tem opravljali razna raziskovalna dela. Doslej je spone Zemljine težnosti pretrgalo 89 ljudi. To ni majhno število, če upoštevamo, da je minilo komaj 12 let, odkar je prvi človek — Gagarin — v »Vostoku 1« obkrožil Zemljo. V dobrem desetletju je človek naredil nove pomembne korake v osvajanju vesolja, med katerimi je najpomembnejši pristanek na Mesecu, poslal je sonde proti Marsu in Veneri in celo v smeri izven našega sončnega sistema itd. Kratek, nepopoln pregled poletov s posadko naj ponazori prehojeno pot:

— prvi človek v vesolju: Gagarin (SZ), 12. aprila 1961;

— prvi Američan v vesolju: Shepard (ZDA), 5. maja 1961 (suborbitalen polet);

— prvi polet, daljši od enega dne: Titov (SZ), 6. in 7. avgusta 1961;

— prvi Američan v orbiti: Glenn (ZDA), 20. februarja 1962;

— nov rekord v trajanju poleta — 119 ur — Bikovski (SZ) 14.—19. junija 1963;

— prva ženska v vesolju. Tereškova (SZ) 16. do 19. junija 1963;

— prvi sprehod v vesolju (5 minut): Beljajev, Leonov (SZ) 18. in 19. marca 1965;

— prvo tesno zbližanje dveh plovil (do 30 cm): Schirra, Stafford (ZDA) 15. do 18. decembra 1965;

— prva spojitev dveh plovil: Armstrong, Scott (ZDA) 16. marca 1966;

— prva nesreča v vesolju — vesoljec se je pri pristanku ubil: Komarov (SZ) 23. aprila 1967;

— prvi oblet Meseca: Borman, Lovell (ZDA) 21. do 27. decembra 1968;

— prvo prestopanje iz vozila v vozilo: Šatalov, Jelisejev, Hrunov, 14. do 17. januarja 1969;

— prvi pristanek na Mesecu: Armstrong, Aldrin (ZDA), 16. do 24. julija 1969; (nato so Američani še petkrat pristali na Mesecu);

— nov rekord v trajanju poleta (424 ur 59 minut): Nikolajev, Sevastjanov (SZ) 1. do 19. junija 1970;

— rekord v trajanju poleta, večidel v laboratoriju Saljut (SZ), posadka se je mrtva vrnila na Zemljo — zaradi okvare pri spustu: Dobrovoljski, Volkov, Pacajev (570 ur 23 minut) 6. do 30. junija 1971;

— šesti pristanek na Mesecu: Cernan, Evans (ZDA), 7. do 19. decembra 1972 in zaključek programa Apollo.

Beograd: obisk KP Španije

Delegacija se bo pogovarjala z voditelji ZKJ o dejavnosti obeh partij

BEOGRAD, 14. maja (Tanjug) — Na povabilo predsedstva ZKJ je v Beograd danes dopotovala delegacija KP Španije, ki jo vodi generalni sekretar KPS Santiago Carillo. Med bivanjem v naši državi se bo španska delegacija pogovarjala z voditelji ZKJ in izmenjala mnenja o dejavnosti obeh partij ter o žgočih vprašanjih v zvezi z razvojem mednarodnih stikov.

Sojenje šestim v Dublinu

Obtožujejo jih poskusa tihotapljenja orožja v republiko Irsko

OD NAŠEGA LONDONSKEGA DOPISNIKA

LONDON, 14. maja — Kot se je zvedelo v Londonu, se je danes zjutraj v Dublinu pričelo sojenje šestim ljudem, ki so obtoženi, da so pred kakimi sedmimi tedni poskušali z ladjo »Claudija« vtihotapiti na področje republike Irske velike količine orožja in streliva za ilegalno irsko republikansko armado — IRA.

Kar zadeva najnovejše nasilje v Ulstru, pa je sinoči vojaška patrulja naletela na mino, ki je bila nastavljena v neki zapuščeni tovarni. Na mino je vojake speljal neznanec, ki je po telefonu obvestil vojsko, češ da se tam skriva nek ostrostrelec IRA. Petčlanska vojaška patrulja je naletela na mino, ki je resno ranila štiri vojake, od katerih je eden kasneje umrl ,drugi se bori za življenje. Stanje ostalih dveh je kritično.

MITJA MERŠOL

Denar zvezni blagajni

Zvezni pravni svet o denarju od carinskih in deviznih prekrškov

BEOGRAD, 14. maja (Tanjug) — Zvezni pravni svet, ki ga vodi dr. Nikola Balog, je z večino glasov sklenil, da dohodek, ki priteka od plačila carinskih in deviznih prekrškov, sodi v zvezno blagajno. Tako naj bo, dokler nova ustava to vprašanje natančneje ne opredeli. Pravni svet je tudi sodil, da so družbeni dogovori o merilih za določitev cen zdravstvenih uslug, ki so jih republiški izvršni sveti sklenili s skupnostmi za zdravstveno zavarovanje in republiškimi skupnostmi zdravstvenih ustanov, uglašeni z zakonom in zatorej določitev zakona o izdvajanju viškov dohodka iz leta 1972 ne bo uporabljena pri skladih skupnosti zdravstvenega zavarovanja; tako je to urejeno v Sloveniji.

Zvezni pravni svet ni dal uradnega mnenja o zahtevi sindikatov in zbornice SR Srbije, naj razsodi, ali je mogoče določena dela v novih družbenih investicijskih objektih odstopati zasebnikom. Ta vprašanja — je menil zvezni pravni svet — morajo s svojimi zakoni in predpisi urejati republike, oziroma pokrajini. Po ustavi je republika oz. pokrajina pooblaščena, da s svojimi predpisi omeji ali prepreči najemanje zasebnikov pri družbenih investicijskih delih. Enotno pa je bil mnenja, da naj bi to vprašanje le uredili z družbenim dogovorom republik in pokrajin, še zlasti zaradi enotnosti jugoslovanskega trga.

Home o celini

LONDON, 14. (Reuter) — Britanski zunanji minister Home je danes odpotoval na večdnevni obisk v Strasbourg, Bruselj, Bonn in Bern. Pogovarjal se bo o gospodarskih in drugih vprašanjih v Evropi in o najpomembnejših dogodkih v svetu.

Telegrami

Novi direktor

ŽENEVA — Za novega generalnega direktorja svetovne zdravstvene organizacije so včeraj izvolili doktorja Halfdana Mahlerja iz Danske. Mahler je bil pomočnik dosedanjega generalnega direktorja te narodne organizacije, Brazilca Marcolina Candaua, ki odhaja v pokoj.

Festival znanstvenih filmov

SOFIJA — V Sofiji se je začel 5. mednarodni festival znanstvenih filmov, na katerem bodo pokazali 78 znanstvenih in dokumentarnih filmov iz 20 držav.

Britanska atomska bomba v Nevadi

LONDON — Velika Britanija namerava opraviti podzemeljski atomski poizkus v ZDA, v Nevadi, piše londonski »Daily Express«. List ve povedati, da bodo atomski poizkus opravili na podlagi angloameriške pogodbe o atomskih poskusih.

Upor jetnikov

BENETKE — V zaporu Santa Maria Maggiore v Benetkah so se jetniki uprli. Po jutranjih vajah se niso hoteli vrniti v celice. Jetnišnico je obkolila policija, medtem ko so zaporniki sežigali slamnjače in plezali na streho poslopja. S tem so protestirali proti razmeram v jetnišnici.

Mussolinijev sin zahteva odškodnino

PARIZ — Sin bivšega fašističnega diktatorja Romano Mussolini je na sodišču vložil tožbo proti znanemu francoskemu časopisu »Paris Match«, od katerega zahteva 100.000 frankov odškodnine. List je namreč objavil mnenje kardinala Tisseranta, da je diktator Mussolini naročil, naj ubijejo obolelega papeža Pija XI., znanega po tem, da je obsojal nacizem in diktatorske režime. Tisserant je razkril, da so papeža likvidirali 1939 po Mussolinijevem nalogu.

Vode upadajo

DAKA— V petih vzhodnih pokrajinah Bangladeša se je monsunsko neurje, ki je divjalo v zadnjih dneh, naposled uneslo, z neba je spet posijalo sonce. Reka Gunti in njeni pritoki se vračajo v struge. Toda vremenoslovci opozarjajo, da je zboljšanje vremena le začasno, in za konec tedna napovedujejo ponovne nalive. V neurju je izgubilo življenje okrog 30 ljudi, koliko jih je ostalo brez domov, se še ne ve.

Abortus in kontracepcija

GRENOBLE — Po vsej Franciji bodo organizirali dnevno »akcijo za svoboden abortus in kontracepcijo«. Izposlovati hočejo spremembo sedanjih strogih zakonskih predpisov o splavu, Organizatorji so napovedali za začetek tedna »dan svobodnih abortusov«, potem pa bodo priredili množičen protestni pohod v Grenoblu.

Grigorij Kozincev umrl

MOSKVA — V Leningradu je umrl slovečí sovjetski filmski režiser in scenarist Grigorij Kozincev, star 68 let. Proslavil se je že v tridesetih letih s filmsko trilogijo »Maksima«, po vojni pa so zbudili pozornost njegovi filmi »Don Kihot«, »Hamlet« in »Kralj Lear«.

Sojenje na Zanzibaru

NAIROBI — Na Zanzibaru se je začel proces proti skupini 86 ljudi, obtoženih, da so lani ubili zanzibarskega predsednika in voditelja vladajoče stranke Afro-Širazi šejka Abeida Karuma. Doslej jih je devet priznalo krivdo, medtem ko 54 obtožencev trdi, da niso krivi, 23 obtožencem pa sodijo v odsotnosti.

Fiat se širi

RIM — Italijanska vlada je odobrila 270 milijonov lir za finansiranje Fiatovega programa, po katerem bodo med drugim zgradili dve novi tovarni in razširili več obratov v pasivnih krajih srednje in južne Italije. V naslednjih treh letih bo v Fiatovih tovarnah dobilo zaposlitev več kot 10.000 novih delavcev.

Draginja v EGS

BRUSELJ — V vseh državah skupnega trga so se lani zvišale cene, najbolj v Irski, za 2,8 odstotka, sledijo Italija (8,1 odstotka), Velika Britanija (7,7 odstotka), Nizozemska (7,6 odstotka), Danska (7,1 odstotka), Belgija (6,9 odstotka), Francija (6,6 odstotka), ZRN (6,5 odstotka) in Luksemburg (5,7 odstotka).

Pa še to:

DIM IN MEGLA — Zrenjaninski mestni možje so sklenili, da se bodo hudo spopadli z vsemi nepravilnostmi v njihovi občini. In so sprejeli prvi sklep: na sestanku se poslej več ne bo kadilo. (Dobro za zdravje občanov in v nesrečo zveznega proračuna, ki od vsake cigarete odreže sebi košček). Pričakujmo, da bo njihov naslednji sklep spremenil tobačno tovarno v muzej?

VREMENSKO POROČILO

Prognostična karta za 15. maj 1973 ob 7. uri

Vreme in temperature 14. maja 1973

kraji	ob 7. uri vreme	stopinj	ob 13. uri vreme	stopinj
Ljubljana	jasno	6	jasno	21
Planica	jasno	4	delo oblačno	19
Brnik	jasno	5	jasno	21
Kredarica	jasno	1	jasno	2
Maribor	jasno	9	jasno	20
Sl. Gradec	jasno	5	rahlo oblačno	20
Celje	jasno	4	rahlo oblačno	22
Novo mesto	jasno	5	jasno	20
Koper	jasno	14	jasno	20
Reka	jasno	16	jasno	21
Pulj	jasno	15	jasno	21
Hvar	jasno	18	jasno	19
Dubrovnik	jasno	15	jasno	19
Zagreb	jasno	8	jasno	21
Beograd	jasno	12	jasno	18
Sarajevo	jasno	5	jasno	19
Titograd	delno oblačno	16	jasno	22
Skopje	dežuje	11	oblačno	18
Belovec	—	—	pol oblačno	19
Gradec	jasno	7	oblačno	21
Dunaj	jasno	10	pol oblačno	—
Benetke	jasno	10	jasno	20
Milano	jasno	11	jasno	21
Genova	jasno	14	jasno	18
München	pol oblačno	9	—	—
Zürich	—	—	pol oblačno	20
Rim	jasno	12	jasno	19
Berlin	oblačno	9	oblačno	19
Pariz	pol oblačno	11	oblačno	13
Stockholm	pol oblačno	8	jasno	13
Moskva	jasno	10	pol oblačno	16

SLOVENIJA:

Pretežno sončno bo, ponekod vmes zmerna oblačnost. Najnižje nočne temperature bodo med 2 in 6, v Primorju 10, najvišje dnevne okoli 22 stopinj.

IZGLEDI ZA SREDO:

Sončno in toplo.

JUGOSLAVIJA:

Drugod po državi bo precej sončno, v popoldanskem času zmerne pooblačitve in krajevne plohe.

VREMENSKA SLIKA:

Področje visokega zračnega pritiska nad južno Evropo postopoma slabi. Preko srednje Evrope se proti jugovzhodu pomika oslabljena hladna fronta, ki bo ponekod nad našimi kraji povzročila le prehodne pooblačitve.

Obisk v Tokiu končan

Delegacija zvezne skupščine je po 5-dnevnem obisku odpotovala

TOKIO, 14. maja (Tanjug) — Delegacija zvezne skupščine pod vodstvom predsednika Mijalka Todorovića, ki je bila na povabilo japonskega parlamenta pet dni na obisku na Japonskem, je danes odpotovala iz Tokija. Pogovarjala se je z japonskimi parlamentarci, kakor tudi s premierom, zunanjim ministrom Ohiro, predsednikom zveze gospodarskih organizacij Uemuro, guvernerjem Osake Kurodo in s predstavniki krajevnih skupnosti. Todorović je nastopil tudi v popularni oddaji »Studio 102« na japonski televiziji in je dal intervju za ugledni tokijski list »Jomiuri Šimbun«.

Nove atomske glave

Pentagon potrdil dopisniku Stampe, da modernizira topništvo v Evropi

RIM, 14. maja (Tanjug) — Kakor piše torinski dnevnik »Stampa«, je Pentagon potrdil njegovemu washingtonskemu dopisniku, da »modernizirajo ameriško topništvo v Evropi«. Predstavnik Pentagona je v pogovoru z dopisnikom lista povedal, da bodo z »malimi atomskimi glavami« zamenjali prejšnje, ki so bile izdelane pred 10 ali 15 leti. Nove so veliko enostavnejše, močnejše in primernejše za različne namene. Nove glave bodo montirali v glavnem v ameriških enotah v srednji Evropi, predvsem v ZRN. Gre za atomske granate za posebno vrsto topov, ki jih imajo ZDA že dolgo v svoji oborožitvi.

Diplomatska kronika

NAŠA DELEGACIJA NA MADŽARSKEM — Študijska delegacija ZKJ, ki jo vodi član predsedstva ZK Niko Mihaljević, je odpotovala na sedemdnevni obisk na Madžarsko. Povabil jo je CK madžarske socialistične delavske partije.

PRI BLJEDIĆU — Predsednik ZIS Džemal Bijedić je danes sprejel člane parlamenta in posebnega odposlanca predsednika vlade Bangladeša Muhedina Ahmeda, ki je prinesel pismeno poslanico za predsednika republike. Bijedić je sprejel tudi našega veleposlanika v Libiji Bora Rafajlovskega.

SPREJEM — Podpredsednik zvezne skupščine ing. Gustav Vlahov je dopoldne sprejel posebnega odposlanca iz Bangladeša Muhedina Ahmeda.

MADŽARSKA DELEGACIJA — Študijska delegacija madžarske patriotske narodne fronte, ki jo vodi Robert Juhas, se je danes v zvezni konferenci SZDLJ pogovarjala s članom sekretariata predsedstva zvezne konference SZDLJ Borislavom Radojevićem. Delegacijo je sprejel tudi generalni sekretar zvezne konference Alli Shukri.

DELEGACIJA IZ ZNR — Študijsko delegacijo bremenskega senata, ki je v gosteh pri skupščini Srbije, so danes sprejeli podpredsednik republiške skupščine Refki Dauti, član republiškega IS Peter Kostić in republiški sekretar za delo Budimir Vukašinović.

Škandal raste

Bivši Nixonov minister za pravosodje in minister za zunanjo trgovino bosta morala 21. maja pred sodišče

WASHINGTON, 14. maja. Zadnja poteza v že po vsem svetu razvpiti politični aferi s skupnim imenom »Watergate« je, da bosta morala sesti na zatožno klop nekdanji najmočnejši človek v Nixonovi prvi administraciji, minister za pravosodje John Mitchel in zunanjetrgovinski minister iste vlade Maurice Stans.

Oba sta bila še do včeraj dobra in intimna prijatelja Nixona in bila sta tudi najbolj ugledna funkcionarja v republikanskem odboru za ponovno izvolitev Nixona. John Mitchel je bil svojčas predsednik tega odbora, Maurice Stans, ki je to še danes, pa je vodil tudi velikansko finančno operacijo za zbiranje dolarjev v predsedniški volilni sklad.

Prav velikanske vsote denarja, ki so se stekale z raznih strani, predvsem iz žepov vodilnih v bogatih družbah, in se kopičile v skladu za ponovno izvolitev Nixona, so bile očitno tudi glavni razlog, da je velika zvezna porota izdala Mitchelu in Stansu nalog, da 21. maja stopita pred sodišče in poroto kot obtoženca. Formalno ju obtožba bremeni, da sta »izigrala pravico« in »lagala pred veliko poroto«. V bistvu pa gre za nekako 200.000 dolarjev, ki sta jih menda funkcionarja nezakonito zmanevrirala v predsedniški volilni sklad. V obtožbi pa je še navedeno, da sta bivši minister za pravosodje in minister za trgovino denar dobivala od sumljivega multimilijonarja, po imenu Vesca, ki je bil že obtožen poneverb več sto milijonov dolarjev in ki je menda ponudil večjo vsoto za predsedniški volilni sklad; hkrati pa je dal vedeti, naj visoki funkcionarji malo posežejo v proces, ki ga je država uvedla proti njemu, in ga spravijo na slepi tir.

Vodilni ameriški dnevniki spremljajo ta dogodek z velikimi naslovi na prvih straneh in uvodniki, v katerih skušajo uveljaviti ameriško načelo, da je vsakdo nedolžen, dokler mu ne dokažejo krivde. Hkrati pa opozarjajo, da je to le eden od logičnih korakov pri nadaljnjem razpletu škandala Watergate, katerega konec in vse posledice še nihče ne more zanesljivo predvideti.

Vsi v Ameriki pa se zavedajo, da se je zgodilo prvič v zadnjih petdesetih letih, da so bivša člana kabineta in bližnja predsednikova sodelavca postavili pred sodišče, in že to samo po sebi veliko pomeni. BRANKO BOGUNOVIĆ

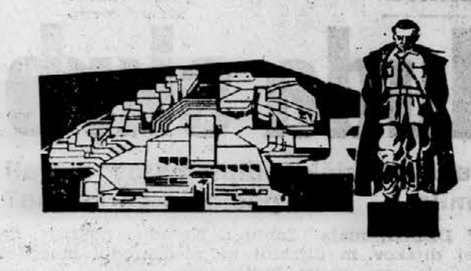

Za spominski dom borcev NOV in mladine Jugoslavije v Kumrovcu so prispevali:

Krajevni odbor ZB NOV Slatina Radenci 2.052 din; krajevni odbor ZB NOV Stogovci, p. Apače 1.628 din; krajevni odbor ZB NOV Vrisem ob Ščavnici 790 din; temeljna samoupravna skupnost Gor. Radgona 695 din; sindikat skupščine občine Gor. Radgona 825 din; sindikat Pekarne Intes Gor. Radgona 550 din; Pekarna Idrija 330 din; uslužbenci in delavci doma starih Idrija 335 din; Stanovanjsko podjetje Idrija 165 din; Franjo Rebec, urar, Idrija 50 din; Valentin Novak, kolar, Idrija 50 din; osnovna šola Cerkno 803,50 din; »Montera« Idrija 289 din; Andreja Trpin, krojačica, Idrija 15 din; Zdravko Magajne, obrtnik 50 din; sindikalna podružnica GP »Zidgrad« Idrija 3.000 din; občinski sindikalni svet Idrija 1.000 din; občinsko sodišče Idrija 110 din; Lekarna Idrija 140 din; Stojan Radaša, obrtnik, Vojsko 50 din; »Cipkaa Idrija 725 din; »Mercator« Idrija 4.450 din; uslužbenci političnih organizacij 279 din; ZB Novaki 798 din; Cvil Obid, obrtnik, Cerkno 100 din; obrtno podjetje Standard Idrija 380 din; Stanislav Stravs, obrtnik, Idrija, 20 din; Jože Albreht, obrtnik, Cerkno 1.000 din; Ivan Močnik, obrtnik, Cerkno 80 din; Psihiatrična bolnišnica Idrija 3.496,50 din; osnovna šola Črni vrh nad Idrijo 236 din; Marija Fortuna, obrtnica, Idrija 20 din; Drago Petrovčič, obrtnik, Idrija 40 din; Komunalno podjetje Idrija 717,20 din; ETA Cerkno 10.037 din; Slovenijales Idrija, 2.500 din; Slovenijales Idrija 500 din; Livijo Roje, obrtnik, Cerkno 100 din; GP »Pod gradom« Idrija 345 din; Sožo gozdno gospodarstvo obrat Idrija 570 din; Selski center Idrija 595 din; Jože Oblak, zvezni poslanec iz Idrije 100 din; uslužbenci SO Idrija 1.235 din; otroški vrtec Idrija 345 din; krajevna skupnost Idrija 210 din; Kmetijska zadruga Idrija 905 din; posebna osnovna šola Idrija 200 din; kavarna Idrija 174 din; ZB Kanomlja 300 din; ZRVS Idrija 109 din; dijaški dom Cerkno 220 din; Olma Ljubljana 290 din; skupščina občine Ljubljana-Moste-Polje 1.846,95 din; časopisni zavod Uradni list SRS Ljubljana 140 din; Vinko Kastelic Ljubljana 50 din; delavci PZ Glpos Ljubljana 160 din; poklicna gradbena šola I. Kavčič Ljubljana 490 din; osnovna šola Franja Vrunča Slivnica 663,70; krajevna organizacija ZZB NOV Črnuče 1.600 din; občinski odbor ZZB NOV Izola 1.97. din; KO ZRVS Brezovica 780 din; domska skupnost DD Kranj (gojenci) 928,15 din; KO ZZB NOV Ljubljana-Polje 195 din; KO ZRVS Osilnica 190 din; KO ZRVS Kočevje-mesto 330 din; OOS — osnovna šola bratov Ribarjev — Brežice 510 din; osnovna šola Jožeta Mihevca Idrija 1.135 din; dijaški dom Idrija 265,40 din; DINOS Ljubljana (za odpadni papir 17.527,90 din; biro za gozd. načrtovanje Ljubljana 500 din; SDK podružnica Kranj 6.240 din; levska družina — Gradiščе Ljubljana 500 din; gostinsko podjetje Novi svet Maribor 2.000 din; Pedagoška akademija Maribor 1.300 din; skład Piramida Maribor 5.000 din; Elektra Maribor 1.600 din; krajevna skupnost Sladki vrh 1.000 din; svet za otroško varstvo TIS Lenart 1.000 din; Dimnikarsko podjetje Maribor 1.000 din; Anton Znidaršič, Grosupije 1.000 din; Občinski odbor SZDL Laško 300 din; veterinarska postaja Laško 30 din; OOS glasbena šola 170 din; aktiv ZMS Krka Brežice 500 din; OOS Vodna skupnost Brežice 460 din; aktiv ZMS PPV Dobrava 105 din; občinski odbor ZZB NOV Ljutomer 479 din; Tine Lah VEKS Maribor 100 din; Marles DE Lenart 1.000 din; VVZ »Koroška vrata« Maribor 350 din; KO SZDL Zavrh 100 din; KO LMS 50 din; KUL Čermljenšak 50 din; člani SZDL Zavrh 500 din; parna pekarna Lenart 500 din; Osnovna šola Stogovci — Apače 120 din; učenci osnovne šole Kapela-Radenci 390 din; mladinski aktiv osnovne šole Kostanjevica na Krki 1.357 din; tovarna »Josip Kraš« Zagreb 130 din; KO ZRVS B. Kidrič Ljubljana 944 din; osnovna šola Lucijan Seljak Kranj 1.255 din; KO ZZB NOV Ustje-Ajdovščina 1.245 din; občinski odbor ZZB NOV Ljutomer 810 din; KO ZRVS Ravne na Koroškem 1.000 din; občinski odbor ZZB NOV Ljutomer 1.455 din; osnovna šola Šenčur 1.000 din; občinski odbor ZZB NOV Koper 7.000 din; Svila Maribor 7.000 din; osnovna šola Grad 400 din; osnovna šola Stane Žagar Kranj 1.000 din; INDIP Lendava 6.180 din; občinsko javno tožilstvo Novo mesto 200 din; občinsko javno tožilstvo Novo mesto 400 din; SVS Dolenjske — N. mesto 7.294,15 din; upravno-administrativni šolski center Maribor 500 din; občinski RK Ljubljana-Center 500 din; dijaški dom Maribor 500 din; tovarna umetnih brusov »Swat« Maribor 16.000 din; OOS »Donit« Medvode 1.000 din; OOS Tovarne oculoze Medvode 500 din; Kolektiv SDK Murska Sobota 705 din; KO ZZB NOV — Planina Cirče Kranj 680 din; občinski odbor ZZB NOV Ljutomer 800 din; šolske zadruge Log Dvarjane Maribor 150 din; osnovna šola Dvarjane Maribor 160 din; Kokra Kranj 1.474 din; KO ZRVS Zg. Šiška Ljubljana 300 din; osnovna šola Osojnik Ptuj 516,50 din; osnovna šola Rodni vrh Podlehnik 116 din., osnovna šola »Martina Karesa« Podlehnik (prispevek učencev) 380,90 din; osnovna šola Leskovec pri Ptuju 306,50 din; osnovna šola Zetale 406,35 din; osnovna šola Stoperče 115,10 din; OOS osnovne šole Artiče 200 din; delavci brivsko frizerskega podjetja Mnemelj 90 din; ObSS Zalec 2.000 din; sindikalna podružnica DPO Zalec 200 din; Vodovod Kranj 2.000 din; občinski odbor ZZB NOV Zagorje ob Savi 29.044,25 din; »Konus« Slov Konjice 1.800 din; VVZ Jožica Flander Maribor 500 din; občinski odbor Slov. Bistrica 2.000 din; občinski komite ZKS Slov. Bistrica 10.000 din; KO ZZB NOV Selnica ob Dravi 500 din; Investicijski zavod za izgradnjo trga revolucije Ljubljana 1.000 din; Vel. Kolonialne Maribor 2.000 din; občinski odbor ZZB NOV Metlika 2.370 din; občinski sindikalni svet Jesenice 1.330 din; osnovna šola Dvorjane 500 din; RSPOU Ljubljana zapori Maribor 2.000 din; ObK ZMS Celje 1.249 din; ObK ZMS Celje 225 din (Vrtnarska šola); Teksta Maribor 1.000 din; Brivsko frizersko podjetje Črnomelj 100 din; Občinski odbor ZZB NOV Maribor — KO ZB NOV Ivan Cankar 4.794 din; SZDL Stara Ljubljana 1.000 din; KO SZDL Beltinci 2.697 din; Inštalacija Ljubljana 10.000 din; OK ZMS Ljubljana-Moste-Polje 500 din; Javna skladišča Ljubljana 500 din; Javna skladišča Ljubljana 4.000 din; Javna skladišča Ljubljana 500 din; Metalurški inštitut 2.000 din; Metod Radelj Sp. Sevnica Grosuplje 150 din.

Od zbranega odpadnega papirja osnovne šole — Pionirski odredi:

Dr. Jože Potrč Ljubljana 18 din; Dr. Vita Kraigherja Ljubljana 3.442 din; Janez Mrak, Vrhnika 1 939,90 din; Murska Sobota I. 325 din; Elvira Vatovec, Koper 75 din; Dušan Jereb, Sl. Konjice 490 din; Heroja Rajka, Hrastnik 517,50 d.n; Bičevje, Ljubljana 2.465,25 din; France Bevk Ljubljana 756,70 din; Kette-Murn, Ljubljana 1.437,50 din; Jože Moškrič, Ljubljana 588 din; Vrtojba, Šempeter pri Gorici 230,50 din; Kanal 1.012 din; Grosuplje 306,05 din; Grm, Novo mesto 780 din; Lokavec pri Ajdovščini 235 din; Brank 322,50 din; M. Strukelj, Nova Gorica 3.456,85 din; Solkan 385,55 din; Sempeter pri Gorici 992,50 din; Vič, Tržaška c. Ljubljana 1.401,75 din; Tone Okrogar, Zagorje 1.002,50 din; Trbovlje 1.712,50 din; Metlika 492,50 din; Pragersko, Sp. Polskava 605,00 din; Selnica ob Dravi 525,50 din; Tone Čufar, Jesenice 7.863 din; Janko-Premrl-Vojko, Koper 307,50 din; Pinko Tomažič, Koper 367,50 din; Piran 407,50 din; Boris Kidrič, Ljubljana 692,50 din; Vodice 1.122 din; Gornji Grad 390 din; Valentin Vodnik Lj.—st. šola 655 din; V. Vodnika, Lj —nova šola 756,50 din. Skupno zbranih prispevkov do 9. 5. 1973 je 1.598.808,45 din. Odbor za gradnjo spominskega doma borcev NOV in mladine Jugoslavije v Kumrovcu se zahvaljuje za prispevke in prosi darovalce, da svoje prispevke nakažejo na tekoči račun štev. 50100-678-46402 Odbor za gradnjo doma v Kumrovcu pri RO ZZB NOV Slovenije. PRISPEVAJTE H GRADITVI SPOMINSKEGA DOMA BORCEV NOV IN MLADINE JUGOSLAVIJE V KUMROVCU — DOM BRATSTVA IN ENOTNOSTI JUGOSLOVANSKIH NARODOV IN NARODNOSTI.

NOVI ČLANI ZK V STRUNJANU — Ob njihovem sprejemu v organizacijo so priredili manjšo slovesnost, na kateri je sekretar obalnega komiteja ZK Livij Jakomin razdelil članske izkaznice. Novosprejetih članov je 84.

Foto: Jože Klanjšček

Kultura-zabava

Nova Gorica: zelo resno naj bi razmislili o graditvi novega objekta za družabno življenje in kulturno rekreacijo

NOVA GORICA, 14. maja. V novogoriški občini je lani obiskalo kino predstave okoli 260.000 gledalcev. Od tega jih je bilo približno polovico v občinskem središču. Toda z izjemo Šempetra nimamo v občini niti ene primerno urejene dvorane, za to najcenejšo množično zabavo predvsem mladih ljudi. Še več: šempaško kinodvorano so morali pred nedavnim zaradi neustreznih sanitarnih pogojev zapreti.

Zaradi izjemno kritičnega stanja, ki nastaja v zvezi s predvajanjem filmov, so danes na širokem posvetu, ki ga je sklicala občinska konferenca SZDL predvsem menili, da je treba najti pot k zbiranju denarja, da bi vsaj v občinskem središču v doglednem času prišli do sodobno urejene dvorane za kulturno zabavo. Mesto ima skoraj 3500 mladih ljudi, z območja celotne Primorske, ki obiskujejo srednje in poklicne šole. Ob njih pa je tudi precej mladih delavcev. Vsa ta množica mladih ljudi pa je v glavnem prepuščena gostinskim lokalom in cesti. Dosedaj ji niso uspeli ustvariti pogojev za normalno kulturno rekreacijo po nelahkih šolskih in delovnih obveznostih. Zdaj so kino predstave v dvorani, kjer zaseda tudi občinska skupščina. Gre za prostor, ki je bil zgrajen pred dobrima dvema desetletjema, ko so bili pogledi projektantov za tovrstne potrebe precej drugačni od sedanjih. Dvorana deluje odbijajoče, razen tega so inšpekcijski organi že postavili organizatorjem kino predstav nekatere omejitve. Prostor namreč ni grajen skladno s predpisi o požarni varnosti. Manjkajo mu stranski izhodi in ima tudi druge pomanjkljivosti. Uprava občinske zgradbe pa skladno s predpisi seveda zaračunava za njegovo uporabo najemnino, ki presega 10 tisočakov na mesec.

Za skladen razvoj mesta bi bilo treba torej zelo resno razmisliti o graditvi novega objekta za družabno življenje in kulturno rekreacijo. Zagotoviti bi bilo treba okoli 5 milijonov dinarjev. Za to središče s skoraj 20.000 ljudmi in z razvitimi številnimi službami in gospodarskimi dejavnostmi to ni mnogo. Zato bi se bilo treba lotiti z večjo odgovornostjo projekta za novo zgradbo. Za danes in za jutri.

L. KANTE

Skrbi v gospodarstvu

Nižjo akumulacijo kot leta 1971 so imeli lani na Tolminskem Kreda, tovarna igel v Srpenici, Avto-elektro, Krn v Klavžah in Posočje v Tolminu

TOLMIN, 14. maja. Ker so v minulem letu zelo intenzivno naraščale cene surovin in reprodukcijskega materiala, medtem ko so bile cene večine izdelkov zamrznjene, je gospodarstvo v občini doseglo za skoraj četrtino nižjo stopnjo rasti kot prejšnja leta. Kljub temu pa je bil njegov dobiček za 12 odstotkov večji kot predlanski. Sedanja prizadevanja vseh dejavnikov so usmerjena k ustvarjanju nove kvalitete v gospodarskih gibanjih tako s smotrnimi naložbami, kakor tudi z aktiviranjem razpoložljivih proizvodnih naprav.

Vrsta podatkov, ki so jih zbrali za analizo obstoječega stanja, ponazarja napore, da bi se zmanjšali proizvodni stroški in ob tem večala akumulacija. Zahvaljujoč se temu, se je v strukturi celotnega dohodka že dvignil delež akumulacije za 0,5 odstotkov ter dosegel 85,4 milijona dinarjev. Amortizacijo pa so podjetja povečala za skoraj 50 odstotkov in je dosegla že 19 milijonov dinarjev nad predpisano minimalno stopnjo.

Med gospodarskimi gibanji so za Tolminsko, ki sodi med manj razvite občine v Sloveniji ter ima še vedno probleme z delovno silo, zanimivi podatki o novih zaposlitvah. Lani je dobilo delo v vseh organizacijah na območju občine 312 novih delavcev, kar predstavlja povečanje zaposlenosti za 4,5 odstotka, industrija pa je zaposlila celo 8,6 odstotka novih delavcev. Zdaj pripravljajo nekatera podjetja nove proizvodne obrate v Breginjskem kotu ter na Šentviškogorski planoti, kar bo omogočilo nove zaposlitve in prispevalo k ublažavanju socialnih razlik med različnimi območji v občini. Glede tega so obetavna tudi vlaganja v alpski turistični center v Bovcu, ki ga bodo odprli z novo zimsko turistično sezono.

Podatki, ki jih bodo razčlenjevali na prihodnji seji občinske skupščine pa opozarjajo tudi na nekatere resne probleme v posameznih podjetjih.

Nedavno rekonstruirana in razširjena tovarna Kreda v Srpenici je ustvaril lani občutno nižjo akumulacijo kot leto prej. Zdaj ugotavljajo, da so se v kolektivu odločili za naložbo, ne da bi prej dovolj preštudirali proizvodni program. Ob tem pa so imeli svoj delež pri uspešnosti gospodarjenja tudi slabi notranji odnosi. Nižjo akumulacijo kakor leta 1971 so imeli lani v tovarni igel v Kobaridu, avto elektru v Tolminu, Krnu v Klavžah ter Posočju v Tolminu.

L. KANTE

Sreča na pošti

SREČNA ŠTEVILKA 522054 — Tokrat je sreča potrkala na vrata NATALIJE TROP, uslužbenke pošte v Ivanjkovcih, ki je v 19. kolu kolu jugoslovanske loterije 10. maja zadela 15 starih milijonov. Srečna dobitnica je prišla včeraj dopoldne v Ljubljano, kjer je na direkciji jugoslovanske loterije za Slovenijo prejela dragocen ček in kar takoj pohitela z njim v banko. Denar bo za zdaj ostal kar na knjižici, je povedala, potem bo pa prišel prav za nakup avtomobila in ureditev stanovanja. Njene sreče pa bodo deležni tudi starši in bratje, je še dodala. Le recepta za srečo nam ni vedela povedati. Kupuje namreč tiste srečke, ki jih na pošti ne proda . . . Foto: S. Busić

Mladi Kumrovčani v Ljubljani

LJUBLJANA, 14. maja — Na povabilo pionirjev osnovne šole Danile Kumar bo prišlo jutri (v torek) na 10-dnevni obisk v Ljubljano 20 pionirjev iz osnovne šole Maršala Tita iz Kumrovca. V Ljubljani si bodo med drugim ogledali muzej NOB, Ljubljanske mlekarne, RTV Ljubljana, odšli pa bodo tudi na izlet v Kamnik, Kamniško Bistrico, Brnik, Drago in na Bled. Obisk bodo končali 24. maja, ko se bodo vrnili nazaj v Kumrovec.

Kot že nekaj let nazaj, bo tudi letos, 25. maja, odšlo 127 pionirjev osnovne šole Danile Kumar iz Ljubljane v Kumrovec, kjer bodo sprejeti v mladinsko organizacijo.

S. V.

Razstave ni bilo

SEŽANA, 14. maja — Živinorejska razstava v Lipici, na kateri bi morali prikazati uspehe pri živinoreji in kmetijstvu v sežanski občini, je nepričakovano odpadla oziroma je preložena za nedoločen čas. Živinorejski odbor podjetja Kras je sklenil razstavo preložiti zaradi preventive pri razširjanju slinavke in parkljevke, ki se je pojavila v sosednji Avstriji in v nekaterih naših republikah.

BOŽO MARINAC

Rekli so

OBALA, 14. maja. Na obalnem območju močno primanjkuje kadrov. Vseh vrst. Taka ugotovitev je nedvomno zaskrbljujoča ob spoznanju, da so kadri osnova za gospodarski in družbeni razvoj. Kadrovski politiki na obalnem območju bo zato treba posvetiti mnogo več pozornosti. Na sestanku društva ekonomistov obalnega območja, kjer so obravnavali te probleme, so med drugim rekli:

● FRANKO BENČIČ: »Kadrov verjetno ni tako malo, pač pa so premalo izkoriščeni. Problem je najbrž v tem, kako postaviti sposobne ljudi na pravo mesto.«

● DINO PUCAR: »Ustvariti je treba pogoje, ki bi onemogočali privatizacijo kadrovske politike, zato pa je treba postaviti tudi ustrezen sistem. Kadrovanje bi moralo temeljiti tudi na testih o sposobnostih kandidatov.«

● MARJAN STARC: »Planiranje kadrov je ena najtežjih nalog. Vse bolj se zavedamo, da je znanje temeljna prvina napredka. Pomanjkanje kadrov na obali pomeni torej, da je treba kadre, ki jih že imamo, čimbolj izkoristiti.«

● BRUNO KORELIČ: »Ugotavljamo, da v naših podjetjih teže uspe štipendist, kot pa strokovnjak, ki pride v podjetje od drugod. Vprašujem se, kakšni so smotri naše kadrovske politike?«

● MAKSIMILJAN ŠISKO: »Če v kadrovskih službah ni usposobljenih ljudi, tudi kadrovska politika ne more biti dobra. Imamo kadrovike z relativno nizkim znanjem. Tudi ljudi v kadrovskih službah bi bilo treba usposabljati.«

JOŽE KLANJŠČEK

Maccotta obiskal Kvarner

Italijanski veleposlanik v Jugoslaviji gost ObS Rovinj, Pulj, Reka

ROVINJ, 14. maja — Italijanski veleposlanik v Jugoslaviji Walter Maccotta je danes začel tridnevni uradni obisk kvarnerskega območja kot gost občinskih skupščin Rovinj, Pulj in Reka.

Dopoldne se je v Rovinju srečal s predstavniki družbeno-političnega življenja tamkajšnje občine. V prisrčnem razgovoru so obravnavali razna vprašanja življenja in dela italijanske narodnostne skupnosti ter vprašanja s področja kulturnega sodelovanja med Jugoslavijo in Italijo.

Zatem je Walter Maccotta obiskal še inštitut za pomorsko biologijo in Mestni muzej, popoldne pa se je sestal s predstavniki rovinjske skupnosti Italijanov.

Jutri bo ugledni gost v Pulju, kjer bo obiskal ladjedelnico, v sredo pa bo končal svoj obisk z razgovorom na sedežu Italijanske unije za Istro in Reko na Reki.

L. O

TOZD v luči prava

V Portorožu seminar za predstavnike delovnih organizacij Slovenije

PORTOROŽ, 14. maja — Danes se je začel v portoroškem Avditoriju seminar o uresničevanju 21. do 23. ustavnega dopolnila v novi zakonodaji, ki ga organizira inštitut za delo pri pravni fakulteti v Ljubljani. Dopoldne je imel referat dr. Goran Zadel o pravnem položaju in upravljanju TOZD. Prof. Zadel je govoril o nekaterih zakonih, ki urejajo položaj delovnih, še posebej gospodarskih organizacij. O zakonu o konstituiranju TOZD, o zakonu o njihovem vpisu v sodni register ter zakonu o reševanju sporov iz medsebojnih poslovnih odnosov pred stalnimi sodišči.

V popoldanskem delu seminarja bo predaval dr. Peter Polič o sredstvih TOZD ter o vlaganju in združevanju sredstev med domačimi in tujimi pogodbeniki.

Seminarja se udeležujejo člani delovnih organizacij iz vse Slovenije.

M. V.

Praznik koprske občine

Vrsta prireditev — Odprte prenovljene muzejske zbirke

KOPER, 14. maja — V koprski občini se vrste prireditve ob letošnjem občinskem prazniku, ki ga proslavljajo vsako leto v spomin na mrežanski upor 15. maja 1921. Dopoldne so odprli v pokrajinskem muzeju izpopolnjene in prenovljene muzejske zbirke. K dosedanjim bogatim zbirkam so v prostorih muzeja, delno preurejeni nekdanji palači Belgramoni-Tacco dodali še zbirko o arheološki podobi Koprske.

Pokrajinski muzej je izdal tudi ličen vodnik in s tem izpopolnil vrzel, ki so jo čutili obiskovalci te, večkratnega ogleda vredne kulturne ustanove.

V koprski Loži so ob občinskem prazniku danes odprli tudi razstavo likovnih ustvarjalcev šestih pobratenih občin. Umetniki iz pobratenih občin Jajce, Nikšič, Prilep, Valjevo, Zadar in Koper razstavljajo okoli 40 olj, grafik in plastik.

G. GUZEJ

Prve češnje

KOPER, 14. maja — Na koprski tržnici so začeli prodajati prve letošnje češnje. Nabrali so jih v koprškem Olmu, seveda so pa še drobne in privlačne predvsem za oko. Cena pa je 20 dinarjev kilogram.

R. K.

Kaj pa Planota?

Samo dobra asfaltirana cesta lahko odpre vrata na Šentviško goro — Turizem poskuša prve korake — Smučišča

TOLMIN, maja. »Mleko in meso lahko prodajamo za dinarje, kmetijske stroje pa nam domači trgovci ponujajo samo za devize, kakor sem spoznal na nedavnem sejmu v Kranju, medtem ko nam jih italijanski trgovci ponujajo tudi za dinarje in na obroke. To mi ne gre v glavo,« pravi kmet Laharnar, ki se čisto po naključju piše tako kot njegov daljnji prednik, eden vodij velikega tolminskega punta.

Njegova kmetija sloni na prestrmi rebri nad vhodom v Baško grapo, in sicer na vzhodni strani, tu, kjer se začenja Planota ali Šentviška gora. Mož je mlad in trden kmet, takšen kot njegova domačija in družina. Spodaj pod hišo orje in seje in žanje — kakor kdaj. Dolina spodaj je zanj in za vse njegove svat za sebe, ki ga je največkrat težko razumeti.

Neuradni veleposlanik Planote, Stane Jan, ki sicer živi in dela v dolini, vendar pa ni pozabil, kje mu je tekla zibelka, in ki mu ni vseeno, da njegova planota v današnjem tempu življenja ostaja pozabljena, da ljudje z nje beže v dolino, pravi takole:

»Planota (okrog 600 m nad morjem) meri 41 kvadratnih kilometrov, šteje okoli 1100 prebivalcev (300 zaposlenih v dolini), ima tri krajevne skupnosti, 9 vasi, okrog 70 kmečkih gospodarstev, 40 traktorjev, 150 kosilnic, 5 venecijank, eno garterico, štelvilne delavnice, opremljene z elektriko, ki bi se brez večjih stroškov dale preurediti za obrtno proizvodnjo, primerne lokacije za industrijske objekte itd.«

Šentviška gora ali Planota ima 26 kolometrov cest četrtega reda ter 30 kilometrov krajevnih poti, ki »prosijo« cestarja za pomoč. Planota dalje premore okoli 800 goved, 330 svinj, 31 konj, 48 ovac ter ima naspoloh idealne pogoje za razvoj kmečkega turizma.

Doslej so tu zgoraj za prvo silo uredili 15 turističnih sob, eno kuhinjo v turistične namene in tri gostilne. Razen tega so na Planoti idealni tereni za razvoj zimskega turizma — smučišča.

Ljudje iz vasi Ponikve, Pečine in Prapretno si žele industrije, manjšega obrata doma, bolj oddaljeni kmetje pa se močno zanimajo za možnosti domače obrti.«

Prvi, osnovni in glavni vprašaj odpiranja vrat na Šentviško goro pa je cesta, cesta in cesta — iz doline. Asfaltirati bi morali pet kilometrov ceste do Markaduce in do Šentviške gore ter do Ponikev (15 km). V prvi vrsti so vsi načrti, kar zadeva industrijski obrat v Pečinah, nadaljnji razvoj kmetijstva in kmečkega turizma ter obrti, odvisni od ceste, ki naj bi planoto kot žila dovodnica povezala z dolino. Tudi Ročanoni in Slapljani se ogrevajo za asfaltiranje osnovne ceste dovodnice na Planoto.

In kdo naj bi pomagal Planoti, da se povzpne na svojo zeleno vejo? Zakaj se ne bi zgledovali po goriški občini, ki je poskrbela za Kal nad Kanalom, Banjšče, Lokovec in druge od boga in sveta pozabljene kraje? Morda se bo razen Metalflexa tudi Meblo odločil za skok na Planoto, pa morda še kdo? Vredno bi vsekakor bilo.

»Krava pri gobcu molze,« pravi prastari slovenski rek — in res je tako. Ni mogoče samo molsti in ničesar dajati.

Na Pečinah žagar z vrbovo rogovilo išče vodo. Oba kraka veje tesno stiska v pesti — in začuda, rogovila po nekaj korakih začne padati proti zemlji.

»Tu je voda, je voda,« trdi žagar.

Pri sosedu pod lopo so odkopali star okostnjak. Najprej je pogledala iz zemlje lobanja, potem kolek... Arheolog ugotavlja prastaro starost.

Planota je od nekdaj živela svoje življenje in bi ga še rada živela. Prazne hiše, ki ostajajo za ljudmi, ki so odšli, najeda zob časa, čeprav so kot nalašč za oddih — vikend. In: živa meja je najtrdnejša meja, ponovno in ponovno poudarjajo Tolminci, zato je cesta na Planoto prvi in glavni pogoj, da življenje na njej ne bo več izumiralo.

NIKO LAPAJNE

SENTVIŠKA GORA. Foto: A. Pavšič

Dežurne službe Kinematografi Obvestila Predavanja

Kinematografi

SPORED ZA TOREK

KINO IDRIJA: angl. barv. CS film IVANHOEVA VRNITEV, ob 17.45 in 20. uri.

KINO SOČA — NOVA GORICA: amer. film SINOVI PUSTINJE, ob 18. in 20 uri.

KINO SVOBODA — ŠEMPETER: angl. barv. film ROLING STONES, ob 18. in 20. uri.

LJUBLJANA

KINOTEKA, Miklošičeva c. 28: ob 16., 18. in 20. uri amer. film FANT S TROBENTO. Režija: Michael Curtiz. Glav. vl.: Kirk Douglas, Doris Day, Laureen Vacall, Hoagy Carmichael. Prodaja vstopnic uro pred prvo predstavo.

KINO UNION: filmska drama, ki že tretjikrat osvaja svet — življenjska zgodba Scarlet O'Hara v amer. barv. filmu V VRTINCU — I. in II. del po romanu Margaret Mitchell. Dobitnik 10 Oskarjev! Režiser: Victor Fleming. Glavne vloge: Vivien Leigh (Scarlet O'Hara), Leslie Howard (Ashley), Olivia de Havilland (Melanie), Clark Gable (Rhet Butler) in drugi. Brez tednika! Predstavi ob 16. in 20. uri. Zaradi dolžine filma cene zvišane! Med I. in II. delom 15 minut premora — strežе restavracija Union!

POLETNI KINO DOMA JLA: ni predstave! Jutri nemški barv. CS pust. film ZAKLAD AZTEKOV po Karlu Mayu.

KINO KOMUNA: predvidoma zadnjikrat domača barv WS ljubezenska drama Kreša Golika ŽIVETI OD LJUBEZNI. Glavne vloge: Vlasta Knezović, Rade Šerbedžija, Boris Dvornik in drugi. Tednik št. 19. Predstavi ob 16. in 18. uri. Ob 20. uri ruska CS družbeno-zgodovinska drama ANDREJ RUBLEV. Režija: Andrej Tarkovski. Igrata: Anatolij Solinicin in Ivan Lapikov. Hrvatski podnaslovi! Zvišane cene! Predvidoma zadnjikrat! Ob 10. uri MATINEJA angl. barvne CS krim. PRIVIDI s Susannah York v glavni vlogi.

KINO SLOGA: premiera grško-franc. barv. VV glasbenega filma LJUBEZEN V BUZUKI RITMU (Ma Fille, la socialiste). Režija: Alecos Sakellarios. Igrajo: Aliki Vouyouklaki, Dimitri Popamichael in drugi. Brez tednika! Hrvatski podnaslovi! Predstave ob 16., 18.15 in 20.30. Zvišane cene!

KINO VIČ: amer.-franc. barv. pust. vestern RDEČE SONCE. Režiser: Terence Young. Igrajo: Charles Bronson, Alain Delon, Ursula Andress, Toshiro Mifune in drugi. Tednik št. 18. Hrvatski podnaslovi! Predstave ob 16., 18.15 in 20.30. Zvišane cene!

KINO ŠIŠKA: amer. barv. vestern SEDEM VELIČASTNIH JEZDI. Režiser: George McHovan. V glavnih vlogah: Lee van Cleef, Michael Callan, Stefane Powers in drugi. Brez tednika! Hrvatski podnaslovi! Predstave ob 16., 18. in 20. uri.

KINO SAVA: ital. barv. VV vestern ZLATO IN MRHOVINARJI. Režiser: M. Marchent. Igrajo: Peter Lee Lawrence, Olivia de Santis in dr. Tednik št. 17. Predstavi ob 17. in 19. uri. Zadnjikrat! Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstav.

KINO KRIŽANKE: amer. barv. film SERIF V NEW YORKU. Režija: Don Siegel. Igrajo: Clint Eastwood, Lee J. Cobb, Susan Clark, Don Stroud, Tisha Sterling, Betty Firld. Napeta kriminalka o nenavadnem lovu šerifa iz Arizone za pobeglim zločincem, ki se je skril v gneči New Yorka. Predstava samo ob 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred začetkom.

KINO TRIGLAV: amer. barv. CS vestern BANDOLERO!, ob 16., 18. in 20. uri. Igrajo: James Stewart, Dean Martin in Raquel Welch. Prodaja vstopnic je od 15. ure dalje.

TIVOLI HALA ZAVOD ING. STANKA BLOUDKA LJUBLJANA CELOVŠKA CESTA 25

ELEKTRIČNI AVTODROM ter otroški vrtiljak sta odprta na ploščadi pred Halo Tivoli vsak dan od 8. do 22. ure. **TIVOLI GOLF** pa je odprt vsak dan, seveda če ne dežuje. **MINI CASINO** poleg letnega bifeja v Hali Tivoli z novimi avtomati (golf, streljanje, električni nogomet, novi fliperji na 1 din, juke box) je odprt vsak dan od 9. do 21. ure.

ZLATI KLUB: redno, vsaj enkrat tedensko obiskovanje ZLATEGA KLUBA ter njegovih masažnih, kondicijskih naprav, solarij, savne itd. krepi vaše telo, prispeva k boljšemu počutju, večji kondiciji, vzdržljivosti ter gibkosti. Vsa pojasnila dobite v času poslovanja po tel.: 317-463. Danes je ZLATI KLUB od 8. do 14. ter 15. do 21. ure namenjen ženskam, jutri od 15. do 21. ter v četrtek od 8. do 14. pa moškim.

Stopoteka

POMLAD V STOPOTEKI vas še vedno čaka vsak torek, sredo in četrtek od 20. do 09.30 ure (polenih). Vstopnina je 10 din, deklete imajo 50 odstotkov popusta, delimo pa tudi brezplačne vstopnice. **Garderoba je brezplačna!** Mlajši od 18. leta nimajo vstopa.

RADIO STUDENT

12.00 Glasba; 12.25 Poročila, obvestila; 12.33 Aktualnosti: Uvodnik, Komentar uredništva; 16.00 Top albumov; vmes ob 16.05 Poročila, obvestila; 17.00 Literarni zalogaj; 17.30 Poročila.

Obvestilo sadjarjem!

Cvetenje jablan in hrušk je že skoraj povsod končano.

V vseh intenzivnih nasadih Slovenije je opaziti močan pojav jablanove plesni, ki se javlja na vrsticah mladih poganjkov. Zato priporočamo sadjarjem, da takoj poškropijo jablane in hruške proti jablanovi plesni in škrlupu.

Proti jablanovi plesni priporočamo: 0.06 %—0.1 % Karathan ali 0.2 %Cosan ali 0.1 % Afugan. Da zavarujemo jablane in hruške tudi proti škrlupu, dodamo škropivu proti plesni še 0.2 % Dithan M-45 ali Ortocid 50 ali 0.1 % Delan ali 0.15 % Ortocid 83.

V nasadih jonathana, kjer se je jablanova plesen močneje pojavila, priporočamo za škropljenje proti škrlupu in plesni 0.06 % Benlate (Benlejt) ali 0.07 % Enovit Metil, katerim pa je potrebno dodati še polovično dozo Karathana ali Afugana ali Cosana ob uporabi 1000 do 1500 litrov vode oziroma škropiva po hektarju. V nasadih hrušk, kjer se je pojavila hruščeva bolšica, dodamo fungicidu proti škrlupu še 0.1 % Ultracid ali 0.2 % Gusation.

Kmetijski inštitut Slovenije

Obvestilo vinogradnikom;

Vinogradnike obveščamo, da je protiperonosporna služba že pričela z delom. Protiperonosporne postaje že dalj časa spremljajo razvoj vinske trte in vremenske pogoje, ki vplivajo na razvoj bolezni trte. — Na podlagi opazovanj na terenu ugotavljamo, da je sedaj čas za škropljenje vinogradov proti rdečemu listnemu ožigu. Proti rdečemu listnemu ožigu je potrebno poškropiti predvsem vinograde na Dolenjskem, v Beli Krajini, okolici Krškega, na Bizeljskem ter na Štajerskem.

Proti rdečemu listnemu ožigu priporočamo: 0.3 % Cineb ali 0.2 % Dithan M-45 ali Antracol ali Polyram Combi ali 0.5 % Cuprablau.

Na Primorskem, predvsem na Koprskem in v Goriških brdih pa je treba vinograde poškropiti proti oidiju. Za to škropljenje priporočamo 0.3 % Cosan.

V vinogradih, ki so napadeni s sadno pršico (rdeči pajek) pa je škropivu proti rdečemu listnemu ožigu in oidiju potrebno dodati še 0.1 % Galekron ali 0.2 % Keltan ali 0.15 % Rosipin ali 0.1 % Aniiix. Vinogradnike opozarjamo, da se je rdeči pajek pojavil predvsem v vinogradih na Primorskem.

Vinogradnike v Vipavski dolini opozarjamo, da je sedaj čas za škropljenje vinogradov proti črnemu pležu. Proti tej bolezni priporočamo škropljenje z enim naslednjih sredstev: 0.25 % Dithan M-45 ali Antracol ali 0.2 % Mycodifol ali Ortho phaltan.

Kmetijski inštitut Slovenije

KOPER

Ribji trg bogato založen

KOPER, 14. maja — V koprski ribarnici je te dni na voljo dosti rib različnih vrst. Sipe in lignje prodajajo po 15 do 20 dinarjev, ribone od 40 do 70 din, menule po 10 din, jegulje po 32 din, salpe po 30 din. Na stojnici izolskega Delamarisa pa so prodajali tudi meso mladih morskih psov po 32 dinarjev kilogram.